

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA
LJUBLJANA**

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

DOBOVEC - KUM

2026 - 2035

Štev.: 04-88/26

OSNUTEK

VSEBINA:

1	Splošni opis gozdnogospodarske enote.....	17
1.1	Opis naravnih razmer	17
1.1.1	Lega.....	17
1.1.2	Relief.....	18
1.1.3	Podnebne značilnosti.....	19
1.1.4	Hidrološke razmere	19
1.1.5	Matična podlaga in tla.....	20
1.1.6	Krajinski tipi, gozdnatost	20
1.1.7	Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	22
1.1.8	Živalski svet	24
1.2	Površina in lastništvo gozdov	27
1.3	Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa	28
1.4	Družbeno gospodarske razmere	31
1.5	Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom	31
1.5.1	Lovstvo.....	31
1.5.2	Kmetijstvo.....	32
1.5.3	Poselitev	33
1.5.4	Infrastruktura.....	33
1.5.5	Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.).....	33
1.5.6	Ostale gospodarske dejavnosti	34
1.6	Požarno ogroženi gozdovi.....	34
1.7	Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote.....	35
1.8	Organiziranost javne gozdarske službe	35
2	Prikaz funkcij gozdov	36
2.1	Ekološke funkcije.....	37
2.2	Socialne funkcije.....	47
2.3	Proizvodne funkcije	50
2.4	Večfunkcionalna območja.....	50
3	Opis stanja gozdov	51
3.1	Gospodarske kategorije gozdov	51
3.2	Lesna zaloga.....	53
3.3	Prirastek	54
3.4	Razvojne faze oz. zgradbe sestojev.....	55
3.5	Tipi sestojev	56
3.6	Ohranjenost gozdov	57
3.7	Kakovost drevja	57
3.8	Poškodovanost drevja	58
3.9	Objedenost gozdnega mladja	58

3.10	Odmrlo drevje	59
4	Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi	60
4.1	Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti	60
4.2	Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju.....	60
4.2.1	Posek.....	60
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela.....	68
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic.....	70
4.2.4	Opravljenega dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	71
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2016 - 2025	71
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2016 – 2025	72
5	Oris zakonitosti razvoja gozdov.....	75
5.1	Razvoj gozdnih fondov	75
5.1.1	Površina.....	75
5.1.2	Lesna zaloga, prirastek in možni posek	75
5.2	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti.....	78
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	78
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov.....	79
6	Cilji, usmeritve in ukrepi	80
6.1	Splošni cilji	80
6.2	Usmeritve	82
6.2.1	Splošne usmeritve	82
6.2.2	Usmeritve za krepitev in usklajevanje funkcij gozdov.....	83
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	112
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom 113	
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	115
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti.....	115
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.....	115
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	125
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih	129
6.2.10	Usmeritve za območja gozdov, kjer posamezna izbira drevja za posek ni potrebna 129	
6.3	Ukrepi.....	130
6.3.1	Možni posek.....	130
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	132
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	133
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	134
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic.....	134

7	Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij.....	136
8	Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote.....	138
9	Rastiščnogojitveni razredi.....	140
9.1	Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov	140
9.2	Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih	142
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred: Podgorsko bukovje - 11012	142
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred: Kislooljubno bukovje - 12111.....	153
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred: Toplooljubno bukovje - 14111	163
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred: Gorsko bukovje - 15512.....	171
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred: Bukovje na rendzinah - 16012	179
9.2.6	Rastiščnogojitveni razred: Visokogorsko bukovje - 16512	188
9.2.7	Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 40000.....	197
9.2.8	Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 60000.....	203
10	Literatura.....	207
11	Načrt so izdelali	209
12	Priloge.....	210
12.1	Preglednice v prilogah	210
12.1.1	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote....	210
12.1.2	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	213
12.1.3	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah.....	236
12.2	Seznam tarif po odsekih.....	242
12.3	Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih	244
12.4	Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje.....	245
12.5	Ločene priloge.....	245
13	Kartni in prostorski del načrta.....	246
13.1	Kartni del načrta.....	246
13.1.1	Pregledna karta.....	246
13.1.2	Karta tipov drevesne sestave.....	246
13.1.3	Karta rastišč.....	246
13.1.4	Karta rastiščnogojitvenih razredov	246
13.1.5	Karta kategorij gozdov	247
13.1.6	Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst.....	247
13.1.7	Karta funkcij gozdov.....	247
13.1.8	Karta ukrepov.....	247
13.1.9	Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del	248
13.1.10	Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek.....	248
13.1.11	Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila ...	248
13.1.12	Karta požarne ogroženosti gozdov.....	249

13.2	Prostorski del načrta.....	249
13.2.1	Stanje in razvoj gozdnih površin.....	249
13.2.2	Večfunkcionalna območja.....	249
13.2.3	Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.....	250
13.2.4	Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov	251
13.2.5	Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja.....	251
13.2.6	Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti	251
13.2.7	Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	252
13.2.8	Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda	254
13.2.9	Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru	255

KAZALO PREGLEDNIC:

Preglednica 1: Površina gozdov po lastniških kategorijah - LP.....	13
Preglednica 2: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG	13
Preglednica 3/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	17
Preglednica 4/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija).....	21
Preglednica 5/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin.....	21
Preglednica 6/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč	22
Preglednica 7/D-SH: Stanje habitatov divjadi	25
Preglednica 8/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah.....	27
Preglednica 9/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)	27
Preglednica 10/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)	28
Preglednica 11/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila).....	28
Preglednica 12: Seznam gozdnih cest	29
Preglednica 13/D-C: Odprtost gozdov s cestami	30
Preglednica 14/D-LD: Pregled lovišč	31
Preglednica 15/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	36
Preglednica 16: Jame (po odsekih)	38
Preglednica 17/N-SPA : Natura PVO (SPA) in SAC (POO) območje.....	39
Preglednica 18/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi	40
Preglednica 19/KV: Kvalifikacijske vrste.....	41
Preglednica 20: Zavarovana območja in naravne vrednote	48
Preglednica 21: Objekti kulturne dediščine (1. stopnja poudarjenosti)	49
Preglednica 22: Objekti kulturne dediščine (2. stopnja poudarjenosti)	50
Preglednica 23/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)	51
Preglednica 24/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih	51
Preglednica 25/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih.....	53
Preglednica 26/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah.....	53
Preglednica 27/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge.....	53
Preglednica 28/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	54
Preglednica 29/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	54
Preglednica 30/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev.....	55
Preglednica 31/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst.....	55
Preglednica 32/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	55
Preglednica 33/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	56
Preglednica 34/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	57
Preglednica 35/K: Kakovost drevja	57
Preglednica 36/PSD: Poškodovanost drevja	58
Preglednica 37/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno.....	58
Preglednica 38/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah	59
Preglednica 39/OD: Odmrlo drevje	59
Preglednica 40/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju (večnamenski gozdovi)	60
Preglednica 41: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco.....	61
Preglednica 42: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP (večnamenski gozdovi)	62
Preglednica 43/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih	62

Preglednica 44/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah	63
Preglednica 45/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah.....	64
Preglednica 46/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	65
Preglednica 47/PDR: Posek po debelinskih razredih.....	66
Preglednica 48/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno	69
Preglednica 49/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2016 do 2025 po namenu.....	71
Preglednica 50/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026.....	75
Preglednica 51/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026.....	76
Preglednica 52/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %).....	76
Preglednica 53/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah	77
Preglednica 54/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem	78
Preglednica 55: Usmeritve za varstvo kulturne dediščine s 1. stopnjo poudarjenosti	109
Preglednica 56: Usmeritve za varstvo kulturne dediščine z 2. stopnjo poudarjenosti	109
Preglednica 57/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah.....	130
Preglednica 58/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah.....	132
Preglednica 59/EP1: Prikaz prihodka od lesa	138
Preglednica 60/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	138
Preglednica 61/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR.....	140
Preglednica 62/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del - RGR 11012.....	142
Preglednica 63/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 11012	143
Preglednica 64/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek – RGR 11012.....	143
Preglednica 65/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst – RGR 11012	144
Preglednica 66/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah – RGR 11012....	144
Preglednica 67/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 11012.....	146
Preglednica 68/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026 – RGR 11012.....	147
Preglednica 69/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026 – RGR 11012	147
Preglednica 70/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem – RGR 11012	147
Preglednica 71/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka – RGR 11012 .	151
Preglednica 72/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – RGR 11012.....	152
Preglednica 73/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela – RGR 11012	152
Preglednica 74/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del – RGR 12111.....	153
Preglednica 75/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 12111	153
Preglednica 76/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek – RGR 12111.....	154
Preglednica 77/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst – RGR 12111	154
Preglednica 78/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah – RGR 12111....	155
Preglednica 79/K: Kakovost drevja – RGR 12111	155
Preglednica 80/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 12111	156
Preglednica 81/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026 – RGR 12111	157
Preglednica 82/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026 – RGR 12111	157
Preglednica 83/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem – RGR 12111	157
Preglednica 84/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka – RGR 12111 .	161
Preglednica 85/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – RGR 12111	161

Preglednica 86/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela – RGR 12111	162
Preglednica 87/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del – RGR 14111.....	163
Preglednica 88/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 14111	163
Preglednica 89/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek – RGR 14111.....	164
Preglednica 90/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst – RGR 14111	164
Preglednica 91/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah – RGR 14111	164
Preglednica 92/K: Kakovost drevja – RGR 14111	165
Preglednica 93/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 14111	166
Preglednica 94/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026 – RGR 14111	166
Preglednica 95/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026 – RGR 14111	167
Preglednica 96/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem – RGR 14111	167
Preglednica 97/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka – RGR 14111 ..	170
Preglednica 98/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – RGR 14111	170
Preglednica 99/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela – RGR 14111	170
Preglednica 100/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del – RGR 15512.....	171
Preglednica 101/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 15512	171
Preglednica 102/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek – RGR 15512.....	172
Preglednica 103/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst – RGR 15512	172
Preglednica 104/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah – RGR 15512 ..	172
Preglednica 105/K: Kakovost drevja – RGR 15512	173
Preglednica 106/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 15512.....	174
Preglednica 107/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026 – RGR 15512.....	174
Preglednica 108/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026 – RGR 15512	175
Preglednica 109/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem – RGR 15512.....	175
Preglednica 110/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka – RGR 15512	178
Preglednica 111/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – RGR 15512.....	178
Preglednica 112/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela – RGR 15512	178
Preglednica 113/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del – RGR 16012.....	179
Preglednica 114/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 16012	180
Preglednica 115/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek – RGR 16012.....	180
Preglednica 116/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst – RGR 16012	180
Preglednica 117/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah – RGR 16012 ..	181
Preglednica 118/K: Kakovost drevja – RGR 16012	181
Preglednica 119/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 16012.....	182
Preglednica 120/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026 – RGR 16012.....	183
Preglednica 121/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026 – RGR 16012	183
Preglednica 122/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem – RGR 16012.....	183
Preglednica 123/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka – RGR 16012	186
Preglednica 124/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – RGR 16012.....	187
Preglednica 125/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela – RGR 16012	187

Preglednica 126/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del – RGR 16512.....	188
Preglednica 127/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 16512	189
Preglednica 128/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek – RGR 16512.....	189
Preglednica 129/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst – RGR 16512	189
Preglednica 130/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah – RGR 16512..	190
Preglednica 131/K: Kakovost drevja – RGR 16512	190
Preglednica 132/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 16512.....	191
Preglednica 133/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026 – RGR 16512.....	192
Preglednica 134/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026 – RGR 16512	192
Preglednica 135/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem – RGR 16512.....	192
Preglednica 136/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka – RGR 16512	195
Preglednica 137/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – RGR 16512.....	195
Preglednica 138/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela – RGR 16512	196
Preglednica 139/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del RGR 40000.....	197
Preglednica 140/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 40000	198
Preglednica 141/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek – RGR 40000.....	198
Preglednica 142/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst – RGR 40000	198
Preglednica 143/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah – RGR 40000..	199
Preglednica 144/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 40000.....	199
Preglednica 145/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026 – RGR 40000.....	199
Preglednica 146/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026 – RGR 40000	200
Preglednica 147/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka – RGR 40000	202
Preglednica 148/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – RGR 40000.....	202
Preglednica 149/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela – RGR 40000	202
Preglednica 150/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del – RGR 60000.....	203
Preglednica 151/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 60000	203
Preglednica 152/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek – RGR 60000.....	204
Preglednica 153/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst – RGR 60000	204
Preglednica 154/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah – RGR 60000..	204
Preglednica 155/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026 – RGR 60000.....	205
Preglednica 156/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026 – RGR 60000	205
Preglednica 157/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka – RGR 60000	206
Preglednica 158: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti v GGE Dobovec - Kum	247
Preglednica 159: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha).....	248
Preglednica 160: Stanje in razvoj gozdnih površin.....	249
Preglednica 161: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.....	250
Preglednica 162: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.....	250

Preglednica 163: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.	251
Preglednica 164: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.....	251
Preglednica 165: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.	252
Preglednica 166: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.....	252
Preglednica 167: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	253
Preglednica 168: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.	254

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD,D-PGR,PDV,PDR, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4:

GRAFIKONI

Grafikon 1: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja	67
Grafikon 2: Pregled vrst sanitarnega poseka in poseka oslabelih dreves po letih ureditvenega obdobja.....	67
Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev.....	78
Grafikon 4: Delež posameznih rastiščnogojitvenih razredov v GGE	141
Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah - RGR 11012 .	147
Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah – RGR 12111 .	158
Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah - RGR 14111 .	167
Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah - RGR 15512 .	175
Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah - RGR 16012 .	184
Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah – RGR 16512	193

KARTE TEKSTNI DEL

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote	18
Karta 2: Krajinski tipi	21
Karta 3: Pregledna karta lovišč	32
Karta 4: Karta požarno ogroženih gozdov	34
Karta 5: Pregled revirjev v GGE.....	35
Karta 6: Prikaz členitve gozdov na RGR v GGE.....	141

KARTE - KARTNI DEL

Karta 1: Pregledna karta gozdnogospodarske enote

Karta 2: Karta tipov drevesne sestave gozdov
Karta 3: Karta gozdnih rastiščnih tipov
Karta 4: Karta kategorij gozdov
Karta 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov
Karta 6: Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst
Karta 7: Karta funkcij gozdov
Karta 8: Karta ukrepov
Karta 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del
Karta 10: Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek (teh območij v GGE nismo določili, zato te karte nismo izdelali)
Karta 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila
Karta 12: Karta požarne ogroženosti gozdov

KARTE - PROSTORSKI DEL

Karta P1: Stanje in razvoj gozdnih površin
Karta P2: Večfunkcionalna območja
Karta P3: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi
Karta P4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi
Karta P6: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in za ohranitev biotske raznovrstnosti
Karta P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah
Karta P8: Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov
Karta P9: Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi prometnicami

POVZETEK

Preglednica 1: Površina gozdov po lastniških kategorijah - LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.059,92	957,41	8,82	4.026,15
Delež (%)	76,0	23,8	0,2	100,0

Preglednica 2: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	2.881,14	120,8	277,7	398,5	2,61	4,72	7,32	17,8	19,2	18,8	102,0
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	113,06	4,8	295,2	299,9	0,25	5,74	5,99				
Varovalni gozdovi	1.031,95	33,4	199,4	232,8	1,29	4,49	5,78	2,6	6,9	6,3	25,4
Skupaj vsi gozdovi	4.026,15	95,1	258,1	353,3	2,20	4,69	6,89	16,4	16,2	16,2	83,2
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	2.598,25	129,4	276,0	405,5	2,78	4,64	7,42	17,8	18,7	18,4	101,0
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	9,12	0,0	357,8	357,8	0,00	6,33	6,33				
Varovalni gozdovi	452,55	39,4	157,1	196,4	1,54	4,10	5,64	2,4	8,8	7,5	26,1
Skupaj vsi gozdovi	3.059,92	115,7	258,7	374,4	2,59	4,56	7,16	17,0	17,7	17,5	91,6
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	276,74	40,1	294,8	334,9	0,99	5,45	6,44	18,3	24,4	23,6	123,0
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	103,94	5,2	289,7	294,9	0,27	5,68	5,96				
Varovalni gozdovi	576,73	28,8	232,6	261,4	1,09	4,80	5,89	2,9	5,9	5,6	24,9
Skupaj vsi gozdovi	957,41	29,5	256,8	286,2	0,97	5,08	6,05	8,9	11,3	11,1	52,3
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	6,15	104,2	210,4	314,6	2,00	4,03	6,03	3,6	1,5	2,2	11,3
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	2,67	14,6	199,3	213,9	0,57	4,78	5,34	2,6	0,8	0,9	3,5
Skupaj vsi gozdovi	8,82	77,1	207,0	284,1	1,57	4,26	5,83	3,5	1,3	1,9	9,1

GGE Dobovec-Kum leži na skrajnem jugovzhodnem delu GGO Ljubljana. Na vzhodu meji na GGO Celje, na jugu na GGO Brežice, na zahodu na GGE Polšnik in na severu na GGE Trbovlje-Zagorje. V enoti so štiri katastrske občine: k. o. Podkum in Rodež v občini Zagorje ob Savi, k. o. Dobovec v občini Trbovlje in k. o. Podkraj v občini Hrastnik.

Celotna površina enote je 5.444,93 ha. Glede na površino gozda v GGE, ki meri 4.026,15 ha, je gozdnatost skoraj 74 %.

V GGE smo ovrednotili ekološke, socialne ter proizvodne funkcije gozdov. Prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij ima 3.813 ha gozdnega prostora (poudarek na funkciji varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter na hidrološki funkciji), prvo stopnjo poudarjenosti socialnih funkcij pa ima 1.453 ha (poudarek je na estetski in zaščitni funkciji). Gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti proizvodnih funkcij je 2.812 ha, pri čemer gre v veliki večini za površine s poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo.

Po Uredbi o posebnih varstvenih območjih sta v GGE dve območji Natura 2000. To sta: SI3000181 Kum (SAC) in SI5000026 Posavsko hribovje (SPA).

V enoti sta tudi dve ekološko pomembni območji (EPO). To sta: 12100 Zasavsko hribovje in 14800 Kum.

Prevladujejo zasebni gozdovi s 76 % (3.059,92 ha). Državnih gozdov je 23,78 % (957,41 ha), občinskih pa 0,22 % (8,82 ha).

Večina, to je 71,6 %, sodi v kategorijo večnamenskih gozdov. V kategoriji varovalnih je 25,6 %, 2,8 %, pa v kategoriji gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi niso dovoljeni.

Izločenih je osem rastiščnogojitvenih razredov (RGR), od katerih je šest v kategoriji večnamenskih gozdov, eden je v kategoriji varovalnih gozdov, eden pa v kategoriji gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni. To so: 11012 - Podgorsko bukovje (1.220,85 ha), 12111 Kisloljubno bukovje (333,78 ha), 14111 - Toploljubno bukovje (421,07 ha), 15512 - Gorsko bukovje (277,91 ha), 16012 - Bukovje na rendzinah (280,38 ha) in 16512 - Visokogorsko bukovje (347,15 ha). Samostojna RGR sta 40000- Varovalni gozdovi (1.031,95 ha) in 60000 - Gozdni rezervati (113,06 ha).

Povprečna lesna zaloga meri 353,3 m³/ha. V njej je 27 % iglavcev in 73 % listavcev. Največ je bukve in sicer 52,3 %. Sledijo ji smreka (21,2 %), gorski javor (7,6 %), rdeči bor (3,6 %), graden (3,2 %) ter črni gaber (2,9 %). Deleži ostalih drevesnih vrst so manjši. Povprečni tekoči letni prirastek meri 6,89 m³/ha.

Največ sestojev, to je 66,3 %, je v fazi debeljaka. Sledijo drogovnjaki, katerih je 22,0 % in sestoji v obnovi, katerih je 10,7 %. Najmanj je mladovij, katerih delež je 1,0 %.

Razmerje razvojnih faz je porušeno, saj močno primanjkuje mladovij, drogovnjakov, delno pa tudi sestojev v obnovi. Preveč je debeljakov.

V preteklem obdobju so gospodarjenje z gozdom zaznamovale nujne sanitarne sečnje. Enoto so prizadele še druge ujme, sicer v manjšem obsegu, so pa bile z vsemi povezane posledične prenamnožitve smrekovih podlubnikov, zato so bile vseskozi potrebne sanacije. Te predstavljajo kar 33,2 % vsega poseka. Obenem je bil delež redčenj izredno nizek (le 12,1 %). Vse to se močno odraža na stanju gozdov in posledično na načrtovanemu gospodarjenju.

Posek in načrtovana gojitvena in varstvena dela

Za enoto se načrtuje najvišji možni posek v višini 230.915 m³ (6,5 m³/ha/leto), kar pomeni 16 % lesne zaloge oziroma 83 % prirastka. 46,8 % poseka predstavlja pomladitveni posek, 50,9 % redčenja, 2,3 % pa posek oslabelega drevja in sanitarni posek.

Za zasebne gozdove se najvišji možni posek načrtuje v višini 200.527 m³ (5,1 m³/ha/leto), kar pomeni 17 % lesne zaloge oziroma 92 % prirastka, za državne 30.341 m³ (3,2 m³/ha/leto), kar pomeni 11 % lesne zaloge oziroma 52 % prirastka, za gozdove lokalnih skupnosti (občinske gozdove) pa 47 m³ (0,5 m³/ha/leto), kar pomeni 2 % lesne zaloge oziroma 9 % prirastka.

Za prihodnje desetletje se gojitvena dela načrtuje na 25 ha (sem so vštete ponovitve). Od teh naj bi bila večina (23 ha) namenjena negi. Na 2 ha se bo delalo za obnovo gozdov (priprava tal ter sadnja). Najobsežnejši bosta nega mladja (4 ha) in nega letvenjaka (11 ha).

Nega mladovij je povsod priporočljiva, nujna pa je tam, kjer je sestoj ogrožen (biološka in statična stabilnost). Če se bo v bodočem obdobju veljavnosti načrta pokazala potreba po dodatnih gojitvenih delih, se bo to utemeljilo in opredelilo v gozdnogojitvenih načrtih.

UVOD

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Dobovec - Kum z veljavnostjo 2026–2035 je tretji obnovitveni načrt gozdnogospodarske enote Dobovec - Kum, ki je bil prvič izdelan za obdobje 2006–2015.

Pravna podlaga za izdelavo načrta so Zakon o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16 in 78/23 – ZUNPEOVE), Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in sprememba pravilnika (Ur. l. RS, št. 200/20)). Načrt je izdelan v skladu z Navodili za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo, 2023, ter v skladu z Navodili za posodobitev obstoječih podatkov o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGO 2021-2030 (ZGS, Ljubljana 2021), po katerih se posodablja tudi podatke o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN gozdnogospodarskih enot.

Načrt obravnava vse gozdove ne glede na lastništvo. Obsega naslednje tematske sklope: splošni opis gozdnogospodarske enote, opis funkcij gozdov, opis stanja gozdov, analizo preteklega gospodarjenja, načrtovane cilje, usmeritve in ukrepe, ekonomsko presojo ter usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem. Opisani so tudi stanje ter cilji, usmeritve in ukrepi po rastiščnogojitvenih razredih.

Pri izdelavi načrta smo upoštevali Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Dobovec - Kum (2026-2035), katere je pripravil Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Celje, in so bile usklajene v sodelovanju med Zavodom RS za varstvo narave, Zavodom za gozdove Slovenije, Območna enota Ljubljana, in Krajevno enoto Zagorje, pod katero spada GGE Dobovec - Kum.

Naravovarstvene smernice smo pri izdelavi načrta upoštevali tako, da smo prevzeli prejeta zavarovana območja, naravne vrednote, ekološko pomembna območja in posebna varstvena območja Natura 2000. Pri tem smo upoštevali varstvene režime, varstvene usmeritve in priporočila za ohranjanje biotske raznovrstnosti izven varovanih območij pri obravnavi funkcij gozdov, ciljev, usmeritev in ukrepov ter še posebej v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov. Vse to smo upoštevali pri načrtovanju gospodarjenja z gozdovi.

Natura 2000

V GGE sta dve območji Natura 2000, za katere je GGN GGE Dobovec - Kum tudi načrt prilagojene rabe naravnih dobrin za območja Nature 2000. To sta: SI3000181 Kum in SI5000026 Posavsko hribovje.

Ekološko pomembni območji (EPO)

V GGE sta dve ekološko pomembnih območij (EPO). To sta: 14800 Kum in 12100 Zasavsko hribovje.

Okrajšave, ki se pojavljajo v tekstu, so:

ARSO – Agencija Republike Slovenije za okolje

EPO – Ekološko pomembno območje

EŠD – evidenčna številka objektov kulturne dediščine

GGE – gozdnogospodarska enota

GGN – gozdnogospodarski načrt

GGO – gozdnogospodarsko območje

GZ – Gradbeni zakon

ID – identifikacijska številka

k. o. – katastrska občina
KD – kulturna dediščina
KE – krajevna enota
KP – Krajinski park
LD – lovska družina
LUO – lovsko upravljavsko območje
LZ – lesna zaloga
MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Natura 2000 – posebno varstveno območje (območje Natura 2000)
n. v. – nadmorska višina
NV – naravna vrednota
NVDP / NVLP - naravna vrednota državnega pomena / naravna vrednota lokalnega pomena
OE – območna enota
PE – popisna enota
POO – posebno ohranitveno območje
PR – prirastek
PSR – proizvodna sposobnost rastišča
PVO – Posebno varstveno območja
RGR – rastiščnogojitveni razred
RS – Republika Slovenija
SAC – Special Areas of Conservation, posebno varstveno območje (območje Natura 2000, opredeljeno na podlagi evropske Direktive o habitatih)
SiDG – Slovenski državni gozdovi d. o. o.
SKZG – Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov
SVP – stalne vzorčne ploskve
Ur. l. RS – Uradni list Republike Slovenije
VVO – vodovarstveno območje
ZGS – Zavod za gozdove Slovenije
ZOG – Zakon o gozdovih
ZON – Zakon o ohranjanju narave
ZRSVN – Zavod Republike Slovenije za varstvo narave
ZVKDS – Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
ZV-1 – Zakon o vodah

1 Splošni opis gozdnogospodarske enote

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE Dobovec – Kum leži na skrajnem jugovzhodnem delu GGO Ljubljana. Na vzhodu meji na GGO Celje, na jugu na GGO Brežice, na zahodu na GGE Polšnik ter na severu na GGE Trbovlje–Zagorje.

Severna meja enote v celoti poteka po reki Savi. Zahodna meja poteka med Ščitom in Velikim Vetrnikom, od koder se spusti do potoka Sopota, po katerem poteka celotna južna meja. Vzhodna meja se od omenjenega potoka vzpne preko hribov Veliki Vrh, Zajčev breg in Planina, nato pa se po pobočju Velike Peči spusti do Hrastniškega mostu.

Enota obsega območje občin Hrastnik, Trbovlje in Zagorje ob Savi. Zajema štiri katastrske občine: Dobovec, Rodež, Podkum ter del k. o. Podkraj.

Celotna površina GGE znaša 5.446 ha, od tega se gozdovi razprostirajo na 4.044,19 ha.

Glede na površino gozda v GGE, ki meri 4.687,16 ha, je gozdnatost 21 %.

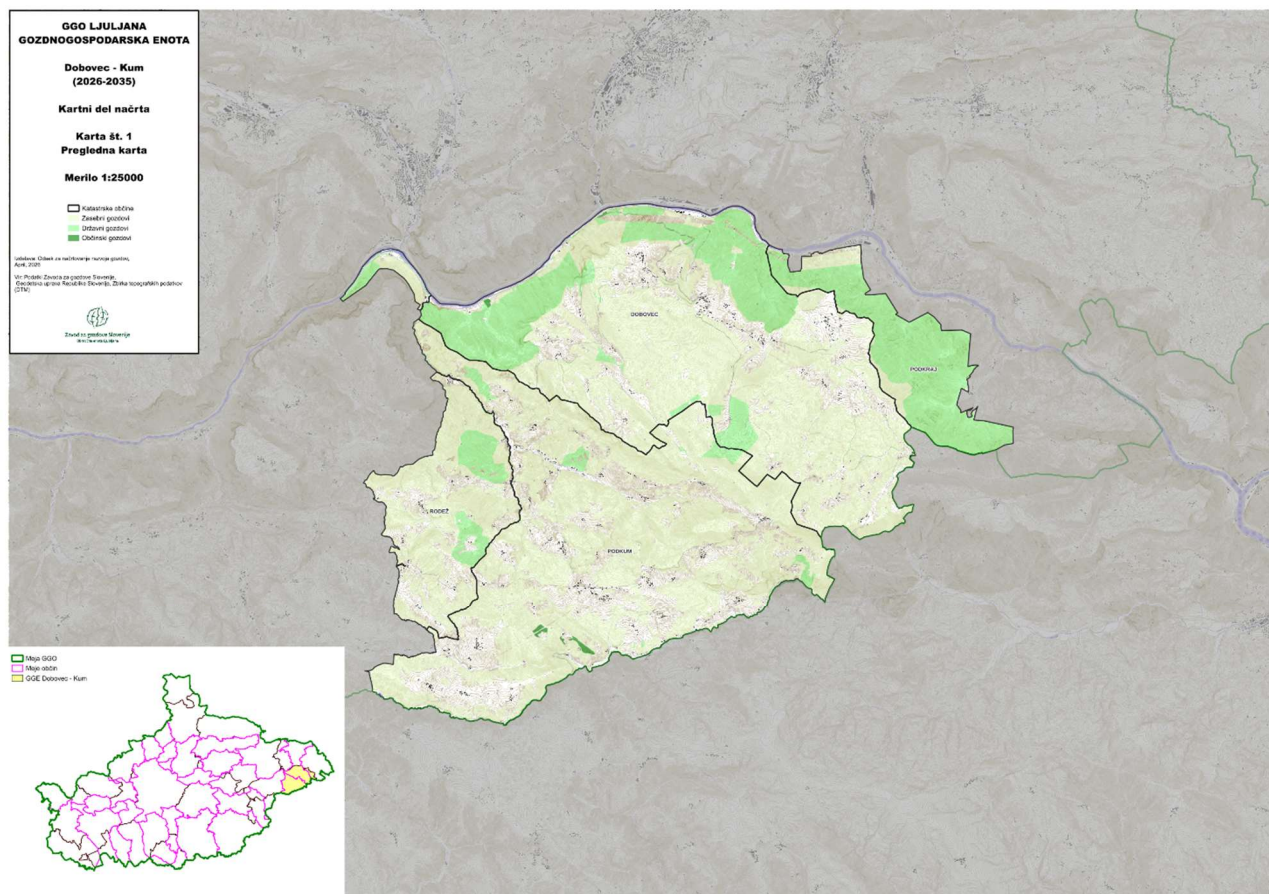
Največja gozdnatost je v k. o. Podkraj.

Preglednica 3/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K. O.	Katastrska občina	Pov. k o. v GGE	Pov. gozda k. o. v GGE	Opomba
HRASTNIK				420,67	
	1863	PODKRAJ	429,43	420,67	
TRBOVLJE				1.693,52	
	1872	DOBOVEC	2.233,07	1.693,52	
ZAGORJE OB SAVI				1.911,96	
	1889	PODKUM	2.160,80	1.449,50	
	2708	RODEŽ	621,75	462,46	
		Skupaj	5.444,93	4.026,15	

Opomba: Če gozdnogospodarska enota ne zajema cele k. o., se pod opombo vpiše tisti del k. o. (gozd in negozd skupaj), ki leži v gozdnogospodarski enoti

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

Detajlna karta v merilu 1 : 25.000 je prikazana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (Karta št.1: Pregledna karta)

1.1.2 Relief

V gozdnogospodarski enoti Dobovec – Kum prevladuje hribovit svet, umeščen med Posavsko hribovje in breg reke Save. Zanj je značilna izrazita reliefna razgibanost. Enota se razteza od najnižje točke pri mostu čez Savo v Trbovljah (220 m n. v.) do najvišjega vrha Kuma (1.219 m n. v.)

Po konfiguraciji terena je enota razdeljena na dva izrazito različna dela. Prvi del obsega severni in severozahodni del območja, kjer prevladujejo strma in prepadna pobočja, ki se spuščajo proti Savi. Za ta del so značilne globoke in vlažne grape ter jarki, ki jih prekinjajo ostri, suhi hrbti in grebeni. V teh pobočjih izvirajo številni potoki, ki se hitro stekajo v reko Savo.

Drugi, osrednji del enote predstavlja proti jugovzhodu nagnjena Dobovška planota, zaznamovana z izrazitimi vrhovi, kot so Kum (1.219 m n. v.), Sv. Marija (1.077 m n. v.), Lontovž (950 m n. v.) in Kozlova gora (958 m n. v.). Na jugozahodu planota prehaja v območje od naselja Podkum do povirja Sopote, kjer so terenske oblike blažje in mestoma prekinjene s širšimi vrtačami. Dobovško planoto razčlenjujeta dve izrazitejši pobočni dolini – Čebulova dolina in Trotovska dolina.

1.1.3 Podnebne značilnosti

GGE Dobovec – Kum spada v preddinarski fitoklimatski tip, za katerega so značilni razmeroma vlažni podnebni pogoji, pogost pojav temperaturnih inverzij ter izrazit vpliv reliefa na lokalne podnebne razmere.

Povprečna letna količina korigiranih padavin (tj. izmerjena količina padavin, popravljena glede na vpliv vetra, ki lahko povzroča podcenjevanje izmerjenih vrednosti) je v referenčnem obdobju 1971–2000 znašala v večjem delu območja med 1300 in 1400 mm, v višje ležečih predelih pa med 1400 in 1500 mm. Po novejših podatkih in trendih (obdobje po letu 2000) skupna letna količina padavin ostaja primerljiva ali rahlo povečana, vendar se izrazito spreminja njihova sezonska razporeditev. Zaznan je večji delež intenzivnih padavinskih dogodkov ter daljša sušna obdobja v poletnem času.

Povprečna letna temperatura zraka je v obdobju 1971–2000 znašala med 8 in 10 °C, v višjih predelih med 6 in 8 °C. V zadnjih dveh desetletjih je opazno zvišanje povprečne letne temperature za približno 1,5 do 2,0 °C, kar pomeni, da se danes povprečne vrednosti v nižjih legah približujejo 10–12 °C. Povečuje se tudi pogostost in intenziteta vročinskih valov. Absolutne najvišje temperature zraka presegajo vrednosti iz referenčnega obdobja in lokalno že dosegajo ali presegajo 38 °C, v višjih legah pa okoli 34 °C. Absolutne najnižje temperature so manj izrazite kot v preteklosti, kar kaže na blaženje zimskih ekstremov.

Snežne razmere se zaradi segrevanja podnebja bistveno spreminjajo. Povprečno število dni s snežno odejo, ki je v obdobju 1971/72–2000/01 znašalo približno 25 dni v nižjih legah in do 75 dni v višjih predelih, se je v zadnjih desetletjih opazno zmanjšalo. Prav tako se skrajšuje trajanje snežne odeje, ki danes pogosto ne dosega več vrednosti 54–61 dni letno, zlasti v nižjih legah.

Megla ostaja pogost pojav, zlasti v jesenskem in zimskem obdobju. Na nadmorski višini okoli 400 m se še vedno pojavlja zelo pogosto, čeprav novejši podatki kažejo na rahlo zmanjšanje števila meglenih dni zaradi sprememb v cirkulaciji zraka in rabe prostora.

Vegetacijska doba se podaljšuje. Prve jesenske slane se v povprečju pojavljajo nekoliko kasneje kot v preteklosti (konec oktobra), zadnje spomladanske slane pa se pomikajo v zgodnejši čas (konec marca do začetek aprila), čeprav so pozne slane še vedno možne. Fenološki razvoj rastlin se pospešuje; olistanje bukve (*Fagus sylvatica* L.) se danes praviloma začne že konec aprila oziroma v začetku maja, kar je približno 1–2 tedna prej kot v referenčnem obdobju 1971–2000.

Navedeni podatki temeljijo na virih Atlasa okolja Slovenije, podatkih Agencije RS za okolje (ARSO) ter novejših analizah podnebnih trendov v Sloveniji. Predstavljajo posodobljeno oceno podnebnih razmer na območju GGE Dobovec–Kum ob upoštevanju zaznanih podnebnih sprememb v zadnjih desetletjih, ki pomembno vplivajo na delovanje gozdnih ekosistemov in gozdnogospodarsko načrtovanje.

1.1.4 Hidrološke razmere

Za območje GGE Dobovec–Kum so značilni številni vodotoki, ki razgibavajo relief in pomembno vplivajo na krajinsko podobo ter hidrološke razmere območja. Največji vodotok je reka Sava, ki teče po severnem delu GGE. V zahodnem delu območja se nahajata dve povirji – povirje potoka Šklendrovec, ki ga napajata dva izrazitejša hudourniška pritoka (Jazbinka in Medvedov graben), ter povirje potoka Sopota. V oba glavna potoka – Šklendrovec in Sopoto – se izlivajo številni manjši pritoki.

Povirje Sopote ima v primerjavi s Šklendrovcem manj izrazito erozijsko delovanje, saj gre za rahlo valovit in umirjen teren, kjer so vodni tokovi počasnejši in stabilnejši. Nasprotno pa severni del GGE, ki ga zaznamuje zelo razgiban relief, prepredajo strme pobočne grape in jarki, pogosto globoki in vlažni, ki jih prekinjajo ozki, suhi hrbti in grebeni. Iz teh pobočij izvirajo potoki, ki se hitro stekajo v Savo, med njimi Prusnik, Mitoški slap, Lontovž, Ribnik, Bajdetov graben in Koritnikov graben.

Vsi navedeni potoki – tako Šklendrovec s svojimi pritoki kot manjši severni potoki – imajo hudourniški značaj, za katerega sta značilni močna fluvialna erozija in velika nihanja v pretokih. Ob

večjih padavinah prihaja do hitrih masovnih odtokov, ki lahko povzročajo poplave v nižinah, medtem ko je v sušnih obdobjih vodnih količin pogosto premalo.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Matična podlaga

V gozdnogospodarski enoti (GGE) Dobovec – Kum prevladujejo karbonatne kamnine, kar narekuje prevladujoče tipe tal; najpogostejši sta rendzina in rjava karbonatna tla.

Geološka zgradba je raznolika:

Apnenci in dolomiti:

Najstrmejše predele na severu in jugozahodu gradijo svetlosivi srednjetriadni apnenci in dolomiti. Južni del enote, ki obsega visoko planoto z vrhovi Kum, Sv. Marija, Lontovž in Kozlova gora, pa tvorijo dachsteinski apnenci.

Glinasti skrilavci in peščenjaki:

Ti se pojavljajo v osrednjem pasu od Pungerta preko Podkuma do Jesenove ravni, od koder se širijo v dveh krakih proti vzhodu (Borovak) in zahodu.

Aluvialni nanosi:

V dolini Save in ob njenih pritokih matično podlago predstavljajo rečni prodni nanosi.

Celotno območje GGE zaznamujeta močna kamenitost in skalovitost, kar v večjem delu enote omejuje razvoj globljih talnih profilov.

Tla

Na območju prevladujejo dolomitne rendzine in rjava karbonatna tla. Njihov razvoj in lastnosti so tesno povezani z matično podlago ter reliefnimi razmerami:

Rjava karbonatna tla:

Razvita so na apnencih in dolomitih v predgorskem pasu, predvsem pod bukovimi gozdovi s tevjem. So srednje globoka, ilovnata in pogosto skeletoidna. Odlikujejo jih dobra produkcijska sposobnost ter ugodne fizikalne in vodne lastnosti.

Dolomitne rendzine:

Pojavljajo se na strmejših, hladnejših legah na drobljivem dolomitu. Tla so plitva do srednje globoka, rahla in močno skeletna. Tlotvorni procesi so počasni, vendar debel sloj prhnine (humusa) bistveno izboljšuje njihovo kakovost. Kljub skeletnosti v poletnem času dobro zadržujejo vago, njihova produkcijska sposobnost pa je majhna do srednja.

Zaradi splošne kamenitosti terena so globlji talni profili redkejši, kar neposredno vpliva na rastiščne pogoje.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Skupna površina GGE je 5.444,93 ha. Gozdni prostor obsega 4.125,32 ha. Zajema gozd in negozdna zemljišča, ki so funkcionalno povezana z gozdom in skupaj z njim zagotavljajo uresničevanje funkcij gozdov. Negozdne površine so senožeti in lazi in površine naravnih ekosistemov (skalovja in površine nad zgornjo gozdno mejo). V gozdnem prostoru je evidentirano še 36,88 ha daljnovodov.

V enoti se zarašča 24,94 ha površin. Vse površine so v gozdnem prostoru, bodisi na robu gozda, ali pa se zaraščajo travne površine znotraj gozda.

Gozdnatost v GGE je 74 %. Površina vseh gozdov meri 4.026,15 ha.

V GGE sta prisotna dva tipa krajine in sicer gozdna, ki obsega le 0,19 ha in močno prevladujoča gozdnata krajina, ki obsega 5.444,74 ha.

Karta 2: Krajinski tipi

LEGENDA

- Meja GGE
 Krajinski tipi
 gozdna krajina
 gozdnata krajina

Preglednica 4/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)

Tip krajine	Površina gozda (ha)	Celotna površina (ha)	Gozdnatost (%)	Delež gozda (%)
GOZDNATA	4025,98	5.444,74	73,9	99,99
GOZDNA	0,17	0,19	89,5	<0,01
Skupaj	4.026,15	5.444,93	73,9	100

Preglednica 5/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	5.444,73	100,0
Gozd	4.026,15	73,9
Ostala gozdna zemljišča	36,88	0,7
- daljnovodi	36,88	0,7
Gozdni prostor	61,54	1,1
- skalovja in površine nad gozdno mejo	5,92	0,1
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	9,43	0,2
- zaraščajoče površine	24,94	0,5
- infrastrukturni objekti	21,05	0,4
- drugo (vodotoki...)	0,20	<0,1
Negozdni prostor	1.320,36	24,3
- zaraščajoče površine	0,35	<0,1
- ostale površine znotraj gozda	1.320,01	24,3

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Preglednica 6/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
21	<i>vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja</i>	2,27	0,1
521	<i>Nižinsko črnojelševje</i>	2,27	0,1
23	<i>gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah</i>	9,16	0,2
542	<i>Predalpsko gradново belogabrovje</i>	9,16	0,2
25	<i>podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah</i>	1.105,42	27,5
552	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	1.105,42	27,6
26	<i>podgorska bukovja na silikatnih kamninah</i>	301,56	7,5
751	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	301,56	7,5
27	<i>gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah</i>	1.492,49	37,0
581	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	795,06	19,7
632	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	278,91	6,9
636	<i>Bukovje s polžarko in javorovo bukovje</i>	74,69	1,9
681	<i>Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico</i>	343,83	8,5
30	<i>javorovja, velikojesenovja in lipovja</i>	17,67	0,4
761	<i>Javorovje s praprotmi</i>	17,67	0,4
31	<i>toploljubna bukovja</i>	706,03	17,5
592	<i>Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje</i>	706,03	17,5
32	<i>gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev</i>	246,79	6,1
561	<i>Bazoljubno gradnovje</i>	21,85	0,5
562	<i>Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje</i>	224,94	5,6
34	<i>bazoljubna rdečeborovja in črnoborovja</i>	83,55	2,1
621	<i>Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje</i>	82,14	2,0
623	<i>Bazoljubno črnoborovje</i>	1,41	0,0
35	<i>jelovja in smrekovja na karbonatnih in mešanih kamninah</i>	10,44	0,3
672	<i>Predalpsko smrekovje na morenah in pobočnih gruščih</i>	10,44	0,3
36	<i>jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah</i>	50,77	1,3
771	<i>Jelovje s praprotmi</i>	50,77	1,3
	Skupaj	4.026,15	100,0

GGE Dobovec - Kum sega v preddinarsko fitogeografsko območje. To se odraža tudi v vegetacijski sestavi gozdov. Od vseh 19 različnih skupin gozdnih rastiščnih tipov v Sloveniji, jih je na območju GGE Kum Dobovec 8, znotraj katerih lahko razlikujemo 16 gozdnih rastiščnih tipov (v nadaljevanju GRT) – približno petina vseh slovenskih. Prevladujeta skupini Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah in Toploljubna bukovja, ki skupaj zavzemata približno dve tretjini površine gozdov. Večji delež gozdne površine predstavljajo še Gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah.

Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (GRT 552) - 1.105,52 ha

Gozdni rastiščni tip **552 Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih** (strokovno poimenovan kot združba *Hacquetio-Fagetum* var. geogr. *Anemone trifolia* oz. *Ruscus hypoglossum*) predstavlja enega ključnih tipov bukovih gozdov v osrednjem in vzhodnem delu Slovenije, vključno z območjem Zasavja (*Ruscus hypoglossum*).

Glavne značilnosti

- **Rastiščne razmere:** Ta tip se pojavlja na vseh legah v podgorskem pasu. V reliefno razgibanem Zasavju ga najdemo predvsem na zmerno nagnjenih pobočjih, na karbonatnih kamninah, z rjavimi pokarbonatnimi tlemi, ki so glinasto ilovnata in imajo tanko plast

humusa, kjer so tla dovolj globoka in bogata s hranili.. Ni je na planotah in v depresijah, kjer je bolj hladno.

- **Drevesna sestava:** V sestojni zgradbi prevladuje **navadna bukev** (*Fagus sylvatica*). Na rastiščih z večjim deležem skalovitosti ali strmine se ji lahko pridružita plemeniti listavci, kot sta gorski javor in veliki jesen.
- **Rastlinska združba:** Značilnost tega tipa je prisotnost predalpskih flornih elementov. Diagnostična vrsta je **trilistna vetrnica** (*Anemone trifolia*), pogosto pa se v zeliščni plasti pojavljajo tudi tevje (*Hacquetia epipactis*), *Aposeris foetida* in *Primula vulgaris*. in druge vrste, značilne za vlažna, bazična bukova rastišča. Razlikovalnica je *Ruscus Hypoglossum*.

V zasavskem hribovju ti gozdovi opravljajo pomembno **gospodarsko in ekološko vlogo**:

- **Proizvodna funkcija:** Bukov na teh rastiščih dosega dobro kakovost, zato so ti gozdovi pomemben vir lesne mase.
- **Varovalna funkcija:** Na strmejših predelih preprečujejo erozijo tal na karbonatni podlagi.
- **Naravna obnova:** Pri gospodarjenju se spodbuja naravna obnova s prebiralnim ali skupinsko postopnim načinom sečnje, kar zagotavlja trajnost sestojev.
- Rk je 9, PSR 8,8

Osojno bukove s kresničevjem (GRT 581) – 795,06 ha

Gozdni rastiščni tip **581 Osojno bukove s kresničevjem** (znanstveno ime združbe *Arunco-Fagetum*) predstavlja hladnejša in vlažna bukova rastišča, ki so v Zasavju značilna za specifične reliefne lege. Te gozdove najdemo od predgorskega do zgornjegorskega pasu. Ti gozdovi niso vezani na vegetacijski pas. Prevladujoči tip tal so rendzine (v vlekninah rjave rendzine). Velika strmina povzroča, da se stelja, humusni horizont ter celo zgornji humusnomineralni del profila stalno premešča navzdol.

Glavne značilnosti

- **Rastiščne razmere:** Ta tip se pojavlja na **osojnih (severnih) pobočjih**, v globokih grapah, pod vznožji sten in na rastiščih z izrazito hladnim lokalnim mezoklimatom. Tla so običajno vlažna, bogata s humusom in pogosto nekoliko kamnita, saj se na teh mestih kopiči gradivo s pobočij.
- **Drevesna sestava:** Dominira **navadna bukev** (*Fagus sylvatica*), ki ji zaradi večje vlažnosti rastišča pogosto družbo delajo plemeniti listavci, predvsem **gorski javor** (*Acer pseudoplatanus*) in ostrolistni javor (*Acer platanoides*), redkeje brest (*Ulmus sp.*) in pogosto tisa (*Taxus baccata*). Na najbolj vlažnih delih se lahko pojavi tudi jesen. Smreka zaradi plitvega koreninjenja ni v teh gozdovih ni zaželena (nestabilnost).
- **Zeliščna plast:** Ključna diagnostična vrsta je **navadno kresničevje** (*Aruncus dioicus*), po katerem je tip dobil ime. Velecvetni teloh (*Helleborus niger*) - nakazovalec dolomitne podlage, Krapfov jelenovec (*Laserpitium krapfii*) - nakazovalec dolomitne podlage; razlikovalnice trpežni golšec (*Mercurialis perennis*) - nakazovalec skeletnosti tal, kimastoplodni šipek (*Rosa pendulina*), deveterolistna mlaja (*Dentaria enneaphillos*), škrlatnordeča zajčica (*Prenanthes purpurea*). Poleg njega so pogoste praproti (npr. glistnice), močvirska krvoločnica in druge rastline, ki uspevajo v senčnih in hladnih razmerah.

Pomen in razširjenost v Zasavju

V zasavskem hribovju ta tip rastišča najdemo na senčnih straneh vrhov, kot npr. **Kum**.

- **Gospodarjenje:** Zaradi lege na strmih in vlažnih pobočjih imajo ti gozdovi pogosto poudarjeno **varovalno funkcijo** (preprečevanje erozije in snežnih plazov).
- **Naravna obnova:** Bukov in javor se na teh tleh odlično pomlajujeta po naravni poti, vendar je pri sečnji potrebna previdnost, da se ne poruši občutljivo ravnovesje vlage v tleh.

Rk je 5, PSR je 6,4

Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (GRT 592) – 706,03 ha

Ta rastiščni tip je v Zasavju manj razširjen kot npr. tip 552, a je ključen za ohranjanje pestrosti na ekstremnih legah. Gozdni rastiščni tip **592 Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje** (vključuje združbo *Ostryo-Fagetum* in *Ostryo-Fagetum* var. *geogr. Anemone trifolia*) predstavlja specifičen ekosistem, ki v Zasavju uspeva na najbolj izpostavljenih, sončnih in toplih legah.

Glavne značilnosti

- **Rastiščne razmere:** Pojavlja se na **strmih, sončnih (južnih) pobočjih** z apnenčasto ali dolomitno podlago. Tla so plitva, kamnita in sušna (rendzine), kjer je vpliv sončnega obsevanja največji. Tla so podvržena eroziji. Padavinska voda zaradi strmin hitro odteče. Kljub dokajšnji količini padavin so sušna obdobja v teh bukovjih pogosta.
- **Drevesna sestava:** Glavna vrsta je **navadna bukev** (*Fagus sylvatica*), ki pa je na teh rastiščih pogosto nižje rasti in bolj krivenčasta. Ključna spremljevalna vrsta, ki nakazuje toploljubnost, je **črni gaber** (*Ostrya carpinifolia*), občasno pa se pojavljajo tudi mali jesen, mokovec in na grebenih tudi rdeči bor.
- **Zeliščna plast:** V podrasti najdemo termofilne (toploljubne) vrste, značilne za svetlejše gozdove, kot so trpežni golšec (*Mercurialis perennis*), bela naglavka (*Cephalanthera damasonium*), gozdna vijolica (*Viola sylvestris*), mandljevolistni mleček (*Euphorbia amygdaloides*) jesenska pisana trava, kopitnik, trolistna vetrnica (*Anemone trifolia*) in druge vrste, ki prenašajo občasno sušo.

Pomen v Zasavju

V zasavskem hribovju (npr. na izrazito južnih pobočjih v dolini Save ali na grebenih okoli Kumlja) ta tip gozda opravlja predvsem **varovalno funkcijo**:

- **Zaščita tal:** Zaradi strmine in plitvih tal so ti sestoji ključni za preprečevanje erozije in podorov.
- **Biotska raznovrstnost:** Predstavljajo zatočišče za toploljubne rastlinske in živalske vrste, ki druge v hladnejših zasavskih gozdovih ne uspevajo.
- **Gospodarjenje:** Lesna zaloga je tukaj nižja, kakovost lesa pa slabša kot v podgorskem bukovju, zato je gospodarski pomen sekundaren v primerjavi z ekološkim.

Rk je 5, PSR je 7,0

Karta rastišč v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3)

1.1.8 Živalski svet

Notranjega gozdnega okolja oddaljenega od zunanjega gozdnega roba vsaj 300 m je v enoti 322 ha ali 5,0 % skupne površine enote. Oddaljenega od zunanjega gozdnega roba vsaj 500 m pa 45 ha ali 0,7 % skupne površine enote.

V preglednici »Stanje habitatov divjadi« prikazujemo stabilnost populacij divjadi, njihove zahteve do habitata, ekspertno oceno o stanju habitata in nujne ukrepe v habitatu v kolikor je stabilnost populacije nezadovoljiva oziroma padajoča.

Življenjsko okolje prostoživečih vrst živali v GGE zaznamuje prepletanje gozdnih in kmetijskih površin z relativno velikimi gozdnimi kompleksi, ki narekujejo tudi živalske vrste, ki živijo v tem okolju.

Preglednica 7/D-SH: Stanje habitatov divjadi

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
Srna	Mozaični preplet travnikov in gozda – čim večja dolžina gozdnega roba na enoto površine.	Stabilna	Ugoden	Preprečevanje nadaljnega zaraščanja in vzdrževanje mozaične krajine – preplet travnikov, gozdnega roba in gozdov.
Navadni jelen	Strnjeni gozdovi z zadostno količino mirnih con in prehranske baze.	Stabilna	Ugoden	/
Damjak	Brez posebnosti	Nestabilna – v oborah	Alohtona vrsta – ne ocenjujemo stanja habitata	/
Gams	Skalnata pobočja z visokim naklonom in zadostno količino travinja za pašo.	Stabilna	Ugoden le v posameznih strmejših delih GGE	/
Muflon	Brez posebnosti	Stabilna	Ugoden – alohtona vrsta	/
Divji prašič	Brez posebnosti	Stabilna	Ugoden	/
Lisica	Brez posebnosti	Stabilna	Ugoden	/
Jazbec	Brez posebnosti	Stabilna	Ugoden	/
Kuna zlatica	Brez posebnosti	Stabilna	Ugoden	/
Kuna belica	Brez posebnosti	Stabilna	Ugoden	/
Poljski zajec	Kmetijske površine s prepletom poljščin in mejic ter remiz.	Stabilna - nihajoča	Manj ugoden	/
Navadni polh	Brez posebnosti	Stabilna - nihajoča	Ugoden	/
Raca mlakarica	Vodotoki z zadostnim kritjem (npr. podrta drevesa, zaraščen obrečni pas)	Stabilna	Ugoden	/
Fazan	/	Ni prisoten	/	/
Sraka	Brez posebnosti	Stabilna	Ugoden	/
Šoja	Brez posebnosti	Stabilna	Ugoden	/
Siva vrana	Brez posebnosti	Stabilna	Ugoden	/
Pižmovka	Brez posebnosti	Ni prisotna	Ugoden – alohtona vrsta	/
Nutrija	Brez posebnosti	Stabilna - naraščajoča	Ugoden – invazivna alohtona vrsta	/
Šakal	Brez posebnosti	Stabilna - naraščajoča	Ugoden	/
Alpski svizec	/	Ni prisotna	Neugoden	/
Rakunasti pes	/	Ni prisotna	Neugoden – invazivna alohtona vrsta	/
Alpski kozorog	/	Ni prisotna	Neugoden	/
Poljska jerebica – goj.	/	Ni prisotna	Neugoden	/

Velika divjad – parkljarji:

Najpogostejša vrsta je **srna** (*Capreolus capreolus*), ki je prisotna v celotni GGE. Prepletanje gozdov in travnikov, s tem veliko gozdnega roba, ustvarja zanjo ugoden življenjski prostor. Številčno slabše je zastopana le v večjih strnjenih gozdnih kompleksih in na skalovitih pobočjih. Populacija je v zadnjih letih nekoliko podvržena upadu številčnosti, kar je moč pripisati številnim dejavnikom kot so visoke letne temperature (suše), naleti z vozili, košnja in plenilci.

Jelenjad (*Cervus elaphus*) je v GGE v zadnjih nekaj letih številčno nekoliko narasla, čemur sledi tudi odvzem te vrste skladno z LUN.

Muflon (*Ovis ammon musimon*) je v GGE prisoten v obliki manjših kolonij na območjih lovišč Dobovec in Podkum.

Gams (*Rupicapra rupicapra*) je v GGE prisoten pretežno v strmejših predelih – pobočja nad reko Savo.

Divjega prašiča (*Sus scrofa*) lahko označimo kot pogosto vrsto, katere številčnost v zadnjih nekaj letih še narašča. Divji prašič je vrsta z izjemno potencialno nataliteto, ki pride do izraza ob ugodnih prehranskih razmerah. Populacijo se obvladuje predvsem s posegi v populacijo in manj s posegi v njeno okolje.

Zveri:

Velike zveri (zavarovane vrste):

Rjavi medved (*Ursus arctos*): Glede na veljavno strategijo upravljanja z rjavim medvedom v Sloveniji spada GGE v območje izjemne prisotnosti rjavega medveda. V zadnjih nekaj letih beležimo povečano prisotnost medveda na območju

Volk (*Canis lupus*): občasno se pojavlja v obliki posameznih volkov (t. i. dispergerjev, ki iščejo partnerja in prazen prostor za vzpostavitev teritorija).

Ris (*Lynx lynx*): ni stalno prisoten, občasno pa pridobimo informacijo o njegovi prisotnosti v GGE preko informacij s strani lovcev

Male zveri:

Lisica (*Vulpes vulpes*) je prisotna v celi GGE. Velikost populacije niha. Nihanja so posledica medletnim nihanjem prehranske baze (npr. glodavci), čemur sledi tudi povečana nataliteta in preživetje mladičev. Njeno številčnost omejuje tudi garje

Razvoj populacije kun (*Mustelidae*) je stabilen. Najpogostejši sta **kuna zlatica** in **kuna belica** (*Martes martes* in *Martes foina*). Kuna belica je bolj prilagodljiva in jo najdemo tudi v naseljih, posledica je večja prisotnost te vrste. Populacija **jazbeca** (*Meles meles*) je stabilna. Prisoten je tudi **dihur** (*Mustela putorius*).

Vidra (*Lutra lutra*): je prisotna v reki Savi in nekaterih njenih pritokih.

Glodalci:

Poljska divjad je zaradi intenzivnega kmetijstva najbolj ogrožena. To se najmočneje odraža na stanju populacij poljskih kur, ki jih na območju praktično ni. Razmere za **poljskega zajca** (*Lepus europaeus*) prav tako niso najugodnejše. Populacija je stabilna, vendar v primerjavi z desetletji pred tem, zelo okrnjena.

Navadni polh (*Glis glis*) je prisoten v celotnem GGE, njegova številčnost pa med leti niha glede na razpoložljivost primarne hrane (žir).

Pogosta je tudi **navadna veverica** (*Sciurus vulgaris*).

Ptice:

Izmed vranov so tu prisotne **siva vrana** (*Corvus cornix*), **šoja** (*Garrulus glandarius*) in **sraka** (*Pica pica*).

Raca mlakarica (*Anas platyrhynchos*) je prisotna v vseh večjih vodotokih.

Od gozdnih kur sta se v preteklosti na tem področju pojavljala **gozdni jereb** (*Tetrastes bon*) in **divji petelin** (*Tetrao urogallus*). Obe živalski vrsti sta uvrščeni na rdeči seznam ogroženih živalskih vrst (Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur.l. RS, št. 82/2002 in 42/2010).

Med ujedami najpogosteje srečamo **kanjo** (*Buteo buteo*), pogosto se pojavljata tudi **kragulj** (*Accipiter gentilis*) in **skobec** (*Accipiter nisus*). Predvsem populacija kanje je od njene zaščite naprej narasla. Poleg prej naštetih ujed se pojavljata še **navadna postovka** (*Falco tinnunculus*) in **sokol selec** (*Falco peregrinus*).

Najpogostejša sova je **lesna sova** (*Strix aluco*). Prisotna je tudi **velika uharica** (*Bubo bubo*) in **kozača** (*Strix uralensis*).

Izmed vranov je na območju prisoten tudi **krokar** (*Corvus corax*).

Izmed žoln se tu pojavljajo **črna žolna** (*Picus canus*), **zelena žolna** (*Picus viridis*), **veliki detel** (*Dendrocopos major*), **belohrbti detel** (*Dendrocopos leucotos*), **mali detel** (*Dryobates minor*), **triprsti detel** (*Picoides tridactylus*).

Od obvodnih zavarovanih vrst ptic se najpogosteje pojavlja **siva čaplja** (*Ardea cinerea*).

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Skupna površina gozdov v GGE Dobovec - Kum je 4.026,15 ha. Gozdovi upravno pripadajo občini Hrastnik 420,67 ha, občini Trbovlje 1.693,52 ha in občini Zagorje ob Savi 1.911,96 ha.

Prevladujejo zasebni gozdovi s 76,0 %. Državnih gozdov je 23,8 %, gozdovi lokanih skupnosti imajo 0,2 % delež vseh gozdov.

Površino gozdov smo ugotovili s projekcijo posnetkov, dobljenih z metodami daljinskega zaznavanja na temeljne topografske načrte. Na tako dobljenih ortofotokartah (DOF) smo površino gozdov preverili na terenu.

Pred desetletjem je površina gozdov v enoti merila 4.044,19 ha, bila je torej za 18,06 ha večja kot sedaj. Razlog spremembe so predvsem krčitve.

Preglednica 8/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.059,92	957,41	8,82	4.026,15
Delež (%)	76,0	23,8	0,2	100,0

Vseh zasebnih lastnikov gozdne posesti, kjer smo upoštevali tudi solastnike, je 691. Povprečna zasebna gozdna posest meri 4,4 ha. Skoraj polovica posestnikov ima v lasti največ 1 ha gozda, katerih povprečna posest meri le 0,21 ha. Od 1 do 5 ha gozdne površine, s povprečno velikostjo posesti 2,7 ha ima v lasti 24,5 % posestnikov. Le 71 posestnikov ima od 5 do 10 ha veliko gozdno posest in 94 posestnikov od 10 do 30 ha. V GGE je 12 posesti večjih od 30 ha.

V primerjavi s posestno strukturo zasebne gozdne posesti izpred desetih let se je delež posesti nad 5 ha povečal.

Preglednica 9/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	49,9	49,9	2,4	2,4
1 do 5 ha	24,5	74,4	15,0	17,4
5 do 10 ha	10,3	84,7	18,1	35,5
10 do 30 ha	13,6	98,3	48,8	84,3
30 do 100 ha	1,7	100,0	15,7	100,0
nad 100 ha	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj	100,0		100,0	

Preglednica 10/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto-10	Delež (%) Leto	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	48,3	49,9	345	345
1 do 5 ha	30,4	24,5	169	514
5 do 10 ha	16,5	10,3	71	585
10 do 30 ha	4,6	13,6	94	679
30 do 100 ha	0,2	1,7	12	691
nad 100 ha	0,0	0,0	0	0

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Odprtost gozdov za spravilo lesa

Preglednica 11/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	1.015,46	25,2	32,0	58,4	9,6	0,0	0,0	0,0
Ročno	71,48	1,8	15,7	67,2	17,1	0,0	0,0	0,0
Kombinirano I	1.472,13	36,3	11,6	49,3	37,6	1,5	0,0	0,0
Kombinirano II	210,00	5,2	27,4	35,3	37,3	0,0	0,0	0,0
Odprto skupaj	2.769,07	68,8	20,3	52,1	26,8	0,8	0,0	0,0
Ni odprto	1.257,08	31,2						
Skupaj	4.026,15	100,0						

Z gozdnimi vlakami je odprtih 62 % površine vseh gozdov, zato odprtost ocenjujemo kot zadovoljivo. Površine gozdov, ki niso odprte z vidika spravila in v katerih ni mogoče izvajati racionalnega spravila lesa, se nanašajo predvsem na dele odsekov in dele varovalnih gozdov oz. rezervatov.

Terenske razmere večinoma omogočajo traktorsko spravilo, skupaj s kombiniranim spravilom (traktorsko in ročno predspravilo) je gozdov s takim načinom spravila skoraj 90 %. Na skoraj 25 % površine gozdov se izvaja traktorsko spravilo. Ker prevladujejo zasebni gozdovi, se v večini primerov uporablja adaptiran kmetijski traktor. Na 37 % se izvaja kombinirano traktorsko in ročno predspravilo. To spravilo je predvsem v jarkih, ki so od gozdne vlake oddaljeni za več kot dolžino vrvi na vitlu. Spravila samo z žičnico ni, ker je povsod potrebno še kombinirati z ročnim predspravilom. Kombinirano spravilo z žičnico in ročno spravilo je kot možno predvideno na 5 % površine gozdov in in je vezano na dele odsekov državnih gozdov (88A03, 88A33, 88A39A, 88A39B, 88A40A, 88D08, 88D09, 88D10, 88D12, 88D13 in 88D15).

Kombinirano spravilo je potrebno tam kjer so značilni neugodni reliefni in naravni pogoji, ki onemogočajo uporabo mehanizacije. Ročno predspravilo je prisotno predvsem v odsekih z nizko lesno zalogo in majhnim obsegom poseka.

Največja ovira za širšo uporabo žičniškega spravila, ki bi bilo glede na teren večinoma primerno, je razdrobljena posestna struktura in s tem povezan pomanjkljiv interes ter neusklajenost lastnikov. Dodatno omejitev predstavlja neustrezna nosilnost lokalnih cest, saj so pogosto omejene z osno obremenitvijo, ki ne dopušča kamionskega prevoza lesa. Zato ostaja za večino lastnikov najracionalnejši način kombinirano traktorsko-ročno spravilo.

Strojna sečnja

Splošni pogoji za uvajanje takšnega načina sečnje so: v sestojih prevladujoči iglavci, primerni oziroma blažji nakloni terena, gladek do valovit relief, nepoudarjene (na 1. in 2. stopnji) socialne in delno tudi ekološke funkcije, potrebe po redčenju mlajših razvojnih faz oziroma sanaciji ujm in gradacij podlubnikov, gojitveno dopustni večjepovršinski poseki, v izjemah pa je možno tudi strojno spravilo v kombinaciji s predsečnjo z motorno žago (v sestojih v obnovi). V GGE Dobovec - Kum poudarjenost socialnih funkcij večinoma prevladuje nad proizvodnimi, izjemno poudarjene so tudi

ekološke funkcije, zato se pri delu le izjemoma uporablja tehnologije, ki pomenijo močnejše posege v gozd v smislu jakosti sečnje in potencialne krnitve funkcij, kot je to strojna sečnja.

Poleg poudarjenosti socialnih in ekoloških funkcij so izločilni dejavniki, ki najpogosteje preprečujejo uporabo te tehnologije, drobna posestna struktura, ki ne spodbuja vlaganja v mehanizacijo, in specifične terenske ter sestojne razmere. Teren, kjer je velik naklon in kjer so slabo nosilna tla (močvirno, globoka vlažna tla), ni primeren za strojno sečnjo. Ta način sečnje omejujejo tudi nezadostne širine vlak.

V katerih delih posameznih odsekov je možna strojna sečnja, se opredeli v tehnološkem delu gozdnogojitvenih načrtih.

Podrobno načrtovanje tehnologije dela in načina spravila (tudi strojne sečnje) se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih, v tehnološkem delu le-teh, ob upoštevanju konkretnih pogojev za izvedbo sečnje in spravila ter glede na razpoložljivo tehnologijo.

Odprtost gozdov s cestami

Gozdne ceste

Podatki za gozdne ceste so pridobljeni iz aplikacije »Evidenca gozdnih cest« (EGC), ki je dostopna na spletni strani <https://zgs.gisportal.si/> in povzema stanje iz februarja 2026. Za gozdne ceste velja, da je po metodologiji, ki je bila uporabljena za izdelavo GGN GGO Ljubljana (2021-2030), privzeto, da so vse gozdne ceste obenem tudi produktivne.

Gozdnih cest je relativno malo, primerjaje z javnimi cestami. Razlog za to je predvsem razpršena poselitev in potreba po dostopu do posameznih kmetij in zaselkov. Zaradi tega so bile številne nekdanje ceste, preategorizirane v javne, saj prvenstveno povezujejo naselja in zagotavljajo dostopnost do stanovanjskih in kmetijskih objektov, poleg gospodarjenja z gozdovi. Ostalo je sedemnajst gozdnih cest, ki so vse v zasebnih gozdovih. To so:

Preglednica 12: Seznam gozdnih cest

Šifra ceste	Ime ceste	Dolžina v GGE [m]
45779	JAZBINE-PUŠA	951
45688	ŠPITAL	1639
45675	ŠKLENDROVEC-BEJA	1214
45657	DOBOVEC-ZAVRŠJE	1780
45403	PAVLIČI-POČIVALNICA (podkum)	793
45402	PAVLIČI-POČIVALNICA(dobovec)	654
45311	POČIVALNICA-LONTOVŽ(PODKUM)	906
45309	LONTOVŽ-LANIŠČE	480
45308	DOLANČEVI TRAVNIKI	375
45307	LONTOVŽ-POČIVALNICA(DOBOVEC)	3125
45306	LONTOVŽ-SMODIŠ	941
45305	LONTOVŽ-STRGARŠEK	918
45135	FABJAN-ROGLOVJE	1420
45052	BRIŠE-BURK	543
45040	BOROVAK-BRIŠE	356
45017	LISKA	325
44406	PETKOVINA	174

Preglednica 13/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	16,59	4,12
Javne ceste	95,03	23,60
Skupaj	111,62	27,72

Opomba: Pri izračunu cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste in površina vseh gozdov. Povezovalnih gozdnih cest in drugih javnih cest ne prikazujemo več, ampak samo še produktivne gozdne ceste in javne ceste, ki so primerne za gozdno proizvodnjo.

Dolžina gozdnih cest se v primerjavi z njihovo dolžino v prejšnjem GGN GGE Dobovec - Kum (za obdobje 2016-2025) ni veliko spremenila. V letu 2016 je bila podaljšana GC Špital za 480 m, GC Dobovec-Završja za 650 m, GC Fabjan-Roglovje podaljšana za 860 m, GC Dolančevi travniki so bili skrajšani za 248 m, GC Borovak Briše skrajšanje za 316 m, GC Liska skrajšanje za 440 m. Drugih sprememb na področju gozdnih cest v preteklem obdobju ni bilo.

Del gozdnih cest ima poudarjen javni značaj, saj je njihova obremenitev povečana z osebnim prometom. Nekatere so primerne in se uporabljajo tudi za rekreativno rabo, kot na primer cesta proti Kumu.

Po gozdnih cestah in vlakih ponekod potekajo tudi markirane poti. Rekreativne trase so po gozdnih cestah speljane tako, da obiskovalci praviloma nimajo negativnega vpliva na gozd in gozdni prostor.

Javne ceste

Podatki za javne ceste so pridobljeni iz Karte zasnove gozdne infrastrukture (E), ki je bila narejena ob izdelavi GGN GGO Ljubljana (2021-2030), in prikazuje javne ceste, primerne za gozdno proizvodnjo, po metodologiji, ki je bila uporabljena za izdelavo GGN GGO Ljubljana (2021-2030) in ki je bila enaka tudi pri izdelavi GGN GGO Ljubljana (2011-2020).

Odprtost in gostota

Zaprthi območij z gozdnimi cestami, kot jih definira Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US in 42/15) v GGE ni.

Gostota cest, ki se uporabljajo za prevoz lesa, je skoraj enaka povprečju GGO in znaša 27,72 m/ha (v GGN GGO Ljubljana 2021-2030: 28 m/ha) in se ocenjuje, da je odprtost gozdov s cestami v GGE ob zdajšnjem načinu gospodarjenja zadovoljiva.

Med cestami, ki so pomembne za gospodarjenje z gozdom in se uporabljajo za prevoz lesa, je javnih cest 95,03 km in gozdnih 16,59 km. Javne ceste, ki se uporabljajo za potrebe gospodarjenja z gozdovi, so predvsem povezovalne ceste med razpršenimi manjšimi naselji v gozdnati krajini. Tako razmerje med javnimi in gozdnimi cestami z vidika gospodarjenja z gozdom ni optimalno in zahteva intenzivno usklajevanje interesov uporabnikov teh cest. Njihova uporaba za potrebe gospodarjenja z gozdovi se naj v prihodnje ne poslabšuje.

Zaradi razpršenih naselij po območju in zagotavljanja dostopa, je javnih cest, primernih za gozdno proizvodnjo (produktivnih javnih cest), več kot gozdnih.

Vse javne ceste niso uporabne za gozdno proizvodnjo brez omejitev. Poleg njihovega poudarjenega javnega značaja, ki je že sam po sebi v konfliktu s funkcijo gozdne proizvodnje, je tukaj potrebno upoštevati tudi pogoje soglasodajalca, torej upravljavca javne infrastrukture, ter potrebne varnostne ukrepe, ki so predpisani na javnih prometnicah. Prav tako njihovo omrežje ni načrtovano in optimirano z vidika potreb gozdne proizvodnje, ampak po drugačnih kriterijih. Omejitve prevoza lesnih sortimentov so na javnih cestah oz. odsekih cest: Trbovlje-Dobovec, Hrast-Podkraj, Špital-Brebrno, Borovak-Ščit, Škofja Riža-Mrzlica in Škofja Riža-Završje. Če ocenimo in izvzamemo dele javnih cest, ki so pogojno primerne za rabo prevoza lesa, je gostota cest nižja.

Gostoto produktivnih gozdnih cest dopolnjujejo vlake, ki s svojo gostoto in razporejenostjo prispevajo k odprtosti gozda.

Gozdne ceste imajo tudi poudarjen javni značaj, saj je njihova obremenitev povečana z osebnim prometom. Veliko gozdnih cest je primernih in se uporabljajo tudi za turistično in rekreativno rabo.

Po gozdnih cestah in vlakah potekajo tudi markirane poti na planinske vrhove.

Rekreativne trase so po gozdnih cestah speljane tako, da obiskovalci praviloma nimajo negativnega vpliva na gozd in gozdni prostor.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Enota pokriva redko poseljen del Slovenije. Po podatkih Statističnega urada RS iz leta 2025 živi na področju GGE Dobovec - Kum približno 1.303 prebivalcev, brez delov naselij Podkraj in Trbovlje (ocenjujemo, da je skupno v delu naselja Trbovlje in Podkraj skupno 40 prebivalcev). Število prebivalstva je v preteklem desetletju zraslo za 116 ljudi.

Mnogo prebivalcev se večinoma ob delavnikih na delo in v šolo vozi vsakodnevno v mesta (Trbovlje, Zagorje, Litijo, Ljubljano). Večji industrijski objekti v neposredni okolici (Lafarge, Termoelektrarna), ki so bili v preteklosti zaposlovalci, so prenehali obratovati, zato prihaja do dnevne migracije.

Lokalne dejavnosti so usmerjene v trgovino, vzdrževanje in popravilo motornih vozil, ter gostinstvo, medtem ko so industrijske dejavnosti manj oz. niso zastopane.

Reliefne in poselitvene značilnosti pomenijo, da je dostopnost do javnih storitev (zdravstvo, izobraževanje, javni prevoz) težja kot v bolj gosto naseljenih območjih. Razpršenost prebivalstva in večji nakloni tudi vplivajo na stroške infrastrukture in njeno vzdrževanje. Stanje cestne in gozdne infrastrukture je pomembno tudi za gozdarsko dejavnost — v gozdarstvu pri spravilu lesa, pri dostopu do gozdnih površin, pri razvoju kmetijstva in turizma.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

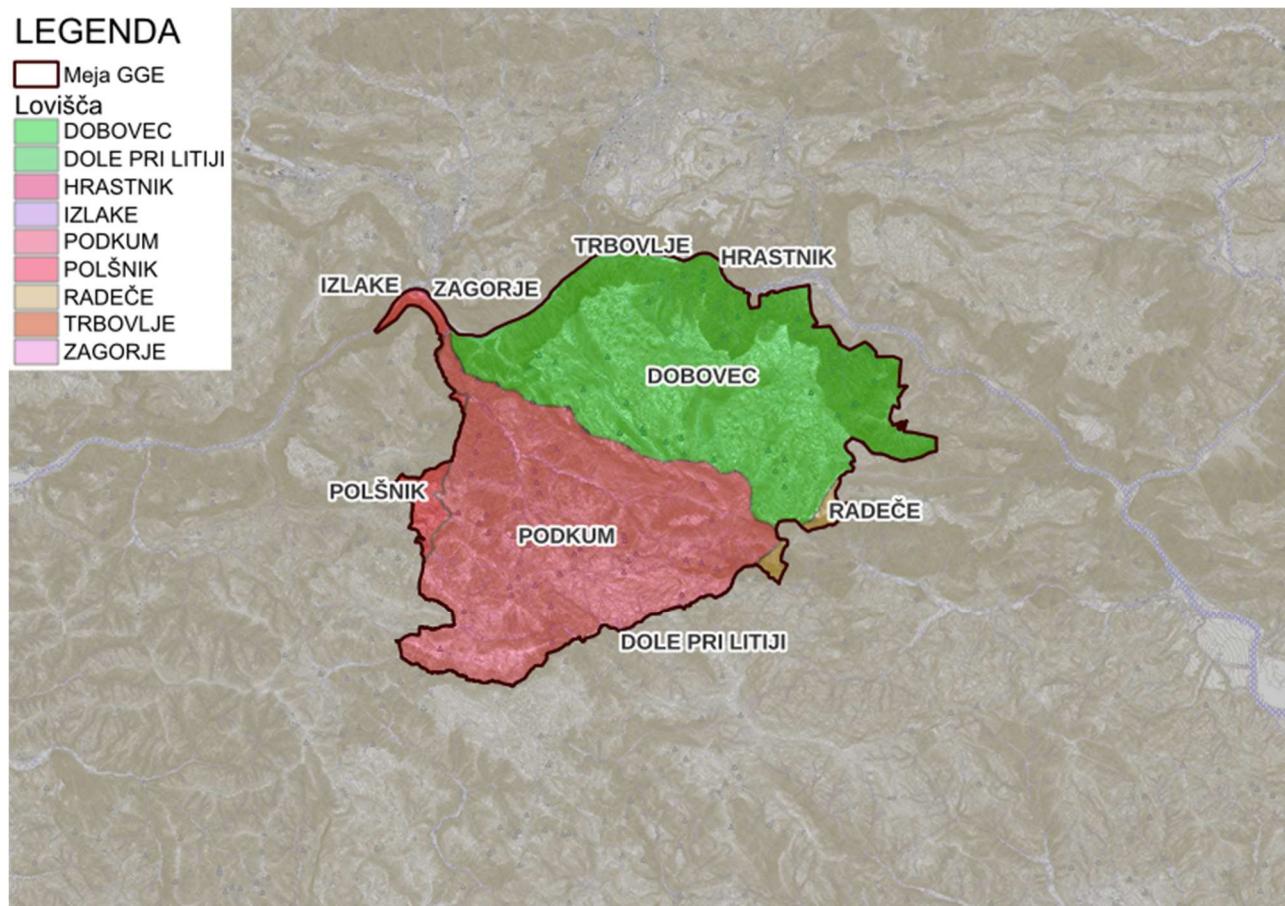
Z lovišči upravljajo upravljavci, ki se imenujejo enako kot spodaj navedena lovišča.

GGE Dobovec Kum v celoti leži v Zasavskem lovsko upravljavskem območju (LUO). Glavnino GGE zasedata lovišči Dobovec (48,61 %) in Podkum (47,32 %). Ostala lovišča so v GGE zastopana v manjšem delu: Polšnik (2,8 %, odseki: 88B48B, 88B48A – del, 88B47, 48A09B - del), Radeče (1,2 %, odseki: 88C07B – del, 08116A – del, 88A08 - del) in Dole pri Litiji (0,05 %).

Preglednica 14/D-LD: Pregled lovišč

Lovišče		Lovsko upravljavsko območje		Površina GGE (ha)			Površina gozda (ha)	
Ime	Šifra	Ime	Šifra	Skupaj	Lovišča	%	v lovišču	%
Dobovec	1313	Zasavsko	13	5444,32	2.648,01	48,61	2145,83	39,41
Podkum	1323	Zasavsko	13	5444,32	2.557,51	47,32	1779,63	32,69
Radeče	1324	Zasavsko	13	5444,32	64,02	1,18	53,14	0,98
Polšnik	1320	Zasavsko	13	5444,32	152,11	2,79	105,73	1,94
Dole pri Litiji	1322	Zasavsko	13	5444,32	2,71	0,05	2,10	0,04

Karta 3: Pregledna karta lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

Obdeluje se le še lahko dostopne in kmetijstvu prijazne površine. Kmetijstvo je usmerjeno v živinorejo, ki ji je podrejeno tudi poljedelstvo, saj med poljščinami na njivskih površinah prevladuje krma za živino. Danes čistih kmetov skoraj ni, prevladujejo kombinirane kmetije, kjer kmetijstvo predstavlja dodatni vir zaslužka. V Zasavju je opaziti, da se kmečka gospodarstva večinoma ukvarjajo s travniško/pašnimi površinami in manj z intenzivnim poljedelstvom — kar izhaja iz relativno hribovitega terena in manjših površin za obdelavo.

Gozdarstvo in kmetijstvo imajo v hribovitim delu (kot je GGE Dobovec - Kum) večjo vlogo kot v urbanih središčih; neposredna zaposlovalna moč gozdarstva na ravni celotne občine je majhna, a gozdarstvo predstavlja pomembno lokalno gospodarsko dejavnost (spravilo lesa, lokalna lesna predelava, dopolnilne dejavnosti, turizem).

Gozdno območje predstavlja potencial za trajnostno gozdno gospodarjenje, lesno industrijo, ekoturizem in rekreacijo. Naravne in kulturne vrednote (kot je Kum, učne poti) ponujajo možnost razvoja turistične ponudbe in dodatnega dohodka lokalnemu prebivalstvu. Priložnost je razvoj lokalnih podjetij, obrti in storitev, ki so prilagojene značilnostim območja (npr. manjše lesno-predelovalne dejavnosti, kmetijstvo z visoko dodano vrednostjo, lokalna gastronomija, izleti, športne aktivnosti), ki lahko prispeva k gospodarskemu oživljanju.

Priložnost je prehod na specializirane in dodano vrednostne pridelke: ker velikopovršinskega intenzivnega kmetovanja tu ni veliko, se odpirajo možnosti za manjše, specializirane kmetije (npr. okolju prijazno kmetovanje, ekološka pridelava, lokalna predelava).

1.5.3 Poselitev

Območje Dobovec - Kum zajema predvsem podeželsko-hribovito pokrajino, z razpršeno poselitvijo in višjimi nadmorskimi višinami. Na primer, krajevna skupnost Dobovec leži na nadmorski višini od približno 300 m do vrha Kum (1220 m). Poseljenost sodeč po virih kaže na prevlado manjših naselij, kjer je lokalna infrastruktura (ceste, javni prevoz, storitve) manj razvita kot v urbanih območjih. Gre za manjše zaselke, samotne kmetije in raztresene skupine hiš, pogosto brez izrazitega središča. Nastal je zgodovinsko kot posledica agrarnega gospodarjenja (pašništvo, kmetijstvo na manjših terasah, gozdarstvo) in razdelitve zemljišč med potomce (razdrobljena posest).

Na prehodnih območjih med dolinami in višjimi pobočji se pojavlja mešani tip poselitve, kjer se izmenjujejo gostejši zaselki v nižjih legah z razpršeno poselitvijo na višjih območjih. Takšno je območje Podkuma in Sopote, kjer se kmečke domačije in manjši zaselki povezujejo z dolinskim urbanim jedrom. Takšna območja predstavljajo vmesni prostor med mestom in podeželjem ter so pogosto pomembna za razvoj dopolnilnih dejavnosti (turizem, oskrba, rekreacija).

1.5.4 Infrastruktura

Na severnem delu GGE poteka ob reki Savi regionalna cesta, ki vodi proti Ljubljani. Po njej poteka tovorni in potniški promet, zato je cesta močno obremenjena. Na zadevno cesto se navezujeta cesti iz Dobovca in Podkuma, ki sta najpomembnejši cesti v GGE Dobovec - Kum. Pomembnejši sta še cesti iz Podkuma proti Sopoti in naprej proti Radečam in cesta iz Dobovca čez Župo proti Radečam.

Razpršenost cestnega omrežja v GGE je posledica zelo razgibanega reliefa. Večjih sprememb v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem ne beležimo. Lokalne prometnice so povečini asfaltirane. S širitvijo območij pozidave, se hitro širijo tudi potrebe po kvalitetnejših dostopih do bivališč. Razmejitev med lokalnimi in gozdni cestami je stabilna. Gozdne ceste so v celoti v makadamski izvedbi.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)

Skozi GGE Dobovec - Kum potekajo daljnovodi, ki najmočneje posegajo v gozdni prostor v severnem delu enote, med drugim tudi 110-kilovoltni daljnovod Sevnica-Radeče-Hrastnik-Trbovlje-Zagorje-Domžale, ki predstavlja ključno os zasavskega elektroenergetskega sistema. Površina daljnovodov v gozdnem prostoru je znatna.

V GGE je evidentiranih več manjših lokalnih peskokopov, ki pa so vsi nelegalni in se nahajajo v oddelkih 88A20A (Pruh), 88A31A (Pri Križu), 88B44, 88C23, 88C29B, 88C34, 88C35 in 88C37.

Razgiban in sorazmerno lahko dostopen teren je idealna osnova za razvoj pohodništva. Že sedanje planinske poti kažejo na veliko frekventnost obiska poti in vrhov.

Lokalne prometnice z razgibano niveleto so dobra osnova za razvoj rekreacijskega kolesarstva. Selitev aktivnosti kolesarjev na planinske poti, ki niso ustrezno urejene, predstavlja konfliktno območje tako za lastnike gozdov, kot za pohodnike.

V zadnjem desetletju je v naseljih opazen prehod pridobivanja električne energije z uporabo sončnih celic.

1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti

Večjih industrijskih ali proizvodnih obratov na območju ni, zato je gospodarski razvoj tesno povezan s trajnostno rabo prostora, ohranjanjem naravnih virov ter izboljšanjem pogojev za razvoj podeželskega gospodarstva. Na območju so gospodarske dejavnosti prostorsko razpršene in praviloma manjšega obsega. Obstaja le nekaj manjših predvsem obrtnih in storitvenih dejavnosti, kot so mizarstvo, obrtno-stavbene storitve, prevoznštvo, svetovanje na različnih področjih, računovodstvo in razni servisi ter storitve priprave lesa, drv in lesne biomase.

Površine pod daljnovodi merijo 36,88 ha.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

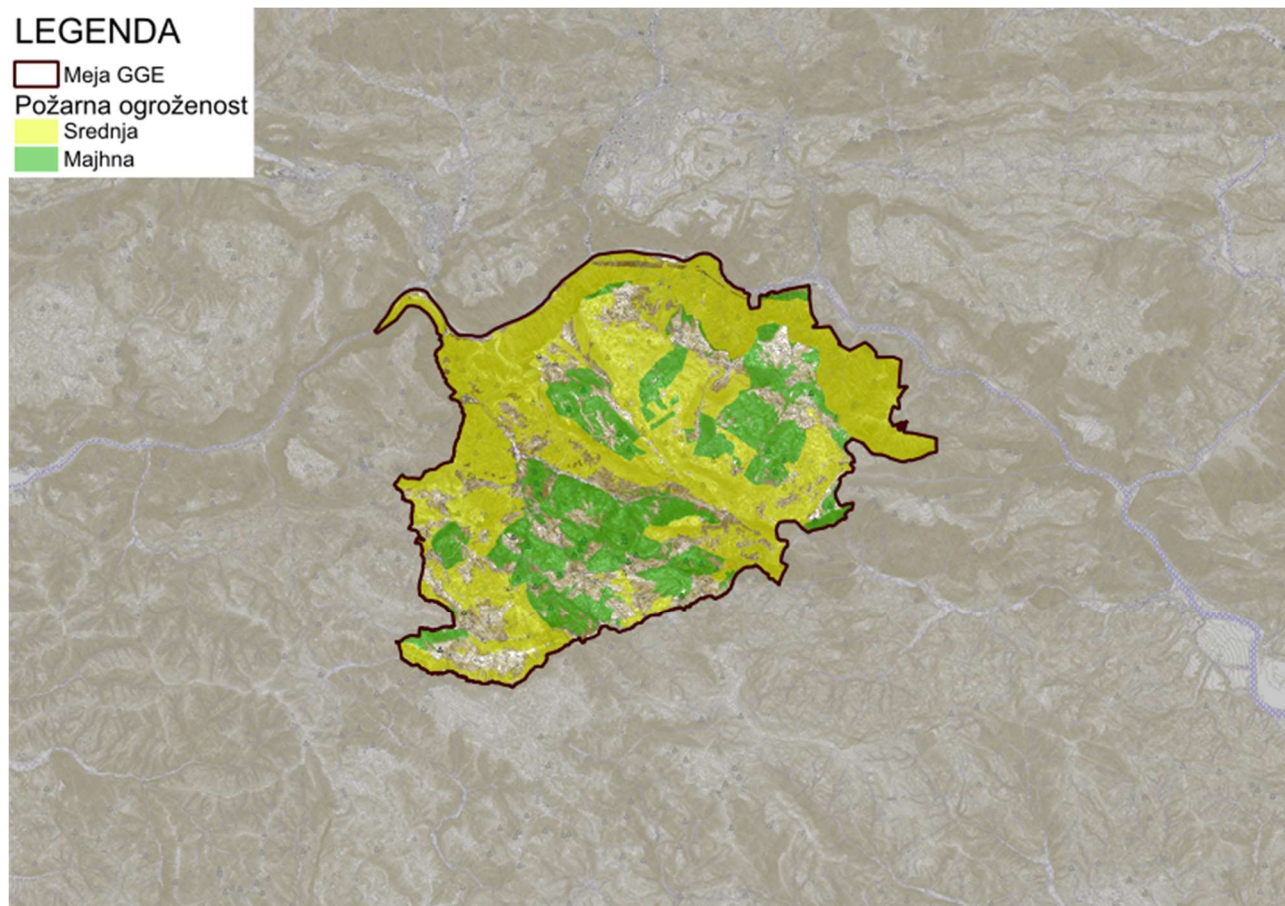
Stopnjo požarne ogroženosti smo gozdovom določili po odsekih, na osnovi Pravilnika o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.).

Gozdov s 1. stopnjo, to je z zelo veliko požarno ogroženostjo in 2. stopnjo - veliko požarno ogroženostjo v enoti ni.

Na območju GGE Dobovec - Kum je največ gozdov (69 %) s 3. - srednjo stopnjo požarne ogroženosti. Drugi gozdovi (31 %) imajo 4. - majhno stopnjo požarne ogroženosti.

Gozdovi s srednjo stopnjo požarne ogroženosti se razprostirajo po celotnem območju. Dejavniki, ki tukaj pogojujejo srednjo stopnjo požarne ogroženosti, so strmina pobočij in delno lega, večji delež iglavcev v lesni zalogi sestojev ter bližina naselij v spodnjih delih pobočij, večji pa je tudi delež travniških površin. Te predstavljajo požarno nevarnost v času čiščenja s požiganjem. V sestojih je velik delež sestojev v obnovi, ki imajo večji delež pomladka, zaradi česar je požarna ogroženost večja.

Karta 4: Karta požarno ogroženih gozdov

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (karta št. 12)

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Meja enote se z novim ureditvenim obdobjem ni spreminjala. Enota je razdeljena na 112 oddelkov. 23 oddelkov je razdeljenih na skupaj 46 odsekov. Vzrok delitve na odseke, izvedene že pri predprejšnji obnovi načrta, je večinoma delitev oddelkov na odseke, ki so opredeljeni kot gozdovi s posebnim namenom in gozdove ki so razglašeni za varovalne ter na odseke, ki to niso.

Povprečna površina oddelka znaša skoraj 45 ha gozda. V posameznem odseku je v povprečju 30 ha gozda.

Oddelki in odseki so oštevilčeni s šifro, ki se prične z dvomestno številko GGE (GGE Dobovec - Kum ima številko 88), sledi šifra k. o., ki je označena z veliko tiskano črko, sledi številka oddelka, na koncu pa je črka odseka, če ta obstaja.

GGE Dobovec - Kum obsega del revirja Trbovlje in v celoti revir Podkum.

Karta 5: Pregled revirjev v GGE

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Organizacijsko spada GGE Dobovec - Kum v Območno enoto Ljubljana, Zavoda za gozdove Slovenije in sicer v KE Zagorje s sedežem v Zagorju.

2 Prikaz funkcij gozdov

Ovrednotenje funkcij (valorizacija) je določanje pomena gozdov glede na naravne danosti, družbenogospodarske in socioekonomske razmere v prostoru oziroma v nekem zaokroženem območju. Gozdni prostor v GGE Dobovec - Kum obsega 4.125 ha površine (približno 77 % površine enote), od tega je 4.026,15 ha gozdov. Območja s poudarjenimi funkcijami se lahko tudi medsebojno prekrivajo, kar pomeni, da je na istem gozdnem prostoru pomembnih več funkcij gozda. Površine gozdov s poudarjenimi funkcijami po stopnjah poudarjenosti so navedene v Preglednici 12/D-F. Linijsko in točkovno ovrednotene funkcije so vezane na ožje pasove vzdolž linijskih objektov (vodotokov, pohodnih in kolesarskih poti ipd.), oziroma na ožjo okolico okrog točkovnih objektov (izvirov, spomenikov, stojišč čebelnjakov ipd.). V nadaljevanju so podani podrobnejši opisi vseh območij s poudarjenimi funkcijami v GGE, tako ploskovnih kot tudi linijskih in točkovnih. Lokacije posameznih območij gozdnega prostora s poudarjenimi vrstami in stopnjami funkcij gozdov so prikazane v grafičnem delu GGN.

Preglednica 15/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	1.562,07	37,87	37,87	149,51	3,62	3,62	2.413,74	58,51	58,51	4.125,32
Hidrološka funkcija	115,28	2,79	2,79	1.845,09	44,73	44,73	2.164,95	52,48	52,48	4.125,32
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	1.634,28	39,62	39,62	1.987,17	48,17	48,17	503,87	12,21	12,21	4.125,32
Klimatska funkcija	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	4.125,32	100,00	100,00	4.125,32
Zaščitna funkcija	614,4	100,00	14,89	0	0,00	0,00				614,40
Higiensko - zdravstvena funkcija	198,23	4,81	4,81	1.083,32	26,26	26,26	2.843,77	68,93	68,93	4.125,32
Obrambna funkcija	3,16	100,00	0,08	0	0,00	0,00				3,16
Rekreacijska funkcija	105,91	2,64	2,57	99,22	2,48	2,48	3.799,27	94,88	92,10	4.004,40
Turistična funkcija	39,13	0,98	0,95	0	0,00	0,00	3.965,27	99,02	96,12	4.004,40
Poučna funkcija	39,73	0,99	0,96	0	0,00	0,00	3.964,67	99,01	96,11	4.004,40
Funkcija varovanja naravnih vrednot	312,72	15,88	7,58	1.655,97	84,12	40,14				1.968,69
Funkcija varovanja kulturne dediščine	16,14	91,39	0,39	1,52	8,61	0,04				17,66
Raziskovalna funkcija	113,88	100,00	2,76	0	0,00	0,00				113,88
Estetska funkcija	9,98	100,00	0,24	0	0,00	0,00				9,98
Lesnoproizvodna funkcija	2.811,77	70,38	68,16	0	0,00	0,00	1.183,224	29,62	28,68	3.994,99
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	40,82	52,44	0,99	37,02	47,56	0,90				77,84
Lovnogospodarska funkcija	1.404,28	100,00	34,04	0	0,00	0,00				1.404,28

Več kot na polovici gozdnega prostora na 2.902,30 ha (3.311,63 ha s prekrivanjem) ha je na 1. stopnji poudarjena vsaj ena od ekoloških funkcij, na 65% gozdnega prostora na 2.664,91 ha (3.981,77 ha s prekrivanjem) pa je poudarjena vsaj ena od ekoloških funkcij na 2. stopnji.

Gozdovi so pomembni tudi za socialne funkcije, na 1. stopnji je vsaj ena izmed socialnih funkcij poudarjena na 23 % ha gozdnega prostora, to je 937,04 ha (s prekrivanjem 1.453,28 ha) in na 2. stopnji je vsaj ena izmed socialnih funkcij poudarjena na slabi polovici gozdnega prostora, to je na 2.014,44 ha (s prekrivanjem 2.840,03 ha).

1. stopnjo poudarjenosti vsaj ene od proizvodnih funkcij (lesnoproizvodna, funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin in/ali lovnogospodarske funkcije) ima 86 % površine gozda prostora, to je 3.467,28 ha (s prekrivanjem 4.256,87 ha). Od tega ima 1. stopnjo lesnoproizvodne funkcije 2.811,77 ha gozdov, oziroma kar 70 % gozdov. Vsaj ena izmed proizvodnih funkcij je poudarjena na 2. stopnji na 37,07 ha.

Katere funkcije so poudarjene v posameznemu odseku, je zapisano v tabeli E4 (opisi gozda za odsek). Usmeritve za krepitev funkcij so zapisane v poglavju 6.2.2

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

1. stopnjo poudarjenosti ima 1.562,07 ha gozdov. To so:

- varovalni gozdovi, določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20) (Utemeljitev Vu). Teh je relativno veliko, skoraj 26 % gozdnega prostora. Varovalni gozdovi so večinoma na strmih pobočjih z naklonom nad 35°, ki so na severnem delu enote ob Savi, na severovzhodnem predelu enote, ob potoku Šklendrovec in na južni pobočjih med Rumenovko ter Kozlovo goro.

Poleg z uredbo določenih gozdov varovalno funkcijo opravljajo še:

- gozdovi ekstremnih gozdnih rastišč Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje (*Quercus-Ostryetum*) (utemeljitev Va);
- gozdovi na strmih pobočjih (z naklonom nad 45° na kompaktnih ali več kot 25° na erodibilni ali plazljivi matični podlagi) (utemeljitev Vc);
- gozdovi, ki v hudourniških območjih ob Šklendrovcu in Medvedovem grabnu in njunih pritokih ter nekaterih manjših vodotokih pomembni zaradi varstva pred škodljivim delovanjem hudournih voda (utemeljitev Ve);
- gozdovi na območju sklanih podorov (utemeljitev Vk) na vzhodnem delu enote pri zaselku Ščit (odsek 88C07A) in na območju Jelence (odsek 88D06A);
- gozdovi, ki so pomembni zaradi zaščite objektov (utemeljitev Vz).

Funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev 2. stopnje poudarjenosti ima 149,51 ha gozdov, ki nahajajo na manj strmih legah med 25° in 35° in na občutljivih gozdnih rastiščnih tipih Bukovja s polžarko (*Isopryo-Fagetum*), Osojno bukovje s kresničevjem (*Arunco-Fagetum*), Predalpsko alpsko toploljubno bukovje (*Ostryo-Fagetum*).

Hidrološka funkcija

Hidrološko funkcijo 1. stopnje poudarjenosti opravlja 115,28 ha gozdov. To so:

- državna (88C27 in majhna površina v 88B48B) in občinska vodovarstvena območja 1. in 2. kategorije (v 88A01A, 88A01B, 88A02, 88A20A, 88A21, 88A22, 88A23, 88A24, 88A32, 88A34, 88A38, 88A39A, 88A39B, 88A40B, 88A41A) (utemeljitev Ha);
- območja vodnih virov (61):
 - zajetij (53 v odsekih 88A01A, 88A20A, 88A32, 88B39, 88B41, 88B42, 88B43B, 88B44, 88B45, 88B45, 88B47, 88C04, 88C07A, 88C08A, 88C09A, 88C10, 88C12, 88C14, 88C17, 88C18B, 88C19, 88C20, 88C21A, 88C23, 88C24, 88C29A, 88C31, 88C32, 88C32, 88C33, 88C35, 88C36A, 88C37 in 88D14) (utemeljitev Hb),
 - večjih izvirov (4 v odsekih 88B41, 88C04) (utemeljitev He),
 - črpališč (6 v odsekih 88A01A, 88A32) (utemeljitev Hg);
- jam (10 v odsekih 88A01B, 88A21, 88A23, 88C06A, 88C09B, 88C13, 88C19, 88D08) (utemeljitev Hd).

Hidrološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti ima 1.845,09 ha gozdov. Sem spadajo:

- območja okoli manjših vodnih virov (62; manjši izviri in zajetja) (utemeljitev He in Hg);
- gozdovi ob vodotokih (utemeljitev He);
- gozdovi na širšem vodozbirnem območju (utemeljitev Ha).

3. stopnjo ima ostali gozdni prostor na 2.413,74 ha, saj prispeva k enakomernejšemu odtekanju vode.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

V enoti ima 1. stopnjo poudarjenosti 1.634,28 ha gozdov:

- gozdni rezervat Pod Matico (odseki 88A32, 88D13, 88D14, 88D15) (utemeljitev Bd);
- ekocelice brez ukrepanja (v ekocelici Prusnik v odseku 88A43A je bila potrjena prisotnost kvalifikacijske vrste Natura 2000 - hrošča močvirskega krešiča, druge ekocelice so v 88A08, 88A15, 88A20A, 88A20A, 88A20A, 88A20B, 88A20B, 88A21, 88A37, 88A43A; (utemeljitev Bd);
- zimovališča za jelena (88B39, 88B40A, 88B40B, 88B41, 88B42, 88B43A, 88B43B, 88C02, 88C22, 88C23, 88C34A, 88C34B, 88C35 C36B, 88C37) (utemeljitev Bz);
- zimovališča za gamsa (88D08, 88A43B) (utemeljitev Bz);
- kaluže (v 88B41, 88B48A, dve v 88C03, 88C10, 88C29B, 88C34A); in izvir Završje (88A43A) (utemeljitev Bk);
- grmišča (88A16A) (utemeljitev Bg);
- gnezdišče sokola selca (88A01B) (utemeljitev Bh);
- negozdne površine v gozdnem prostoru, senožeti, lazi, travišča (v 88A08, 88A11, 88A13, 88A14, 88A19, 88A29, 88A38, 88A46, 88A49, 88C48, 88C48, 88D07; (utemeljitev BI);
- jame (88A01A, 88A01A, 88A21, 88A23, 88A23, 88C06A, 88C09B, 88C13, 88C19, 88D08, 88D09) (utemeljitev Ba);
- Natura 2000 gozdni habitatni tip (GHT) javorjevi gozdovi (v 88A10, 88A16A, 88A16B, 88A22, 88A25, 88A26, 88A27, 88A50A, 88C01, 88C12, 88C13, 88C35, 88C37, 88D15) (utemeljitev Ba);
- Natura 2000 upravljavske cone za raka koščaka (88A02, 88A04, 88A08, 88A20A, 88A20B, 88A35, 88B38, 88B43B, 88C12, 88C13, 88C17, 88C18A, 88C18B, 88C23, 88C32, 88C33, 88C35, 88C36, 88C36B, 88C37, 88D08, 88D09, 88D10, 88D11, 88D12, 88D13, 88D14, 88D15) (utemeljitev Ba);
- jame (88A01A, 88A01A, 88A21, 88A23, 88A23, 88C06A, 88C09B, 88C13, 88C19, 88D08, 88D09) (utemeljitev Ba).

Preglednica 16: Jame (po odsekih)

Jama	Odsek
41092-Jama pri Jazbinah	88C19
48952-Mamula	88C09B
41079-Jama Mitošice, izvir	88A01A
42085-Drakslerjev prepad	88A23
42086-Krajškova luknja	88A23
41091-Jama v Burgi	88C13
42084-Turkov prepad	88A21
48926-Uraničev Prepad	88C06A
48922-Molitka	88D09
41079 Jama Mitošice	88A01A
5586 Votlina v stolpu	88D08

2. stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na 1.987,17 ha na območjih Natura 2000 (N2000) (utemeljitev Bf) in na ekološko pomembnih območjih (EPO) (utemeljitev Bn) ki se v veliki meri pokrivata. Skoraj dve tretjini gozdov v enoti je pod Natura 2000 (vse razen jugozahodnega dela enote). Ta delež je v primerjavi s sosednjimi enotami velik. Po Uredbi o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13) sta v GGE Dobovec-Kum dve območji Natura 2000:

- SI3000181 Kum (SCI) je območje vrst in habitatnih tipov (utemeljitev Bf), vezanih na gozdne površine. Vrste in habitatni tipi so generalisti, ki jim ustreza trajnostno, sonaravno in mnogonamensko gospodarjenje z gozdom. Znotraj območja želimo ohranjati ugodno stanje vrst in habitatnih tipov.
- SI5000026 Posavsko hribovje (SPA) (utemeljitev Bf) pokriva pas skalnatih sten nad najožjim delom doline reke Save. Previsne skalne pečine nudijo zavetje ogroženim vrstama ptic ujed, planinskega orla in sokola selca ter na gozdnatih območjih nad potoki belovratemu muharju in črni štoklji. Na vrste lahko vpliva gospodarjenje z gozdom. Najbolj jih ogrožajo motnje v njihovem življenjskem prostoru, bodisi zaradi gospodarjenja z gozdom bodisi zaradi športa ali pohodnikov. Znotraj območja želimo ohranjati ugodno stanje vrst, predvsem pa preprečevati motnje.

Območje Kum pokriva velik del enote, območje Posavsko hribovje pa ga deloma prekriva in sicer na severnem, vzhodnem in južnem robu enote. Obe Natura območji sta delno v enoti Dobovec-Kum, delno pa izven nje.

Za gozdove v območjih Natura 2000 je GGN GGE Dobovec Kum načrt prilagojene rabe naravnih dobrin.

Preglednica 17/N-SPA : Natura PVO (SPA) in SAC (POO) območje

Koda in ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor
SI3000181 Kum	POO	<u>Kačji pastir:</u> Kačji potočnik (<i>Ophiogomphus cecilia</i>) <u>Metulji:</u> črtasti medvedek (<i>Calimorpha quadripunctaria</i>)* <u>Rak:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* <u>Hrošči:</u> alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)* bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>) močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>) <u>Netopirji:</u> mali podkovnjak (<i>Rhinolophos hipposiderus</i>) navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>) mulasti netopir, širokouhi netopir (<i>Barbastella</i>

		<i>barbastellus</i>) <u>Habitatni tipi:</u> Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>) Javorovi gozdovi (<i>Tilio –Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih* Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion)</i>) Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>)
SI5000026 Posavsko hribovje	POV	- Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>) - planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>) - velika uharica (<i>Bubo bubo</i>) - črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>) - sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>) - belovrati muhar (<i>Ficedula albicollis</i>)

Preglednica 18/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi

Habitatni tip/vrsta	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj SAC	GGE (ha) velikost cone znotraj	Ocena stanja na območju
(9110) Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	SI3000181 <u>Kum</u>	Kisloljubni bukovi gozdovi uspevajo na nekarbonatni, kisli podlagi od nižin do gozdne meje. Pogosto jih najdemo na prisojnih pobočjih. V vseh slojih vegetacije najdemo značilnice za kislno podlago: v drevesnem je to pravi kostanj, v grmovnem čistilna krhlika, v zeliščnem pa borovnica in orlova praprot. Grmovni in zeliščni sloj sta praviloma slabše razvita. Zlasti v preteklosti so ga ogrožali steljarjenje, spreminjanje v smrekove gozdove, prekomerna sečnja in panjevsko gospodarjenje.	182 ha	63 ha	Dobro
(9180*) Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih	SI3000181 <u>Kum</u>	Sem štejemo vse gozdove plemenitih listavcev od okoli 400 do 1200 m nadmorske višine, ki se pojavljajo v obliki otokov znotraj bukovih združb. Poraščajo vlažna in hladna pobočja, skalnate jarke in vrtače, pretežno na karbonatni podlagi. V drevesni plasti prevladujejo gorski javor, veliki jesen in bukev, jelke se pojavljajo le posamič. Habitatni tip se je ohranil zlasti tam, kjer bukev ni konkurenčna. Pojavlja se na manjših površinah raztreseno po vsej Sloveniji. Ogroža ga spreminjanje v smrekove gozdove, ponekod mu pomlajevanje otežkoča jelenjad.	499 ha	395 ha	Slabo (pomanjkljiva conacija)
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi	SI3000181 <u>Kum</u>	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini	2.697 ha	1.834 ha	Dobro

(<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))		600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolj ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji. V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevske gospodarjenje, stelarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in otežkočeno pomlajevanje zaradi objedanja			
(91R0) Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>)	SI3000181 Kum	Dinarski gozdovi rdečega bora so ostanek iz ledene dobe. Obdržali so se na ekstremnih rastiščih, kjer je bil rdeči bor dovolj konkurenčen drugim vrstam. Rastejo na apnencu ali dolomitu, na skalovju, grušču ali suhem rečnemrodu na nadmorskih višinah 300 do 800 m. Tla so zelo plitva in podvržena eroziji, zato imajo ti gozdovi velik varovalni pomen..	237 ha	76 ha	Dobro

Preglednica 19/KV: Kvalifikacijske vrste

Vrsta	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Opis habitata	Ekološke zahteve	Referenčna vrednost ugodnega stanja
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*	139 ha	78 ha	SI3000181 Kum	Telesna dolžina tega raka redko preseže 10 cm. Hrbtna stran je svetlo rjava, trebušna stran je svetlejša, motno bela; površina škarij zelo groba in z velikimi zrni. Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.	Dobro
mulasti netopir, širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	6.317 ha	3.564 ha	SI3000181 Kum	Razmeroma majhen netopir (trup z glavo meri 45-58 mm). Na kratkem gobčku ima črno golo kožo, nosnice so usmerjene navzgor, uhlji so črni, široki, na čelu pri osnovi zrasli, majhne oči ležijo ob sami osnovi uhljev. Dlaka je dolga in svilnata, pri osnovi črna, kasneje rjavo črna, konice pa so belkaste ali rumenkaste, trebuh je sivo rjav, letalna opna je črna, prhut je široka. Živi v gozdnatih območjih. Prezimi večinoma v jamah z nizkimi temperaturami (do 5°C in	Dobro

				visoko zračno vlago). Poleti se čez dan zateče v drevesne dupline, stavbe ali jame, ki jih dnevno menja. Lovi v počasnem, okretnem letu nizko nad vodo, nad drevesnimi krošnjami (raje ima listopaden gozd) in ob gozdnem robu. Hrani se z žuželkami, med katerimi prevladujejo majhni nočni metulji, hrošči in mrežekrilci. Priložnostni selivec - do 290 km, razdalje, ki jih preleti med zimskim in poletnim zatočiščem pa merijo do 20 km. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu in izguba zatočišč (dupline)	
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*	1.115 ha	719 ha	SI3000181 Kum	Sprednji del telesa in sprednja krila so črne barve, z zelenim kovinskim sijajem in značilnim črtastim vzorcem od svetlo rumene (na notranji strani) do umazano bele barve (na zunanji strani). Zadnja krila in zadek so cinober rdeče barve, krila s tremi večjimi črnimi lisami, zadek pa z malimi črnimi pikami. Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Gosenice se hranijo z listi zelišč v podrasti, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	Dobro
močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>)	1.322 ha	744 ha	SI3000181 Kum	Hrošč je velik okoli 3 cm, ima podolgovato, ovalno telo motnosvetleče črne barve z obokanimi, zgrbančenimi pokrovkami z jamicami. Je vlagoljubna vrsta, vezana na zamočvirjene gozdove v ravninah do višine okoli 1000 m, ki so večinoma porasle s črno ali sivo jelšo, na S delu Pohorja tudi v smrekovo jelševih sestojih. Razvoj poteka v manjših in večjih potokih, preobraženi mladostni osebki ne zapuščajo mesta preobrazbe, kjer tudi prezimijo. Prezimijo v trhelem razpadajočem lesu (debelejših trhljih vejah in štorih ob vodi ali v močvirju) ali zakopani v mehko zemljo nabrežin ob vodi. Odrasli osebki so nočno aktivni. Ogrožajo ga posegi v gozdne potoke:	Dobro

				urbanizacija območja, regulacije vodotokov, redčenje dreves na območju, onesnaževanje vodotokov (eutrofikacija in črna odlagališča različnega materiala),... Možnost izlova pripisujejo le na območjih z manjšimi populacijami vrste (primer je okolica Trsta).	
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	4.460 ha	2.963 ha	SI3000181 Kum	20 do 38 mm velik hrošč z robustnim, podolgovatim in paralelnim telesom; žametno sivomodre barve, na vsaki pokrovki ima po dve črni pegi, noge in tipalnice so dolge in sivočrne. Prehranjujejo se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekrilati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa posamezen osebek prehodi velike razdalje. Poleg naravnih ovir, kot so reke, z gradnjami cest in avtocest postavljamo se več mej med populacijami vrste. Vrsta je v Sloveniji splošno razširjena in trenutno ne velja za ogroženo, vendar pa zaradi povpraševanja po bukovem kozličku na evropskih zbirateljskih borzah obstaja nevarnost izlavljanja hroščev v komercialne namene.	Dobro
navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)	5.950 ha	3.979 ha	SI3000181 Kum	Velik in močan netopir. Zelo je podoben ostrouhemu netopirju, le nekoliko večji. Živi v odprtih in svetlih listopadnih gozdovih do 1200 m visoko; poleti in pozimi si najde zatočišče v jamah in stavbah; za prezimovanje potrebuje visoko zračno vlago. Lovi predvsem velike žuželke na košenih travnikih, v sadovnjakih in gozdovih brez podrasti. Plen pobira v nizkem letu s tal in listov (krešiči, gosenice metuljev, bramorji, kobilice, murni). Občasno se seli na razdalje večje od 100 km. Ogroža ga predvsem izguba življenjskega prostora ter neustrezne prenove zgradb in preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov). Znana kotišča navadnega netopirja: • Cerkev sv. Jakob, kraj: Dol pri Hrastniku • Cerkev sv. Peter, kraj: Radeče	Dobro
mali podkovnjak	5.680 ha	3.807 ha	SI3000181 Kum	Najmanjši netopir v skupini	Dobro

(<i>Rhinolophus hipposideros</i>)				podkovnjakov, ki imajo ime po nenavadni kožnati tvorbi okrog nosnic v obliki konjske podkve (trup z glavo meri okoli 4-5 cm). Živi v toplih zavetrnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami. Podnevi se zatekajo na podstrešja stavb, redkeje jame.. Znana kotišča malega podkovnjaka: - Cerkev sv. Mihael in Ana, kraj: Velika Goba - Cerkev sv. Peter in Pavel, kraj: Zagorje ob Savi - Cerkev sv. Urh, kraj: Ravenska vas - Cerkev Brezmadežnega spočetja device Marije, kraj: Širje - Cerkev sv. Nikolaj, kraj: Močilno - Cerkev Lurške Matere božje, kraj: Polšnik - Cerkev sv. Uršula, kraj: Borovak pri Podkumu - Cerkev Marijinega vnebovzetja, kraj: Dole pri Litiji - Cerkev Sveti Janez Evangelist, kraj: Počakovo Znano prezimovališče: Jama pri Jazbinah	
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)*	3.327 ha	1.849 ha	SI3000181 Kum	15 do 38 mm velik hrošč s podolgovatim in paralelnim telesom in dolgimi členastimi tipalkami. Je modre barve, na pokrovkah ima po tri prečne črne pege in tudi sklepi členov tipalk so črni. Živijo v pasu bukve med 600 in 1200 m nadmorske višine. Hrošči so dnevnoaktivne živali in se pojavljajo na posekanem ali sveže poškodovanem lesu različnih listavcev, med katerimi prevladuje bukev, kamor samice odlagajo jajčeca. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih. Razvoj vrste v Sloveniji traja tri do štiri leta. Veliko nevarnost za vrsto predstavlja zadrževanje hlodov in cepljenic znotraj življenjskih območij v mesecu juliju in avgustu, v katere samice tudi zalegajo. Ta zarod je zaradi nadaljne predelave lesa, že v naprej obsojen na propad, kar je trenutno eden glavnih razlogov za upad številčnosti vrste pri nas.	Dobro
planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>)	3.508 ha	680 ha	SI5000026 Posavsko hribovje	Odrasli planinski orli so enotno temno rjavi z zlato obarvanim vrhom glave, mladi pa imajo belo bazo repa in belo liso v perutih. V Sloveniji so redki gnezdilci zahodnega dela države, kjer naseljujejo skalovja, pašnike in goličave v višjih nadmorskih legah.	Dobro

				Veliko gnezdo iz vej si naredijo na skalni polici. Par si je zvest celo življenje. Prehranjujejo se s sesalci (do velikosti sme), ptiči (do velikosti laboda) in mrhovino, redko s plazilci. Lovijo v nizkem letu, pogosto v paru. So stalnice, vendar se mladiči lahko razpršijo daleč od kraja, kjer so bili izvaljeni. Ogrožajo ga človeške motnje v času gnezdenja (kraja mladičev iz gnezda za potrebe sokolarstva, športno plezanje, množično planinarjenje).	
velika uharica (<i>Bubo bubo</i>)	3.516 ha	682 ha	SI5000026 Posavsko hribovje	Velika uharica je največja evropska sova. Samec spomladi v večernem mraku označuje svoj teritorij z zamolklim »bu«, ki ga ponavlja vsakih 9 sekund in se ga sliši na 1.5 km, ponekod še dlje. Gnezdi v razčlenjenih skalnih stenah s policami in luknjami, ki jih obdajajo ekstenzivno obdelovane odprte površine, na katerih lovi. Prehranjuje se pretežno s sesalci in pticami. Je stalnica. V Sloveniji velja za redko gnezdilko (60-80 parov) in je pogostejša predvsem v toplejših predelih (Kras, slovenski del Istre, Vipavska dolina). Ogrožena je zaradi motenj v času gnezdenja (plezalci, jadralski padalci, pohodniki), trkov z električnimi vodi ter intenzifikacije kmetijstva.	Dobro
črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>)	2.883 ha	682 ha	SI5000026 Posavsko hribovje	Črna štoklja je precej redkejša in živi bolj skrito življenje kot njena sestrška vrsta, bela štoklja. V zraku jo od čapelj ločimo po iztegnjenemu vratu, od bele štoklje pa po popolnoma temni glavi, vratu, in perutih. Gnezdi v poplavnih gozdovih s številnimi visokimi debelimi drevesi, na katerih si iz vej zgradi svoje mogočno gnezdo. V Sloveniji, kjer sodi med redke gnezdilke, so to najpogostejše belogabrovo-dobovi gozdovi, ki so prepredeni s potočki in manjšimi močvirji. Hrani se z dvoživkami, ribami in drugimi vretenčarji, ki jih lovi med počasno hojo na gozdnih jasadah, vlažnih travnikih, ob stoječih in tekočih celinskih vodah. Je selivka, ki se iz tropske Afrike vrne aprila. Ogrožata jo zlasti izginjanje ustreznih gnezdišč in človekove motnje v času gnezdenja, na katere je izredno občutljiva.	Dobro
sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>)	3.508 ha	680 ha	SI5000026 Posavsko hribovje	Sokol selec je po hrbtu in perutih temno siv, spodaj pa bel s številnimi črnimi progami, pod očesom ima izrazit črn brk. V Sloveniji je redek gnezdilec skalnih sten, ki jih obdaja odprta kulturna krajina ali goličave nad drevesno mejo. Njegova evropska populacija v zadnjih letih počasi narašča, kar je zlasti posledica prepovedi	Dobro

				uporabe nekaterih pesticidov. Prehranjuje se v glavnem s pticami (od čisto majhnih, npr. kraljiček, do zelo velikih, npr. siva čaplja in gosi). Lovi v letu: za plenom opreza med kroženjem visoko nad tlemi, nato se z višine v izredno hitrem letu z zloženimi krili spusti nad plen. Je stalnica. Ogrožajo ga različne človekove dejavnosti: kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, planinarjenje in onesnaževanje okolja.	
belovrati muhar (<i>Ficedula albicollis</i>)	3.508 ha	680 ha	SI5000026 Posavsko hribovje	Samec belovratega muharja ima belo čelo, ovratnik, grlo, prsi, trebuh in veliko belo liso v perutih, ostali deli so črni, samica je sivih odtenkov. Prebiva v odprtih listnatih gozdovih, pri nas v poplavnih hrastovo-belogabrovih, redkeje v visokodebelnih sadovnjakih. Gnezdi v naravnih duplih ali duplih, ki so jih iztesale žolne in detli, ponavadi visoko nad tlemi. Nekateri samci istočasno gnezdijo z dvema samicama. Na območjih sobivanja so znane občasne hibridizacije s črnoglavim muharjem. Hrani se s členonožci, v času gnezditve so zanj zelo pomembne gosenice. Lovi v zraku s preže, žuželke pa pobira tudi z listja in vej. Je selivka, prezimuje v Afriki južno od Ekvatorja, vrne se aprila. V Sloveniji je redka gnezdilka V dela države. Ogrožata ga izsuševanje poplavnih gozdov in intenzivno gospodarjenje z njimi (odstranjevanje odmrlega in propadajočega drevja).	Srednje

Z * so označeni prednostne kvalifikacijske vrste in prednostni habitatni tipi. Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGE Dobovec-Kum (2026-2035)

V enoti sta tudi dve EPO območji, 14800 Kum in 12100 Zasavsko hribovje (utemeljitev Bn). Območje Kum se skoraj povsem pokriva z N2000 območjem Kum, EPO Zasavsko hribovje pa v tankem pasu obrobja severno mejo enote. S N2000 in EPO se v celoti pokriva tudi naravna vrednota 160V Ovršje Kuma.

Preostali gozdni prostor ima 3. stopnjo poudarjenosti funkcije.

Klimatska funkcija

Ves gozdni prostor ima 3. stopnjo poudarjenosti.

2.2 Socialne funkcije

Zaščitna funkcija

1. stopnjo poudarjenosti ima 614,40 ha gozdov. To so gozdovi na strmih brežinah nad železniško progo in cesto ob Savi, nad cesto, ki gre od naselja Šklendrovec proti Sopotu ter nad cesto pri Sopotu in Zagradu; nudijo zaščito pred skalnimi podori in zaščito pred zemeljskimi plazovi in drobirskimi tokovi (utemeljitev Zg in Zi).

Higiensko-zdravstvena funkcija

Na 1. stopnji je funkcija poudarjena na 198,23 ha v bližini večjih emisijskih virov (utemeljitev Gz), na severnem delu ob dolini Save. Na 2. stopnji poudarjenosti opravljajo to funkcijo gozdovi v okolici večjih naselij na severu enote (utemeljitev Gz) na 1.083,32 ha, 3. stopnjo poudarjenosti ima ostali gozdni prostor.

Obrambna funkcija

Na 1. stopnji poudarjenosti so gozdovi v okolici vodnih črpališč (v 88A32) (utemeljitev Oh).

Rekreacijska funkcija

Na 1. stopnji je funkcija poudarjena ob slovenski turno kolesarki poti (utemeljitev Rd), na 2. stopnjo poudarjenosti pa imajo močno obiskani gozdovi na območju, kjer se strnejo pešpoti na Kum (utemeljitev Rd). Ves ostali gozdni prostor ima 3. stopnjo poudarjenosti te funkcije.

Turistična funkcija

1. stopnjo poudarjenosti ima gozdni prostor okoli naravoslovnih učnih poti Prusnik (Turistično razvojno društvo krajinski park Kum Dobovec, v 88A43A) in Kumskega brezokca na Dobovcu (Turistično razvojno društvo krajinski park Kum Dobovec v 88A19, 88A21, 88A22) ter okoli gozdne učne poti Čopove hosta (Športno društvo Podkum v 88C20, 88C21A) (utemeljitev Te). Ostali gozdni prostor ima to funkcijo poudarjeno na 3. stopnji.

Poučna funkcija

Poučna funkcije je v enoti enaka turistični funkciji (utemeljitev Pa).

Raziskovalna funkcija

1. stopnjo poudarjenosti ima 131,38 ha gozdov: Gozdni rezervat Pod Matico (88A32 in 88D13) (utemeljitev Ic) in raziskovalna ploskev v A43A (utemeljitev Ib).

Funkcija varovanja naravnih vrednot

1. stopnjo poudarjenosti naravnih vrednot ima 312,72 ha gozdov: gozdni rezervat Pod Matico, kjer se ne ukrepa (utemeljitev Dc), ter gozdovi na območjih zavarovanih območjih (utemeljitev Da in Db) - naravni spomeniki: skalna pečina nad Završjem, greben Krvava Peč-Planina, Čebulova dolina, soteska Ribnika, Golica krednih kamenin Kozlova gora-nahajališče fosilov ter ožje območje okoli izvira Mitovščice in izjemne bukve pri Boričah (utemeljitev Dd).

2. stopnjo poudarjenosti ima 1.655,97 ha gozdov, ki niso bili uvrščeni na območja s 1. stopnjo poudarjenosti, nahajajo se predvsem v osrednjem in severnem delu enote, največje območje predstavlja krajinski park (KP) Kum. Sem štejemo tudi območja jam (utemeljitev Dd).

Preglednica 20: Zavarovana območja in naravne vrednote

ID	Vrednota	S T	Tip	Odseki
1692	Skalna pečina pod Završjem	1	ZO NS	88A29, 88A43A, 88A44,
1695	Greben Krvava Peč-Planina	1	ZO NS	88A29, 88A31A, 88A42, 88A43A, 88A43B, 88A44, 88C36B, 88C37
1696	Čebulova dolina	1	ZO NS	88A01B, 88A23, 88A24, 88A25, 88A28, 88A29, 88A40B, 88A41A
1697	Soteska Ribnika	1	ZO NS	88A32, 88A33, 88A34
1710	Golica krednih kamenin	1	ZO NS	88A27
1701	Šklendrovec	2	ZO NS	88A43B, 88B38
1693	Završki čeren	2	ZO NS	88A01B
1711	Krajinski park Kum	2	ZO KP	88A02, 88A08, 88A10, 88A11, 88A13, 88A14, 88A16A, 88A16B, 88A30, 88A45A, 88A50A, 88A50B, 88B38, 88C01, 88C34B, 88D15
1014, 1699	Mitovščica - izvir	1	NV, ZO NS	88A01A
7909, 982	Boriče - bukev	1	NV, ZO NS	88B40A
5529	Završje - izvir	2	NV	88A43A
160	Kum – ovršje	2	NV	88A09A, 88A10, 88A11, 88A12, 88A13, 88A46, 88A47, 88A48, 88A49, 88C03, 88C06A, 88C46, 88C48
296	Sopota	2	NV	88C07B, 88C08B, 88C09A, 88C09B, 88C10, 88C14, 88C15, 88C23, 88C24, 88C26, 88C27
5570	Bajdetov graben s slapovi	2	NV	88D12, 88D13, 88D15
5574	Okrogi	2	NV	88D08
5593	Matica - osamelci	2	NV	88D13
5594	Izvirišče	2	NV	88D09, 88D10, 88D11
5596	Gozdovi pod Matico	1	NV	88A03, 88A04, 88A32, 88A33, 88A34, 88D12, 88D13, 88D14, 88D15
1012	Mitovski slap	2	NV	88A01A
5522	Ribnik s sotesko pod Dobovcem	2	NV	88A03, 88A20B, 88A32, 88A33, 88A34
5531	Šklendrovec	2	NV	88A43B, 88B38, 88B39, 88B41, 88B42, 88B43A, 88C20, 88C21A, 88C31, 88C32, 88C36A, 88C37
5533	Završki čeren	2	NV	88A01B, 88A40B,
5536	Krvava peč - Planina - greben	2	NV	88A31A, 88A43A, 88A43B, 88C36B, 88C37
5626	Završje - skalna pečina	2	NV	88A29, 88A43A, 88A44
5754	Podkraj - skalni osamelci	2	NV	88D06A, 88D06B
5769	Zagrad - skalni osamelci	2	NV	88C07A, 88C07B
8065	Smeškovec	2	NV	88B47
5523	Kozlova gora - nahajališče fosilov	2	NV	88A27, 88A28
5537	Čebulova dolina	2	NV	88A24, 88A25, 88A26, 88A27, 88A28, 88A29, 88A41A,

				88A50A, 88C01, 88C02
5586	Votlina v stolpu	2	NV	88D08
41079	Jama Mitošice	2	jama	88A01A
41091	Jama v Burgi	2	jama	88C13
41092	Jama pri Jazbinah	2	jama	88C19
42084	Turkov prepad	2	jama	88A21
42085	Drakslerjev prepad	2	jama	88A23
42086	Krajskova luknja	2	jama	88A23
48922	Molitka	2	jama	88D09
48926	Uraničev Prepad	2	jama	88C06A
48952	Mamula	2	jama	88C09B

Funkcija varovanja kulturne dediščine

V enoti je 76 objektov kulturne dediščine, od tega 19 delno ali v celoti v gozdnem prostoru (utemeljitev Ca). Objekti kulturne dediščine so z evidenčno številko dediščine (EDŠ), imenom, režimom in podrežim objekta kulturne dediščine ter drugimi podatki vpisani v Register nepremične kulturne dediščine (2009), ki ga vodi Ministrstvo za kulturo.

1. stopnjo poudarjenosti varovanja kulturne dediščine na 16,14 ha površine opravljajo gozdovi, ki so na območjih in v neposredni okolici objektov kulturne dediščine.

Preglednica 21: Objekti kulturne dediščine (1. stopnja poudarjenosti)

EŠD	Ime	Režim in podrežim	Odseki
1-08784	Podkraj pri Hrastniku - Rimskodobna naselbina Ribnik	arheološko najdišče	88D14
1-08410	Kum - Arheološko območje Kum	arheološko najdišče	88A46, 88A48
1-29678	Završje - Dvorec Prusnik	arheološko najdišče	88A43A, 88A43B
1-14603	Jazbine pri Podkumu - Arheološko območje	arheološko najdišče	88C20
1-14609	Podkum - Arheološko najdišče	arheološko najdišče	88C16, 88C19, 88C20, 88C21A,
1-14607	Padež pri Podkumu - Arheološko območje Padež	arheološko najdišče	88C29B, 88C30
1-14599	Borovak pri Podkumu - Arheološko najdišče Jama Mamula	arheološko najdišče	88C09B
1-19293	Šklendrovec - Spomenik v NOB padlim članom Grabnarjeve družine	memorialna dediščina	88B38
1-14247	Padež pri Podkumu - Kapelica sv. Jakoba starejšega	dediščina, stavbna	88C30
1-14024	Podkum - Znamenje	dediščina, stavbna	88C20
1-15878	Osredok pri Podkumu - Kotarjev mlin	dediščina, stavbna	88C28
1-08409	Ključevica - Gradišče	spomenik	88A49
1-08431	Završje - Kapelica sv. Mihaela v Čebulovi dolini	spomenik	88A28, 88A29
1-01751	Kum - Cerkev sv. Neže	vplivno območje spomenika	88A46, 88A47, 88A48,

2. stopnjo poudarjenosti kulturne dediščine opravljajo gozdovi na vplivnih območjih spomenika, stavbne in naselbinske dediščine na 1,52 ha.

Preglednica 22: Objekti kulturne dediščine (2. stopnja poudarjenosti)

EŠD	Ime	Režim in podrežim	Odseki
1-08102	Podkum - Domačija Medved	dediščina, stavbna	88C17
1-16524	Mali Kum - Vas	dediščina, naselbinska	88C03
1-30855	Ključevica - Domačija Ključevica 13	dediščina, stavbna	88A07
1-01753	Završje - Cerkev sv. Mihaela	vplivno območje spomenika	88A29
1-30684	Završje - Kašča na domačiji Završje 18	vplivno območje spomenika	88A29

Estetska funkcija

Estetsko funkcijo gozda zagotavljajo gozdovi v neposredni bližini objektov kulturne dediščine ali naravnih vrednost, ki zagotavljajo kuliso objektu (utemeljitev Eu), 1. stopnjo poudarjenosti te funkcije opravlja 9,98 ha gozdov.

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti ima 2.811,77 ha gozdov, v katerih je možno sekati letno več kot 5 m³/ha. 3. stopnjo poudarjenosti ima 1.183,22 ha gozdov; to so gozdovi v katerih je možno dolgoročno sekati letno do 2 m³/ha (utemeljitev La). Večino teh predstavljajo varovalni gozdovi. Brez lesnoproizvodne funkcije so gozdni rezervat Pod Matico in ekocelice brez ukrepanja.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Pomembna so območja okoli čebelnjakov (utemeljitev Np), ki opravljajo 1. stopnjo te funkcije. Na 2. stopnji so gozdovi, pomembni za čebeljo pašo (utemeljitev Ne) in gozdovi z večjim deležem kostanja (utemeljitev Nd); 40,82 ha gozdov ima to funkcijo poudarjeno na 1. stopnji in 37,02 na 2. stopnji.

Lovnogospodarska funkcija

Gozdovi s 1. stopnjo lovogospodarske funkcije so na 1.404,2 ha okoli zimskih krmišč (5 v 88A30, 88A38, 88A43A, 88B41, 88C08A) in rukališčih navadnega jelena.

2.4 Večfunkcionalna območja

Večfunkcionalna območja predstavljajo predele gozdnega prostora, kjer prihaja do neskladij pri rabi prostora oziroma kjer zaradi številnih interesov rabe prostora prihaja do nesoglasij in konfliktov (konfliktna območja). Teh območij je v enoti zaradi nizke gostote poselitve in s tem pritiskov na gozd malo.

Karta funkcij gozdov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7)

3 Opis stanja gozdov

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Preglednica 23/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Vecnamenski gozdovi	2.598,25	276,74	6,15	2.881,14
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	9,12	103,94	0,00	113,06
Varovalni gozdovi	452,55	576,73	2,67	1.031,95
Skupaj	3.059,92	957,41	8,82	4.026,15

Posebnost GGE Dobovec . Kum je znaten delež (28,4 %) gozdov s posebnim namenom – varovalni gozdovi in gozdni rezervati.

Med kategorijami gozdov prevladujejo večnamenski gozdovi (71,6 %).

Podlaga za uvrstitev v kategorijo Varovalni gozdovi in Gozdovi s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni je Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09, št.91/10, št. 1/13, št. 39/15 in št. 191/20). Kar 25,6 % gozdov v GGE je varovalnih. Ti so obravnavani kot RGR v posebni kategoriji Varovalni gozdovi. Gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni (gozdni rezervat) obsega 113,06 ha in so gozdovi obravnavani kot RGR v posebni kategoriji Gozd s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni.

Odseki, ki imajo enotne rastiščne razmere, razvojne težnje, funkcije in enoten dolgoročni gozdnogojitveni cilj ter enotne gozdnogojitvene usmeritve, so združeni v 8 rastišchnogojitvenih razredov (RGR). To so: 11012 – Podgorsko bukovje, 12111 - Kisloljubno bukovje, 14111 - Toploljubno bukovje, 15512 - Gorsko bukovje ,16012 - Bukovje na rendzinah, 16512 - Visokogorsko bukovje, 40000 - Varovalni gozdovi in 60000 – Gozdni rezervati.

Pregled gozdnih rastiščnih tipov po RGR kaže, da v kategoriji večnamenskih gozdov ter gozdov s posebnim namenom prevladujejo za določen RGR značilni gozdni rastiščni tipi. Manjša odstopanja se pojavljajo zaradi ne povsem homogenih odsekov ter v RGR Varovalni gozdovi, ker gre pri njih za različna rastišča, obenem pa za enotne funkcije, cilje in usmeritve.

Gospodarske kategorije gozdov in prostorska razporeditev posameznih gospodarskih kategorij gozdov v merilu 1 : 25 000 je prikazana v kartnem delu načrta (karta št. 4)

Preglednica 24/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastišchnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastišchnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
11012-Podgorsko bukovje	542 -Predalpsko gradnovo belogabrovje	4,37	0,4
	552 -Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	796,31	65,2
	561 -Bazoljubno gradnovje	3,28	0,3
	562 -Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	15,44	1,3
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	65,64	5,4
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	120,75	9,9
	621 -Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	0,37	0,0
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	75,33	6,2
	636 -Bukovje s polžarko in javorovo bukovje	4,08	0,3
	672 -Predalpsko smrekovje na morenah in pobočnih gruščih	10,44	0,9
	681 -Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopni	90,23	7,4
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	25,82	2,1
	761 -Javorovje s praprotmi	2,14	0,2
	771 -Jelovje s praprotmi	6,67	0,5
Skupaj RGR		1.220,87	100,0

Opis stanja gozdov

12111-Kisloljubno bukovje	552 -Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	36,44	10,9
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	4,07	1,2
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	5,23	1,6
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	243,95	73,1
	771 -Jelovje s praprotni	44,10	13,2
Skupaj RGR		333,79	100,0
14111-Toploljubno bukovje	552 -Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	72,49	17,2
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	49,16	11,7
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	248,07	58,9
	621 -Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	28,29	6,7
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	1,74	0,4
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	21,34	5,1
Skupaj RGR		421,09	100,0
15512-Gorsko bukovje	552 -Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	59,96	21,6
	561 -Bazoljubno gradnovje	18,57	6,7
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	0,21	0,1
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	0,28	0,1
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	161,87	58,2
	636 -Bukovje s polžarko in javorovo bukovje	3,37	1,2
	681 -Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopni	33,64	12,1
Skupaj RGR		277,90	100,0
16012-Bukovje na rendzinah	521 -Nižinsko črnojelševje	2,27	0,8
	552 -Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	37,73	13,5
	562 -Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	1,52	0,5
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	196,97	70,3
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	22,03	7,9
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	10,86	3,9
	681 -Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopni	4,22	1,5
	761 -Javorovje s praprotni	4,77	1,7
Skupaj RGR		280,37	100,0
16512-Visokogorsko bukovje	552 -Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	36,74	10,6
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	0,35	0,1
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	7,65	2,2
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	17,73	5,1
	636 -Bukovje s polžarko in javorovo bukovje	67,24	19,4
	681 -Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopni	213,24	61,4
	761 -Javorovje s praprotni	4,22	1,2
Skupaj RGR		347,17	100,0
VECNAMENSKI GOZDOVI		2.881,19	100,0
60000-Gozdni rezervati	562 -Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	32,28	28,6
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	60,48	53,5
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	20,30	18,0
Skupaj RGR		113,06	100,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI		113,06	100,0
40000-Varovalni gozdovi	542 -Predalpsko gradnovo belogabrovje	4,79	0,5
	552 -Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	65,85	6,4
	562 -Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	175,70	17,0
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	422,25	40,9
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	282,88	27,4
	621 -Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	53,48	5,2
	623 -Bazoljubno črnoborovje	1,41	0,1
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	6,15	0,6
	681 -Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopni	2,50	0,2
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	10,45	1,0
	761 -Javorovje s praprotni	6,54	0,6
Skupaj RGR		1.032,00	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		1.032,00	100,0
Skupaj vsi gozdovi		4.026,25	100,0

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 25/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,0	16,1	20,0	24,7	33,2	74,8	21,2
Jelka	4,1	11,7	19,4	25,7	39,1	4,8	1,4
Bor	14,8	27,7	22,2	16,5	18,8	14,8	4,2
Macesen	7,2	18,0	18,5	23,0	33,3	0,7	0,2
Bukev	6,7	15,2	23,1	28,0	27,0	184,8	52,3
Hrast	12,6	21,2	20,4	21,7	24,1	11,7	3,3
Pl. Ist.	8,1	16,3	21,6	27,8	26,2	40,0	11,3
Dr. tr. Ist.	19,0	22,4	19,1	20,6	18,9	19,9	5,6
Meh. Ist.	12,7	21,1	20,5	20,4	25,3	1,8	0,5
Iglavci	7,3	17,7	20,3	23,4	31,3	95,1	26,9
Listavci	8,2	16,2	22,5	27,0	26,1	258,2	73,1
Skupaj	7,9	16,6	21,9	26,1	27,5	353,3	100,0

Povprečna lesna zaloga meri 353 m³/ha. V njej je 27 % iglavcev in 73 % listavcev. Je skoraj za približno 5 m³/ha višja od lesne zaloge pred desetletjem.

Približno četrtnina lesne zaloge je v prvem razširjenem debelinskem razredu (10 – 30 cm premera), skoraj polovica – 48 % v drugem (30 – 50 cm premera), dobra četrtnina – 28 %, pa v tretjem razširjenem debelinskem razredu (nad 50 cm premera). Če pogledamo debelinsko sestavo po drevesnih vrstah, je delež najdebelejšega drevja največji skoraj pri vseh drevesnih vrstah.

Razmerje med listavci in iglavci se v primerjavi s preteklim desetletjem skoraj ni spremenilo. Med drevesnimi vrstami prevladuje bukev (52,3 %), sledi smreka (21,2 %).

Preglednica 26/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	383.046	354.142	28.224	680
	m ³ /ha	95,1	115,7	29,5	77,1
Listavci	m ³	1.039.227	791.570	245.831	1.826
	m ³ /ha	258,2	258,7	256,7	207,0
Skupaj	m³	1.422.273	1.145.712	274.055	2.506
	m ³ /ha	353,3	374,4	286,2	284,1

V zasebnih gozdovih meri povprečna lesna zaloga 374 m³/ha, kar je več od povprečne lesne zaloge. V državnih in občinskih je nižja, v državnih za 67 m³/ha (286 m³/ha), v občinskih pa za 69 m³/ha (284 m³/ha).

Preglednica 27/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina	Lesna zaloga (v m³/ha)	Število vzorčnih ploskev	+E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
01	01 - 11012	1.220,85	433,5	94	9,4
02	02 - 12111	333,78	394,6	109	10,1
	03 - 14111	421,07	328,4		
	04 - 15512	277,91	386,8		
	05 - 16012	280,38	331,6		
	06 - 16512	347,15	392,4		
OKULARNA OCENA					
03	07 - 40000	1.031,95	232,8		
	08 - 60000	113,06	300,0		

Lesno zalogo smo ugotavljali z meritvami na stalnih vzorčnih ploskvah in s cenitvijo pri opisovanju sestojev. Osnova za izračun lesne zaloge so podatki, pridobljeni na stalnih vzorčnih ploskvah (sistematična mreža SVP 250 x 500 m). Lesne zaloge sestojev so bile ocenjene okularno z metodo hitre izmere temeljnice po Bitterlichu. Vsota okularno ocenjenih lesnih zalog sestojev v posameznem odseku predstavlja lesno zalogo odseka. Seštevek okularno ocenjenih lesnih zalog sestojev je ustrezno popravljen s korekcijskimi faktorji po stratumih iz Preglednice D-LZU tako:

- da so seštevki okularno ugotovljenih lesnih zalog vseh odsekov stratuma enaki leseni zalogi stratuma, ki je bila ugotovljena s stalnimi vzorčnimi ploskvami;
- da je delež drevesnih vrst, ki so v lesni zalogi stratuma zastopane z več kot 10 %, pri obeh načinih ocene (okularna ocena in meritev na stalnih vzorčnih ploskvah) enak.

Tarife za izračun lesnih zalog smo prevzeli po prejšnjem GGN GGE Dibovec - Kum (vmesne Čoklove tarife). Seznam tarif po odsekih je v Prilogi 1.

Rastiščnogojitveni razredi imajo pretežno premajhno površino, da bi lahko zagotovili dovolj majhno vzorčno napako ocene lesne zaloge (pod 15 %), zato smo RGR v GGE uvrstili v tri rastiščno sorodne stratumе, kjer smo tudi zaradi podobnega načina izračuna lesne zaloge in s tem primerljivosti s prejšnjim načrtom sledili uvrstitvi, kot je bila v prejšnjem načrtu. V prvem stratumu je predgorsko bukovje. V drugem so združeni kisloljubno bukovje, toploljubno bukovje, gorsko bukovje, bukovje na rendzinah in visokogorsko bukovje. V tretji stratum smo uvrstili varovalne gozdove in gozdove s posebnim namenom. V stratumih 1 in 2 je bila lesna zaloga izmerjena na stalnih vzorčnih ploskvah, v stratumu 3 pa je bila ocenjena z metodo hitre izmere po Bitterlichu.

Vzorčna napaka je v vseh stratumih pod dopustno mejo in znaša od 9,4 % v prvem in 10,4 %, v drugem stratumu.

3.3 Prirastek

Preglednica 28/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,47	0,57	0,44	0,38	0,34	2,20	32,0
Listavci	1,03	1,13	1,00	0,81	0,72	4,69	68,0
Skupaj:	1,50	1,70	1,44	1,19	1,06	6,89	100,0

Tekoči letni prirastek meri 6,89 m³/ha. Od tega 68 % priraste na listavcih, 32 % pa na iglavcih. V preteklem desetletju se je zmanjšal za skoraj 5 % (prej 7,13 m³/ha). Je tudi manjši od povprečnega prirastka GGO Ljubljana, ki meri 7,5 m³/ha.

Preglednica 29/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	8.870	7.928	928	14
	m ³ /ha	2,20	2,59	0,97	1,57
Listavci	m ³	18.871	13.966	4.868	38
	m ³ /ha	4,69	4,57	5,08	4,25
Skupaj	m³	27.741	21.894	5.796	51
	m³/ha	6,89	7,16	6,05	5,82

Višji prirastek od povprečja je v zasebnih gozdovih (za skoraj 0,3 m³/ha), občutneje nižji pa v občinskih gozdovih (za 1,07 m³/ha). Manjši od povprečja je v državnih gozdovih (za 0,84 m³/ha), saj glavnina varovalnih gozdov zniža povprečne vrednosti.

Način ugotavljanja prirastka

Za GGE Dobovec - Kum je bila izvedena četrta ponovitev meritev na stalnih vzorčnih ploskvah, s tem pa so bili pridobljeni tudi podatki o prirastnih nizih. Krivulje prirastnih nizov smo določili z regresijsko analizo. Uporabili smo eksponentno, potenčno, inverzno ali pa logaritemsko funkcijo. Nove prirastne nize po RGR smo določili za tiste drevesne vrste, katerih število dreves je bilo za izračun vrednosti prirastnih nizov dovolj veliko. Za drevesne vrste, pri katerih je bilo število dreves na vzorčnih ploskvah za izračun vrednosti prirastnih nizov premajhno in vzorčna napaka prevelika, smo prirastek prevzeli od primerljivega RGR, od prirastkov, določenih v GGN s prejšnjim obdobjem veljavnosti, ali pa iz podatkov za celo enoto. Prirastni nizi po RGR so navedeni v Prilogi 1.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 30/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga	Število SVP	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova							
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m³/ha		%	cm
Mladovje	41,45	1,0								7	0,0	0
Drogovnjak	885,74	22,0	55,73	6,3	0,0	40,2	57,9	1,9	216,1	24	24,1	25
Debeljak	2.667,74	66,3	334,40	12,5	1,0	61,5	37,5	0,0	413,7	152	6,1	34
Sestoj v obnovi	431,22	10,7	184,21	42,7	2,1	46,3	49,7	1,9	295,2	20	26,7	31
Skupaj	4.026,15	100,0	574,34	14,3						203	6,9	31

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah

Največ sestojev, to je 66 %, je v fazi debeljaka. Sledijo drogovnjaki, katerih je 22 % in sestoji v obnovi, katerih je 10,7 %. Najmanj je mladovij, katerih delež je 1 %. (Razmerje razvojnih faz se sicer razlikuje glede na lastništvo; v zasebnih gozdovih: <1 % mladovij, 20 % drogovnjakov, 68 % debeljakov in 11 % sestojev v obnovi, v državnih: 2 % mladovij, 28 % drogovnjakov, 60 % debeljakov in 10 % sestojev v obnovi, v občinskih: 9 % mladovij, 23 % drogovnjakov, 66 % debeljakov in 2 % sestojev v obnovi).

Debeljaki so relativno slabo pomlajeni, saj se podmladek pojavlja na 13 %. Razumljivo so bolj pomlajeni sestoji v obnovi, kjer podmladek porašča 43 % površine.

Delež mladovij je izredno majhen. Dejansko je sicer njihova površina večja, vendar gre pri tem pogosto za premajhne površine, da bi jih lahko izločili kot samostojen sestoj oziroma gre za pomlajene manjše površine v sestojih v obnovi, delno pa tudi v debeljaki in presvetljenih drogovnjaki. Zato so te površine zavedene kot podmladek v drugih razvojnih fazah.

Preglednica 31/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	113,65	9,13	2,64	0,09	0,00	177,19	7,01	197,19	59,66	7,78	574,34
%	19,79	1,59	0,46	0,02	0,00	30,85	1,22	34,33	10,39	1,35	100,00

V podmladku je največ plemenitih listavcev (34 %) in bukve (31 %). Pomemben delež imajo še smreka (20 %) in drugi trdi listavci (100 %). Sledijo jelka (2 %), hrast (1 %) in mehki listavci (1 %). Deleži podmladka ostalih drevesnih vrst so manjši od 1 %.

Preglednica 32/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	41,45	0,9	42,5	56,2	0,4	5,8	32,0	52,6	9,6	19,5	40,7	22,8	17,0
Drogovnjak	885,74	16,9	25,4	51,0	6,7	1,6	18,1	80,3	0,0	12,2	61,1	21,1	5,6
Debeljak	2.667,74					2,1	36,4	61,5	0,0	1,6	61,1	34,9	2,4
Sestoj v obnovi	431,22					0,8	35,4	62,0	1,8				
Skupaj	4.026,15												

Slaba polovica mladovij ima dobro zasnovo (42 %), le izjemoma je bogata (1 %). 56 % ima pomanjkljivo zasnovo, slabe zasnove ni. Največ mladovij, to je 53 %, je nenegovanih. Negovanih je 6 %, 32 % je negovanih pomanjkljivo, ogroženih je 10%. Tesen sklep ima 20 % mladovij, 41 % ima normalnega, 23 % rahlega, 17 % oziroma vrzelastega do pretrganega.

Pri drogovnjakih je stanje glede zasnove sledeče: bogate zasnove je 17 %; dobro zasnovo ima 25 % sestojev. Večina ima pomanjkljivo (51 %), 7 % pa slabo. V primerjavi z mladovji so drogovnjaki slabše negovani. Večina je nenegovana (80 %), 18 % je negovanih pomanjkljivo. Negovanih drogovnjakov je 2 %, nenegovanih ogroženih ni. Največ, to je 61 %, ima normalen sklep, 21 % jih ima rahlega, 12 % tesnega, 6 % pa vrzelastega oziroma pretrganega.

Skoraj dve tretjini debeljakov (61 %) sta nenegovani, večina preostalih je negovana pomanjkljivo. Debeljakov, ki so negovani je samo 2 %. Nenegovanih ogroženih ni. Večina (61 %) ima normalen sklep, 35 % ima rahel sklep, 2 % pa vrzelastega do pretrganega. Sestojev v fazi debeljaka s tesnim sklepom je 2 %.

Sestoji v obnovi so prav tako kot debeljaki večinoma (62 %) nenegovani, 33 % pa je negovanih pomanjkljivo. Samo 1 % je negovanih, tudi nenegovani ogroženi so bolj izjemoma (2 %).

Podatki po razvojnih fazah so bili zbrani s pomočjo opisov sestojev na terenu in digitalizacije sestojev na osnovi DOF5.

3.5 Tipi sestojev

Preglednica 33/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Gozdovi bukve in hrasta	35,25	0,9
Bukovi gozdovi	879,10	21,8
Drugi pretežno listnati gozdovi	1.481,89	36,8
Gozdovi bukve in smreke	669,05	16,6
Smrekovi gozdovi	70,81	1,8
Borovi gozdovi	48,73	1,2
Drugi pretežno iglasti gozdovi	64,30	1,6
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	777,02	19,3
Skupaj	4.026,15	100,0

Sestojni tipi so opredeljeni glede na tipe drevesne sestave gozdov, kot so ti določeni v Pravilniku o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Sestoji se v glavnem določa na osnovi razvojne faze, drevesne sestave in načrtovanih gozdnogojitvenih smernic ter ukrepov. Vpliv na oblikovanje sestojev imajo tudi zasnova, sklep, negovanost, zastopanost pomladka in včasih tudi funkcije gozdov. Sestoji so izloženi na karti 1 : 5.000 (DOF5).

Površine sestojev so praviloma večje od 0,5 ha. V enoti smo izložili 818 sestojev, ki v povprečju merijo 4,9 ha. Sestoji mladovij smo uvrstili v sestojne tipe glede na površinske deleže drevesnih vrst. Pri ostalih razvojnih fazah smo upoštevali deleže drevesnih vrst v sestavi lesne zaloge sestaja.

Največ sestojev (37 %) sodi v tip drevesne sestave z imenom drugi pretežno listnati gozdovi, v katerih je listavcev več kot 75 %

Sledijo bukovi gozdovi (bukve je nad 75 %), drugi gozdovi iglavcev in listavcev (19 %) ter gozdovi bukve in smreke, kjer imata bukev in smreka skupaj nad 75 % (17 %); pri smrekovih gozdovih ter drugih pretežno iglastih gozdovih (v njih je iglavcev več kot 75 %) se delež vrti okoli 2 %; okoli 1 % so prisotni borovi gozdovi (delež bora je nad 75 %) in gozdovi bukve in hrasta (bukve in hrast imata skupaj več kot 75 %).

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2)

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 34/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	2.781,00	96,5	100,14	3,5	0,00	0,0	0,00	0,0	2.881,14	71,6
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	113,06	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	113,06	2,8
Varovalni gozdovi	1.031,95	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	1.031,95	25,6
Skupaj vsi gozdovi	3.926,01	97,5	100,14	2,5	0,00	0,0	0,00	0,0	4.026,15	100,0

Ohranjenost gozdov je določena na nivoju odseka glede na delež drevesnih vrst, ki so naravni sestavi gozdnih združb tuje ali v njej redko prisotne.

Razveseljivo je, da je (ne glede na kategorijo) ohranjenih kar 97 % gozdov. Izmenjanih gozdov (kjer bi bil delež tujih drevesnih vrst nad 90 %) v tej enoti ni in tudi močno spremenjenih (z deležem tujih drevesnih vrst od 71 do 90 %) ni. Večina sprememb gre na račun nasajene smreke (njen delež v lesni zalogi enote je 21 %), ki je na pretežno bukovih rastiščih zamenjala bukev. V presvetljenih bukovjih, predvsem na toploljubnih legah, je bukev zamenjal rdeči bor (njegov delež v lesni zalogi enote je 4 %).

V gozdovih s posebnim namenom, v katerih ukrepi niso dovoljeni in v varovalnih gozdovih so vsi gozdovi ohranjeni.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 35/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	360	36,9	28,9	22,5	11,1	0,6
Jelka	32	15,6	59,4	15,6	9,4	0,0
Bor	61	6,6	23,0	39,2	27,9	3,3
Macesen	2	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	811	26,3	31,8	28,1	11,3	2,5
Hrast	72	23,6	37,5	33,3	4,2	1,4
Pl. lst.	164	21,3	31,7	39,1	6,7	1,2
Dr. tr. lst.	31	6,5	9,7	45,1	29,0	9,7
Meh. lst.	19	0,0	21,1	31,6	47,3	0,0
Skupaj iglavci	455	31,4	30,3	24,2	13,2	0,9
Skupaj listavci	1.097	24,3	31,4	30,6	11,3	2,4
Skupaj	1.552	26,4	31,1	28,7	11,9	1,9

Kakovost drevja se je ocenjevala na stalnih vzorčnih ploskvah po predpisani metodi. Prikazana je struktura kakovosti drevja v gozdovih, ki jih zajemajo RGR, ki smo jim lesno zalogo ugotavljali s stalnimi vzorčnimi ploskvami. Izvzeti so varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom, v katerih ukrepi niso dovoljeni. Struktura je ugotovljena na drevju, debelejšem od 30 cm.

Iglavci izkazujejo boljšo kakovost kot listavci, saj jih je v prvih dveh kakovostnih razredih (odlična in prav dobra kakovost) skoraj 62 %, medtem ko je listavcev te kakovosti manj -56 %. Dobre kakovosti je 24 % iglavcev in 31 % listavcev, zadovoljive pa 13 % iglavcev in 11 % listavcev. Pri iglavcih je slaba kakovost bolj izjemna (manj kot 1 %), pri listavcih pa je drevesne slabe kvalitete več (dobra 2 %).

Med drevesnimi vrstami sta najbolj kakovostna (če gledamo le najboljša dva kakovostna razreda) macesen in jelka, a je njun skupen delež v lesni zalogi manjši kot 2 %. Okoli 60 % (če gledamo najboljša dva kakovostna razreda) delež imajo smreka, bukev in hrast. Relativno kakovostni so še

plemeniti listavci. Manj kakovostni so bori, drugi trdi listavci in mehki listavci, saj je skupaj odlično in prav dobro ocenjenih dreves manj kot 30 %.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 36/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenčnik	5,7
Veje/krošnja	3,8
Osutost	0,7
Skupaj	10,2

Poškodovanost drevja se ugotavlja na stalnih vzorčnih ploskvah. Določena je z deležem dreves s hujšo poškodbo. Popisuje se poškodovanost debel, korenčnika, vej in krošenj. Pri deblu in korenčniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm², pri poškodovanosti vej pa, če odlomljen vrh ali veja po debelini presega petino premera drevesa na prsni višini. Poškodbe debela so največkrat posledica spravila ali udara strele, poškodbe korenčnika pa so največkrat zabeležene v bližini gozdnih vlak in spravilnih poti, kot posledica spravila lesa. Pri poškodbah vej gre največkrat za odlomljene veje listavcev in odlomljene vrhove iglavcev, kot posledico naravnih ujm.

V GGE ima hujšo poškodbo 10 % ocenjenih dreves, kar je manj od povprečja, ki velja za celotno GGO Ljubljana (18 % po GGN GGO Ljubljana (2021-2030)). 6 % dreves ima poškodovano deblo oziroma korenčnik, 4 % veje oziroma krošnjo, manj kot 1 % pa ima osuto krošnjo.

Poškodovanost drevja po RGR: največ je poškodb v RGR Bukovje na rendzinah in Visokogorsko bukovje, najmanj pa v RGR Topoljubno bukovje. Deleži poškodovanih dreves v ostalih RGR so blizu povprečja.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

Popis objedenosti gozdnega mladja je bil znotraj GGE opravljen na 4 popisnih enotah oziroma popisnih ploskvah v letu 2024.

Preglednica 37/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
1. do 15 cm	45.045	Se ne ugotavlja
2. 16-30 cm	26.542	54,8
3. 31-60 cm	8.895	52,4
4. 61-100 cm	9.459	59,7
5. 101-150 cm	6.212	43,2
Skupaj 2-5	51.108	53,9

Popis objedenosti gozdnega mladja je za vse drevesne vrste pokazal 53,9 %, kar je nekoliko nižje od preteklega obdobja, ko je skupna objedenost znašala 57 %. Ne glede na to je skupna objedenost po višinskih razredih vselej višja od 50 %, kar predstavlja težavo pri vrsti.

Vrsti, ki najmočneje objedata gozdno mladje sta navadni jelen in muflon.

V GGE sta naravno pomlajevanje in vraste zaradi objedanja divjadi najbolj oteženi pri listavcih. Negativni vpliv objedanja na naravno pomlajevanje hrasta se odraža tako, da plemenitih in ostalih trdih listavcev višjih od 100 cm ni. Delež plemenitih listavcev z višinskimi razredi hitro upada, enako velja za ostale trde listavce.

Podoben trend se kaže tudi pri jelki, ki je v višinskem razredu pod 15 cm zastopana še v 31 % drevesne sestave, v višinskem razredu nad 30 cm pa je ne najdemo več. Visoke objedenosti smreke ne zaznavamo.

Pomlajevanje bukve je kljub relativno visoki objedenosti dobro. Delež bukve v višjih višinskih razredih se povečuje, kar kaže tudi na njeno veliko konkurenčno moč pri preraščanju v višje višinske razrede.

Preglednica 38/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

		< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			Skupaj R1-R4		
	Št.vz	DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	
Smreka	2			9	2.259		14	1.1271		7	706		7	424		9	4.659		
Jelka	1	31	14.157	11	2.965	57,1	2	141								6	3.106	54,5	
Bukev	4	14	6.435	23	6.212	45,5	60	5.365	60,5	88	8.330	62,7	91	5.647	47,5	50	25.554	54,7	
Plemeniti listavci	4	46	20.592	53	13.977	64,6	13	1.129	87,5	3	282	100				30	15.389	63,3	
Ostali trdi listavci	2	9	3.861	4	1.129	87,5	11	988	85,7	3	282	100				5	2.400	88,2	
Iglavci	2	31	14.157	20	5.224	32,4	16	1.412		7	706		7	424		15	7.765	21,8	
Listavci	4	69	30.888	80	21.319	60,3	84	7.483	62,3	93	8.753	64,5	93	5.789	46,3	85	43.343	59,6	
Skupaj	4	100	45.045	100	26.542	54,8	100	8.895	52,4	100	9.459	59,7	100	6.212	43,2	100	51.108	53,9	

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 39/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	2,76	4,24	7,00	2,07	5,42	7,49	4,83	9,66	14,49
	m ³ /ha	0,93	1,68	2,61	0,75	2,15	2,90	1,68	3,83	5,51
30 - 49 cm	št./ha	0,89	0,99	1,88	1,08	1,28	2,36	1,97	2,27	4,24
	m ³ /ha	1,50	1,86	3,36	1,79	2,46	4,25	3,29	4,32	7,61
50 in več cm	št./ha	0,10	0,30	0,40	0,10	0,69	0,79	0,20	0,99	1,19
	m ³ /ha	0,27	1,11	1,38	0,37	2,53	2,90	0,64	3,64	4,28
Skupaj	št./ha	3,75	5,53	9,28	3,25	7,39	10,64	7,00	12,92	19,92
	m ³ /ha	2,70	4,65	7,35	2,91	7,14	10,05	5,61	11,79	17,40

Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.) predpisuje, da je treba zaradi ohranjanja biotskega ravnovesja pri izbiri drevja za posek in izvajanju sečnje in spravila lesa zagotoviti, da ob upoštevanju tveganja za prenamnožitev škodljivih organizmov v gozdu ostanejo v povprečju vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo v RGR. Odmrli les mora biti čim bolj enakomerno razporejen in mora obsegati vse debelinske razrede, zlasti pa debelinski razred nad 30 cm.

Odmrlo drevje je bilo popisano na meritvah na SVP. Prikazano je število odmrlih dreves na hektar po debelinskih razredih, ločeno glede na stoječe in ležeče drevje. Odmrli lesna masa je izračunana po vmesnih tarifah (Gozdarski in lesnoindustrijski priročnik, Ljubljana 1980).

V enoti Dobovec - Kum je v povprečju na enem hektarju 20 odmrlih dreves oziroma dobrih 17 m³ odmrle lesne mase. To je v povprečju skoraj 5 % lesne zaloge, zato zadošča predpisu. Od tega je 32 % iglavcev in 68 % listavcev. Po številu je največ odmrlih dreves v prvem razširjenem debelinskem razredu, po lesni masi pa v srednjem (od 30 – 49 cm). Zelo malo je odmrlih debelih dreves s premerom nad 50 cm. 42 % odmrlega drevja je ležečega, 58 % je še stoječega. Drevje je odmrlo zaradi ujm, podlubnikov in drugih vzrokov.

4 Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Skozi zgodovino so na stanje in razvoj gozdov v GGE Dobovec - Kum v največji meri vplivale socialno ekonomske razmere lastnikov gozdov in razvoj okolju neprijazne industrije v Zasavju. Podobo gozdov so s svojimi potrebami po jamskem lesu (iglavci) ves čas krojili Zasavski rudniki, do nedavno osrednja zasavska gospodarska panoga.

Za obdobje po drugi svetovni vojni je sicer značilen proces revitalizacije gozdov. Od leta 1948 velja prepoved golosekov, zato so lesne zaloge, prirastki lesa in celotna biomasa v gozdovih naraščali. V GGE je prevladoval tako imenovani kmečko - prebiralni način gospodarjenja z gozdovi, pri katerem so bili posegi v sestoje pogosti. Izvajala se je zlasti sečnja debelejših in lepših dreves. Kmetje so iz gozda dobivali vse potrebne sortimente za lastno porabo in za trg. Manjša kot je bila posest posameznega lastnika, večji je bil pritisk na gozd. Velik vpliv na gospodarjenje je imela tudi dostopnost. V bližini naselij so se gozdovi prekomerno izčrpavali. Poleg izsekavanja so lastniki tu steljarili, pasli živino, oglarili. Zaradi oglarjenja so nastajale večje in manjše golosečne površine, ki se jih ni obnovilo s sadnjo. Rezultat so na teh površinah nekakovostni panjevski sestoji bukve in pionirskih vrst.

Svoj negativni pečat v dolini reke Save sta pustila Lafarge Cementarna Trbovlje in TE Trbovlje. Po zgraditvi dimnika (360 m visok dimnik Termoelektrarne Trbovlje (TET) je najvišja zgradba v Sloveniji in najvišji dimnik v Evropi) leta 1976, se je onesnaženost zraka z žveplovim dioksidom razporedila bolj enakomerno po Sloveniji. V Zasavskih dolinah se je zmanjšala, povečala pa se je v višje ležeči vasi Dobovec in v Savinjski dolini. Tako je področje Dobovca in Škofje Riže spadalo med najbolj poškodovane predele slovenskega gozda (Šolar 1989, 1991, 1992). Največji negativni vpliv je bil v neposredni bližini virov onesnaževalcev, v soteski reke Save (varovalni gozdovi), kjer iglavcev, ki so na pline najbolj občutljivi, praktično ni več. Na strmem desnem bregu Save, pod Dobovško planoto, so propadali tudi listavci.

Odsev vseh navedenih vplivov je današnja izredno heterogena slika gozdov v GGE Dobovec - Kum, kjer imamo na eni strani razmeroma ohranjene sestoeje z ugodno strukturo drevesnih vrst, z relativno visoko lesno zalogo in kvaliteto, na drugi strani pa sestoeje, ki so bili močno degradirani in niso ustrezali rastiščnim potencialom. Sedaj je stanje veliko boljše.

Leta 1996 so z občinskim odlokom razglasili Krajinski park Kum, ki vključuje večino območja katastrske občine Dobovec in varuje kulturno krajino, gozdove in naravne vrednote. Z državnim odlokom so razglašeni varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom brez ukrepanja (gozdni rezervat Pod Matico – prepuščen naravnemu razvoju). V letu 2004 je precejšen del enote postal del Nature 2000.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

Preglednica 40/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju (večnamenski gozdovi)

2016 - 2025	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval +/- m ³	%
Iglavci	63.360	53.408	84,3	60.515	27.578	95,5
Listavci	150.200	37.202	24,8	70.280	30.916	46,8
Skupaj	213.560	90.610	42,4	130.796	43.399	61,3

Opomba: SVP – stalne vzorčne ploskve

Podatke o poseku iz evidenc smo primerjali s posekom, ugotovljenim na SVP (stalnih vzorčnih ploskvah). Letni posek na SVP znaša 4,506 m³/ha/leto z intervalom zaupanja (ob 5% tveganju) 1,495 m³/ha/leto (33,2 %). Skupni posek po evidencah znaša 3,12 m³/ha/leto in odstopa od poseka na SVP za 30,7 % - znotraj intervala zaupanja.

Posek na SVP je bil izračunan iz podatkov, pridobljenih na 203 ploskvah, na katerih je bila izvedena ponovljena meritev. Ploskve, kjer je bila opravljena šele prva meritev, smo iz analize izločili. V razglašeni varovalni gozdovi in rezervatih ni stalnih vzorčnih ploskev.

Evidentiran posek v desetletnem obdobju 2016-2025 je znotraj odklona zaupanja poseka, ugotovljenega na stalnih vzorčnih ploskvah, zato se ga upošteva Priročnik za izdelavo GGN GGE privzame kot ustreznega in se ga navaja in obravnava v vseh naslednjih prikazih realizacije poseka v preteklem ureditvenem obdobju. Poleg tega v nadaljevanju navajamo količine evidentiranega poseka za vse gozdove, skupaj z varovalnimi.

Preglednica 41: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco

Stratum		Površina* (ha)	Evidenca (m ³ /ha/leto)	Ocena poseka na SVP				
				Število SVP	Povprečni letni posek (m ³ /ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+/- m ³ /ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)
GGE	Iglavci	2.902,95	1,84	203	2,085	6,905	0,950	45,6
	Listavci	2.902,95	1,28	203	2,421	7,743	1,065	44,0
	Skupaj	2.902,95	3,12	203	4,506	10,869	1,495	33,2
Državni	gozdovi	272,54	3,72	7	12,910	16,293	14,595	113,1
Ostali	gozdovi	2.630,41	3,06	196	4,206	10,563	1,479	35,2

*Opomba: V izračun niso zajeti varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom kjer ukrepi niso dovoljeni

Vzroke za nižji delež evidentiranega poseka v zasebnih gozdovih lahko delno obrazložimo z:

- lastniki sami izvedejo sanitarni posek v svojem gozdu in o tem ne obvestijo ZGS;
- lastniki izvajajo sečnjo in spravilo sami, zato je večje število poškodovanih in obviselih dreves, ki jih naknadno posekajo, brez označevanja; le to privede do dodatno posekanega drevja, ki ni zabeleženo v evidencah;
- lastniki izvedejo posek brez predhodne izbire dreves in izdane odločbe za posek;
- brez predhodnega označevanja drevja za posek se izvajajo manjši poseki tanjšega drevja listavcev namenjenega za kurjavo;
- konkurenca med izvajalci, ki je sicer pozitiven dejavnik, je privedla do tega, da izvajalci sicer ponudijo nizko ceno, le to pa nadoknadijo s posekanim drevjem brez odobritve in evidence in tudi mimo vedenja lastnika;
- nepopolne evidence o izvedenih krčitvah;
- nepopolne evidence odmrle lesne mase, ki ostane v gozdu;
- skoraj 15 % površine gozdov so varovalni gozdovi, v katerih ni SVP, teren pa je težko dostopen in je evidentiranje poseka oteženo,
- izračun poseka iz SVP je lahko delno obremenjen z večjo vzorčno napako, kajti na določenem številu SVP je bilo posekano vse ali večina drevja na SVP (žled, podlubniki, vetrolom).

V preteklem obdobju je bilo po podatkih iz evidenc na območju GGE Dobovec- Kum v gozdovih posekanih 98.030 m³ lesa in sicer 55.732 m³ iglavcev ter 42.298 m³ listavcev, kar pomeni, da je bil delež iglavcev v poseku 57 %, listavcev pa dobrih 43 %.

Skupna izvedba načrtovanega poseka je 42,7 %. Pri iglavcih je z 86,0 % višja kot pri listavcih, kjer je znašala 25,6 %. Višja izvedba načrtovanega poseka pri iglavcih je posledica višjega obsega sanitarnega poseka. Sanitarni posek in posek oslabelega drevja skupaj predstavljata približno 45 % celotnega poseka iglavcev. Negovalni posek (redčenja in pomladitveni posek) predstavlja 60 % (pri iglavcih 50,1 %, pri listavcih 72,9 %) celotnega poseka.

Preglednica 42: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP (večnamenski gozdovi)

Posek VEČNAMENSKI G.	Ostali gozdovi			Državni gozdovi*			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	61.273	127.297	188.569	1.991	22.539	24.530	63.264	149.836	213.100
Izveden - m ³	49.500	30.955	80.456	3.908	6.246	10.154	53.408	37.201	90.610
Izveden SVP - m ³	50.536	60.087	110.622	9.979	10.193	20.174	60.515	70.280	130.796
Realizacija - evid	80,8	24,3	42,7	196,3	27,7	41,4	84,4	24,8	42,5
Realizacija - SVP	82,5	47,2	58,7	501,2	45,2	82,2	95,7	46,9	61,4
Povp. drevo - m ³	1,48	1,30	1,41	0,77	1,30	1,04	1,35	1,30	1,33

* Posek po SVP v državnih gozdovih je zaradi majhnega števila SVP (7), obremenjen z veliko napako.

Preglednica prikazuje samo večnamenske gozdove, ker v varovalnih gozdovih in rezervatih ni SVP, ti gozdovi pa predstavljajo prek 28 % površine gozdov.

Preglednica 43/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje od 2016 do 2025 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
11012-Podgorsko bukovje	Iglavci	30.447	21.519	70,7	9,4
	Listavci	68.875	14.663	21,3	6,4
	Skupaj	99.322	36.182	36,4	15,7
12111-Kisloljubno bukovje	Iglavci	6.183	7.008	113,3	3,1
	Listavci	14.336	4.619	32,2	2,0
	Skupaj	20.519	11.628	56,7	5,1
14111-Toploljubno bukovje	Iglavci	7.418	3.561	48,0	1,5
	Listavci	11.617	2.566	22,1	1,1
	Skupaj	19.035	6.127	32,2	2,7
15512-Gorsko bukovje	Iglavci	9.104	8.700	95,6	3,8
	Listavci	13.655	4.186	30,7	1,8
	Skupaj	22.759	12.886	56,6	5,6
16012-Bukovje na rendzinah	Iglavci	1.495	237	15,8	0,1
	Listavci	21.856	2.370	10,8	1,0
	Skupaj	23.351	2.606	11,2	1,1
16512-Visokogorsko bukovje	Iglavci	8.723	12.385	142,0	5,4
	Listavci	19.861	8.798	44,3	3,8
	Skupaj	28.584	21.183	74,1	9,2
40000-Varovalni gozdovi	Iglavci	1.463	2.323	158,8	1,0
	Listavci	14.742	5.045	34,2	2,2
	Skupaj	16.205	7.368	45,5	3,2
60000-Gozdni rezervati	Iglavci	0	0	0,0	0,0
	Listavci	0	51	0,0	0,0
	Skupaj	0	51	0,0	0,0
skupaj	Iglavci	64.833	55.732	86,0	24,3
	Listavci	164.942	42.298	25,6	18,4
	Skupaj	229.775	98.030	42,7	42,7

Ureditveno obdobje od 2006 do 2015 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
11012-Podgorsko bukovje	Iglavci	20.998	14.718	70,1	9,6
	Listavci	44.293	10.398	23,5	6,8

	Skupaj	65.291	25.116	38,5	16,4
12111-Kisloljubno bukovje	Iglavci	5.561	5.583	100,4	3,7
	Listavci	12.849	4.919	38,3	3,2
	Skupaj	18.410	10.502	57,0	6,9
14111-Toploljubno bukovje	Iglavci	7.616	3.141	41,2	2,1
	Listavci	9.185	1.844	20,1	1,2
	Skupaj	16.801	4.985	29,7	3,3
15512-Gorsko bukovje	Iglavci	7.162	4.247	59,3	2,8
	Listavci	7.077	2.512	35,5	1,6
	Skupaj	14.239	6.758	47,5	4,4
16091-Bukovje na rendzinah-emisije plinov	Iglavci	1.422	309	21,7	0,2
	Listavci	11.750	3.220	27,4	2,1
	Skupaj	13.172	3.529	26,8	2,3
16512-Visokogorsko bukovje	Iglavci	6.546	8.115	124,0	5,3
	Listavci	14.096	5.254	37,3	3,4
	Skupaj	20.642	13.369	64,8	8,7
40000-Varovalni gozdovi	Iglavci	952	685	72,0	0,4
	Listavci	3.374	4.357	129,1	2,8
	Skupaj	4.326	5.042	116,5	3,3
60000-Gozdni rezervati	Iglavci	0	0	0,0	0,0
	Listavci	0	329	0,0	0,2
	Skupaj	0	329	0,0	0,2
skupaj	Iglavci	50.257	36.797	73,2	24,1
	Listavci	102.624	32.833	32,0	21,5
	Skupaj	152.881	69.630	45,5	45,5

V preteklem desetletju je bilo največ posekanega v RGR 11012-Podgorsko bukovje in sicer 15,7 % vsega poseka. Je pa to tudi največji RGR, ki predstavlja 30,3 % površine GGE. Realizacija poseka je 36,4 % (iglavci 70,7 %, listavci 21,3 %). Najnižja realizacija poseka (11,2 %) je v RGR 16012 – Bukovje na rendzinah.

Večji realiziran posek od načrtovanega poseka je pri poseku iglavcev v RGR 12111 - Kisloljubno bukovje, RGR 16512 – Visokogorsko bukovje in RGR 40000 – Varovalni gozdovi. V prav vseh RGR je delež realiziranega poseka iglavcev višji v primerjavi z realizacijo poseka listavcev.

Preglednica 44/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	62.118	130.231	192.349	2.646	34.511	37.157	69	200	269	64.833	164.942	229.775
Izveden - m ³	49.879	32.001	81.880	5.849	10.282	16.131	4	14	19	55.732	42.298	98.030
Realizacija - %	80,3	24,6	42,6	221,1	29,8	43,4	5,9	7,2	6,9	86,0	25,6	42,7
Povp. drevo - m ³	1,48	1,31	1,41	0,77	1,30	1,04	2,05	0,76	0,88	1,35	1,30	1,33

V državnih gozdovih je bila realizacija načrtovanega poseka relativno nizka (43,4 %), pri čemer je bila visoka realizacija iglavcev (221,1 %), posek listavcev pa je dosegel le 29,8 % načrtovanega.

V zasebnih gozdovih je bil načrtovani najvišji možni posek realiziran 42,6 %, realizacija poseka iglavcev dosegla 80,3 % načrtovanih vrednosti Realizacija poseka listavcev je dosegla 24,6 % načrtovanega.

V gozdovih lokalnih skupnosti je bil načrtovan najvišji možni posek samo 269 m³. Skupna realizacija poseka je 6,9 % oziroma posekano je bilo skupno 19 m³ lesa.

Največji delež poseka predstavljajo pomladitvene sečnje (47,9 %). Tretjina vseh sečenj je skupen posek oslabelega drevja (8,2%) in sanitarnih sečenj (25 %). Izbiralna redčenja imajo 12,1 % delež. Razmeroma visok je delež poseka zaradi krčitev, ki znaša 4,9 %.

V povprečju se je posekalo 7 % lesne zaloge oziroma 32,3 % prirastka.

V zasebnih gozdovih so razmerja po vrstah poseka skoraj enaka tistim, ki veljajo za enoto v celoti.

V državnih gozdovih je bil delež pomladitvenih sečenj 36,8 %, delež sanitarnega poseka skupaj z posekom oslabilih dreves je 35 %, redčenj je bilo 24,6 %. Druge vrste sečenj imajo skupaj 3,6 % delež.

Posek v gozdovih lokalnih skupnostih je bil zanemarljiv – skupaj je bilo evidentiran posek 19 m³ lesa.

Preglednica 45/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m³	3.939	21.214	0	0	0	4.782	17.285	347	1.996	315	49.879	14,2	58,0
	%	7,9	42,5	0,0	0,0	0,0	9,6	34,7	0,7	4,0	0,6	100,0		
Listavci	m³	3.945	19.715	0	0	0	2.769	2.086	292	2.599	594	32.001	4,1	20,1
	%	12,3	61,6	0,0	0,0	0,0	8,7	6,5	0,9	8,1	1,9	100,0		
Skupaj	m³	7.884	40.929	0	0	0	7.551	19.371	639	4.595	909	81.880	7,3	33,3
	%	9,6	50,0	0,0	0,0	0,0	9,2	23,7	0,8	5,6	1,1	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m³	1.016	1.729	0	0	0	411	2.578	82	33	0	5.849	30,4	111,2
	%	17,4	29,6	0,0	0,0	0,0	7,0	44,0	1,4	0,6	0,0	100,0		
Listavci	m³	2.956	4.213	0	0	0	79	2.580	154	212	89	10.282	4,0	19,8
	%	28,7	40,9	0,0	0,0	0,0	0,8	25,1	1,5	2,1	0,9	100,0		
Skupaj	m³	3.972	5.942	0	0	0	490	5.158	236	245	89	16.131	5,9	28,2
	%	24,6	36,8	0,0	0,0	0,0	3,0	32,0	1,5	1,5	0,6	100,0		

Gozdovi lokalnih skupnost

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	4	0,6	3,1
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	1	0	0	0	0	12	0	0	1	0	14	0,8	3,3
	%	7,9	0,0	0,0	0,0	0,0	83,1	0,0	0,0	9,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	1	0	0	0	0	16	0	0	1	0	19	0,7	3,2
	%	5,6	0,0	0,0	0,0	0,0	88,8	0,0	0,0	5,6	0,0	100,0		

Skupaj GGE

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabil. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m³	4.956	22.943	0	0	0	5.197	19.863	429	2.029	315	55.732	15,0	61,0
	%	8,9	41,2	0,0	0,0	0,0	9,3	35,6	0,8	3,6	0,6	100,0		

Listavci	m ³	6.902	23.928	0	0	0	2.860	4.666	446	2.812	683	42.298	4,1	20,0
	%	16,3	56,6	0,0	0,0	0,0	6,8	11,0	1,1	6,6	1,6	100,0		
Skupaj	m³	11.858	46.871	0	0	0	8.057	24.529	875	4.841	998	98.030	7,0	32,3
	%	12,1	47,9	0,0	0,0	0,0	8,2	25,0	0,9	4,9	1,0	100,0		

Največji delež celotnega poseka predstavlja smreka, ki zavzema kar 54,8 % vsega posekanega lesa. Hkrati predstavlja 17,7 % lesne zaloge smreke, kar pomeni, da je posek te vrste razmeroma intenziven predvsem zaradi sanitarnih sečenj. Smreka ima tudi največji delež v skupni lesni zalogi (3,8 %). Med iglavci imajo precej manjši delež bor (1,3 %), macesen (0,4 %) in jelka (0,3 %), medtem ko ostali iglavci praktično ne prispevajo k poseku.

Pri listavcih izstopa bukev, ki predstavlja 33,8 % celotnega poseka. Kljub velikemu deležu v poseku pa njen delež v lesni zalogi znaša le 4,3 %, kar kaže na manj intenzivno izkoriščanje glede na delež v strukturi lesne zaloge. Ostale listnate vrste, kot so hrast (1,5 %), plemeniti listavci (4,8 %), drugi trdi listavci (2,5 %) in mehki listavci (0,6 %), imajo bistveno manjši delež v skupnem poseku.

Če primerjamo skupine, vidimo, da iglavci skupaj predstavljajo 56,8 % celotnega poseka, listavci pa 43,2 %. Vendar pa je delež poseka glede na lesno zalogo pri iglavcih (15,0 %) precej višji kot pri listavcih (4,1 %), kar pomeni, da se iglavci sekajo intenzivneje.

Skupno gledano posek predstavlja 7,0 % celotne lesne zaloge, kar kaže na zmerno rabo gozdnih virov. Analiza torej pokaže, da je gospodarjenje z gozdovi močno usmerjeno v posek smreke, medtem ko so ostale drevesne vrste, zlasti listavci, manj izkoriščane.

Preglednica 46/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	54,8	17,7	3,8
Jelka	0,3	2,3	0,0
Bor	1,3	2,5	0,1
Macesen	0,4	12,7	0,0
Ostali igl.	0,0	94,0	0,0
Bukev	33,8	4,3	2,4
Hrast	1,5	3,3	0,1
Pl. lst.	4,8	3,5	0,3
Dr. tr. lst.	2,5	3,8	0,2
Meh. lst.	0,6	8,6	0,0
Skupaj iglavci	56,8	15,0	4,0
Skupaj listavci	43,2	4,1	3,0
Skupaj	100,0	7,0	7,0

Pri iglavcih je posek izrazito skoncentriran v višjih debelinskih razredih. Najmanjši delež poseka je v I. razredu (3,8 % od lesne zaloge), nato pa delež postopno narašča skozi II. (8,5 %) in III. razred (11,6 %) ter doseže vrh v IV. (18,1 %) in V. razredu (22,5 %). To pomeni, da se pri iglavcih največ poseka opravi na debelejšem, starejšem drevju. Skupni posek iglavcev znaša 15,0 % lesne zaloge oziroma 13,8 m³/ha, kar kaže na relativno intenziven posek, predvsem v zrelih sestojih.

Pri listavcih je slika drugačna. Deleži poseka so v vseh debelinskih razredih nižji kot pri iglavcih. V I. razredu znaša posek 1,3 %, nato rahlo narašča v II. (2,6 %) in III. razredu (3,4 %) ter doseže nekoliko višje vrednosti v IV. (3,6 %) in V. razredu (7,1 %). Tudi pri listavcih je največ poseka v najdebelejšem razredu, vendar so razlike med razredi manj izrazite. Skupni posek listavcev znaša 4,1 % lesne zaloge oziroma 10,5 m³/ha, kar kaže na precej manj intenzivno sečnjo v primerjavi z iglavci.

Če pogledamo vse drevesne vrste skupaj, vidimo enakomeren trend naraščanja poseka z debelinskim razredom: od 2,0 % v I. razredu do 11,4 % v V. razredu. Skupni posek znaša 7,0 %

lesne zaloge oziroma 24,3 m³/ha. To potrjuje, da se v gozdovih največ poseka v debelejših, starejših drevesih, kar je značilno za trajnostno gospodarjenje, kjer se spodbuja rast mlajših razvojnih faz.

Sklepno lahko ugotovimo, da je posek v preteklem desetletju usmerjen predvsem v izkoriščanje debelejšega drevja, pri čemer so iglavci sekani bistveno intenzivneje kot listavci.

Preglednica 47/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,8	8,5	11,6	18,1	22,5	15,0	13,8
Listavci	1,3	2,6	3,4	3,6	7,1	4,1	10,5
Skupaj	2,0	4,1	5,6	7,2	11,4	7,0	24,3

Analiza poseka po vrstah sečnje za obdobje 2016–2025 kaže precejšnje časovne spremembe ter različno vlogo posameznih tipov sečnje v gospodarjenju z gozdovi.

Najpomembnejši delež skozi celotno obdobje predstavlja pomladitvena sečnja, ki je večinoma najobsežnejša. Njene vrednosti nihajo, vendar imajo izrazit naraščajoč trend, zlasti po letu 2019. Najnižja je bila leta 2016 (1.205 m³), nato pa postopno narašča in doseže vrh leta 2025 (8.836 m³). Posebej izstopata leti 2022 in 2023, ko preseže 7.700 m³. To kaže na intenzivno obnovo gozdov in usmerjenost v pomlajevanje sestojev v zadnjih letih.

Redčenje ima prav tako pomembno, vendar precej bolj neenakomerno vlogo. Največja vrednost je bila dosežena leta 2020 (2.849 m³), medtem ko so ostala leta bistveno nižja. Po letu 2020 je opaziti upad z manjšimi nihanji. Redčenje torej niha glede na potrebe nege gozdov, brez jasnega dolgoročnega trenda.

Sanitarna sečnja kaže izrazita nihanja, ki so pogosto posledica naravnih ujm ali napadov škodljivcev. Najvišja vrednost je bila zabeležena leta 2016 (4.831 m³), nato pa sledi močan padec, z občasnimi ponovnimi porasti (npr. 2018, 2022, 2023). Po letu 2023 ponovno upada. To nakazuje, da so bile v posameznih letih prisotne izredne razmere, ki so zahtevale povečan sanitarni posek.

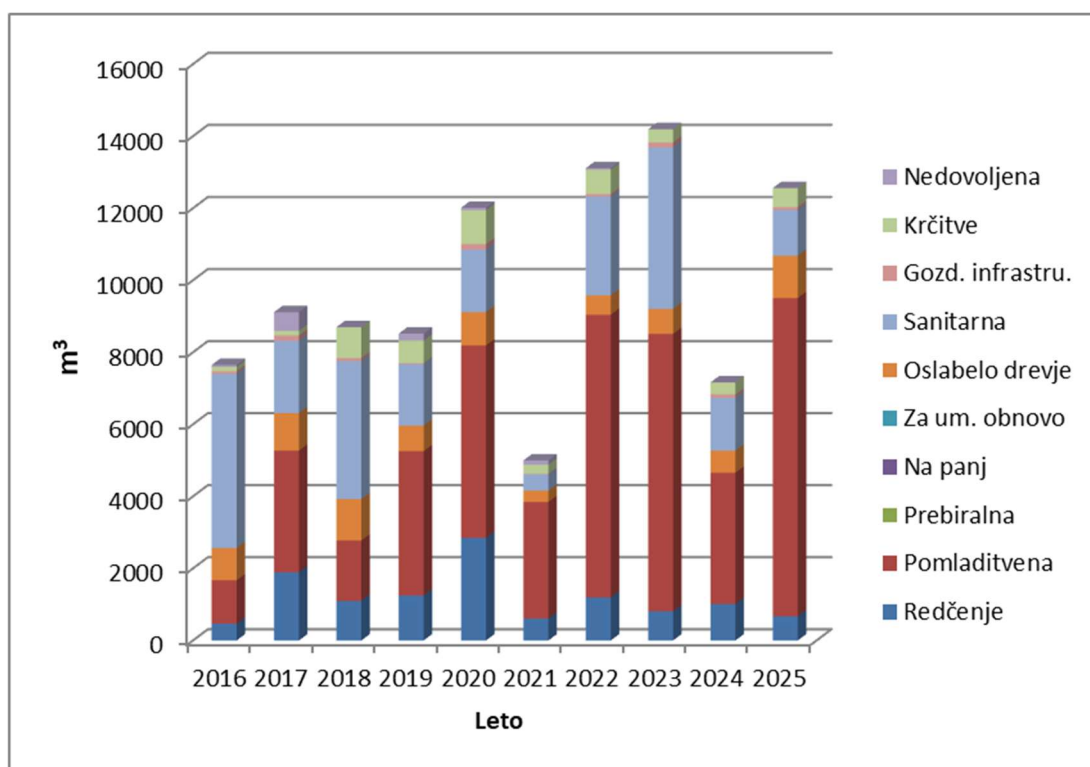
Sečnja oslabilih dreves je razmeroma stabilna, vendar z manjšimi nihanji. Najnižja vrednost je bila leta 2021 (314 m³), najvišja pa leta 2025 (1.172 m³). V zadnjem letu je opazen ponoven porast, kar lahko kaže na slabšanje vitalnosti sestojev ali povečano potrebo po odstranjevanju poškodovanih dreves.

Krčitve imajo zmeren, a precej nestabilen obseg. Izstopa leto 2018 (854 m³) in 2020 (943 m³), medtem ko so ostala leta nižja. Gre za posege, povezane s spremembo rabe prostora, ki se izvajajo občasno.

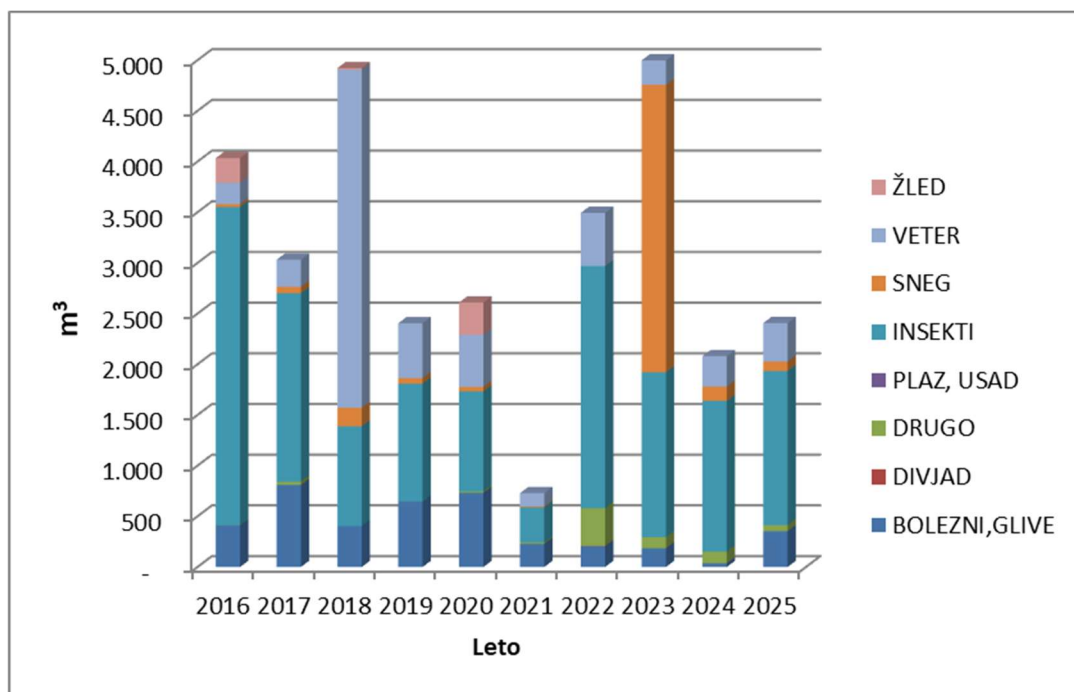
Posek za gozdno infrastrukturo predstavlja najmanjši delež poseka in je skozi celotno obdobje relativno nizka (od 17 m³ do 155 m³), kar kaže na omejen obseg posegov za gradnjo ali vzdrževanje gozdnih prometnic.

Nedovoljena sečnja je bila bolj izrazita predvsem v letih 2017 (517 m³) in 2019 (195 m³), nato pa po letu 2022 praktično izgine, kar kaže na izboljššan nadzor ali zmanjšanje tovrstnih posegov.

Sklepno lahko ugotovimo, da je v zadnjem desetletju posek vse bolj usmerjen v pomladitveno sečnjo, medtem ko so sanitarni poseki odvisni od izrednih razmer. Ostale vrste sečnje imajo dopolnilno vlogo, pri čemer redčenje in odstranjevanje oslabelega drevja skrbita za nego in stabilnost gozdov.

Grafikon 1: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

Grafikon 2: Pregled vrst sanitarnega poseka in poseka oslabeledih dreves po letih ureditvenega obdobja

V obdobju 2016–2025 je bil posek dreves v GGE Dobovec–Kum izrazito povezan z medsebojnim delovanjem biotskih in abiotskih dejavnikov, pri čemer se skozi čas jasno kažejo faze večjih motenj in kasnejših sanacij.

Na začetku obravnavanega obdobja, predvsem v letih 2016 in 2017, je bil posek v veliki meri posledica napadov insektov, ki so dosegli najvišje vrednosti v celotnem nizu podatkov (3.139 m³ v letu 2016 in 1.860 m³ v letu 2017). Tako visok obseg poseka kaže na močno razširjenost

podlubnikov, kar je pogosto povezano s predhodnimi stresnimi dogodki v gozdovih. V istem času je bil razmeroma visok tudi posek zaradi bolezni in gliv, kar dodatno potrjuje splošno oslabiljenost sestojev.

Leto 2018 izstopa kot prelomno, saj se je močno povečal posek zaradi vetra (3.334 m^3), kar kaže na obsežen vetrolom. Takšen dogodek ima praviloma dolgotrajne posledice, saj poškodovana in podrtá drevesa predstavljajo idealne razmere za razmnoževanje škodljivcev. V naslednjih letih (2019–2021) je zato opaziti nadaljevanje povečanega poseka zaradi insektov, čeprav v nekoliko manjšem obsegu kot na začetku obdobja. V tem času se postopoma zmanjšuje tudi vpliv bolezni in gliv, kar kaže na to, da so bila najbolj prizadeta drevesa že odstranjena.

Po letu 2020 se razmere nekoliko umirijo, kar se kaže v splošnem zmanjšanju poseka zaradi večine dejavnikov. Kljub temu insekti ostajajo pomemben vzrok poseka, kar pomeni, da so sestoji še vedno delno oslabiljeni in dovzetni za napade. Veter v tem obdobju povzroča zmeren, a stalen obseg poškodb, kar nakazuje na običajno dinamiko vetrolomov brez ekstremnih dogodkov.

Ponoven izrazit porast motenj je bil zaznan leta 2022, ko se je močno povečal posek zaradi insektov (2.388 m^3), hkrati pa tudi posek v kategoriji »drugo« (374 m^3). Kategorijo »drugo« smo začeli beležiti pri bukvi, hrastu in jelki v primerih kompleksnih bolezni, kjer ni mogoče določiti enega samega vzroka za posek, temveč gre za preplet več dejavnikov, kot so glive, žuželke, sušni stres ipd. Takšno povečanje lahko kaže na kombinacijo različnih vzrokov ali intenzivne sanitarne sečnje. Že naslednje leto, 2023, pa izstopa po izjemno visokem poseku zaradi snega (2.837 m^3), kar pomeni, da je gozdove prizadel obsežen snegolom. Tak dogodek predstavlja nov stresni dejavnik, ki lahko v prihodnjih letih ponovno vpliva na povečanje biotskih poškodb.

V zadnjih dveh letih (2024 in 2025) se razmere ponovno nekoliko stabilizirajo. Posek zaradi snega in vetra se zmanjša, medtem ko posek zaradi insektov ostaja razmeroma visok in stabilen (okoli 1.500 m^3). Zanimivo je tudi, da se po izrazitem padcu v letu 2024 ponovno poveča posek zaradi bolezni in gliv v letu 2025, kar lahko nakazuje na postopno slabšanje zdravstvenega stanja določenih sestojev.

Abiotski dejavniki, kot so veter, sneg in žled, so v celotnem obdobju delovali predvsem kot sprožilci večjih motenj, medtem ko so biotski dejavniki, zlasti insekti, predstavljali glavni neposredni vzrok za največji obseg poseka. Podatki tako jasno kažejo značilno dinamiko gozdnega ekosistema, kjer po večjih naravnih motnjah sledi povečana aktivnost škodljivcev in posledično povečan sanitarni posek.

Skupno gledano je za GGE Dobovec–Kum značilna ciklična dinamika: najprej pride do abiotskega dogodka (vetrolom ali snegolom), temu sledi oslabitev drevja, nato razmah insektov ter povečana sečnja. V zadnjih letih sicer zaznavamo določeno umirjanje razmer, vendar visoke vrednosti poseka zaradi insektov kažejo, da gozdovi še niso povsem stabilizirani.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Analiza gojitvenih in varstvenih del kaže na precejšnje razlike med načrtovanimi in dejansko izvedenimi ukrepi ter tudi na razlike med zasebnimi in državnimi gozdovi.

Na splošno je opazno, da je bila realizacija večine gospodarsko pomembnih gojitvenih del nizka, saj indeksi pogosto ne presegajo 30 %. To pomeni, da so bila dela izvedena v precej manjšem obsegu od načrtovanega.

Pri pripravi tal in sadnji je realizacija zelo nizka (okoli 10 %), kar kaže, da se umetna obnova gozda izvaja v zelo omejenem obsegu. To potrjuje usmerjenost v naravno obnovo. Podobno nizka realizacija je značilna tudi za zgodnje razvojne faze, kot sta nega mladja (26,4 % v zasebnih in 16,9 % v državnih gozdovih) ter nega gošče (okoli 27–28 %).

Nekoliko boljša, vendar še vedno nezadostna, je realizacija pri negi letvenjaka in mlajšega drogovnjaka, kjer se indeksi gibljejo med 17 % in 30 %. Največji absolutni obseg del je bil sicer opravljen prav v mlajšem drogovnjaku, vendar glede na načrt še vedno bistveno premalo (okoli

20 % realizacije). Pri presoji teh rezultatov je treba upoštevati tudi namen načrtovanih del. Del ukrepov je bil nujen za zagotavljanje stabilnosti, vitalnosti in nadaljnjega obstoja sestojev, predvsem tam, kjer bi opustitev nege lahko povzročila poslabšanje razvojnih razmer ali zmanjšanje odpornosti gozda. Po drugi strani pa je del načrtovanih ukrepov predstavljal predvsem dela za izboljšanje kakovosti sestojev in prihodnje vrednosti lesa. Takšna dela sicer pomembno prispevajo k dolgoročnemu razvoju gozda, vendar niso vedno neposredno nujna za sam obstoj sestojev.

Izstopa obžetev, kjer je realizacija v državnih gozdovih razmeroma visoka (90,1 %), v zasebnih pa nekoliko nižja (69,7 %). To kaže na večjo doslednost izvajanja del v državnih gozdovih pri tem ukrepu.

Dela, ki niso načrtovana, a so bila kljub temu izvedena. Sem sodijo:

varstvo pred žuželkami (24,07 dni v zasebnih in 43,33 dni v državnih gozdovih),

zaščita s premazom in količenjem/tulci,

vzdrževanje travinj,

puščanje stoječe biomase (44,46 m³),

naravni razvoj biotopov (kar 1.182 m³).

Ta dela kažejo na prilagajanje razmeram v gozdu, zlasti na področju varstva in ohranjanja narave, čeprav niso bila predvidena v načrtu.

Zanimiv je tudi primer priprave sestoja, kjer ni bilo načrtovanih del, a je bila izvedba vseeno zabeležena (1 ha), kar dodatno potrjuje prilagodljivost gospodarjenja.

Če primerjamo lastniške kategorije, so državni gozdovi praviloma nekoliko uspešnejši pri realizaciji načrtov, kar je posebej vidno pri obžetvi in nekaterih negovalnih delih. Kljub temu pa so razlike med zasebnimi in državnimi gozdovi razmeroma majhne in splošna slika nizke realizacije ostaja podobna.

Sklepno lahko ugotovimo, da:

- je izvedba gojitvenih del precej pod načrtovano ravno,
- se umetna obnova izvaja zelo omejeno,
- je več poudarka na naravni obnovi in varstvenih ukrepih,
- se gospodarjenje prilagaja dejanskim razmeram v gozdu, kar se kaže v izvedbi nenačrtovanih varstvenih del.

Takšno stanje lahko dolgoročno vpliva na kakovost in stabilnost gozdov, saj pomanjkljiva nega mlajših razvojnih faz lahko upočasni razvoj in zmanjša odpornost sestojev.

Preglednica 48/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava tal	ha	1,66	0,20	12,0	0,00	0,00	0,0
Priprava sestoja	ha	0,00	1,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Obžetev	ha	4,44	4,00	90,1	1,30	0,00	0,0
Nega mladja	ha	13,88	2,35	16,9	4,51	2,50	55,4
Nega gošče	ha	12,49	3,55	28,4	6,98	1,80	25,8
Nega letvenjaka	ha	26,26	4,70	17,9	12,76	3,90	30,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	74,87	15,23	20,3	23,92	4,80	20,1
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	24,07	0,0	0,00	19,26	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,50	0,0	0,00	0,00	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	200,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,34	0,0	0,00	0,00	0,0
Pušcanje stoječe biomase v gozdu	m ³	0,00	44,46	0,0	0,00	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,00	1.182,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava tal	ha	0,00	0,00	0,0	1,66	0,20	12,0
Priprava sestoja	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	1,00	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,00	0,0	2,12	0,20	9,4
Obžetev	ha	0,00	0,00	0,0	5,74	4,00	69,7
Nega mladja	ha	0,00	0,00	0,0	18,39	4,85	26,4
Nega gošče	ha	0,00	0,00	0,0	19,47	5,35	27,5
Nega letvenjaka	ha	0,00	0,00	0,0	39,02	8,60	22,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,00	0,00	0,0	98,79	20,03	20,3
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	43,33	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	0,50	0,0
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	0,00	0,00	0,0	0,00	200,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	0,34	0,0
Pušcanje stoječe biomase v gozdu	m ³	0,00	0,00	0,0	0,00	44,46	0,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,00	0,00	0,0	0,00	1.182,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Pri izdelavi načrta za prejšnje obdobje veljavnosti se pri preverjanju možnih prednostnih območij za gradnjo gozdnih cest nobena od možnosti ni pokazala za smiselno, zato ta območja niso bila določena.

Glede na cilje gospodarjenja za preteklo obdobje, ki so bili naravnani predvsem za doseganje optimizacije socialnih in ekoloških funkcij gozdov, ter obenem na razdrobljenost zasebne gozdne posesti in hkrati manjšo ekonomsko navezanost na gozd, se nove gozdne ceste v preteklem desetletju v tej enoti niso gradile. Urejene pa so bile dolžine gozdnih cest in sicer: v letu 2016 je bila podaljšana GC Špital za 480 m, GC Dobovec-Završja za 650 m, GC Fabjan-Roglovje podaljšana za 860 m, GC Dolančevi travniki so bili skrajšani za 248 m, GC Borovak Briše skrajšanje za 316 m, GC Liska skrajšanje za 440 m. Drugih sprememb na področju gozdnih cest v preteklem obdobju ni bilo.

Gradnja gozdnih cest je sicer odvisna od interesa lastnikov, sredstev lastnikov gozdov v zadevnih območjih, evropskih sredstev in tudi od možnosti zagotovitve dodatnih sredstev (občina).

Na gozdnih cestah, ki potekajo na območju GGE, se je v preteklem desetletju redno izvajalo tekoče letno vzdrževanje. Načrt rednega vzdrževanja je bil vsako leto usklajen z občinami. Poudarek pri rednem vzdrževanju je na urejanju odvodnjavanja ter utrditvi ustroja cest. S tem se prepreči erozija, ki jo naredijo padavinske vode in cesto poškodujejo ali uničijo.

Ker so bile v preteklem desetletju pogosto prisotne ujme, so se s skromnimi sredstvi za redno vzdrževanje sanirale tudi večje poškodbe, ki so jih na gozdnih cestah povzročile ujme. Škode, ki so nastale na gozdnih cestah po ujmah (močna neurja z obilnim deževjem), so se vnašale v aplikacijo AJDA.

V zasebnih gozdovih se je omrežje gozdnih vlak v preteklem desetletju dograjevalo. K temu so pripomogla predvsem sredstva iz Programa razvoja podeželja za obdobje 2014 – 2020 za ureditev gozdne infrastrukture za povečanje gospodarske vrednosti gozdov. S temi sredstvi sta država in EU sofinancirali izvedbo del na gozdnih vlakih (novogradnje, priprave, rekonstrukcije) v višini 50 % priznanih stroškov. Večina zgrajenih, pripravljenih in rekonstruiranih gozdnih vlak v tem obdobju je bilo sofinanciranih s sredstvi razpisa - zgrajene so bile vlake v skupni dolžini 2.429 m. ZGS je za vse vlake po predhodnem umeščanju v prostor in trasiranju izdelal elaborate vlak, nudil strokovno pomoč lastnikom pri pridobivanju ustreznih soglasij, opravil vnos vlog v aplikacijo, po izvedeni gradnji pa opravil prevzem in pripravil zahteve za izplačilo sredstev.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Dela in aktivnosti za krepitev funkcij gozdov v preteklem desetletju niso bila posebej evidentirana, a so se opravljala v skladu s smernicami in z ukrepi, ki jih je določal prejšnji gozdnogospodarski načrt za GGE Dobovec - Kum.

Na podlagi načrtov upravljana z divjadjo podajamo oceno del, ki pripomorejo k izboljšanju prehranskih razmer prostoživečih divjih živali (funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in lovnogospodarska funkcija) in so bila s strani lovcev opravljena v GGE Dobovec-Kum v zadnjih 10 letih (10 ponovitev). Osnovni podatki se sicer zbirajo za lovišča, tu pa so prikazani za GGE, ki je druga prostorska enota in zato so navedena dela le ocena del:

- ročna in strojna košnja travnikov: 12,5 ha;
- čiščenje in vzdrževanje grmišč: 1 ha;
- vzdrževanje vodnih virov: 7 objektov (10 ponovitev);
- izdelava pasišč: 2 ha.

Prikazani merljivi kazalniki so ocena na podlagi podatkov lovskih družin, ker se meje lovišč ne ujemajo z mejami GGE.

Ostala dela za krepitev funkcij so se izvajala v okviru drugih načrtovanih ukrepov v skladu z usmeritvami za krepitev in usklajitev funkcij gozdov, vendar niso bila posebej evidentirana. Osnova za krepitev socialnih funkcij je način izbire drevja za posek, izvajanje gozdnega reda, skrbno vzdrževanje gozdnih prometnic...

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2016 - 2025

Analiza temelji na metodi grafične primerjave stare in nove sestojne maske. Za določitev vrste namena krčitve smo izkrčene površine primerjali z opredeljeno namensko rabo in dejansko rabo, ki jo določa MKGP. Izkrčene površine smo še detajlno pregledali s podloženim DOF-om. Ob tem smo si pomagali tudi s primerjavo starih in novih DOF-ov.

Večina sprememb med staro in novo sestojno masko izvira iz veliko manjše natančnosti določanja gozdnega roba pred desetimi leti (vključevanje gozdnih robov, jas, tras daljnovodov, cestne infrastrukture, vodnih teles ipd.) in izločevanja površin iz gozdne maske ob obnovi načrta. Gre predvsem za površine, ki so bile izločene iz gozdne maske kot zaraščajoče površine, površine porasle s posamičnim gozdnim drevjem in grmovjem, površine voda, neobdelana kmetijska zemljišča ali kmetijska zemljišča, porasla z gozdnim drevjem. Navedene površine v nadaljevanju postopka niso bile upoštevane kot krčitve.

Preglednica 49/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2016 do 2025 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
0,72		14,85			0,31	15,88

Rezultati analize kažejo, da je bila večina (94 %) krčitev na območju GGE Dobovec-Kum izvedenih v kmetijske namene (ureditve travnikov in pašnikov). Za odobritev krčitev v kmetijske namene je ZGS v letu 2008 uvedel odločbo o krčitvi gozda v kmetijske namene (K-odločba), na podlagi katere je bilo v preteklem desetletju v GGE izdanih 40 dovoljenj za izvedbo krčitev, ki so skupno obsegale 10,37 ha gozda. Slabih 5 % krčitev je bilo izvedenih zaradi gradnje stanovanjskih in drugih

objektov, 2 % pa zaradi nasipavanja zemljišč (urejanje platojev za namene skladiščenja travno silažnih bal, ipd.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2016 – 2025

Na nivoju enote (iglavci in listavci skupaj) je bila realizacija poseka nižja od načrtovane, in sicer je bila za 57,3 % nižja od načrtovanega najvišjega možnega poseka. Posek iglavcev dosegel 86 % načrtovanega poseka, posek listavcev pa je dosegel le 25,6 % načrtovanega.

Realizacija poseka se razlikuje glede na lastništvo. V državnih gozdovih je bila realizacija načrtovanega poseka podobna skupnim vrednostim in vrednostim zasebnih gozdov (43,4 %), pri čemer je bila visoka realizacija iglavcev (221,2 %), posek listavcev pa je dosegel le 29,8 % načrtovanega. V zasebnih gozdovih je bil načrtovani posek realiziran 42,50 %, vendar pa je bila realizacija poseka iglavcev 80,2 %. Realizacija poseka listavcev je dosegla 24,5 %.

V občinskih gozdovih je bilo realiziranih 6,9 % načrtovanega poseka. Realizacija poseka iglavcev je 5,9 %, realizacija pri listavcih pa je bila 7,2 %.

Če pogledamo posek po vrstah poseka, vidimo, da je bilo sanitarnega poseka in poseka oslabelega drevja za kar 33,2 % celotnega poseka, medtem ko so redčenja predstavljala le 12,1 % vsega poseka (slednje velja za vsa lastništva), kar se odraža na zasnovah ter negovanosti gozda. Največ, 47,9 % poseka (50 % tudi v zasebnih gozdovih, 36,8 % v državnih in brez poseka v občinskih) je bilo pomladitvenega, pri čemer domnevamo, da marsikje ni šlo za načrtno uvajanje v obnovo in nadaljevanje oziroma zaključek obnove, pač pa so bile pomladitve potrebne v povezavi s sanacijo gozda. Posek so v največji meri krojili žledolom ter druge manj obsežne ujme, katerim so sledile izredne namnožitve smrekovih podlubnikov.

Realizacija poseka glede na načrtovan posek po vrstah sečnje je pri pomladitvenih sečnjah 46,5 %, redčenja so bila izvedena le 10 %, presežen pa je načrtovan sanitarni posek in posek oslabelega drevja za 303 %. V državnih gozdovih so bila redčenja opravljena 47,9 %, pomladitvene sečnje pa 26,3 % (iglavci 185,9 %).

Če pogledamo posek po RGR, vidimo, da je v treh RGR (12111 – Kisloljubno bukovje, 16512 – Visokogorsko bukovje in 40000 – Varovalni gozdovi) realizacija poseka iglavcev presegla načrtovano. Glavni vzrok je bil velik obseg nujnih sanitarnih sečenj in sečenj oslabelega drevja.

Zaključimo lahko, da se je v preteklem desetletju iz razumljivih razlogov delalo predvsem na sanaciji gozdov in s tem povezani pomladitvi, manj pa na negovalnem poseku, torej na redčenju.

Izvedeni ukrepi – gojitvena in varstvena dela

Od negovalnih del se je največ opravilo obžetve, veliko pa tudi nege mladja in gošče. Glede na ujme in njihove posledice se je razumljivo izvedlo obsežna varstvena dela, pri čemer se je največ naredilo za varstvo pred žuželkami, v veliki meri pa se je ščitilo tudi posajene sadike.

V zasebnih gozdovih premalo delalo na negi mladega gozda. Deloma je razlog, da so bila ta dela v skromnem obsegu izvedena zato, ker se je v prvi vrsti saniralo območja žledoloma in drugih ujm ter žarišča podlubnikov. Obseg izvedenih del v zasebnih gozdovih je povezan z zanimanjem in voljo za opravljanje gojitvenih del. Kljub aktivni strokovni pomoči in spodbudam ter državnim subvencijam je realizacija nizka.

V državnih gozdovih ni bila realizacija bistveno boljša. V načrtovanem obsegu se ni opravilo nobenih del. V manjši meri od načrtovanega se je izvedlo nego mladja, nego gošče, nego letvenjaka in nego drogovnjaka. Načrtovane obžetve ni bilo.

Nižjo realizacijo načrtovanih negovalnih del je mogoče deloma pojasniti tudi s strukturo sestojev, v katerih so bila dela predvidena. V posameznih primerih je bila načrtovana nega v malodonosnih gozdovih, kjer lastniki oziroma izvajalci za izvedbo ukrepov niso pokazali večjega interesa. Takšen odziv je do določene mere razumljiv, saj stroški izvedbe pogosto presegajo neposredne

ekonomske koristi, predvsem na težje dostopnih terenih ali v sestojih z manj kakovostnim lesom in nižjim proizvodnim potencialom.

Poleg ekonomskega vidika je treba upoštevati tudi dejstvo, da se učinki negovalnih ukrepov v takšnih sestojih praviloma pokažejo šele dolgoročno, medtem ko so vlaganja potrebna takoj. Zaradi tega lastniki pogosto dajejo prednost nujnim sanacijskim delom ali ukrepom v gospodarsko donosnejših sestojih. Posledično je bila realizacija načrtovane nege v teh gozdovih nižja od pričakovane, čeprav bi izvedba ukrepov lahko prispevala k izboljšanju stabilnosti, kakovosti in odpornosti sestojev v prihodnje.

Če gledamo razmerje izvedenega proti načrtovanemu, se je največ naredilo v občinskih gozdovih. V izjemno velikem obsegu so bila opravljena negovalna dela, to so obžetev, nega mladja in nega gošče. Tudi negi letvenjaka in drogovnjaka sta bili izvedeni v večji meri od načrtovanega.

Zaključimo lahko, da so bila negovalna dela pomanjkljivo izvedena tako v zasebnih kot državnih gozdovih, v občinskih gozdovih niso bila ne načrtovana in tudi ne izvedena. Z veliko mero truda zaposlenih na ZGS so bila izvedena varstvena dela v velikem, sicer nujnem obsegu.

Učinki ukrepov - lesna zaloga, prirastek in razmerje med skupinami drevesnih vrst

Lesna zaloga je v povprečju, ki velja za GGE, v zadnjem desetletju povečala za 6,8 m³/ha (prej 346,5 m³/ha, zdaj 353,3 m³/ha), kar pomeni za 2 %. Narastli sta tako zaloga iglavcev (za 3 m³/ha) kot zaloga listavcev (za 3,6 m³/ha). Če pogledamo spremembo lesne zaloge po lastništvu, opazimo razlike. V zasebnih gozdovih je lesna zaloga v zadnjem desetletju povečala za 10 m³/ha, v državnih zmanjšala za 2,2 m³/ha v občinskih pa je nižja za 15,2 m³/ha. Ohranitev višine lesne zaloge je posledica relativno nizke realizacije načrtovanega poseka.

Prirastek se je v povprečju zmanjšal za 0,61 m³/ha (9 %), pri čemer je treba zopet upoštevati razliko glede na lastništvo. V zasebnih gozdovih se je zmanjšal za 0,8 m³/ha (11 %), v državnih neznatno povečal za 0,01 m³/ha (0,2 %), v občinskih pa znižal za 0,76 m³/ha (13 %).

V lesni zalogi je manj listavcev, 73,1 % (pred desetletjem 73,5 %). Sorazmerno se je povečal delež iglavcev (prej 26,5 %, zdaj 26,9 %). Največ je padel delež bukve in sicer za dobre 3 % (prej 55,5 %, zdaj 52,3 %), a tudi pri tem nastopajo razlike glede na lastništvo. V zasebnih gozdovih se je delež smreke zmanjšal za 0,7 % (z 25,6 % na 24,9 %), v državnih neznatno povečal - za 0,4 % (s 5,4 % na 5,8 %), v občinskih pa za 1,7 % (s 11 % na 12,7 %). Delež bukve v lesni zalogi je v zasebnih gozdovih padel za 1,5 %, v državnih gozdovih za 10,1 % (največja sprememba), v občinskih je nižji za 1,9 %.

Sestojne zasnove mladovij so se nekoliko poslabšale, zasnove drogovnjakov pa se niso bistvene spremenile. Negovanost debeljakov in sestojev obnovi se je nekoliko izboljšala. Še vedno je dve tretjini mladovij, drogovnjakov, debeljakov in sestojev v obnovi nenegovanih.

Razmerje razvojnih faz

V smeri približevanja modelnemu stanju (iz GGN s prejšnjim obdobjem veljavnosti) in uravnoteženosti razmerja razvojnih faz se je na bolje spremenil delež debeljakov in sicer za 5,3 % (pred desetletjem: 70,2 %, sedaj: 66,3 %, modelno stanje: 34 %).

Delež mladovij se je v desetletju znižal za 0,4 %, zato je še vedno izjemno nizek, 1,0 % (modelni delež je 15 %).

Delež drogovnjakov, ki je bil že pred desetletjem nizek, se je še zmanjšal (s 23 % na 22 %, modelno stanje je 34 %). Delež sestojev v obnovi se je povečal, a še ne dovolj glede na sedanje modelno stanje 17 % (pred desetletjem 5,4 %, zdaj 10,7 %).

Tudi pri razmerju razvojnih faz so razlike glede na lastništvo:

v zasebnih gozdovih je razmerje: 0,6 % mladovij, 20,1 % drogovnjakov, 68,2 % debeljakov in 11,1 % sestojev v obnovi;

v državnih 2,5% mladovij, 28 % drogovnjakov, 59,8 % debeljakov in 9,7 % sestojev v obnovi;

v občinskih pa 8,6% mladovij, 22,8 % drogovnjakov, 66,2 % debeljakov in 2,4 % sestojev v obnovi.

Gradnja gozdnih prometnic

V preteklem ureditvenem obdobju ni bilo zgrajenih novih gozdnih cest. Stalno so vzdrževane obstoječe gozdne ceste.

Od predvidenih 6.000 m novograđenj vlak oziroma rekonstrukcij starih vlak je bilo zgrajenih 2.429 m novih vlak.

Odnos gozd - divjad

Glede na izsledke popisa objedenosti, ki je bil v GGE izveden v okviru popisa v popisni enoti Litija v letu 2020, je objedenih 4 % iglavcev in 24 % listavcev, višjih od 15 cm. V povprečju je objedeno 22 % mladja.

Na ploskvah so bili med vrstami najbolj objedeni jelka in mehki listavci. Močno so bili objedeni tudi hrasti, vendar je bil njihov vzorec na popisni enoti relativno majhen. Najmanj je bila objedena smreka.

Cilji, usmeritve in ukrepi za zagotavljanje ostalih funkcij gozdov

Pretekla dogajanja v GGE so imela za funkcije gozdov tako negativne kot tudi nekaj pozitivnih posledic.

Vse večje novo nastale gole površine imajo negativen vpliv na funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, na hidrološko in zaščitno funkcijo. Najbolj prizadeta je lesnoproizvodna funkcija. Na turistično, rekreacijsko in estetsko funkcijo vplivajo nesanirani predeli gozda, poškodovane gozdne prometnice.

Povečanje odmrle lesne biomase v gozdu in povečanje golih površin ali površin z mladovji ima pozitiven pomen za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in še bolj za lovngospodarsko funkcijo. Trajnost funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti se je zagotavljala tudi z upoštevanjem zahtev za varovanje habitatov redkih živalskih in rastlinskih vrst. Pri delih v gozdu so se upoštevali čas parjenja, poganjanja mladičev in prezimovanja.

Pri gospodarjenju z gozdovi so se upoštevali predpisani varstveni režimi za posamezne naravne vrednote in objekte kulturne dediščine ter drugih vrednot okolja.

5 Oris zakonitosti razvoja gozdov

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Površina gozda se je v obravnavanem obdobju rahlo zmanjšala, in sicer z 4.079,61 ha v letu 2006 na 4.026,15 ha v letu 2026. Zmanjšanje je majhno in postopno, kar kaže na relativno stabilnost gozdnega prostora brez večjih posegov v rabo zemljišč.

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek

Lesna zaloga na hektar se je v tem času izrazito povečala. Leta 2006 je znašala 316,3 m³/ha, do leta 2016 je narasla na 346,5 m³/ha, v letu 2026 pa doseže 353,3 m³/ha. Povečanje lesne zaloge kaže na akumulacijo biomase in postopno staranje sestojev. Opazimo lahko tudi, da k skupni zalogi več prispevajo listavci, katerih delež se skozi čas povečuje, medtem ko je rast zaloge iglavcev bolj zmerna.

Letni prirastek se je najprej povečal, nato pa nekoliko upadel. Leta 2006 je skupni prirastek znašal 6,10 m³/ha, leta 2016 se je povečal na 7,50 m³/ha, v letu 2026 pa se je zmanjšal na 6,89 m³/ha. Ta trend kaže na to, da so sestoji dosegli obdobje največje rasti okoli leta 2016, nato pa se njihova rast zaradi staranja ali okoljskih dejavnikov nekoliko umirja. Listavci ves čas dosegajo višji prirastek kot iglavci, kar potrjuje njihovo večjo produktivnost v obravnavanem prostoru.

Najbolj izrazite spremembe so vidne pri realiziranem poseku. Ta se je iz 1,71 m³/ha leta 2006 povečal na 2,42 m³/ha leta 2016 in kot načrtovan najvišji možni posek močno narasel na 5,74 m³/ha v naslednjem desetletju.

Pomemben kazalnik trajnosti gospodarjenja je razmerje med prirastkom in posekom. Leta 2006 in 2016 je bil posek bistveno nižji od prirastka, kar pomeni, da se je lesna zaloga povečevala. V letu 2026 pa se možni posek že močno približa prirastku, kar kaže na prehod iz faze kopičenja lesne mase v fazo bolj uravnoteženega izkoriščanja. Takšno stanje je lahko pozitivno z vidika trajnostnega gospodarjenja, vendar zahteva previdnost, da posek trajno ne ogrozi prirastka.

Sklepno lahko ugotovimo, da je gozd v obdobju 2006–2016 doživel fazo intenzivne akumulacije lesne zaloge, po letu 2016 pa se kaže trend povečane rabe lesne mase. Hkrati se pojavljajo znaki zmanjševanja prirastka, kar lahko nakazuje staranje sestojev ali vpliv okoljskih dejavnikov. Nadaljnje gospodarjenje mora zato temeljiti na ohranjanju ravnotežja med prirastkom in posekom ter na prilagajanju strukture gozda za zagotavljanje njegove dolgoročne stabilnosti in produktivnosti.

Preglednica 50/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	4.079,61	90,5	225,9	316,3	1,80	4,30	6,10	0,90	0,80	1,71
2016	4.044,19	91,9	254,6	346,5	2,26	5,24	7,50	1,38	1,05	2,42
2026	4.026,15	95,1	258,1	353,3	2,20	4,69	6,89	1,56	4,17	5,74

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oziroma možni posek (in ne realiziran posek)

Analiza drevesne sestave v obdobju od leta 2006 do 2026 kaže na postopne, vendar vsebinsko pomembne spremembe v strukturi gozdov. Te spremembe odražajo tako naravne procese kot tudi vpliv gozdnogospodarskih ukrepov in okoljskih dejavnikov.

V obdobju od leta 2006 do 2026 prevladujejo listavci, predvsem bukev, ki predstavlja najpomembnejšo drevesno vrsto. Njen delež se je iz 53,6 % leta 2006 povečal na 55,5 % leta 2016, nato pa do leta 2026 nekoliko upadel na 52,3 %. Kljub rahlemu zmanjšanju v zadnjem obdobju bukev ostaja dominantna vrsta, kar kaže na stabilno ekološko vlogo in dobro prilagojenost rastiščnim razmeram.

Med iglavci ima največji delež smreka, vendar njen delež skozi celotno obdobje postopno upada (z 23,4 % v letu 2006 na 21,2 % v letu 2026). Ta trend je lahko posledica večje občutljivosti smreke na podnebne spremembe, bolezni ali škodljivce, pa tudi načrtnega zmanjševanja njenega deleža v korist bolj stabilnih listnatih vrst. Nasprotno se delež jelke povečuje (z 0,8 % na 1,4 %), kar lahko kaže na njeno postopno vračanje v gozdne sestoje in uspešnejšo naravno obnovo. Delež bora ostaja razmeroma stabilen, z manjšimi nihanjem, medtem ko sta macesen in druge iglavce zastopana v zelo majhnem deležu brez bistvenih sprememb.

Pri listavcih poleg bukve izstopa povečanje deleža plemenitih listavcev, ki se je povečal z 9,2 % leta 2006 na 11,3 % leta 2026. To je pozitiven trend, saj plemeniti listavci prispevajo k večji ekološki in ekonomski vrednosti gozda. Prav tako se je povečal delež drugih trdih listavcev (z 4,5 % na 5,6 %), kar kaže na večjo pestrost in postopno izboljševanje strukture sestojev. Delež hrasta ostaja stabilen (okoli 3,3–3,5 %), kar pomeni, da v tem obdobju ni bilo večjih sprememb v njegovi zastopanosti. Mehki listavci ostajajo zanemarljivo zastopani in stabilni skozi celotno obdobje.

Skupno gledano se delež listavcev rahlo povečuje oziroma ostaja visok, medtem ko se delež iglavcev nekoliko zmanjšuje. To kaže na trend preoblikovanja gozdov v smeri bolj naravne, mešane in stabilne drevesne sestave. Takšna struktura je praviloma bolj odporna na podnebne ekstreme, bolezni in škodljivce ter zagotavlja večjo dolgoročno stabilnost gozdnega ekosistema.

V zaključku lahko ugotovimo, da razvoj drevesne sestave v obdobju 2006–2026 kaže na postopno izboljševanje stabilnosti in pestrosti gozdov. Zmanjševanje deleža smreke in povečevanje deleža listavcev, zlasti plemenitih vrst, nakazujeta usmerjeno in trajnostno gospodarjenje z gozdovi, ki sledi sodobnim smernicam prilagajanja gozdov na spremenjene okoljske razmere.

Preglednica 51/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	23,4	0,8	4,2	0,3	0,0	53,6	3,5	9,2	4,5	0,5
2016	21,6	1,0	3,7	0,2	0,0	55,5	3,3	9,7	4,5	0,5
2026	21,2	1,4	4,2	0,2	0,0	52,3	3,3	11,3	5,6	0,5

Preglednica 52/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	80,0	117,9	90,9	102,6	113,7	103,5	95,9	111,8	80,0	90,5	117,2	97,3	97,4
Listavci	100,0	97,3	102,6	105,8	100,2	101,4	103,0	84,3	79,4	75,7	126,3	89,5	102,4
Skupaj	90,0	102,4	99,4	105,0	104,0	102,0	100,7	91,9	79,6	79,9	123,3	91,9	101,0

Podatki o indeksih razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka omogočajo vpogled v strukturne spremembe gozda glede na debelinske razrede ter kažejo dinamiko razvoja sestojev v obravnavanem obdobju.

Pri lesni zalogi je razvidno, da se je pri iglavcih skupna vrednost povečala na 103,5 %, kar kaže na zmerno akumulacijo lesne mase. Vendar pa razporeditev po debelinskih razredih ni enakomerna. V najtanjšem razredu (I) je indeks le 80,0 %, kar pomeni zmanjšan delež mlajših dreves, medtem ko so višji razredi, zlasti II in V, nad 100 %, kar kaže na prehajanje sestojev v debelejšo dimenzije. To nakazuje staranje iglastih sestojev in pomanjkljivo pomlajevanje.

Pri listavcih je skupni indeks lesne zaloge 101,4 %, kar pomeni relativno stabilno stanje. Tudi tukaj so opazne razlike med razredi: srednji in debelejši razredi (III in IV) izkazujejo rast, medtem ko je najtanjši razred stabilen (100,0 %). To kaže na nekoliko bolj uravnoteženo strukturo kot pri iglavcih, vendar še vedno z rahlim poudarkom na starejših drevesih.

Skupno gledano (102,0 %) lesna zaloga narašča, pri čemer se težišče premika proti debelejšim drevesom. To potrjuje trend staranja gozdov in kopičenja lesne mase v višjih debelinskih razredih.

Pri prirastku je slika nekoliko drugačna. Pri iglavcih skupni indeks znaša 97,3 %, kar pomeni rahlo zmanjšanje prirastka. Posebej izstopa nizek indeks v III. razredu (80,0 %), medtem ko je v V. razredu visok (117,2 %). To pomeni, da največ prirastka prispevajo debelejša drevesa, medtem ko srednji razredi zaostajajo, kar lahko kaže na neuravnoteženo strukturo in zmanjšano vitalnost dela sestojev. Razlog lahko poiščemo v velikem deležu sanitarnega poseka, kjer izbira dreves ne poteka po strokovnih gospodarskih načelih.

Pri listavcih je skupni prirastek nekoliko višji (102,4 %), vendar so razlike med razredi izrazite. Nižji razredi (II, III in IV) izkazujejo zmanjšanje (pod 100 %), medtem ko V. razred močno izstopa (126,3 %). To pomeni, da se prirastek koncentririra v najdebelejših drevesih, kar ponovno potrjuje staranje sestojev.

Na ravni vseh drevesnih vrst (101,0 %) prirastek ostaja stabilen, vendar z izrazitim neravnovesjem med debelinskimi razredi. Pomanjkanje prirastka v tanjših in srednjih razredih lahko dolgoročno vpliva na trajnost razvoja gozda.

Pri možnem poseku (etat) skupni indeks znaša 101,0 %, kar kaže na usklajenost z razvojem prirastka. Pri iglavcih je vrednost nekoliko nižja (97,4 %), kar pomeni previdnejše gospodarjenje, medtem ko je pri listavcih višja (102,4 %), kar kaže na večji posek v teh sestojih.

Pomembno je, da so najvišji indeksi prirastka in zaloge v najdebelejših razredih (V), kar pomeni, da se tudi možni posek verjetno usmerja v ta razred. Takšna usmeritev je smiselna z vidika izkoriščanja zrelih dreves, vendar zahteva hkratno zagotavljanje pomlajevanja, saj so nižji razredi pogosto niso optimalno zastopani.

Analiza kaže, da se gozdovi v obravnavanem obdobju razvijajo v smeri staranja in kopičenja lesne mase v debelejših debelinskih razredih. Prirastek ostaja na splošno stabilen, vendar je vse bolj koncentriran v starejših drevesih, medtem ko mlajši in srednji razredi zaostajajo. Možni posek sledi tem trendom in je približno usklajen s prirastkom, kar kaže na načeloma trajnostno gospodarjenje.

Kljub temu podatki opozarjajo na potrebo po večji pozornosti pomlajevanju in uravnoteženju debelinske strukture, saj lahko dolgoročno pomanjkanje mlajših razvojnih faz zmanjša stabilnost in produktivnost gozda.

Preglednica 53/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah

Skupaj GGE

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	371.662	1.029.488	1.401.150
Vrast	2.698	7.046	9.743
Prirastek (letni*10)	91.433	212.000	303.433
Sečnje po evidenci	55.732	42.298	98.030
Pričakovana zaloga	410.061	1.206.236	1.616.296
Ugotovljena zaloga	383.046	1.039.227	1.422.273
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	93,4	86,2	88,0

Zasebni gozdovi

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	351.732	773.332	1.125.064
Vrast	2.050	5.355	7.405
Prirastek (letni*10)	86.041	159.516	245.557
Sečnje po evidenci	49.879	32.001	81.880
Pričakovana zaloga	389.944	906.202	1.296.146
Ugotovljena zaloga	354.142	791.570	1.145.712
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	90,8	87,4	88,4

Pri kontrolnem izračunu lesne zaloge smo upoštevali posek po podatkih iz evidenc. Ugotovljena lesna zaloga v enoti je za 12 % manjša od pričakovane.

Podatkov za državne in občinske ne navajamo zaradi njihovega majhnega deleža ter s tem povezano nezanesljivostjo izračuna (državni gozdovi 9,6 % površine večnamenskih gozdov, občinski gozdovi 0,2 % površine večnamenskih gozdov).

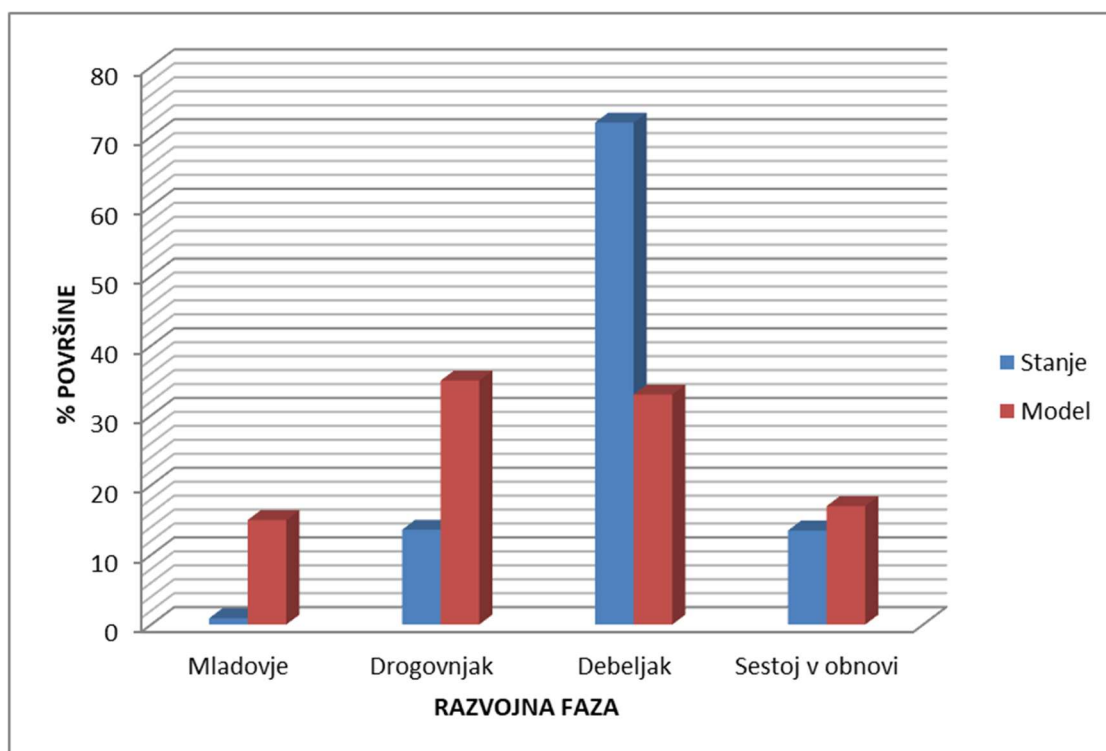
5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Preglednica 54/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
VEČNAMENSKI							
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	26,06	0,9	0,9	19	15	432,17	-93
Drogovnjak	409,24	14,2	13,6	45	35	1.008,40	-57
Debeljak	2.064,56	71,7	72,0	43	33	950,78	141
Sestoj v obnovi	381,28	13,2	13,5	22	17	489,79	-12
Skupaj	2.881,14	100,0	100,0	129		2.881,14	

Model ne vključuje varovalnih gozdov in GPN

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Primerjava dejanskega stanja in modelnega razmerja razvojnih faz kaže na neusklajenost. Še naprej primanjkuje mladovij drogovnjakov in sestojev v obnovi.. Le delež debeljakov močno presega modelno stanja.

Zaradi načina opisovanja sestojev sklepamo, da je površina mladovij dejansko večja. Pri njih gre namreč pogosto za premajhne površine, da bi jih lahko izločili kot samostojen sestoj oziroma gre za pomlajene manjše površine v sestojih v obnovi, delno pa tudi v debeljakih in presvetljenih drogovnjakih. Zato so te površine zavedene kot podmladek v drugih razvojnih fazah.

Že pred desetletjem je bilo stanje glede na razmerje razvojnih faz nezadovoljivo. Delež mladovij se je sicer še zmanjšal, vendar le iz nezadovoljivih 1,4 % na zdajšnjih 0,9 %. Delež drogovnjakov, ki je že pred desetletjem odstopal od modelnega stanja, se je še zmanjšal in dosega 43 % modela. Pozitivno je, da je padel delež debeljakov, ki je z deležem 72 % površine še povsem nad modelnim stanjem. Tudi zaradi burnega preteklega dogajanja, se je delež sestojev v obnovi povečal s 7,1 % na 13,6 % površine, tako da dosega 88 % modelnega stanja.

V debeljakih se podmladek pojavlja na 12,8 %. Dobro so pomlajeni sestoji v obnovi, kjer podmladek porašča 42,3 % površine. Pozitiven pokazatelj je tudi zasnova pomladka, ki je v večini dobra in bogata. Ob dobri realizaciji načrtovanih ukrepov (realizacija poseka v sestojih v obnovi) se bo v naslednjem obdobju razmerje razvojnih faz spremenilo (predvsem v povečanju deleža mladovij).

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Ocenjujemo, da trajnost z vidika ekoloških in socialnih funkcij gozdov ni zaskrbljujoča. Kljub temu, da so v preteklem desetletju velik del poseka narekemale večinoma ujme in podlubniki, v gozdovih niso nastale večje problematične nepomlajene površine. Naravno pomlajevanje je na takšnih manjših površinah uspešno, še zlasti na rastiščih, kakršna so v GGE. Glede na to, da v razmerju razvojnih faz zlasti primanjkuje mladovij, je pomladitev gozdov, pa čeprav zaradi ujm in podlubnikov, dobrodošla.

V GGE je z vidika deleža drevesnih vrst ohranjenih 97,5 % površine gozdov. Spremenjenih je 2,5 % gozdov. Močno spremenjenih ali izmenjanih pa ni. Zato ocenjujemo, da ohranjenost gozdov s stališča opravljanja ekoloških in socialnih funkcij gozdov ni kritična.

Za zagotavljanje trajnosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev so bili izločeni odseki, ki so določeni kot varovalni gozdovi z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št. 29/09, št. 91/10, št. 1/13, št. 39/15 in 191/20).

Gozdovi na območjih Natura 2000 in EPO so gospodarjeni na način, ki kljub posledicam žledoloma in prenamnožitve lubadarja zagotavlja ohranitev ugodnega stanja za vse vrste in habitatne tipe v posebnih varstvenih območjih, ki so vezani na gozdni prostor znotraj GGE.

Splošna ocena stanja je odlična za Jame, ki niso odprte za javnost (HT8310) znotraj vseh območij habitatnega tipa.

V GGE je 15 kvalifikacijskih vrst in habitatov. Stopnja ohranjenosti in splošna ocena stanja je dobra za večino vrst. Za vse naštetе vrste velja, da gospodarjenje z gozdovi ne ogroža njihovega obstoja in da se na njihovo stanje z gospodarjenjem z gozdovi vpliva minimalno.

Na območju objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot se je trajnost funkcij zagotavljala z upoštevanjem varstvenih režimov pri gospodarjenjem z gozdovi. Revirni gozdarji so bili seznanjeni z varstvenimi režimi v okolici objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot in so na teh področjih gospodarjenje usmerjali skladno z njimi.

Ocenjujemo, da se je tudi za zagotavljanje trajnosti vseh ostalih ekoloških in socialnih funkcij ter lovno-gospodarske funkcije, ki so bile določene v načrtu za obdobje veljavnosti 2016 – 2025, večinoma upoštevalo usmeritve za krepitev funkcij. Zato presojamo, da bodo gozdovi še naprej zmogli opravljati te funkcije.

Lesnoproizvodna funkcija je potencialno ogrožene predvsem v primerih ujm in prenamnožitve podlubnikov, kjer je oslajljena vitalnost gozdov.

6 Cilji, usmeritve in ukrepi

6.1 Splošni cilji

Cilji gospodarjenja z gozdovi v GGE Dobovec–Kum izhajajo iz ciljev za širše gozdnogospodarsko območje, vendar so prilagojeni specifičnim naravnim razmeram (razgiban relief, strmi tereni, povečana erozijska ogroženost), strukturi gozdov ter socialno-ekonomskim značilnostim območja Zasavja.

Temeljni cilji so:

Trajnostna proizvodnja lesa, z zagotavljanjem kakovostnih sortimentov na rastiščih, kjer to omogočajo naravne razmere, ob hkratnem zagotavljanju lesa za lastne potrebe lastnikov gozdov.

Krepitev varovalne funkcije gozdov, zlasti na strmih in erozijsko ogroženih območjih, s ciljem zmanjševanja nevarnosti plazov, erozije in hudourniških pojavov ter varovanja infrastrukture in naselij.

Ohranjanje in izboljševanje biotske raznovrstnosti, z zagotavljanjem naravne drevesne sestave, strukturne pestrosti sestojev ter ohranjanjem habitatnih struktur.

Ohranjanje vodnih virov in vodnega režima, z varovanjem gozdnih tal, obrežne vegetacije in zmanjševanjem površinskega odtoka.

Povečevanje odpornosti gozdov na podnebne spremembe, z oblikovanjem stabilnih, mešanih in raznomernih sestojev.

Zagotavljanje socialnih funkcij gozda, predvsem rekreacijske, izobraževalne in estetske funkcije, ob usmerjanju rabe prostora.

Povečevanje ponorov ogljika, z ohranjanjem visoke lesne zaloge ter trajnostnim gospodarjenjem.

Temeljne usmeritve gospodarjenja

Raba gozdnega prostora

Ohranja se strnjene gozdne komplekse ter varovalne gozdove na erozijsko ogroženih območjih. Posegi v prostor se usmerjajo v manj občutljive dele gozda. Posebna pozornost je namenjena gozdovom s poudarjeno varovalno funkcijo.

Drevesna sestava

Spodbuja se naravna, rastišču prilagojena drevesna sestava. Povečuje se delež listavcev (bukev, hrasti, javorji, gaber), zmanjšuje delež smreke na neustreznih rastiščih ter pospešuje mešane sestoje. Invazivne tujerodne vrste se odstranjujejo, tujerodne gospodarsko manj problematične vrste se ne pospešujejo.

Zgradba gozdov in obnova

Zagotavlja se razvoj strukturno raznolikih, vertikalno in horizontalno razgibanih sestojev. Obnova gozdov temelji na naravni obnovi, umetna obnova se izvaja izjemoma, predvsem na večjih poškodovanih površinah ali kjer naravna obnova ni uspešna.

Nega in redčenja

Izvaja se redna nega sestojev s poudarkom na stabilnosti, kakovosti drevja in ustrezni drevesni sestavi. Prednost imajo redčenja v mlajših razvojnih fazah ter ukrepi za povečanje individualne stabilnosti dreves.

Gospodarjenje v varovalnih gozdovih

V varovalnih gozdovih se izvajajo prilagojeni, manj intenzivni ukrepi, usmerjeni v zagotavljanje trajne pokritosti tal, stabilnosti sestojev in krepitev zaščitne funkcije gozda.

Varstvo gozdov

Zagotavlja se stalno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov ter pravočasno ukrepanje ob pojavu škodljivih organizmov in po ujmah. Poseben poudarek je na sanaciji poškodovanih sestojev ter preprečevanju širjenja invazivnih vrst

Tehnologija dela in odpiranje gozdov

Tehnologija dela se prilagaja naravnim razmeram, zlasti reliefu. Na zahtevnih terenih se uporablja žičniško spravilo. Gradnja gozdnih prometnic se omejuje na nujno potrebne odseke, ob upoštevanju varstva tal in voda.

Gospodarjenje v zasebnih gozdovih

Spodbuja se aktivnejše vključevanje lastnikov gozdov v gospodarjenje, njihovo povezovanje ter izobraževanje. Povečuje se delež strokovno izvedenih del in profesionalizacija gozdarskih opravil

Usklajevanje funkcij gozda

Gospodarjenje se izvaja po načelu večnamenskosti, z usklajevanjem proizvodnih, ekoloških in socialnih funkcij. V primeru konfliktov imajo prednost ekološke in varovalne funkcije

Cilji v pogledu usklajenosti odnosov med gozdom in rastlinojedo divjadjo

Cilj je oblikovati oziroma vzdrževati okolje, ki bo zagotovilo nemoten razvoj posameznih vrst prosto živečih živali, in ki bo prispevalo svoj delež k vzpostavitvi ravnovesja med živalsko in rastlinsko komponento gozdnega ekosistema.

Prednostne naloge

Prednostne naloge v načrtovalnem obdobju so:

- izboljšanje stabilnosti sestojev na erozijsko ogroženih območjih,
- sanacija po ujmah poškodovanih gozdov,
- povečanje odpornosti gozdov na podnebne spremembe,
- ohranjanje in krepitev varovalne funkcije gozdov,
- usmerjanje rekreacije in drugih rab gozdnega prostora,
- krepitev sodelovanja z lastniki gozdov.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Gospodarjenje z gozdovi v GGE Dobovec–Kum temelji na načelu trajnosti, sonaravnosti in večnamenskosti. Ukrepi se izvajajo ob upoštevanju naravnih danosti, zlasti reliefa, talnih razmer in poudarjenih varovalnih funkcij gozda

Smernice za drevesno sestavo

- Zagotavlja se rastišču prilagojena, naravna drevesna sestava.
- Povečuje se delež listavcev (bukev, hrasti, javorji, gaber) ter zmanjšuje delež smreke na neustreznih rastiščih.
- Spodbuja se mešane sestoje in primesi manjšinskih drevesnih vrst.
- Invazivne tujerodne vrste se odstranjujejo, drugih tujerodnih vrst se ne pospešuje.

Smernice za obnovo gozdov

- Obnova gozdov temelji na naravni obnovi.
- Naravno obnovo se pravočasno uvaža in usmerja.
- Na večjih poškodovanih površinah ali ob neuspešni naravni obnovi se izvede umetna obnova.
- Pri obnovi se daje prednost stabilnim in rastišču prilagojenim drevesnim vrstam.

Smernice za nego in redčenja

- Izvaja se redna in pravočasna nega sestojev.
- Prednost imajo ukrepi v mlajših razvojnih fazah (gošče, letvenjaki, drogovnjaki).
- Z redčenji se zagotavlja stabilnost, kakovost in ustrezna mešanost drevesnih vrst.
- Posebna pozornost je namenjena povečanju individualne stabilnosti dreves.

Smernice za zagotavljanje stabilnosti gozdov

- Oblikuje se strukturno raznolike in stabilne sestoje.
- Na izpostavljenih legah se zmanjšuje delež nestabilnih drevesnih vrst.
- Po ujmah se izvaja hitra sanacija poškodovanih sestojev.
- Ohranja se drevje z možnostjo preživetja zaradi zagotavljanja naravne obnove.

Smernice za varstvo gozdov

- Zagotavlja se stalno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov.
- Ob pojavu podlubnikov ali drugih škodljivih organizmov se takoj ukrepa.
- Izvaja se sanacija po ujmah v najkrajšem možnem času.
- Preprečuje se širjenje invazivnih tujerodnih vrst.

Smernice za ravnanje z gozdnimi tlemi in vodami

- Pri vseh ukrepih se zagotavlja varstvo gozdnih tal.
- Uporablja se tehnologija, ki zmanjšuje poškodbe tal.
- Ohranja se obrežna vegetacija in varuje vodne vire.

- Posegi v bližini vodotokov se izvajajo omejeno in previdno.

Smernice za izkoriščanje gozdov

- Tehnologija dela se prilagaja reliefnim razmeram.
- Na strmih terenih se uporablja žičniško spravilo.
- Gradnja prometnic se omejuje na nujno potrebne odseke.
- Pri delu se zmanjšuje vplive na gozdni ekosistem.

Smernice za sodelovanje z lastniki gozdov

- Spodbuja se aktivno gospodarjenje z zasebnimi gozdovi.
- Lastnike se vključuje v načrtovanje in izvajanje ukrepov.
- Krepi se svetovalna in izobraževalna dejavnost.
- Spodbuja se povezovanje lastnikov.

Smernice za ohranjanje oziroma vzpostavitev naravne sestave gozdnih življenjskih združb ter razmerja med prosto živečimi živalmi in njihovim okoljem

- Z ohranitvijo oziroma vzpostavitvijo naravnega gozdnega ekosistema ter časovno in krajevno opredeljenih mirnih predelov v njem (zimovališča, gnezdišča, ekocelice, habitatna drevesa, ipd.), se zagotovi nemoten razvoj posameznih prostoživečih vrst živali. To velja še posebej za redke, ogrožene in ranljive vrste.
- Z namenom zagotavljanja čim več ustrezne hrane za prosto živeče živali naj se z gospodarjenjem z gozdovi zagotovi, da bo dejansko razmerje razvojnih faz čim bližje modelnemu. Pomlajevanje gozda naj bo naravno v večjih jedrih, ki so manj občutljiva na vpliv rastlinojede divjadi.

V GGE ni(so) območij(ja), na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna zato se Karta št. 10 v merilu 1 : 25.000, ki je namenjena prikazu območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek, se ne izdelava

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Ukrepi morajo biti zmerni in malopovršinski, prilagojeni sestojnim in terenskim razmeram, usmerjeni v vzdrževanje razgibane malopovršinsko raznomerne zgradbe gozdov.

Gozdnogojitveni ukrepi:

- V gozdovih s poudarjeno funkcijo naj se jakost gozdnogojitvenega ukrepanja določa glede na karakteristike terena in stanja sestojev.
- Vzdrževati je potrebno stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo. V ta namen naj se pospešuje stabilno, vertikalno in horizontalno zgradbo gozdnih sestojev.
- S pravočasno obnovo naj se odstranjuje nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne funkcije gozda ter lahko povzročijo erozijske procese.
- Pri vseh ukrepih je potrebno z zaščito tal preprečiti njihovo degradacijo, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal.
- Pri gospodarjenju naj se upošteva daljše proizvodne in pomladitvene dobe.
- Uresničevanje varovalne funkcije gozda najbolje zagotavlja pospeševanje rastišču in naravni nevarnosti primerne drevesne sestave. V gozdovih z močno poudarjeno funkcijo je potrebno povečana tveganja zaradi klimatskih sprememb zmanjševati z ohranitvijo in

oblikovanjem rastišču prilagojenih mešanih sestojev. Na teh območjih se z zagotavlja stabilnost sestojev in varovanje tal tudi z ohranjanjem topoljubnih vrst (npr. mali jesen, črni gaber, glog, ...), drevja slabše kvalitete, kot tudi podstojnega drevja in grmičevja.

- Učinkovitost gospodarjenja z gozdovi s poudarjeno varovalno funkcijo lahko izboljšamo s preverjanjem stanja sestojev in uspešnosti ukrepov. Ta stalen proces učenja na podlagi izbranih izkušenj omogoča izboljšanje informacij o strukturi gozda, ki zagotavlja maksimalni varovalni učinek.

Gozdna tehnika:

- Uporabljati rastišču in terenskim razmeram prilagojeno sečnjo in tehnologijo spravila lesa. Po sečnji in spravilu lesa je treba sečišče in vlake urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov.
- Prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic terenskim razmeram.

Usmeritve, ki izhajajo iz Zakona o vodah in usmeritev Direkcije RS za vode

Po Zakonu o vodah (ZGV-1) (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdl-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US) naj se pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor ter načrtovanju in umeščanju gozdnih prometnic na erozijska, plazljiva, plazovita in poplavna območja, upoštevajo veljavni predpisi s področja upravljanja z vodami in usmeritev Direkcije RS za vode.

Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah v merilu 1 : 50.000 so prikazana v prostorskem delu načrta (Karta P7).

Usmeritve za ogrožena območja

Ogrožena območja določena z Zakonom o vodah so prikazana na Karti št. 7 prostorskega dela GGN, po posameznih slojih pa na spletnem pregledovalniku Atlas voda (<https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64e>).

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati. Predvideti in izvesti je potrebno vse ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali ter zadrževali povečan odtok padavin oziroma vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti načrtovani na način, da se upoštevajo smernice s področja upravljanja z vodami.

Poplavna območja

- Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča.
- Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.
- Načrtovani posegi na poplavnih območjih morajo biti usklajeni z omejitvami iz 86. člena ZV-1 ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št.89/08). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Poplavna območja so prikazana na Karti št. 7 prostorskega dela GGN, bolj podrobno pa na spletnem pregledovalniku Atlas voda

Erozijska območja

- Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.
- Na erozijskem območju je v skladu s 87. členom ZV-1 prepovedano:
 - poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
 - ogoljevanje površin;
 - krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
 - zasipavanje izvirov;
 - nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
 - omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
 - odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
 - zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
 - odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;

Plazljiva območja

- Za plazljivo območje se določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev.
- Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:
 - zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
 - poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
 - izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
 - krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.
- Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati. Predvideti in izvesti je potrebno vse ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali ter zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

Plazljiva območja so prikazana na Karti št. 7 prostorskega dela GGN, bolj podrobno pa na spletnem pregledovalniku Atlas voda.

Plazovita območja

- Plazovitih območij, to je območij kjer bi se pojavljali snežni plazovi, oziroma bi obstajala velika verjetnost, da se le ti pojavijo v GGE Dobovec Kum ni, zato podrobnih usmeritev za ta območja V GGN ne navajamo.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

Odstranitev poškodovane in odvečne zarasti v gozdnem prostoru je potrebno izvesti selektivno. Odstraniti je potrebno suho, propadajočo in poškodovano zarast iz vodnega in priobalnega zemljišča.

Skladno s 33. členom Zakona o divjadi in lovstvu je v času gnezdenja ptic med 1. marcem in 1. avgustom, prepovedano sekati zarast ob vodnih bregovih in čistiti odvodne kanale.

Propadlo in odstranjeno zarast je potrebno v dostopnih predelih v celoti odstraniti z območja na naravi neškodljiv način; v primeru vodotokov je material prepovedano odlagati v strugo, na brežino, v priobalni pas vodotoka ter na poplavno območje.

Podrobne usmeritve za gospodarjenje na območjih skalnih podorov (padajoče kamenje in skale)

- Na območjih proženja skalnih podorov (pečine), naj se odstranjuje drevje z debelimi koreninami (taka drevesa delujejo kot klini in lahko povzročijo podore).
- Pri poseku nad elementi ogroženosti naj se puščajo visoki panji, ki omogočajo zaustavljanje padajočega kamenja in skal. Panji morajo biti visoki vsaj 1,3 m oziroma nad vidnimi poškodbami na drevju, ki so posledica padajočega kamenja. Zaradi odtekanja vode je priporočljivo, da so odrezani postrani, vzporedno s pobočjem.
- Na pobočjih naj se pušča prečno ležeča debla (poševno na padnico pod kotom 70° ali pravokotno ležeča debla. Debla je potrebno sidrati (panji, stoječe drevje).
- Sečni ostanki (veje, deli debel) naj se zlagajo v redove, prečno na padnico.
- Na predelih kjer gozd ne zagotavlja zadostne zaščite pred padajočimi skalami in kamenjem, je potrebna zaščita s tehničnimi ukrepi.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi in drugi stopnji moramo režim gospodarjenja prilagoditi funkciji in stopnji poudarjenosti funkcije. Na teh površinah je potrebno spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti. Splošne in podrobnejše usmeritve za gospodarjenje in izvajanje dejavnosti na navedenih območjih so podane v nadaljevanju.

Splošne usmeritve

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah in so obširno predstavljene v Usmeritvah s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, ki jih je izdala Direkcija Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV).

Rabo in druge posege je treba načrtovati in izvajati tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogočata varstvo pred škodljivim delovanjem voda in ohranjanje naravnih procesov ter naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov.

Na vodovarstvenih območjih je treba upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je treba v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Na karti prostorskega dela načrta so prikazana s hidrološkega vidika pomembna območja (hidrografija-os vodotoka, vodovarstvena območja v skladu s predpisi vlade in občinskimi akti, ki urejajo vodovarstvena območja oz. varstvene pasove, referenčni odseki).

Omejitve in prepovedi za izvajanje dejavnosti na teh območjih so določene s posameznimi členi Zakona o vodah.

Vodna in priobalna zemljišča so opredeljena v 11. in 14. členu Zakona o vodah, meje vodnega zemljišča tekočih voda pa še podrobneje v Pravilniku o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (2018).

Na vodnih in priobalnih zemljiščih ni dovoljeno posegati v prostor, razen v primeru izjem, določenih s 37. členom (posegi na vodno in priobalno zemljišče) Zakona o vodah. Več o tem je zapisano v poglavju 6.2.7 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.

Značilnosti dejavnosti in posegov, ki so na teh območjih prepovedane, določata 68. člen (odlaganje snovi ali predmetov) in 84. člen (splošne prepovedi) Zakona o vodah. Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena Zakona o vodah, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- odlaganje odpadkov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena Zakona o vodah, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Gozdnogojitveni ukrepi:

Krajinski vidik

- Zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije na vodozbirnih območjih:
 - vzpostaviti ali ohraniti pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok. Širina pasu naj znaša 15 m - 30 m, odvisno od nagiba brežin, velikosti vodnega telesa in prisotnosti rib v vodotoku;
 - pas obvodne vegetacije naj bo širši ob vodotokih v strmejših legah in pri drevesnih vrstah, ki so nagnjene k vetrolomu;
- Zagotavljati ustrezno razmerje razvojnih faz na ravni vodozbirnega območja:
 - zagotavljati stabilne, mešane gozdove malopovršinske raznodobne zgradbe in visoko stopnjo zastiranja ter čim bolj enakomerno porazdelitev razvojnih faz;
 - s selektivno sečnjo skrbeti za stabilnost obvodne vegetacije;
 - skrbeti za dinamično ravnovesje deležev razvojnih faz;
 - izogibati se vsakim velikopovršinskim ukrepom;
 - v primeru nastanka velikih огоlelih površin zaradi ujm v vodozbirnih območjih zagotoviti čim hitrejšo poraščenost z gozdnim drevjem (obnova s sadnjo);
- Vzdrževati primerno stopnjo gozdnatosti, ustrezno strukturo in ohranjenost gozdov.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Pospeševati rastišču primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje hidrološke funkcije:
 - pospeševati naravno drevesno sestavo;
 - odvisno od rastišča naj bo delež iglavcev v mešanih sestojih nekoliko višji, saj prestrezajo padavine celo leto ter zavirajo naglo taljenje snega in s tem neenakomeren odtok vode (npr. jelka, smreka, bor);
 - v obrežnih pasovih imajo prednost drevesne vrste z globokim in močnim koreninskim sistemom, kot so jelša, beli gaber, plemeniti listavci in bukev;

- v neposredni bližini vodnih virov ni dovoljeno spreminjati obstoječe avtohtone zarasti ter vnašati tujerodne živalske in rastlinske vrste;
- na ožjem območju vhoda v jame oziroma brezna naj se ne posega v vegetacijsko združbo, ohranja naj se naravno vrstno sestavo, drevje se v največji možni meri prepusti naravnemu razkroju;
- na območjih, kjer želimo zmanjšati površinski odtok vode, se pospešuje pomlajevanje plemenitih listavcev kot pomembnih porabnikov vode.
- Vzdrževati zgradbo gozdov, ki ugodno vpliva na odtok vode:
 - ohranjati naravno strukturo gozdov in skupin drevja;
 - izogibati se večjim nihanjem lesne zaloge na večjih površinah;
 - pospeševati skupinsko raznodobno strukturo;
 - zagotavljati zgradbo gozda in vrstno sestavo, ki pospešuje zadrževalno sposobnost tal za vodo, da se izogne problemu naglih odtokov v iglastih gozdovih;
 - na brežinah vodotokov je potrebno težiti k čim večjemu deležu odraslega drevja;
 - po možnosti se ohranja stara drevesa, povečuje se delež starejših razvojnih faz.

Pomlajevanje, uvajanje v obnovo

- Ustvarjanje pogojev za uspešno naravno obnovo gozdov na ravni vodozbirnega območja:
 - podaljševati proizvodne dobe, pomladitvene dobe naj bodo daljše (do 20 let) z majhno pogostostjo vračanja s sečnjo (predvsem 1. stopnja poudarjenosti);
 - zagotavljati trajno pomlajevanja, bodisi kot naravno pomlajevanje ali umetno obnovo v primeru ujma;
 - pomlajevati na majhnih površinah, število teh površin naj bo takšno, da se doseže zelen delež pomladka;
 - pri obnovi ohranjati naravno zmes.

Sečnja in sanacije

- Prilagoditi časovno izvedbo sečnje, izdelave in spravila:
 - sečnja, izdelava in spravilo lesa naj se opravljajo v suhem vremenu, po možnosti v zimskem času, po zmrznjenih tleh.
 - v obdobju večje razmočenosti tal je primerna zapora gozdnih cest v dogovoru z lastniki, občinami in ZGS.
- Prilagoditi gospodarjenje v okolici kraških jam, izvirov in studencev:
 - v okolici kraških jam, izvirov in studencev prilagoditi gospodarjenje; sečnjo omejiti na posamezna drevesa, obvezno uporabljati biološko razgradljiva maziva in lažje stroje.
- Takojšnja sanacija poškodovanih gozdov v območju prve stopnje poudarjenosti hidrološke funkcije:
 - če so sestoji v območju hidrološke funkcije močno poškodovani, jih je treba sanirati in izvesti ukrepe za to funkcijo;
 - v območju neposredno ob strugi vodotokov naj se odstrani stara, nestabilna drevesa;
 - sanacija vseh virov škodljivih emisij v tem območju.

Konkretna usmeritve s področja upravljanja z vodami

Usmeritve za vodna in priobalna zemljišča

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del Zakona o vodah, preostale vode pa so vode 2. reda.

Vodna in priobalna zemljišča so opredeljena v 11. in 14. členu Zakona o vodah, meje vodnega zemljišča tekočih voda pa še podrobneje v Pravilniku o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

- V 11. členu Zakona o vodah je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda (Uradni list RS, št. 58/18).
- V 14. členu Zakona o vodah je določeno, da je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrty odstavek 14. člena Zakona o vodah določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena Zakona o vodah določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge Zakona o vodah (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen Zakona o vodah:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po Zakona o vodah ali drugih zakonih;
- gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo ter z gradnjo objektov javne infrastrukture neposredno povezane ureditve, ki se načrtujejo na podlagi predpisov s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, če izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka tega člena;
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Značilnosti dejavnosti in posegov, ki so na teh območjih prepovedane, določata 68. člen (odlaganje snovi ali predmetov) in 84. člen (splošne prepovedi) Zakona o vodah.

- Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena Zakona o vodah, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:
 - ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
 - zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
 - ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
 - onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.
- Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena Zakona o vodah, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:
 - odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
 - odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;

- odlaganje odpadkov.

Pri načrtovanju posegov na vodna in priobalna zemljišča je potrebno zagotavljati preprečevanje poslabšanja ekološkega stanja voda in preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst rastlin med izvajanjem gradbenih del na vodnih in priobalnih zemljiščih.

Usmeritve za preprečitev poslabšanja stanja površinskih in podzemnih voda

Zaradi ohranitve ali doseganja dobrega stanja voda ali njihovega dobrega ekološkega potenciala so kot osnovne enote za zanesljivo ugotavljanje stanja in doseganje okoljskih ciljev določena vodna telesa površinskih voda in vodna telesa podzemnih voda (Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11 in 8/18). Vodotoki ali njihovi deli, ki ne ustrezajo merilom za določitev samostojnih vodnih teles površinskih voda, so priključeni k vodnim telesom vodotokov, v katera se stekajo.

Usmeritve za vodovarstvena območja

Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen Zakon o vodah). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena oziroma 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

V kolikor se v času veljavnosti načrta določi novo vodovarstveno območje, ki se ga sprejme s pravnim predpisom, v katerem je naveden tudi režim, se pri gospodarjenju z gozdovi upošteva sprejet režim. Informacije o sprejetih vodovarstvenih območjih so prikazane na Atlasu voda.

Območij kopalnih vod, to je vod, kjer se kopa, ali se pričakuje, da se bo kopalo veliko število ljudi, vključno z njihovim vplivnim in prispevnim območjem, v GGE Dobovec Kum ni, zato v GGN ne navajamo podrobnejših usmeritev za ta območja.

Usmeritve na referenčnih odsekih

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke iz Uredbe o načrtih upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16, 107/23).

Referenčni odseki so odseki vodotokov in obale jezer, na katerih so referenčna mesta, ki so mesta z le zelo majhnimi spremembami elementov kakovosti ekološkega stanja površinskih voda zaradi človekove dejavnosti ter ustrezajo opredelitvam za zelo dobro ekološko stanje. Skladno s 5. členom te uredbe so:

- na referenčnih odsekih: prepovedani posegi, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti;
- na vodotokih gorvodno od referenčnih odsekov (z njihovo prispevno površino) in na vodotokih dolvodno od referenčnih odsekov oziroma od jezera, na katerem so določeni referenčni odseki, do dolvodne meje ribjega tipa, v katerega je razvrščen referenčni odsek oziroma vodotok na iztoku iz jezera: dovoljeni le posegi, ki ne povzročijo škodljivega vpliva na referenčne odseke in se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo ter so izpolnjeni drugi pogoji za izdajo vodnega soglasja.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Pri pripravi GGN je treba posege načrtovati na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu Zakona o vodah) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu Zakonu o vodah) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu Zakona o vodah).

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Odpadna olja je v splošnem prepovedano puščati v zabojnikih za zbiranje komunalnih odpadkov, jih odmetavati ali zlivati na tla oziroma v površinske in podzemne vode. Treba jih je oddati na za to določenih mestih (zbirni centri).

Prepovedano je gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih znotraj gozdnega prostora, v tlorsni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda na podlagi 65. člena Zakona o vodah.

Vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok.

Pranje, vzdrževanje oziroma popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in stoječih voda, zunaj priobalnih zemljišč in območij poplav, jam in brezen. Pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

Usmeritve na vodovarstvenih območjih

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).

V bližnji okolici zajetij naj se ne pogožduje na taki razdalji, na kateri bi lahko prišlo do prodora korenin v zajetja ali do prodora organskih snovi ali mikrobiološkega onesnaženja v zajetje.

Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).

Posebnosti, vezane na hidrološko funkcijo

- Preprečiti onesnaženje vodnih virov, upoštevati omejitve pri sečnji in spravi za preprečevanje onesnaženja:
 - vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnažil v vodotok;
 - na območjih zavarovanih brezen je prepovedano onesnaževanje in vsi posegi v breznu ter okolici vhoda, prepovedano je spreminjati vegetacijsko odejo v neposredni okolici brezen ter vse vrste gradenj ob vseh vstopih v brezna;
 - uporabljati le tehnično brezhibno mehanizacijo, pri sečnji preprečevati izlitje goriva ali maziva, obvezna je uporaba biološko razgradljivih olj in maziv ter tehnična brezhibnost mehanizacije pri vseh gozdarskih delih;
 - na območjih s poudarjeno hidrološko funkcijo naj se uporabljajo biološko razgradljiva olja za mazanje motornih žag ter v hidravličnih sistemih strojev;
 - mesta za skladiščenje morebitnega goriva in olja naj bodo oddaljena od vodotokov, jam, brezen in drugih vodnih teles;
 - parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa morajo imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih snovi;
 - prepovedano je odlaganje vseh ekološko oporečnih odpadkov (topnih in netopnih), še zlasti v okolici izvirov, vodnih kotanj in mokrišč ter vhodov v jame in brezna;

- v primeru, da pride do izlitja nafte in naftnih derivatov v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode;
- na vodovarstvenih območjih 1. in 2. vodovarstvene cone oziroma na vodovarstvenih območjih z zajetji pitne vode naj se ne pere, vzdržuje oziroma popravlja gozdarske mehanizacije;
- v sestojih s poudarjeno hidrološko funkcijo, še posebej v ožjem območju vodnih zajetij in izvirov, uporaba kemičnih sredstev za zaščito drevja ni dovoljena;
- izogibati se je treba vnosu snovi, ki lahko onesnažijo vodo;
- divja odlagališča smeti je treba evidentirati in takoj sanirati;
- v kale, kaluže, izvire in druge vodne vire se ne sme polagati kamene soli ali drugih snovi, ki spreminjajo kvaliteto vode. Solnic za divjad se ne sme postavljati v območju 50 m od vodnega vira.
- Ohranjati ustrezno širino vegetacije obvodnega pasu:
 - širina vegetacije obvodnega pasu naj bo sorazmerna širini vodotoka;
 - v strmejših legah in na erodibilnih pobočjih naj bo obvodni pas širši oziroma naj se priporoči širina le tega podvoji.
- Vodne vire ter ostale večje objekte, povezane z vodami, je treba vrisati v gojitvene načrte.
- Vodne vire ter bližnjo okolico je treba občasno očistiti in urediti dostope, kjer je to smiselno.
- Stalno sodelovanje z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča ter vodovarstvena območja).

Usmeritve za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

- Gospodarjenje z gozdovi naj zagotavlja ohranitev ali vzpostavitev čimbolj naravne sestave gozdnih življenjskih združb in krepitev vsestranske odpornosti gozdov. Gozdove naj se pomlajuje naravno in malopovršinsko ali pa na način, ki bo drevesno sestavo prej približal naravni.
- Prepreči naj se vnos neavtohtonih rastlinskih in živalskih vrst ter novo oblikovanje nasadov monokultur katerekoli drevesne vrste.
- Na predelih, kjer se pojavljajo invazivne tujerodne vrste (na primer: pajesen, dresnik, zlata rozga, navadna barvilnica), naj se le-te omejuje.
- Zagotavlja se ohranitev in razvoj manjšinskih ekosistemov ter vseh minoritetnih, zaščitanih in ogroženih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst. Posebna skrb velja plodonosnim vrstam.
- Ohranja se gozdne otoke, omejke, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda. Preprečuje se zaraščanje in pogozdovanje jas, skrbi se za ohranitev in za redno vzdrževanje teh površin s košnjo in/ali mulčanjem.
- V gozdovih se po možnosti določa ekocelice - oblikuje se mrežo ekocelic prepuščenih naravnemu razvoju. To so manjša območja za ohranjanje biotske raznovrstnosti, zaradi vzpostavljanja primernih habitatov za živalske vrste, s prepuščanjem posameznih dreves in manjših skupin drevja staranju in naravnemu razkroju. Ekocelice se podrobno locira in opiše v gozdnogojitvenih načrtih. Osnuje se jih v debeljakih, ob nereguliranih strugah ter drugih vodnih in mokrotnih ekosistemih ali drugje, na območjih habitatov redkih in ogroženih živalskih vrst, na mejah z negozdnimi ekosistemi in v ustrezni gostoti po vsej gozdni površini, posebej tam kjer je z naravovarstvenimi predpisi posebej izražen interes. Za ekocelice se izbere poškodovano ali bolno drevje, drevje z dupli, sušice, ali drugo z

vidika izkoriščanja lesa nezanimivo drevje. V kolikor takega drevja ni v zadostni količini, se izbere ustrezno izmed ostalega drevja – ali pa se namesti in vzdržuje gnezdilnice za ptice.

- V sestojih se izbira posamezna drevesa ali majhne skupine drevja, ki se jih pušča do pozne starosti. Pušča se semenjake.
- Naravnemu razvoju in razkroju se prepusti v vsakem oddelku vsaj eno drevo debeline nad 50 cm. V sestojih naj ostane vsaj 3 % odmrle lesne mase. Votla drevesa in posamezne sušice se ohrani kot življenjski prostor duplarjev.
- Pušča se vsa drevesa z gnezdi, ki merijo v premeru nad 40 cm. Po potrebi se namesti in redno vzdržuje gnezdilnice za ptice, primarno sove.
- Mravljišča naj se identificira, varuje in ohranja v naravnem stanju.
- Ohranja naj se vodne ekosisteme (gozdne mlake, kali, izvire, studence) ter gozdove in gozdne koridorje ob stoječih vodah ter vodotokih in ostale negozdne ekosisteme v gozdnem prostoru (jase, skalovja, ...). Odmrta drevesa, ki ne povzročajo poplavljanja, se pušča v strugah. V kali se ne sme trositi soli ali druge snovi, ki spreminjajo kvaliteto vode. Solnice za divjad se ne sme nameščati na način, ki omogoča vnos soli v vodni biotop, v nobenem primeru pa ne smejo biti v razdalji, manjši od 50 m od vodnega biotopa.
- Travnike mokrotne ekosisteme se vzdržuje s košnjo. Na slednjih je prepovedana uporaba gnojil, pesticidov in drugih vodnemu okolju škodljivih snovi.
- Čiščenje obrežnega in podrtega drevja ob vodotokih naj se izvaja le do mere, ki je potrebna za zagotavljanje poplavne varnosti, sicer pa se na oz. ob vodotokih pušča odmrlo drevje. Možno je le redčenje posameznih dreves ob vodotokih izmenično na levi ali desni brežini. Kakršnakoli dela naj se izvajajo izven časa gnezditvene sezone ptic (od maja do avgusta). Pri izvedbi takih del je treba pustiti gnezda ptic nedotaknjena.
- Gostote populacij rastlinojede divjadi naj se ne povečuje nad mejo, ki še omogoča naravno obnovo sestojev z vsemi rastišču primernimi drevesnimi vrstami. Ta usmeritev je še zlasti pomembna za območja Natura 2000.
- Del dreves označenih za posek, primarno z bršljanom obraslih dreves in jelke, se pušča za zimsko sečnjo z namenom prehrane rastlinojede divjadi.
- V dogovoru z lastniki se po možnosti izloči del ogoljenih površin po morebitnih snegolomih, žledolomih oziroma vetrolomih in se jih preoblikuje v travnato-pašniške površine.
- Skrbi se za neokrnjen, razgiban in vertikalno strukturiran gozdni rob z živalim prijaznimi drevesnimi in grmovnimi vrstami.
- V pomladanskih mesecih v mladju, gošči in sestojih v obnovi ni dopustno nikakršno poseganje (gozdnogojitvena dela, sečnja, spravilo, prevoz lesa, gradbena dela) zaradi reprodukcijske dobe živali. Čas dela v gozdu naj se prilagodi tako, da to ne moti ptic pri gnezdenju, drugih živali pa pri paritvi in vzreji mladičev, t. j. zlasti v času od 1. marca do 30. junija. Pri izvedbi del je treba pustiti gnezda ptic nedotaknjena.
- V predelih s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije naj se ne gradi infrastrukturnih in drugih objektov. Gozdne prometnice se gradi le izjemoma.
- Izvaja naj se neposredni nadzor glede na vsebino Zakona o ohranjanju narave (Ur. l. RS 96/04, 46/14, 31/18, 82/20, 3/22, 105/22 in 18/23).

Konkretne varstvene usmeritve za 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

V nadaljevanju navedene konkretne varstvene usmeritve in smernice za varovanje ogroženih in zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in drugih varovanih območij varstva narave, so povzete iz gradiva Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Dobovec-Kum (2026-2025), ZRSVN, 2025.

Konkretna varstvena usmeritve za zavarovana območja in naravne vrednote:

Konkretna varstvena usmeritve za upravljavsko cono D – območje navadnega koščaka:

- V coni naj se določi 1. stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- V pasu 15 metrov od vodotoka naj se ne izvaja krčitev gozda.
- Ohranja naj se naravna morfologija potokov v gozdu.
- Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi oz. pripravlja v 10 m – 15 m pasu ob strugi vodotoka.
- Rekonstrukcija in ureditev pripravljenih gozdnih prometnic naj se izvaja tako, da ne pride do njihovega zasipavanja in v zimskem obdobju.
- Morebitna prečenja vodotokov naj se z namenom čim manjšega posega, izvaja čim bolj pravokotno na strugo.
- Na vodotokih naj se ne skladišči lesa, prav tako naj se rampanje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo.
- Vodotokov naj se ne onesnažuje. Zaželeno je uporaba biološko razgradljivih olj.
- Sečnih ostankov naj se ne pušča oz. odlaga.
- Vlačenje po strugi in skladiščenje lesa ob strugi, tudi izven gozdnega prostora, naj se ne izvaja
- Zagotovi naj se trajno naravno pomlajevanje pod zastorom, da bo omogočena stalna prekoreninjenost talne površine.
- Ohranja naj se obstoječa zastrtost struge s krošnjami.
- Ohranja oz. vzpostavi naj se naravna vrstna sestava brez umetno vnesenih iglavcev (nevarnost zakisanja tal).
- Prepreči naj se odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin (redno vzdrževanje, ustrezno odvodnjavanje, ...).
- Ohranja naj se mokrotne in občasno poplavljenе gozdne površine.
- Ohrani naj se ekocelico v 88A43A.
- Biotope se prepušča naravnemu razvoju.

Konkretna varstvena usmeritve za upravljavsko cono F – javorovi gozdovi:

- V okviru izdelave GGN GGE se znotraj Natura 2000 območij SI3000181 Kum izločijo primerni sestoji.
- Ohranjajo oziroma izboljšajo naj se specifične lastnosti, strukture in procesi v prepoznanem habitatnem tipu (9180*) Javorovi gozdovi (*Tilio-Acerion*) v grapah in na pobočnih gruščih:
- Ohranja naj se semenjake vrst plemenitih listavcev;
- z izvedbo ustreznih negovalnih, gojitvenih in varstvenih ukrepov naj se zagotovi pomlajevanje ključnih drevesnih vrst; pospešuje naj se javor, brest in lipa in lipovec;
- kjer je zaradi prekomerne rastlinojede divjadi onemogočena naravna obnova sestojev, naj se mladje zaščitni z zaščitnimi ograjami;
- posamezni sestoji v ugodnem stanju naj se prepustijo naravnemu razvoju.
- Krčitev gozda naj se ne izvaja.
- Znotraj sestojev naj se ne gradi in pripravlja novih gozdnih prometnic.

Konkretna varstvena usmeritve za 2. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

Usmeritve za območja Natura 2000

Splošne usmeritve za območja Natura 2000

Posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotских in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitatov rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Konkretne in podrobnejše usmeritve za območja Natura 2000

Usmeritve, ki so vezane na celoten gozdni prostor:

- Ohranja naj se drevesa z dupli, pušča naj se starejša manjvredna drevesa.
- Zagotavlja naj se pestro strukturo razvojnih faz, mozaičnost razvojnih faz. Ohranja naj se 30 % sestojev z odraslim drevjem in obstoječi delež sukcesijskih stadijev in jas.
- Vzpostavlja naj se postopne gozdne robove z dolгими prehodi in s pestro grmovno in drevesno sestavo.
- Vzdržuje naj se gozdne jase na območju.
- Ohranja naj se koridorje in gozdne otoke v kmetijski krajini in ob vodotokih (drevnina izven gozdnega prostora).
- Za znana zatočišča naj se zagotavlja zastrtost in povezanost z ostalim delom gozda (ekocelica z ukrepanjem ali ekocelica brez ukrepanja na vseh v jame). Ohranja naj se grmovno plast (razen v fazi pomlajevanja sestojev).
- Poveča naj se delež mrtve mase na 3 % glede na celotno lesno zalogo.
- Prevladuje naj pomlajevanje v pomladitvenih jedrih ne večjih od dveh drevesnih višin.

SI3000181 Kum

- Ohranja naj se vsaj 3 % mrtve lesne mase od celotne lesne zaloge (mrtvih, odmirajočih dreves in sušic). Izboljša naj se debelinska struktura odmrlega in odmirajočega drevja v prid debelejšemu drevju B in C razširjenega debelinskega razreda.
- Ohranja oz. pušča vsaj 1-2 habitatni drevesi/ha (z dupli, razvejena, polomljena, odmrta in odmirajoča drevesa), debelejših od 30 cm (širokouhi netopir).
- Ohranja naj se najmanj 30 % delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C) (širokouhi netopir, alpski in bukov kozliček)
- Les listavcev in jelke, posekan med 15.5. do 15.8., naj se odpelje iz gozda v največ dveh tednih po poseku (alpski in bukov kozliček).

- Ohranja se območja, kjer se ne gospodari z gozdom.
- Ohranja se gozdne otoke, skupine odraslega drevja in vegetacijske pasove v kulturni krajini.
- Sadnjo smrek in tujerodnih vrst naj se omeji, z gojitvenimi deli naj se prednostno odstranjuje smreko in pospešuje avtohtone listavce.
- Ohrani se ekocelico v odseki 43A, kjer je bila potrjena prisotnost hrošča močivrski krešič. Gospodarjenje se v ekocelici ne izvaja. Pri gradnji novih ali rekonstrukciji obstoječih vlak se trase umesti izven ekocelice oziroma če to teren onemogoča na skrajni rob ekocelice.

Habitatni tip Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (*Genisto januensis-Pinetum*)

- Ohranja se naravni razvoj gozda.
- Krčitev gozda naj se ne izvaja.
- Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi.
- Novih peš in kolesarskih poti ter drugih objektov rekreacijske in turistične dejavnosti naj se ne ureja.

SI5000026 Posavsko hribovje

- Izloča naj se habitatna drevesa in ohranja naj se vsaj 3 % od celotne lesne zaloge mrtvih, odmirajočih dreves in sušic, od tega vsaj 50 % v razširjenih debelinskih razredih B in C.
- Izloča naj se ekocelice brez ukrepanja, med temi najmanj 30 % sestojev z odraslim drevjem v razširjenih debelinskih razredih B in C.
- Vzpostavi naj se mirne cone.
- Ohranja naj se vsaj 5-7 odmrlih in odmirajočih dreves/ha (habitatna drevesa), prevladuje naj drevje s premeri nad 30 cm.
- Nova plezališča, izletišča jadralskih padalcev, nove pohodniške poti ali opazovalnice za ptice na območju Natura 2000 niso zaželeni. Lokacije morebitnih novih plezališč ali izletišč jadralskih padalcev, na novo povečanega obiska plezalcev ali fotografiranja ptic naj se sporoči ZRSVN. Prav tako naj se ZRSVN obvesti o nastajanju novih ali obnovi pohodniških poti.
- Ohranja naj se površino varovalnih gozdov.
- Gozdov naj se ne krči. Gospodarjenje naj bo malopovršinsko, nizke intenzitete ali pa ga naj ne bo. Pomlajevanje gozda naj se izvaja z odstranjevanjem posamičnih dreves ali pa se prepusti naravnim dogodkom.
- Načrtovanje novih grajenih ali pripravljenih gozdnih prometnic ter njihova rekonstrukcija ali vzpostavitev prevoznosti naj se ne izvede ob potokih ter na mokriščih, drugod pa le v sodelovanju z ZRSVN.
- Gozdarskih žičnic se ne postavlja v celotnem območju Natura 2000.
- Na celotni površini območja Natura 2000 Posavsko hribovje naj se določi 2. stopnjo funkcije biotske raznovrstnosti.
- Ohranja naj se vsa drevesa, v ali na katerih so opažena dupla ali gnezda ptic. Drevo se izloči kot habitatno drevo. O gnezdih črne štoklje, planinskega orla, sokola selca in velike uharice naj se obvesti ZRSVN in okrog gnezda (v razdalji, ki ustreza posamezni vrsti in je navedena spodaj) vzpostavi mirno cono ali ekocelico brez ukrepanja.
- V polmeru 300 m okoli znanih gnezd sokola selca naj se oblikuje mirne cone, v katerih se vsaj v času od 1. januarja do 30. junija ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje gozdnih prometnic. Razdalja polmera upošteva razgibanost terena.
- V okolici znanih gnezd planinskega orla (500 m) naj se oblikuje mirne cone, v katerih se vsaj v času od 1. januarja do 31. avgusta ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje gozdnih prometnic. Razdalja polmera upošteva razgibanost terena.
- V okolici znanih gnezd črne štoklje (400 m) naj se oblikuje mirne cone, v katerih se vsaj v času od 15. marca do 15. avgusta ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje gozdnih prometnic. Razdalja polmera upošteva razgibanost terena.
- V okolici znanih gnezd velike uharice (300 m) naj se oblikuje mirne cone, v katerih se vsaj v času od 1. januarja do 31. julija ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje gozdnih prometnic. Razdalja polmera upošteva razgibanost terena.
- Za belovratega muharja naj se v okviru območja zagotovi 60 % gozdnih površin s tesnim ali normalnim sklepom krošenj.

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja (EPO)

Splošne usmeritve za ekološko pomembna območja (EPO)

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja (N2000), so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Konkretne varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja (EPO)

• Zasavsko hribovje (12100)

Upoštevajo naj se usmeritve navedene za območje Natura 2000 SI5000026 Posavsko hribovje. Dodatno naj se upošteva naslednje usmeritve:

- Gospodarjenje z gozdom naj zagotavlja ohranitev ali vzpostavitev naravne oz. naravi podobne sestave gozdnih življenjskih združb in krepitev odpornosti gozdov.
- Izbere naj se manjše površine sestojev, kjer bo proizvodna doba daljša – za povečanje deleža starega, debelega drevja in semenjakov (predvsem listavcev, bukev, gorski javor...).
- Pri izvajanju gozdnogospodarskih del naj se izogiba aktivnim gnezdiščem, brlogom ali zavetiščem živalskih in rastlinskih vrst, neaktivna pa naj se ohranjajo. V času reproduktivnega obdobja živali (pomladni in zgodnje poletni čas) naj se izogiba gozdarsko - tehničnim oparilom (npr. gradbeni posegi, sečnja in spravilo), s katerimi bi vznemirjali živali.
- Ohranja naj se gozdove in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih, v vodotoke in obrežno vegetacijo naj se ne posega.
- Ohranja naj se rastišču primerna sestava drevesnih vrst in gozdnih združb, v spremenjenih in izmenjanih sestojih naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primerne sestave gozdnih združb. Spodbuja naj se naravno pomlajevanje.
- Odstranjuje naj se invazivne vrste.
- Strugo in brežine vodotoka naj se ne nasipa, utrjuje ali zasipa. V neposredni bližini vodotoka naj se ne skladišči lesa ali odlaga drugega materiala. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Pri sečnji na območju vodotoka naj se uporabljajo biološko razgradljiva olja.

• Kum (14800)

Upoštevajo naj se usmeritve navedene za območje Natura 2000 SI3000181 Kum. Dodatno naj se upošteva naslednje usmeritve:

- Gospodarjenje z gozdom naj zagotavlja ohranitev ali vzpostavitev naravne oz. naravi podobne sestave gozdnih življenjskih združb in krepitev odpornosti gozdov.
- Izbere naj se manjše površine sestojev, kjer bo proizvodna doba daljša – za povečanje deleža starega, debelega drevja in semenjakov (predvsem listavcev, bukev, gorski javor...).
- Pri izvajanju gozdnogospodarskih del naj se izogiba aktivnim gnezdiščem, brlogom ali zavetiščem živalskih in rastlinskih vrst, neaktivna pa naj se ohranjajo. V času reproduktivnega obdobja živali (pomladni in zgodnje poletni čas) naj se izogiba gozdarsko - tehničnim oparilom (npr. gradbeni posegi, sečnja in spravilo) s katerimi bi vznemirjali živali.
- Ohranja naj se gozdove in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih, v vodotoke in obrežno vegetacijo naj se ne posega.
- Za transport lesa naj se na erozijskih oziroma labilnih območjih uporabljajo pravilna sredstva, ki imajo najmanjši negativni vpliv na erozijo, pomembne habitate oziroma rastišča.

Konkretna varstvena usmeritve za Upravljavsko cono D – območje navadnega koščaka:

- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu.
- V neposredni bližini vodotokov (vsaj 10 m pas oz. širše, če tako določajo usmeritve pri NV) naj se ne gradi nove gozdarske infrastrukture (prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija prometnic in ureditev pripravljenih gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotokov naj se izvaja tako, da ne pride do njihovega zasipavanja in v zimskem obdobju ter v sodelovanju z ZRSVN. Morebitna prečenja vodotokov naj se z namenom čim manjšega posega, izvaja čim bolj pravokotno na strugo.
- Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotokih, sečni ostanki pa ne odlagajo v strugo potokov, lesa se ne deponira v in ob vodotok. Vodotokov naj se ne onesnažuje. Zaželeno je uporaba biološko razgradljivih olj.
- V 10 m pasu brežine vodotokov naj se sečnja izvaja tako, da se zagotavlja stalna zastrtost vodotokov (razen pri sečnji iglavcev). Izvaja naj se le sečnja posameznih dreves, obrežna vegetacija se ohranja.
- Ohranja naj se zamočvirjene gozdne površine z višjim deležem odmrle lesne biomase (3-5 %).
- V pasu 15 metrov od vodotoka naj se ne izvaja krčitev gozda.

Usmeritve za krepitev klimatske funkcije

Ta funkcija je najbolj pogojena s stabilnimi, zdravimi, na boleznih odpornimi gozdnimi sestoji, ki jih običajno označuje naraven, rastišču primeren gozd v njegovi odrasli razvojni fazi. Zato jo zagotavljamo z vsemi pomembnimi ukrepi za dvig stabilnosti in odpornosti gozdov.

Usmeritve za krepitev zaščitne funkcije

Za krepitev te funkcije veljajo usmeritve za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Poleg teh veljajo še naslednje posebne usmeritve:

- V predelih, kjer pri ukrepanju poleg sestojja ščitimo še nižje ležeče elemente ogroženosti (ljudi, objekte in infrastrukturo), imajo prednost ukrepi za zagotavljanje zaščite ljudi.
- Načrtovana gozdnogojitvena dela naj bodo manj intenzivna. Izvajajo naj se pod strogimi varstvenimi ukrepi (opozorilne table, zapora cest ipd.).
- Najbolj so primerni mozaična zgradba gozda, strukturirani sestoji s široko porazdelitvijo debeline drevja. V gozdu naj se ohranja znaten delež pionirskih listavcev in neguje polnilni sloj. Na območju nad ogroženimi objekti so zaželeni čim bolj gosti sestoji.
- Ohranja se vse gozdne otoke, omejk, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda, ki predstavljajo tudi zaščito pred vetrom.
- Po opravljeni sečnji in spravilu je potrebno vzpostaviti gozdni red in sanirati vse nastale poškodbe na gozdnih prometnicah in urediti njihovo odvodnjevanje.

Usmeritve za krepitev higiensko-zdravstvene funkcije

Večina usmeritev, ki veljajo za klimatsko funkcijo, velja tudi za higiensko-zdravstveno funkcijo. Za krepitev slednje so pomembne še naslednje usmeritve:

- Ohranja se vse gozdne otoke, omejk, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda, ki predstavljajo tudi zaščito pred vetrom.
- Po opravljeni sečnji in spravilu je potrebno vzpostaviti gozdni red in sanirati vse nastale poškodbe na gozdnih prometnicah in urediti njihovo odvodnjevanje.

- priporočljivo je malopovršinsko gospodarjenje;
- ohranjati in pospeševati strukturno in vrstno pestrost ter pospeševati naravno drevesno sestavo
- pospeševati obstojnejše in na emisije odpornejše drevesne vrste, praviloma v mešanosti, ki je zelo blizu naravne;
- z izbiralnimi redčenji povečevati vitalnost ter stabilnost gozdov;
- vzdrževanje bujnega gozdnega robu in polnilnega sloja v okolici emisijskih virov in večjih naselij;
- spremljati zdravstveno stanja po posameznih drevesnih vrstah;
- prepovedane so večjepovršinske oplodne in panjevske sečnja ter direktne premene.

Usmeritve za obrambne funkcije

Na območjih gozdov, ki imajo poudarjeno obrambno funkcijo zato, ker varujejo črpališča pitne vode, je potrebno vsa dela načrtovati in opravljati v skladu z omejitvami in zahtevami, vsebovanih v odlokih o varstvenih pasovih vodnih virov ter v drugih pravnih aktih, ki varujejo vodne vire ter njihove varstvene pasove. Pri gospodarjenju z gozdovi na teh območjih je treba upoštevati tudi usmeritve za krepitev hidrološke funkcije.

Usmeritve za krepitev rekreacijske funkcije

- Obisk v gozdove naj se usmerja v skladu s členitvijo gozdnega prostora z vidika rekreacije.
- Zaželeno je raznodobna in malopovršinska zgradba sestojev, popestrjena s kombinacijo različnih zgradb, z nekoliko večjim deležem starejših razvojnih faz, z visokimi lesnimi zalogami, s čim pestrejšo strukturo rastišča primernih drevesnih in grmovnih vrst.
- Ob poteh in stezah se kot nosilce izbira estetsko zanimiva drevesa, drevesa, primerna za plezanje, drevesa plodonosnih vrst, lepo cvetoča drevesa.
- Gozdni rob naj bo horizontalno in vertikalno razgiban.
- Dosledno se izvaja gozdni red.
- Pogosto obiskane poti in vstopne točke na delovišča na erodibilnih terenih naj se utrjuje s kamenjem, debli in vejami. Na področjih, kjer zaradi prevelikega obiska na poteh in ob njih prihaja do poškodb gozdnih tal, je treba le-ta protierozijsko sanirati (preusmerjanje obiskovalcev na druge poti - s kupi vejevja na poteh, kjer so poškodovana tla, sanacija s podlaganjem stopnic-okroglic ipd.)
- Gozdne prometnice se načrtuje tako, da lahko služijo tudi rekreaciji.
- Ob poteh na poudarjenih točkah oziroma na vrhovih se oblikuje in vzdržuje razgledišča (vedutne sečnje).
- V primerih, ko gre za večje sanacije po ujmah in drugih posegih, ki bi utegnili zanimati javnost, se na teren za obdobje dela postavi informativne table (vsebina: vzrok posega, postopek, načrtovalec in izvajalec del).
- O stanju gozdov, večjih posegih in urejanju rekreacijske infrastrukture ter drugem pomembnejšem dogajanju se preko medijev obvešča javnost.
- Sodelovanje z zainteresiranimi souporabniki gozdnega prostora in z lokalnimi skupnostmi;
- Z inšpekcijsko službo se intenzivno sodeluje glede nadzora prepovedanega odlaganja odpadkov.

Usmeritve za krepitev turistične funkcije

Usmeritve so podobne usmeritvam za rekreacijsko funkcijo. Na območju poti se skrb nameni vzdrževanju poti in pregledu stanja gozda.

Usmeritve za krepitev poučne funkcije

Usmeritve so podobne usmeritvam za rekreacijsko funkcijo. Na območju poti se skrb nameni vzdrževanju poti in pregledu stanja gozda.

Usmeritve za krepitev raziskovalne funkcije

V gozdnem rezervatu Matica ukrepi niso dovoljeni. Ob spremstvu delavca Zavoda za gozdove Slovenije je dovoljen obisk gozda po označenih poteh, ki potekajo skozi gozdni rezervat. V njih je dovoljeno vzdrževanje ogledne poti ter informacijskih tabel, ki so določene v načrtih za gospodarjenje z gozdovi. Izdelavo nove poti se dovoli le z dovoljenjem MKGP. Na raziskovalnih ploskvah se pri delu upošteva omejitev, ki jih zahteva konkretno proučevanje. Za gospodarjenje na raziskovalnih ploskvah ni predvidenih posebnih omejitev. Spremljanje stanja gozdnega rezervata in raziskovalnih ploskev izvaja ZGS v sodelovanju z izvajalci javnih služb s področja varstva okolja in znanstveno-raziskovalnimi ter izobraževalnimi organizacijami.

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja naravnih vrednot

Usmeritve povzemajo Naravovarstvene smernice za GGN GGE Dobovec-Kum (2026-2035) (ZRSVN, 2025).

Splošne varstvene usmeritve

Vse posege in dejavnosti v neposredni okolici in v vplivnem območju naravnih vrednot naj se izvajajo tako, da se ne uničijo, poškodujejo ali spremenijo lastnosti naravne vrednote.

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.

na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.

na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.

na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote.

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,

za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,

za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,

naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z izdelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve

Površinske geomorfološke naravne vrednote

Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.

Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za

naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.

Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

Sten, stropa in tal, zraka v jami ter vode, ki tečejo skozi jamo, se ne onesnažuje.

Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov in hrupa se ne povzroča.

Odpadkov in drugega materiala se ne odlaga ali skladišči v jami, tekočih odpadkov se ne odvaja v jamo in se jih ne izliva v jami.

V jamo se ne vnaša organskih snovi.

Geološke naravne vrednote

Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.

Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.

Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.

Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Delov naravne vrednote se ne lomi, razbija, odkopava ali odnaša v takem obsegu, da se uniči nahajališče oziroma okrne lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.

Z namenom preprečitve erozije, neugodnega delovanja atmosferilij in vegetacije se naravno vrednoto lahko fizično zaščiti (prekrije), odstrani vegetacijo in podobno.

Hidrološke naravne vrednote

Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.

Objekte in naprave za različne namene se na naravni vrednoti namešča oziroma se njihovo delovanje zagotavlja tako, da se ne prekinja zveznosti vodnega toka, da se ne spreminja ali bistveno ne spreminja količina vode in hitrost pretoka, prostorska in časovna razporeditev voda, smer toka oziroma morskih tokov, oblika in dno struge vodotoka oziroma jezera in morja ter, da se bistveno ne spremenijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote. Na slapšičih, slapovih in v koritih se ohranja naraven pretok.

Na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov.

V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Botanične naravne vrednote

Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču in da se ohranja rastline, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.

Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.

Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.

Rastlin se ne požiga.

Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.

Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Zoološke naravne vrednote

Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere za živali. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje temperature vode, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje,

ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.

Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovpada z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.

Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.

Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.

Ekosistemske naravne vrednote

Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.

Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.

Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.

Na naravno vrednoto s ene vnaša gensko spremenjenih organizmov.

Drevesne naravne vrednote

Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.

Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debla ali rastišča oz. površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.

Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.

Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.

Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritruje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno

Konkretna varstvena usmeritve za naravne vrednote

Krajinski park Kum

Prepovedano je:

gozdarsko izkoriščanje brez omejitev,

sekati na golo,

razgaljanje površin pokritih z vegetacijo

povzročanje hrupa, eksplozij in vibracij,

naseljevanje tujih rastlinskih in živalskih vrst v prosto naravo.

Naravni spomenik skalna pečina pod Završjem, greben Krvava Peč-Planina, Čebulova dolina, soteska Ribnika, Završki čeren, Turkova prepad, Šklendrovec in izvir Mitovščice

Prepovedano je:

- onesnaževati vodo,
- spreminjati vodni režim,
- odlagati ali odmetavati odpadke vseh vrst v strugo na breg ali v neposredno bližino vode,
- izvajanje gradbenih del, odkopavanje ali zasipanje terena.

Naravni spomenik Golica krednih kamenin

Prepovedano je:

- odkopavati lomiti ali razbijati kamenine,
- izvajanje zemeljskih dela in gradenj vseh vrst,
- miniranje ali povzročanje vibracij.

Naravni spomenik bukev nad Boričami

Prepovedano je:

- sekati, obsekavati, lomiti oziroma drugače nasilno uničevati ali poškodovati spomenike,
- slabšati rastiščne pogoje z odstranjevanjem zemlje, odkrivanjem korenin, zasipavanjem debla in površine nad koreninami, spreminjati višino talne vode in kislost oz. bazičnost tal, spuščati škodljive tekočine ali plinaste snovi na območju rastišča ter odlagati kakršenkoli material in odpadne snovi,
- spreminjati obstoječo osončenost spomenikov in rastišča,
- obešati, pritrvjavati, postavljati ali naslanjati tuja telesa na deblo, korenine ali veje (razen oznake naravnega spomenika) ali jih odlagati pod krošnjo,
- zgraditi večje stalne objekte na območju neposrednega rastišča.

5596 gozdovi po Matico – gozdni rezervat

Območje naj se še naprej prepušča naravnemu razvoju brez gospodarjenja z gozdom.

296 Sopota

Novo gozdno infrastrukturo naj se umešča vsaj 15 m stran od vodotoka. V izogib spremembi morfologije struge vodotoka naj se z gozdno infrastrukturo ne posega v brežino vodotoka, brežin naj se ne nasipava. Morebitna prečenja vodotoka naj se izvede čim bolj pravokotno na strugo.

V izogib poškodbam morfoloških oblik v strugi potoka naj se spravila lesa ne izvaja po potoku.

- Obvodno vegetacijo in vegetacijo na brežinah naj se ohranja, obnova drevnine naj se izvaja postopno in izmenično na krajših odsekih. Panjev naj se ne odstranjuje.
- Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotokov in neposredno ob vodotok.
- Neposredno ob vodotoku naj se ne skladišči lesa. Dopustno je kratkotrajno odlaganje lesa v času sečnje in spravila.

- Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja.

Za varstvo raka koščaka naj se upošteva varstvene usmeritve, navedene pri Upravljavski coni D.

5522 Ribnik – soteska, 5531 Šklendrovec, 8065 Smeškovec in 5570 Bajdetov graben s slapovi

Krčenja obvodne drevnine, mejic in posameznega drevja, razen nujnega selektivnega redčenja drevnine, ki ovira pretok in sanitarne sečnje iglavcev, naj se ne izvaja. Krčitev gozda se ne izvaja v pasu 15 m od vodotokov. Sečnja v obrežnem pasu se izvaja izven gnezditvene sezone ptic; torej med 1. avgustom in 1. marcem.

- Pušča naj se starejše debelo drevje, ki ne ovira pretoka, ki služi za habitat duplarjem.
- Ohranja se zveznost vodnega toka, naraven pretok ter naravne značilnosti kot so brzice, tolmini, manjša prodišča, slapovja, struge, brežine.
- Ohranja se zveznost in pestra višinska strukturiranost obvodne vegetacije
- Ohranja naj se mehcolesne drevesne vrste (topol, vrba), ki so habitat mednarodno varovane in zavarovane vrste škrlatnega kukuja (*Cucujus cinnaberinus*).
- Na vodotokih vodnih telesih in v območju, ki ga dosegajo visoke vode se ne skladišči lesa.
- Rampanje lesa naj se izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo.
- Sečne ostanke v in ob strugi je potrebno po sečnji odstraniti. Sečnih ostankov se ne pušča v pasu, ki ga dosegajo visoke vode.
- Vlačenje po strugi in skladiščenje lesa tudi izven gozdnega prostora naj se ne izvaja. V obrežnem pasu vodotokov in njihovem neposrednem zaledju (do 30 m) gradnja oz. priprava novih gozdnih prometnic ni ustrezna. Če ni drugih prostorskih možnosti, naj načrtovanje in trasiranje prometnic poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. Možna so posamezna točkovna prečenja vodnih teles, ki naj potekajo čim bolj pravokotno na vodno telo. Prečenje preko izrazitih geomorfoloških oblik kot so korita, slapišča, tolmini, skalni skoki, ipd. niso dopustna.
- Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (15 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka. Ob rekonstrukciji naj se na strmih območjih prepreči valjenje materiala po pobočju in v vodotoke.
- Odvzem materiala (npr. za utrjevanje gozdnih prometnic) naj se ne izvaja.

5754 Podkraj – skalni osamelec, 5574 Okrogi, 5593 Matica – osamelci, 5769 Zagrad – skalni osamelci, 5626 Završje – skalna pečina, 5533 Završki čeren, 5536 Krvava peč - Planina – greben, 5537 Čebulova dolina, 5523 Kozlova gora – nahajališče fosilov

- Novih g. cest in daljših primarnih gozdnih vlak naj se ne gradi.
- Ohranja naj se starorasle sestoje z manj intenzivnim gospodarjenjem.
- Umeščanje gozdarskih žičnic naj se predhodno uskladi z ZRSVN.

1012 Mitovski slap, 1014 Mitovščica –izvir, 5594 Izvirišče, 5529 Završje - izvir

- Ohranja naj se naravno drevesno sestavo.
- Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi.

7909 Boriče – bukev

- Na drevesu naj se izvaja le strokovne arboristične posege, ki ne bodo škodili vitalnosti drevesa.

- V radiju krošnje naj se rastišča dreves ne spreminja.
- Na drevesih naj se izvajajo samo strokovni arboristični posegi, ki ne bodo škodili vitalnosti drevesa.
- Spreminjanje rastišč dreves brez soglasja ZRSVN ni dovoljeno.

Jame

Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam. Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškodujejo podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- Kjer potek rogov jam ni natančno znan, naj se v izogib morebitnega uničenja med gradbenimi deli (obsežnejša dela, npr. gradnja gozdnih cest), pred začetkom del pridobi dokumentacijo stanja jame oz. potek njenih rogov. Nad znanimi rovi naj se prilagodi potek trase (naj se jim izogne).

V kolikor se razpolaga z novimi, dodatnimi podatki o jamah, se jih sporoči Inštitutu za raziskovanje krasi Znanstveno raziskovalnega centra SAZU. Zbiranje in izpopolnjevanje podatkov o jamah so naveden v Pravilniku o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06).

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja kulturne dediščine

Pri gospodarjenju na območjih s poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine je treba upoštevati pravne načine varstva kulturne dediščine, zbrane v »Priročniku pravnih režimov varstva, ki jih je treba upoštevati pri prostorskem načrtovanju in posegih v prostor v območjih kulturne dediščine (2011)« (https://situla.gov.si/predpisi/P_11_11_02.htm#an).

Dodatni pravni režimi varstva so opredeljeni v aktih o razglasitvi posameznega objekta za kulturni spomenik - v različnih odlokih iz Uradnega vestnika Zasavje: Odlok o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju občine Trbovlje (Uradni vestnik Zasavja, št. 23/2022-27) ter v veljavnih prostorskih aktih občin: Odlok o občinskem prostorskem načrtu občine Hrastnik (Uradni vestnik Zasavja, št. 2/2016) in Odlok o občinskem prostorskem načrtu občine Trbovlje (Uradni vestnik Zasavja, št. 29/2015).

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;

- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

V vplivnih območjih spomenikov velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;

V vplivnih območjih registrirane dediščine velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorsko integriteto, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

Posege in dejavnosti v prostoru se načrtuje in izvaja tako, da se arheološka najdišča ohranja. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varuje pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej našteje nedopustne posege:
- če ni možno najti drugih rešitev ali če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije,
- odstranjevanje storov/drevesnih panjev s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,

- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

Pristojni območni enoti Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;

Ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

Na območjih stavbne dediščine se varujejo:

- gabariti, gradivo, oblikovanost,
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
- celovitost dediščine v prostoru.

Na območjih naselbinske dediščine se varujejo:

- morfološka zasnova naselja,
- prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
- naravne ter druge meje rasti in robove,
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega).

Na območjih kulturne krajine se varujejo:

- krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
- značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
- odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
- preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi.

Na območjih memorialne dediščine se varujejo:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

Na območjih druge dediščine se varujejo:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
- osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.
- V osnovi za vse enote kulturne dediščine velja, da naj se območje obdelave umakne izven enote dediščine.

Konkretno varstvene usmeritve povzemajo dopis Gozdno gospodarski načrt GGE Dobovec - Kum (2026-2035) Kulturnovarstvene usmeritve (ZVKDS, OE Celje, 2025).

Preglednica 55: Usmeritve za varstvo kulturne dediščine s 1. stopnjo poudarjenosti

EŠD	Ime	Režim in podrežim	Usmeritve
1-01751	Kum - Cerkev sv. Neže	vplivno območje spomenika	Upoštevanje varstvenega režima iz odloka.
1-08409	Ključevica - Gradišče	spomenik	Upoštevanje varstvenega režima iz odloka.
1-08410	Kum - Arheološko območje Kum	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-08431	Završje - Kapelica sv. Mihaela v Čebulovi dolini	spomenik	Upoštevanje varstvenega režima iz odloka. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-08784	Podkraj pri Hrastniku - Rimskodobna naselbina Ribnik	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-14024	Podkum - Znamenje	dediščina, stavbna	Upoštevanje varstvenega režima.
1-14247	Padež pri Podkumu - Kapelica sv. Jakoba starejšega	dediščina, stavbna	Upoštevanje varstvenega režima.
1-14599	Borovak pri Podkumu - Arheološko najdišče Jama Mamula	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima.
1-14603	Jazbine pri Podkumu - Arheološko območje	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima.
1-14607	Padež pri Podkumu - Arheološko območje Padež	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima.
1-14609	Podkum - Arheološko najdišče	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima.
1-15878	Osredok pri Podkumu - Kotarjev mlin	dediščina, stavbna	Upoštevanje varstvenega režima.
1-19293	Šklendrovec - Spomenik v NOB padlim članom Grabnarjeve družine	memorialna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima.
1-29678	Završje - Dvorec Prusnik	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima. Večji poseki dreves v območju gradišča niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS/KVM ter v primeru, da je v sklopu načrtovanega posega potrebno opraviti predhodne arheološke raziskave tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.

Preglednica 56: Usmeritve za varstvo kulturne dediščine z 2. stopnjo poudarjenosti

EŠD	Ime	Režim in podrežim	Usmeritve
1-08102	Podkum - Domačija Medved	dediščina, stavbna	Upoštevanje varstvenega režima.
1-16524	Mali Kum - Vas	Dediščina, naselbinska	Upoštevanje varstvenega režima.
1-30855	Ključevica - Domačija Ključevica 13	dediščina, stavbna	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-01753	Završje - Cerkev sv. Mihaela	vplivno območje spomenika	Upoštevanje varstvenega režima iz odloka. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-30684	Završje - Kašča na domačiji Završje 18	vplivno območje spomenika	Upoštevanje varstvenega režima iz odloka.

Varstveni režimi, povezani z gospodarjenjem z gozdom, so navedeni v naslednjih poglavjih Odloka o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju občine Trbovlje:

Splošni varstveni režim za nepremične kulturne spomenike

spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegovih kulturnih lastnosti,

Varstveni režim za arheološka najdišča

Varstveni cilj arheološkega najdišča je ohranitev njegovih varovanih vrednot, pri čemer se spodbuja identificiranje, dokumentiranje, vrednotenje in interpretiranje arheoloških ostalin z izvedbo znanstvenih raziskav. Spodbujajo se posegi, ki so namenjeni ohranitvi, varstvu, novim spoznanjem, oživljanju in prezentaciji arheoloških ostalin.

V zemeljske plasti robnih delov arheoloških najdišč se posega izjemoma, če je poseg v javnem interesu in če ni možno najti drugih rešitev ter se na podlagi rezultatov predhodno opravljenih arheoloških raziskav izkaže, da je to možno.

V zemeljske plasti arheoloških najdišč se lahko posega tudi, če so bila stavbna zemljišča že določena v veljavnem prostorskem planu Občine in če se na podlagi rezultatov predhodno opravljenih arheoloških raziskav izkaže, da je to možno.

Posegi v prostor oziroma zemeljske plasti arheološkega najdišča in dejavnosti, kot so:

- vojaška in druga urjenja, ki povzročajo vibracije in eksplozije,
- odlaganje odpadkov in odvajanje oziroma izpuščanje odpadnih voda niso dopustni.

Iskanje arheoloških ostalin in uporaba iskalnikov kovin in drugih tehničnih sredstev za te namene nepooblaščenim osebam ni dopustno.

Pri gospodarjenju z gozdom na območju arheoloških najdišč je potrebno upoštevati:

- pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves,
- pri spravilu lesa se v največji možni meri uporablja le obstoječe prometnice,
- izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov, kot so kamnite groblje, gomile ali strukture iz suhega zidu,
- vleka lesa je dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani,
- v območju najdišča ni dopustno kuriti lesa, kot tudi ne v njegovi neposredni bližini.

Pri določanju namenske rabe prostora na obstoječih zelenih površinah je potrebno upoštevati, da je s stališča varstva arheološke dediščine na območju arheološkega najdišča najustreznejša namembnost, ki ne predvideva poseganja v zemeljske plasti.

Na arheoloških najdiščih je potrebno po poškodbi, ki je posledica naravnih procesov ali ekscesnega posega, izvesti dokumentiranje uničenja in rekonstrukcijo konfiguracije terena.

V primeru izjemnega odkritja, predvsem ostankov grajenih struktur, je potrebno ostaline ohraniti ali prezentirati na mestu odkritja.

Splošni varstveni režim za vplivno območje

ohranjanje tradicionalne rabe, prostorskih razmerij, značilnih vedut in pogledov, preprečevanje sajenja neavtohtonih dreves in grmovnic in drugih ureditev, ki niso v skladu z značajem spomenika in prostora.

Več o usmeritvah za posege v vplivno območje dediščine je zapisano v poglavju 6.2.7 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.

Usmeritve za krepitev estetske funkcije

- Zaželeno je raznodobna in malopovršinska zgradba sestojev s čim pestrejšo strukturo rastišču primernih vrst. Zaželen je večji delež starejših razvojnih faz, z visokimi lesnimi zalogami.
- Ohranja naj se gozdne otoke, omejke, obvodno vegetacijo vzdolž strug vodotokov in posamezna drevje ter skupine drevja in grmičevja v gozdnem prostoru in izven gozda, s katerimi se povečuje estetsko vrednost krajine.
- Pospešuje, ohranja in varuje se minoritetne in še posebej lepo cvetoče drevesne in grmovne vrste. Ohranja in po možnosti vzdržuje se estetsko zanimiva drevesa in grme oziroma skupine le-teh. Merila so izredne dimenzije drevja, izjemen habitus. Ta drevesa se ohranja do zrelosti za sanitarno sečnjo.
- Posebna skrb velja negi mladovij in ohranjanju naravnih oziroma oblikovanju pronaravnih gozdnih robov.
- Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk naj se izvaja vedutno sečnjo, pri tem naj se pazi na vtis, ki ga ima gozdni prostor v okolici objektov, ki so pomembni z vidika kulturne dediščine; ob kulturnih spomenikih naj se ohrani sestojni značaj gozda in zeleno kuliso.
- Namensko naj se pušča zanimive vedute in posamezna drevesa, ki obogatijo kvaliteto krajine in njen izgled.
- Evidentira in ohranja naj se izjemna drevesa in grme oziroma skupine le-teh; merila za evidentiranje in ohranjanje izjemnih dreves so izredne dimenzije drevja, izjemen habitus; objekte se ohranja v dogovoru z lastnikom gozda; za večje oziroma vrednejše objekte je potrebno sprožiti postopek za ustrezno zaščito.
- Informativne, opozorilne in usmerjevalne table ter druge oznake ter počivališča morajo biti zasnovane tako, da niso estetsko moteče.

Usmeritve za krepitev lesnoproizvodne funkcije

Za krepitev lesnoproizvodne funkcije gozdov je potrebno dosledno upoštevati gozdnogojitvene usmeritve in izvrševati ukrepe, zapisane v usmeritvah za gospodarjenje z gozdovi.

Usmeritve za krepitev funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin

- Na območju večje gostote stalnih čebelnjakov se to funkcijo krepí s pospeševanjem in varstvom zdravih in vitalnih dreves medonosnih vrst (lipa/lipovec, češnja, kostanj idr.). Na primernih rastiščih se načrtuje sadnjo manjših skupin dreves medovitih vrst listavcev.

- Čebelnjake naj se načrtno postavlja na ustrezna mesta; lokacije premičnih čebelnjakov se skupaj s čebelarji določi na mestih, kjer ne bodo ovirali gospodarjenja z gozdovi;
- Ohranja in pospešuje naj se drevesne vrste, katerih dele se izkorišča kot druge gozdne dobrine (npr. kostanj, robinija).
- Javnost se usmerja, izobražuje in informira o omejitvah pri pridobivanju drugih gozdnih dobrin (vsebine iz Pravilnika o varstvu gozdov, aktov o zavarovanju naravnih vrednot in drugih pravnih aktov) s pomočjo informativnih, opozorilnih in usmerjevalnih tabel in markacij, zloženk, vodnikov ter s pomočjo medijev.
- Izvaja se neposredni nadzor glede na vsebino Pravilnika o varstvu gozdov, zlasti glede nabiranja gob in mahu.

Usmeritve za krepitev lovnogospodarske funkcije

- Pri načrtovanju in izvedbi del za lovnogospodarsko funkcijo se upošteva usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in usmeritve za funkcijo ohranjanja naravnih vrednot.
- Številčnost populacij divjadi, primarno rastlinojede parkljaste divjadi, se usmerja tako, da je usklajena s prehransko nosilnostjo okolja. Višino in strukturo odvzema se uravnava glede na številčnost, starostno in spolno strukturo, zdravstveno stanje populacij ter glede na stanje prehranskega in bivalnega okolja divjadi.
- Krmišča in njim pripadajoče funkcionalne lovskotehnične objekte se lahko na novo postavi le v soglasju z lastnikom zemljišča ter s strokovnimi službami na ZGS. Solnic in mrhovišč za male zveri se ne sme postavljati v mladovjih, v sestojih v obnovi, ob cestah, v bližini manj kot 50 m od vodnih virov ter v območjih redkih, ogroženih ter zavarovanih živalskih in rastlinskih vrst.
- Lovskotehnične objekte in naprave (preže, solnice, krmišča ...) naj se izdeluje izključno iz naravnih materialov. Po preteku življenjske dobe naj se jih odstrani ali nadomesti z novimi.
- Izvaja se neposredni nadzor glede na vsebino Zakona o ohranjanju narave (Ur. l. RS 96/04, 46/14, 31/18, 82/20, 3/22, 105/22 in 18/23).
- Izvaja se vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu in gozdnem prostoru, vzdrževanje grmišč ter vzdrževanje gozdnega robu.
- Ohranja in pospešuje plodonosne grmovne in drevesne vrste.
- Pri uvajanju sestojev v pomlajevanje naj se stremi k oblikovanju večjih jeder s premerom vsaj dveh drevesnih višin.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Podane so splošne usmeritve, ki naj se konkretizirajo v gozdnogojitvenih načrtih.

Zaradi vzpostavljanja primernih habitatov živalskih vrst se v sestojih izbira posamezna drevesa ali majhne skupinice drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oziroma do starosti dveh proizvodnih dob. Pušča se prihranjence in semenjake.

Votla drevesa in posamezne sušice se ohrani kot življenjski prostor duplarjev. Pušča se vsa drevesa z gnezdi, ki imajo premer večji od 40 cm.

Ohranja se gozdne otoke, omejke, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda kot koridorje za prehod živali (ptičev, malih sesalcev in glodavcev). Posebno skrb je potrebno posvetiti vodnim in mokrotnim ekosistemom.

Za usklajenost med rastlinsko in živalsko komponento gozda je posebej pomembno, da preprečimo zaraščanje in pogozdovanje pašnikov ter travnikov v gozdu in gozdnem prostoru ter zagotovimo njihovo redno vzdrževanje. Izvajanje teh ukrepov zmanjšuje prekomerno objedanje mladja in s tem negativne vplive na naravno pomlajevanje.

Ohranja in pospešuje naj se grmovne vrste in vse plodonosne rastlinske vrste (npr. maklen, jerebika, češnja, mokovec, beli gaber), ki v zimskem času predstavljajo prehransko osnovo rastlinojedim vrstam divjadi. Ohranjanje grmovnih vrst pri negi mladja, ki ne ovirajo razvoja mladja, zlasti v zimskem času povečuje prehransko osnovo rastlinojedih živalskih vrst in zagotovi racionalno izvajanje nege. Grmovne vrste moramo ohranjati tako v gozdu kot na gozdnem robu. Grmovje je potrebno tudi za gnezdenje in prehrano ptic. Skrbeti je potrebno za neokrnjen gozdni rob. Pri negi naj se pospešuje njegovo vertikalno in horizontalno razgibano zgradbo ter plodonosne drevesne in grmovne vrste.

Če je le mogoče, naj se vzpostavijo naravni gozdni ekosistemi in časovno opredeljeni mirni predeli v njih (zimovališča, gnezdišča, ipd.). Zagotovi naj se nemoten razvoj posameznih prostoživečih vrst živali. To velja še posebej za redke, ogrožene in ranljive vrste.

S posegi v populacije rastlinojedih vrst divjadi se naj glede na biološke kazalnike v populacijah in njihovem okolju zagotovi naravno spolno in starostno strukturo v številčnosti, ki bo tudi v bodoče zagotovila ohranitev populacij posameznih vrst in uskladitev odnosov med njimi in okoljem.

Z namenom zagotavljanja čim več ustrezne hrane v zimskem času naj gospodarjenje z gozdovi zagotovi, da bo dejansko razmerje razvojnih faz čim bližje modelnemu. Pomlajevanje naj bo naravno v večjih jedrih, ki so manj občutljiva na vpliv rastlinojede divjadi.

Zaradi estetske funkcije in pestrosti ekosistemov je potrebno varovati in ohranjati negozdne ekosisteme in nekatera grmišča. Preprečevati je potrebno zaraščanje negozdnih otokov v gozdni krajini (jase) in preprečiti njihovo pogozdovanje. Lastnike gozdov je potrebno k temu spodbujati s svetovanjem in z denarnimi sredstvi iz proračuna, ki so namenjena za izboljševanje prehranskih in bivalnih pogojev za prosto živeče živali.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Smernice za varovalne gozdove

- Gospodarjenje se prilagaja varovalni funkciji gozda.
- Zagotavlja se trajna pokritost tal in preprečuje večje goloseke.
- Izvaja se nega za povečanje stabilnosti sestojev.
- Ukrepi so usmerjeni v zmanjševanje erozije in plazovitosti.

Varovalni gozdovi

V razglašeni varovalni gozdovi je pri gospodarjenju potrebno upoštevati režim gospodarjenja z varovalnimi gozdovi, kot ga določa Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št. 29/09, št. 91/10, št. 1/13, št. 39/15 in 191/20). Zagotoviti je treba:

- pravočasno obnovo oziroma posek prestarelega drevja,
- malopovršinsko izvajanje sečenj,
- puščanje primerno visokih panjev pri poseku drevja na plazovitih območjih,
- kombinirano spravilo,
- sanacijo poškodovanih tal zaradi preprečevanja erozije,

- pravočasno izvedbo vseh gozdnogojitvenih del, ki zagotavljajo ohranitev in stabilizacijo varovalne vloge gozda,
- rabo biološko razgradljivih olj pri delu s stroji in napravami,
- posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Pri delu v varovalnih gozdovih je treba še posebej paziti, da se zagotavlja neprekinjeno zastrtost tal, naravno obnavljanje sestojev in stabilno, razgibano ter strnjeno sestojno zgradbo. Intenziteta pomladitvenih sečenj naj bo prilagojena nosilni kapaciteti tal ter razvijajočemu se pomladku. Na strmih pobočjih, kjer je nevarnost plazjenja, se zaradi razbremenitve tal vzdržuje nižje lesne zaloge.

V teh gozdovih je nujna redna spremljava stanja.

Gozdovi s posebnim namenom

Ključni namen razglasitve gozdnih rezervatov je spremljanje in raziskovanje gozdov v rezervatih brez vplivov gospodarjenja. Zato gospodarjenje v gozdnih rezervatih ni dovoljeno. Gozd je prepuščen naravnemu razvoju. Vsi ukrepi so omejeni le na spremljanje razvoja gozdnega ekosistema in raziskave, ki prispevajo k boljšemu razumevanju funkcioniranja naravnih gozdov. Splošne usmeritve za razglašene gozdne rezervate določa »Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom«, ki določa tudi režim posameznih gozdnih rezervatov (v nadaljevanju Uredba).

V rezervatih je prepovedano kakršnokoli spreminjanje obstoječega stanja, poseganje v matično podlago, vode, tla, vegetacijo in živalski svet, kot so: gradbena dela, sečnja in spravilo lesa, lomljenje ali poškodovanje drevja in grmovja, nabiranje rastlin, živali, gliv in plodov, lov in ribolov ter vodenje domačih živali, onesnaževanje in povzročanje hrupa, kurjenje in bivakiranje

Z namenom varovanja posameznih območij gozdnih rezervatov v GGO se z GGN GGE, glede na ugotovljeno stanje posameznega gozdnega rezervata, določijo podrobnejše usmeritve za njegovo varstvo. Glede na ugotovljeno stanje posameznih sestojev v neposredni okolici rezervatov se z GGN GGE podajo tudi usmeritve za vzpostavitev varstvenega pasu in za gospodarjenje s sestoji v njem.

Območje varstvenega pasu okoli rezervata je potrebno dosledno upoštevati pri gospodarjenju z gozdovi in izvajanju morebitnih posegov v gozd in gozdni prostor.

Prepovedane so vse gospodarske, rekreacijske, raziskovalne in druge dejavnosti, ki bi lahko kakorkoli spremenile obstoječe naravno stanje in vplivale na nemoten naravni razvoj v prihodnosti.

Paša, razen čebelje paše, je v rezervatih prepovedana.

Dovoljeno je opravljati naloge javne gozdarske službe, javne službe ohranjanja narave in nadzorstvene naloge lovstva.

Ministrstvo lahko dovoli opravljanje posameznih raziskovalnih ali izobraževalnih nalog na podlagi vloge znanstveno – raziskovalnih ali izobraževalnih organizacij. Predhodno si pridobi mnenje Zavoda za gozdove Slovenije in Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave. V dovoljenju se navedejo tudi pogoji za opravljanje raziskovalnih ali izobraževalnih nalog.

Spremljanje stanja gozdnih rezervatov izvaja Zavod za gozdove Slovenije v sodelovanju z izvajalci javnih služb s področja varstva okolja in znanstveno-raziskovalnimi ter izobraževalnimi organizacijami.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Vsebino načrtov varstva gozdov pred požari, program varstva gozdov ter organizacijo opazovalne službe podrobno določa Pravilnik o varstvu gozdov.

Za večino gozdov (69 %) v GGE Dobovec - Kum velja 3. stopnja – srednja požarna ogroženost. Za vse ostale (31 %) velja 4. stopnja – majhna požarna ogroženost. V skladu z določili Pravilnika o varstvu gozdov za te gozdove načrt varstva pred požari ni potreben.

Veliko stopnjo požarne ogroženosti imajo samo deli odsekov, na strmih pobočjih, kjer je Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje (88B42 in 88C35).

V gozdovih z veliko in srednjo stopnjo požarne ogroženosti naj se obnova in nega sestojev izvajata v smeri pospeševanja mešanosti sestojev glede drevesne sestave. Mladovja se ne sme oblikovati na večjih strnjenih površinah, ampak raztreseno v skupinah oziroma gnezdih. Intenziteto del v mladovjih je treba povečati, da se omogoča hitrejše preraščanje iz ene v drugo razvojno fazo. Potrebno je zagotoviti ostre prehode med starejšimi in mlajšimi razvojnimi fazami. Zaželeno so krajše pomladitvene dobe. Obnova naj bo naravna, z rastišču prilagojenimi vrstami, ki so odporne na požare zaradi debelega lubja ali velike sposobnosti odganjanja iz panjev. Pospešuje naj se mešane sestoje. Obnovo za sanacijo na večjih površinah se lahko izvede tudi s setvijo ali s sadnjo pionirskih in hitrorastočih drevesnih vrst.

Ob poteh in stezah v gozdu in gozdnem prostoru, kjer je poudarjena rekreacijska ali turistična funkcija, naj se po potrebi postavi obvestilne oziroma protipožarne table. Ob zelo obiskanih poteh naj se ne kopiči sečnih ostankov.

Kurjenje oziroma sežiganje rastlinskih ostankov v bližini gozda se lahko izvaja le na način in v obdobju, ko to ne ogroža gozda. Kurjenje sečnih ostankov v okviru zatiranja podlubnikov se mora izvajati v skladu s predpisi, potreben je nadzor.

Pri izdajanju soglasij za posege v prostor je treba od upravljavcev objektov, ki v gozdnem prostoru predstavljajo požarno nevarnost za gozdove, zahtevati, da se na razdalji ene do dveh drevesnih višin od objekta redno odstranjuje vse lahko vnetljive in hitro gorljive snovi.

Širšo javnost (obiskovalce, lokalno prebivalstvo) je potrebno vseskozi ozaveščati in obveščati o nevarnosti požarov in njihovih posledicah v gozdnem okolju, tudi preko lokalnih medijev.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

V enoti ni semenskih objektov.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Usmeritve za tehnologijo dela

Tudi v prihodnje bo prevladovala klasična tehnologija - sečnja z motorno žago in spravilo s traktorjem. Na delno odprtih terenih ga bo zamenjal kombiniran način. Pod določenimi pogoji je v nekaterih odsekih možna tudi strojna sečnja. Pri vseh tehnologijah je treba skrbeti za čim manjše poškodbe tal in gozdnih sestojev ter za zaščito vodnih virov.

Na strmejših pobočjih v odsekih, ki so zaenkrat le delno odprti za traktorsko spravilo, se bo les še naprej spravil na kombiniran način z ročnim predspravilom do vlake.

V določenih pogojih je možna tudi strojna sečnja in sicer zlasti pri sanacijah naravnih ujm, na večjih površinah končnih sečenj in pri gradnjah infrastrukturnih objektov. V poštev pride tudi pri redni sečnji na večji posesti. Primernejše so površine z manjšo skalovitostjo, nosilnimi tlemi, blažjimi

nakloni in večjim deležem iglavcev. V debeljakih pride v poštev kombinacija strojne sečnje in sečnje z motorno žago.

Podrobno načrtovanje tehnologije dela in načina spravila (sem so vključene tudi podrobne lokacije, kjer je strojna sečnja možna) se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih, v tehnološkem delu le-teh, ob upoštevanju konkretnih pogojev za izvedbo sečnje in spravila ter glede na razpoložljivo tehnologijo. Ob tem se dosledno upošteva morebitne varstvene režime. Pri tem se po potrebi vključuje pristojne službe (ZVKD, ZRSVN, DRSV). Glede na gozdnogojitveni koncept ter okoljske, naravovarstvene, kulturnovarstvene in druge omejitve, se zaradi varstva gozdnih tal in sestojev določi tudi časovne omejitve za izvajanje gozdnih del.

V izogib konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, se osvešča in informira javnosti o izvajanju del. Predvsem na območjih naselij, turističnih točk in kulturno zgodovinskih znamenitosti se preko lokalnih medijev in informativnih tabel obvešča javnost o vzrokih in posledicah oziroma pozitivnih straneh uporabe sodobnih tehnologij.

Pri obsežnejših sanacijah naravnih ujm in gradacij podlubnikov je treba nuditi pomoč lastnikom gozdov pri organizaciji čimprejšnje izvedbe del, zlasti pri strojni sečnji. Za tehnološki napredek je pomembno zagotavljanje sofinanciranja, tako z vidika varnosti in zdravja pri delu, kot varstva okolja in ekonomske učinkovitosti. Pri tem je cilj čim večja profesionalizacija izvedbe del tudi v zasebnih gozdovih. Še naprej naj se spodbuja in razvija izobraževanja, ki so namenjena lastnikom gozdov, sodelovanje s strokovnimi javnostmi, ter ažurno informiranje splošne javnosti o izvajanju ukrepov v gozdovih.

Tehnologijo sečnje in spravila lesa se podrobno načrtuje na nivoju gozdnogojitvenega načrtovanja ob upoštevanju varstvenih režimov. Pri tem se po potrebi vključuje pristojne službe (ZVKD, ZRSVN, DRSV). Glede na gozdnogojitveni koncept ter okoljske, naravovarstvene, kulturnovarstvene in druge omejitve, se zaradi varstva gozdnih tal in sestojev določi tudi časovne omejitve za izvajanje gozdnih del.

Posebno pozornost je treba posvetiti izobraževanju na področju varnega dela v gozdu, krojenju in trženju lesnih sortimentov ter celotne ekonomičnosti gospodarjenja. V drobni posesti in okoljih, kjer lastniki opuščajo lastno delo v gozdu, je poudarek na osveščanju in svetovanju o izbiri najprimernejše tehnologije oziroma najemu kvalificiranih izvajalcev del ter tudi na organiziranju in povezovanju lastnikov gozdov.

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitno funkcijo gozda

Uporabljati rastišču primerno pravilno sredstvo, po sečnji in spravilu lesa je potrebno sečišče in vlake urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, št. 95/04, 110/08):

- v primeru, da spravilo zaradi naravnih ali tehničnih omejitev ni možno, obsega ukrepanje samo posek na prilagojen način (npr. oblika in razporeditev pomladitvenih jeder, puščanje visokih panjev, puščanje šopov);
- v posameznih primerih, kadar puščanje posekanih dreves v sestoji predstavlja dodatno tveganje za infrastrukturo in je spravilo možno, vendar ekonomsko nerentabilno, je smiselno zagotoviti dodatno financiranje za izvedbo spravila;
- v primeru, da je spravilo možno, je pri načrtovanju poseka in spravila potrebno upoštevati dolgoročno prostorsko in časovno dinamiko ukrepov. Obenem pa se, kjer razmere dopuščajo in varovalni učinki gozda niso ogroženi, skušamo pri označevanju dreves za posek prilagoditi (npr. oblika in velikost vrzeli) izbranim pravilnim sredstvom;
- ročno spravilo je možno uporabiti na manjših razdaljah;
- sečnja in spravilo naj se v čim večji meri izvajata v suhem vremenu. Če je zaradi varnosti mogoče, se spravilo opravlja v zimskem času, ko so tla zavarovana s snegom ali pomrznjena;
- ko so tla zaradi padavin razmočena, se del v gozdu ne sme izvajati – zapora cest;

- po sečnji in spravilu lesa je potrebno vlake in sečišče urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov.

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo

Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati predpise s področja upravljanja z vodami, med njimi tudi Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov DRSV (April 2026).

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o sprejemljivosti gradnje z vidika upravljanja z vodami in pravice graditi v skladu z Zakonom o vodah. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom Zakonom o vodah pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Pri gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati 150. člen, naveden v poglavju Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po Zakonom o vodah, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09) - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih gozdnih cest, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del, se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim in varstvenim območjem skladno z Zakonom o vodah in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

Gradnji prometnic na vodnih in priobalnih zemljiščih se je potrebno izogniti. V kolikor ne obstajajo druge možnosti, se lahko prometnica izjemoma izvede na način, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino. Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase in iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in

izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih prevoznih klančin.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNSPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A).

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano.

Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano v skladu s 64. členom ZV-1. Odpadna voda se lahko odvaja posredno v podzemno vodo le na območjih, kjer ni vodotokov in če za območje ne veljajo prepovedi iz 12. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).

Vso padavinsko odpadno vodo, ki bi nastala pri gozdarski dejavnosti, je treba ohraniti neonesnaženo in jo uporabiti za odvajanje v isti vodonosnik v isti količini, ki v naravnem stanju z infiltracijo obnavlja podzemno vodo v vodonosniku, po možnosti z razpršenim ponikanjem skozi biološka aktivna tla.

Pri načrtovanju objektov odvodnjavanja padavinskih odpadnih vod z gozdnih prometnic, zaledja gozdnih prometnic in mostu v vodotoke je treba upoštevati erozijsko delovanje voda in jih načrtovati na način, da ob nastopu visokih voda ne bo prišlo do negativnega vpliva na poplavno varnost območja.

Gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali prepovedana. Izogibati se je treba poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Usmeritve na referenčnih odsekih

Gozdne prometnice, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti, niso dovoljenje na referenčnih odsekih skladno s 5. členom Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23), na vodotokih gorvodno in dolvodno od referenčnih odsekov pa so dovoljene le, če se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo.

Prečkanje gozdnih prometnic z vodotoki na referenčnih odsekih ni dovoljeno.

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih s poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti

- za spravilo lesa naj se uporablja pravilna sredstva, ki imajo najmanjši negativni vpliv na pomembne habitate oziroma rastišča;
- zbiranje in vlačenje gozdnih lesnih sortimentov ter gradnjo gozdnih cest in vlak naj se ne izvaja preko rastišč redkih in ogroženih rastlinskih vrst in preko pomembnejših habitatov živalskih vrst (kaluž, brlogov, itd.)
- izvajanje del v gozdovih prilagajati zahtevam živalskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih živalskih vrst (gnezdenje, poganje mladičev, rukališča...).
- upoštevati obdobja neizvajanja sečnje ter prilagojenega gospodarjenja z gozdovi na območjih mirnih con, zimovališč, rukališč, gozdnih jas, gozdov za pospeševanje vrstne pestrosti in v območjih gnezdenja.

Konkretna varstvena usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih za posamezna zavarovana območja, naravne vrednote, območja Natura 2000 in EPO, so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov.

Usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo

- v primeru del v gozdu je potrebno poskrbeti za varnost obiskovalcev, pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih in poti za čas izvajanja del zapreti;
- uporaba prijaznejših tehnologij pri gradnji in spravilu lesa na območjih prve stopnje poudarjenosti;
- skrbno izvajati gozdni red na in ob gozdnih prometnicah.

Usmeritve za poučno funkcijo

- po sečnji in spravilu redno zagotavljati urejenost sečišč in vzpostaviti prvotno stanje poti;
- v primeru gozdnih del je potrebno poskrbeti za varnost obiskovalcev, pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih in poti za čas izvajanja del zapreti.

Usmeritve za funkcijo varovanja naravnih vrednot

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti le v primeru, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti. Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto, se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Podrobnejše varstvene usmeritve in konkretne varstvene usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih za posamezne naravne vrednote so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov.

Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.
- Pri sečnjah na arheoloških najdiščih so gozdnogospodarski ukrepi podrejeni ohranjanju in vzdrževanju zatečenega stanja spomenika. Prepovedani so goloseki, odstranjevanje koreninskega sistema, dovoljeno pa je odstranjevanje štorov / drevesnih panjev s frezami ali z razžaganjem / razsekavanjem

Dodatni režimi in podrobnejše varstvene usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih za posamezna območja kulturne dediščine so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov.

Usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic naj se spodbuja in načrtno usmerja rabo sodobnih tehnologij. Določanje režima uporabe gozdnih prometnic naj prispeva tudi k manjšim stroškom vzdrževanja. Pri pridobivanju sredstev za sofinanciranje odpiranja gozdov in za vzdrževanje gozdnih prometnic naj se svetuje lastnikom gozdov ter krepi sodelovanje z občinami.

Odpiranje gozdov s cestami in vlakami mora biti kompleksno načrtovano, sama izgradnja pa lahko poteka postopno. Poleg okoljskih omejitev in funkcij gozdov je treba upoštevati obstoječe stanje vlak, prisotnost dovoznih poti, razpoložljive in dopustne tehnologije spravila ter obseg možnih sečenj. Pomembna je tudi večnamenskost predvidene prometnice, tudi z vidika ukrepanja v primeru požarov in naravnih nesreč, zlasti če gre za sofinanciranje gradnje in vzdrževanja iz javnih sredstev. Priključki gozdnih cest in vlak na javne ceste morajo biti ustrezno postopkovno in fizično izvedeni. Načrtovati je treba tudi skladiščne prostore za strojno sečnjo in stojišča za žičniško spravilo, v primernih gozdovih tudi ureditev vstopnih točk v gozd. Pri sami gradnji se mora uporabljati sodobne gradbene postopke in material, ki se nahaja na kraju izgradnje. V razdrobljeni gozdni posest se da prednost tistim projektom, kjer se lastniki organizirajo, da se doseže najbolj sprejemljivo traso prometnice.

Gozdne ceste

Vedno bolj pogoste vremenske ujme narekujejo stalno skrb za urejanje odvodnjavanja in utrjevanja vozišča. Spodbujati in načrtovati je treba tudi reciklažo materiala na mestu samem, posebno, če se za izvedbo del potegujejo ustrezno opremljeni izvajalci. Pomembna je tudi spremljava določil Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesni sortimentov, ki se nanašajo na gozdne ceste in vlake. Pri vzdrževanju imajo prednost ceste, ki so obremenjene zaradi gospodarjenja z gozdovi ali vodijo do posameznih zaselkov in domačij. Zagotavlja naj se vsaj minimalno prevoznost.

Ko je treba zaradi naravnih ujm sanirati gozdne ceste, mora ZGS z lokalno skupnostjo čimprej doreči nujno potreben obseg del. Po izvedbi del lahko občina uveljavi delno kritje škode iz državnega proračuna, skladno s sklepom Uprave RS za zaščito in reševanje.

K vzdrževanju cest sodi tudi določanje režimov uporabe. Tam, kjer je največji obisk gozdov, moramo povečati aktivnosti pri določanju režima uporabe gozdnih cest, predvsem s prometno signalizacijo, v slepih krakih cest tudi z fizično zaporo. Večje angažiranje predvidevamo tudi pri sodelovanju javne gozdarske službe z inšpekcijskimi oziroma redarskimi službami.

Gradnjo gozdnih cest se usmerja na območja, kjer so dolge pravilne razdalje (nad 800 m), načrtovane sečnje v nadpovprečnem obsegu in kjer obstaja interes lastnikov oziroma investorjev. Kjer so okoljske omejitve, je pri obravnavi vloge za gradnjo nujna dodatna strokovna presoja o sprejemljivosti gradnje.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami oz. kjer bi bila priporočljiva gradnja le-teh, nismo določili.

Čeprav analiza po uporabljenih merilih ni pokazala območij, kjer bi bila gradnja gozdnih cest izrazito priporočljiva, to ne pomeni, da gradnja v posameznih primerih ni mogoča ali upravičena. Rezultati predvsem kažejo, da na obravnavanem območju ni površin, ki bi hkrati izpolnjevale vse ključne pogoje za optimalno umeščanje novih prometnic v gozdni prostor.

Pri nadaljnjem načrtovanju je zato smiselno posebno pozornost nameniti morebitnim konfliktom z varstvom narave, erozijsko občutljivimi območji, vodnimi viri ter vplivi na stabilnost terena in gozdne ekosisteme. Poleg naravovarstvenih omejitev je treba upoštevati tudi ekonomsko upravičenost gradnje, pričakovano intenzivnost gospodarjenja z gozdovi ter možnosti izboljšanja dostopnosti z alternativnimi ukrepi, kot so rekonstrukcije obstoječih vlak, optimizacija sedanje prometne mreže ali uporaba sodobnejših tehnologij spravila lesa.

Končna odločitev o morebitni gradnji mora zato temeljiti na podrobnejših temeljitih terenskih analizah, strokovnih podlagah in usklajevanju različnih interesov v prostoru. Pri tem je ključno načelo trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, ki zagotavlja ravnotežje med gospodarsko rabo, varstvom narave in dolgoročnim ohranjanjem funkcij gozdnega prostora.

Na podlagi izdelanih karti za erozijska in za plazljiva območja, je pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah v praksi potrebna dodatna presoja. Erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljiva območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov smo izločili iz območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami.

Gozdne vlake

Vlake, ki omogočajo spravilo po kolesih, bodo v naslednjem desetletju opaznejši tehnološki premik. So manjši poseg v okolje kot gozdne ceste, ustrezajo investitorjem, izvajalcem gozdnih del in lokalnim predelovalcem lesa. V bližini naselij so pogosto edini možni način spravila lesa iz gozda. Morajo biti skrbno načrtovane in imeti ustrezne tehnične elemente. Predvsem v manjših območjih, ki niso dovolj odprta z gozdnimi cestami, imajo pa zgrajen sistem vlak, je smiselno z rekonstrukcijami določenih vlak omogočiti spravilo lesa s traktorsko prikolico.

Pri gradnji, rekonstrukciji ali pripravi gozdnih vlak se morajo uporabljati uveljavljene tehnologije, ki povzročajo čim manj poškodb na sestoju in okolju, nujna je tudi spremljava in končni prevzem del.

Določili smo območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami. Ta so v naslednjih odsekih oziroma delih odsekov:

k. o. Rodež: 88B43A, 88B45, 88B46, 88B48A;

k. o. Podkum: 88C01, 88C02, 88C05, 88C06A, 88C08A, 88C10, 88C11, 88C13, 88C19, 88C22, 88C24, 88C25, 88C26, 88C28, 88C29A, 88C29B, 88C30, 88C31, 88C32.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi prometnicami, so sicer navedena tudi v poglavju 6.3.5 Graditev gozdnih prometnic ter v poglavju 13.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru.

Ker območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in vlakami, predstavljajo potencial, kjer se gradnja lahko izvede, je potrebna pred gradnjo dodatna presoja teh območij iz vidika varovanja voda.

Ob upoštevanju kart erozijskih in plazljivih območij je treba pri izvajanju usmeritev iz Zakona o vodah v praksi opraviti dodatno presojo. Iz območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, smo izločili erozijska območja s predpisanimi strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljiva območja z veliko oziroma zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov.

Omejitve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov

Usmeritve za funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitno funkcijo gozda

Gozdne ceste in vlake je treba načrtovati in graditi po načelih gradnje na najzahtevnejših terenih. V gozdovih, ki so za varovalne določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, se lahko posegi in obnovitvena, vzdrževalna ter varstvena dela, ki so sestavni del režima gospodarjenja z varovalnimi gozdovi in so v skladu s sprejetimi gozdnogospodarskimi načrti, izvajajo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se prav tako lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic je treba prilagoditi terenskim razmeram:

- gostota gozdnih prometnic naj bo manjša, še zlasti na erodibilni in plazljivi silikatni podlagi, odvodnjavanje mora biti stalno vzpostavljeno, uporablja naj se kombinirano, terenskim razmeram prilagojeno spravilo;
- v primeru gradnje prometnic je potrebno potek trase skrbno načrtovati in graditi po načelih gradnje na najzahtevnejših terenih;
- pri gradnji gozdnih vlak na kompaktni matični podlagi se je potrebno izogniti obsežnim posegom v skalovja, ki bi imeli za posledico ogolitev površine;

- gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino;
- zadržano posegati na strme in skalovite terene, gradnja vlak v strminah je močno omejena;
- gradnja vlak in cest praviloma ni dopustna, če že, potem le v predelih, kjer je to ekološko in ekonomsko smiselno oziroma dopustno. Pri gradnji vlak ali cest je potrebno upoštevati omejitve iz Pravilnika o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/09). Gradnja gozdnih prometnic mora biti prilagojena ekstremnosti rastišča;
- gradnja gozdnih prometnic na izredno strmih, plazovitih in erodibilnih predelih, zaradi katere bi bila varovalna funkcija teh gozdov lahko ogrožena, ni dovoljena.

Usmeritve s področja upravljanja z vodami

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je treba upoštevati predpise s področja upravljanja z vodami, med njimi tudi Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov DRSV (februar 2020).

V največji možni meri se je potrebno izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem, kot to določa Zakon o vodah (Ur. l. RS št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US) v 14. in 37. členu.

Pri načrtovanju poteka trase je potrebno predvideti čim manjše število prečkanj vodotokov. Na delih, kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom, naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene, vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami, pridobiti vodno soglasje. Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po Zakonu o vodah;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanje vode v vodonosnik;
- gozdarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Projektna dokumentacija za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del:

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po Zakonu o vodah, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (2009).

Pri izvedbi gozdarskih del je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

- Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.
- Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.
- Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (2009) - gozdnih cest, grajenih in ne grajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa Zakon o vodah v 14. in 37 členu.
- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (2008), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.
- Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16).
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.
- Pri načrtovanju posegov je treba upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu Zakona o vodah na območju gozdnogospodarskega načrta.
- Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:
 - ni predvidene kakršnekoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže,
 - ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda,
 - se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače,
 - bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje,
 - je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov (2004 in nasl.).

Usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti

V predelih s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije se ne gradi infrastrukturnih (tudi gozdne prometnice) in drugih objektov, oz. se te gradi le izjemoma.

V predelih z 2. stopnjo poudarjenosti funkcije se gozdnih prometnic po možnosti ne načrtuje. Če že, naj se gradi v pozno poletnem ali jesenskem obdobju. Trasiranje gozdnih cest naj ne poteka preko pomembnejših habitatov vrst.

Načrtovanje gozdnih prometnic naj se opravlja v okviru gozdnogospodarskih oziroma gozdnogojitvenih načrtov, ki morajo upoštevati naravovarstvena izhodišča. Trasiranje gozdnih cest naj ne poteka preko naravnih vrednot in pomembnejših habitatov vrst. Na odsekih gozdnih cest, ki so v bližini naravnih vrednot, zavarovanih območij ali habitatov vrst, občutljivihna motnje, naj se promet omeji. Pri trasiranju gozdnih prometnic naj se izogiba maksimalnim naklonom in trasam s serpentinami.

Konkretne varstvene usmeritve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov za posamezna zavarovana območja, jame in druge naravne vrednote, območja Natura 2000 ter EPO, kjer je poudarjena funkcija biotske raznovrstnosti, so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo

- gozdne prometnice v teh območjih se načrtuje tako, da lahko služijo tudi rekreaciji;
- pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno zlasti na območjih s poudarjeno rekreacijsko ali turistično funkcijo gozda upoštevati tudi estetski videz gozda in krajine;
- kjer po gozdnih prometnicah potekajo tudi planinske in kolesarske poti, sodelovati s pristojnimi turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi in drugo zainteresirano javnostjo;
- gozdne prometnice in poti, ki so namenjene rekreaciji, je potrebno redno vzdrževati, po končanih delih pa ustrezno sanirati in urediti.

Usmeritve za funkcijo varovanja naravnih vrednot

Posegi in dejavnosti naj se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Podrobnejše varstvene usmeritve in konkretne varstvene usmeritve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov za posamezne naravne vrednote so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;

- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena.

Kjer so registrirana arheološka najdišča, je gradnja gozdnih prometnic prepovedana, če to pomeni poseg v arheološke ostaline. Izjemoma je gradnja mogoča po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave, v primerih, če ni možno najti drugih rešitev ali če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.

V kolikor se predvidi posege na varovanih območjih ali v bližini varovanih objektov, je glede na določila Zakona o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS št. 16/08, 123/08, 8/11, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18, 78/23) za načrtovanje potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje ter k načrtom kulturnovarstveno soglasje k izvedbenim projektom.

Dodatni režimi in podrobnejše varstvene usmeritve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov za posamezna območja kulturne dediščine so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Usmeritve za estetsko funkcijo

Z gozdnimi prometnicami se je potrebno izogibati gozdnim otokom, omejkom, obvodni vegetaciji vzdolž strug vodotokov in posameznim drevesom ter skupinam drevja in grmičevja v gozdnem prostoru in izven gozda, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine.

Usmeritve za lovnogospodarsko funkcijo

Na območjih, kjer je lovnogospodarska funkcija poudarjena na 1. stopnji, naj se ne gradi infrastrukturnih in drugih objektov.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Izvedba posega je možna šele na podlagi pravnomočnega dovoljenja (npr. gradbenega dovoljenja, odločbe o krčitvi gozda idr.), razen če prostorska zakonodaja določa drugače (primer enostavnih objektov po Uredbi o razvrščanju objektov).

Pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati usmeritve za zagotavljanje trajnosti vseh funkcij gozda. Namen presoje načrtovanega posega v gozd in gozdni prostor je na podlagi 21. člena Zakona o gozdovih izdaja soglasja, mnenja ali dovoljenja.

Osnovna vodila pri upravljanju rabe gozdnega prostora so delež gozda in njegova prostorska razporeditev, stopnja poudarjenosti funkcij gozda, omejitve, ki izhajajo iz predpisov (npr. varovalni gozdovi) in usmeritve za temeljna razvojna območja gozdov in gozdnega prostora. V splošnem velja, da se posege v gozd usmerja na območja slabših rastišč in na površine, ki so se v zadnjih desetletjih zarasle oziroma so v zaraščanju.

Za potrebe širitve urbanizacije naj se prednostno izkoristi obstoječe degradirane površine, šele nato je mogoča širitev na območja gozdnih površin. Pri širitvah naselij v območja gozdov naj se skuša zagotoviti zadosten varnostno-oskrbni pas (vsaj v širini sestoje višine odraslega gozda – običajno 25 m), kjer naj se površine nameni za zunanjo ureditev ali za kmetijske površine. Nova naselja naj bodo od gozda odmaknjena vsaj 100 m. Pri presoji posegov v prostor je treba poskrbeti, da se s širjenjem naselij ali industrijskih con ne prekrine selitvene poti divjadi. Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvaja vedutne sečnje.

Pri gradnji večjih linijskih objektov (plinovodi, elektrovi ipd.) naj se v največji možni meri izkoristi obstoječo infrastrukturo. Pri posegih, ki fizično razdelijo prostor in prekinejo selitvene poti živalskih vrst, je treba zagotoviti nadomestne poti in ustrezne (bio)tehnične ukrepe.

V gozdnati krajini (v njej je 99,99 % GGE Dobovec - Kum) je potrebno varovati gozdove na rastiščih z nadpovprečno proizvodno sposobnostjo, gozdove z močno poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami ter ohraniti selitvene povezave prstoživečih živalskih vrst med posameznimi gozdnimi kompleksi. Krčitve gozdnih površin naj se prednostno usmerja na slabše produktivna rastišča, zemljišča v zaraščanju in gozdove v mlajši razvojni fazi s slabo zasnovo oziroma slabe kakovosti.

Krčitev gozda v kmetijske namene se lahko izvede na podlagi dovoljenja, ki ga izda ZGS. Dovoljenje se izda z odločbo, če načrtovana krčitev ni v nasprotju z občinskimi prostorskimi akti. ZGS lahko izda dovoljenje tudi za krčitev gozda oziroma gozdnega zemljišča, čeprav taka krčitev ni predvidena s prostorskim aktom, vendar samo, če površina gozda oziroma gozdnega zemljišča, na katerem naj bi se izvedla krčitev, ne presega 0,5 hektarja in če taka krčitev ni v gozdu, ki je v skladu s tem zakonom opredeljen kot varovalni gozd ali gozd s posebnim namenom. Smiselno je, da se v največji možni meri upošteva zahteve po ureditvi kmetijskih zemljišč na območju opustošenih gozdov (žled, podlubniki), ki ležijo ob kmetijskih zemljiščih in nimajo evidentiranih izjemno poudarjenih funkcij.

V skladu s prostorsko zakonodajo in občinskimi prostorskimi načrti je v gozdovih lahko dovoljeno postavljanje določenih enostavnih in manj zahtevnih objektov (čebelnjaki, priključki na obstoječo infrastrukturo, ...). ZGS mora ohraniti aktivno vlogo tako pri pripravi občinskih prostorskih aktov kot pri presoji takih posegov. Po končani gradnji naj se preveri, ali objekt ustreza namenu, za katerega je bilo izdano soglasje. V kolikor je postavljen za druge namene (počitniške hišice, ...), naj se obvesti pristojne inšpekcijske službe in naj se objekt odstrani.

Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor s področja upravljanja z vodami

Načrtovanje novih posegov oziroma objektov na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedba pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Posegi na vodno in priobalno zemljišče v skladu s 37. členom Zakona o vodah niso dovoljeni, izjeme veljajo za:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po Zakonu o vodah ali drugih zakonih;
- gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja (Ur. l. RS, št. 67/16 in 107/23).

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom Zakona o vodah pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ. Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po Zakonu o vodah;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- gozdarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu Zakona o vodah na območju gozdnogospodarskega načrta.

Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:

- ni predvidena kakršnakoli gradnja v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže;
- ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda;
- se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače;
- bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje;
- je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže.

Načrtovanje novih posegov oziroma objektov na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedba pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Pri izdelavi projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja za gradnjo zahtevnih in manj zahtevnih objektov in pri vlogi za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo enostavnih in nezahtevnih objektov, če gre za gradnjo, za katero je treba pridobiti vodno soglasje po Zakonu o vodah, je potrebno dosledno upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Ur. l. RS, št. 25/09).

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno s 37. členom Zakona o vodah, skleniti ustrezno stvarno pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.

Za poseg na vodnem ali priobalnem zemljišču v lasti Republike Slovenije in ki je v upravljanju Direkcije RS za vode, je treba po 153. a členu Zakona o vodah pridobiti služnostno ali stavbno pravico. Podlaga za sklenitev pogodbe o ustanovitvi stavbne pravice je dokončno vodno soglasje.

Navedene pogodbe ni potrebno skleniti v primeru, če je investitor Republika Slovenija kot pravna oseba javnega prava oziroma v njenem imenu upravni organi in organi v sestavi le-teh.

Posegi morajo biti v izhodišču načrtovani tako, da ne zmanjšujejo naravnih zadrževalnih sposobnosti krovnih plasti, v prvi vrsti njihove debeline in prepustnosti. S tem se ne povečuje ali pospešuje prenos onesnaževal v globino in tudi ne povzroča poslabševanja kakovosti podzemne vode (3. člen Uredbe o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22 – ZVO-2)).

Pri načrtovanju posegov je treba preprečiti negativni vpliv na izvajanje obstoječe posebne rabe vode (že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1, in evidentirana posebna raba vode skladno z določili 108. člena ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov, na območju GGN. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode, za kar morata skladno s 105. členom ZV-1 biti izpolnjena dva pogoja:

- zagotovljen mora biti prost dostop do vodnega ali morskega dobra za osebne potrebe in športne aktivnosti (kopanje, drsanje, potapljanje ipd.),
- omogočeno mora biti gašenje požarov ter druge naloge zaščite in reševanja.

Podrobnejše usmeritve glede krčenja gozda po usmeritvah s področja upravljanja z vodami:

Krčenje gozda praviloma ni dovoljeno na vodovarstvenih območjih, poplavnem območju in priobalnih zemljiščih. Posegi na teh območjih se lahko izvedejo samo na podlagi vodnega soglasja (Zakon o vodah). Usmeritve so navedene v poglavju 6.2.2.. Za vodovarstvena območja in priobalna zemljišča so usmeritve navedene v usmeritvah za gospodarjenje s hidrološko funkcijo, za poplavna območja so navedene pri usmeritvah za gospodarjenje na območjih s poudarjeno funkcijo varovanja zemljišč.

Plazljiva območja:

V skladu s karto verjetnosti plazenj (merilo 1 : 250.000) je na območju GGE Dobovec - Kum 565 ha gozdnega prostora, na katerih je določena velika verjetnost pojavljanja plazov in 135 ha gozdnega prostora, na katerih je določena zelo velika verjetnost pojavljanja plazov.

Na območjih z nevarnostjo pojavljanja plazov je potrebno glede na lokacijo presoditi* ali gre v skladu z usmeritvami iz 88. člena Zakona o vodah za poseg, ki lahko pospešuje plazenje zemljišč na dejanskih plazljivih območjih (kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev) in od lastnika v skladu s pogoji DRSV (10. točka Usmeritev s področja upravljanja z vodami) in 150. členom Zakona o vodah smiselno zahtevati pridobitev ustreznih dovoljenj pristojnih inštitucij.

**Opomba: Kljub dejstvu, da so po 88. členu Zakona o vodah krčitve na plazljivih območjih prepovedane, je za krčitve na plazljivih območjih zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem je izdelana karta plazljivih območij, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, za ta območja v praksi potrebna dodatna presoja. Območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov se iz območij gozdov, kjer je dopustno krčenje, izločijo.*

Potencialna erozijska območja:

V skladu z Opozorilno karto erozijskih območij (merilo 1 : 250.000) je na območju GGE 608 ha gozdnega prostora, kjer so določena potencialna erozijska območja – običajni zaščitni ukrepi, ter 1.320 ha, kjer so določena potencialna erozijska območja – zahtevni zaščitni ukrepi. Območja s strogimi ukrepi v GGE Dobovec - Kum so določena na 1 ha gozdnega prostora.

Na potencialnih erozijskih območjih je potrebno glede na lokacijo presoditi* ali gre v skladu z usmeritvami iz 87. člena Zakona o vodah za poseg na dejanskih erozijskih območjih (zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode) in od lastnika v skladu s pogoji DRSV (9. točka Usmeritev s področja upravljanja z vodami) in 150. členom Zakona o vodah smiselno zahtevati pridobitev ustreznih dovoljenj pristojnih inštitucij.

**Opomba: Kljub dejstvu, da so po 87. členu Zakona o vodah krčitve na erozijskih območjih prepovedane, je za krčitve na potencialnih erozijskih območjih zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem je izdelana Opozorilna karta erozijskih območij, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, za ta območja v praksi potrebna dodatna presoja. Območja, kjer so določena potencialna erozijska območja – strogi in zahtevni ukrepi, se iz območij gozdov, kjer je dopustno krčenje, izločijo.*

Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor na območjih, kjer je poudarjena funkcija varovanja kulturne dediščine:

Zakon o varstvu kulturne dediščine predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen);
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitve arheološke ostaline ali dediščine (31. člen).

Za poseg v objekt ali območje kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali ki dediščino uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu Zakona o varstvu kulturne dediščine, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

Druga gozdna zemljišča (to so zemljišča, porasla z gozdnim drevjem ali drugim gozdnim rastjem, na površini najmanj 0,25 hektarja, ki niso gozd in se zadnjih 20 let niso uporabljala v kmetijske namene) so v GGE Dobovec - Kum zemljišča pod daljnovodi s skupno površino 36,88 ha, senožeti in lazi (9,43 ha), skalovja in površine nad gozdno mejo (5,92 ha) in infrastrukturni objekti (36,88 ha).

Pod daljnovodi naj se zaradi omejitve rasti drevja v višino drevje predčasno seka, možno pa je tudi gojenje okrasnih dreves. Vsi posegi in potrebna dela se morajo izvajati skladno z Navodili za izvajanje del pri urejanju površin pod daljnovodi v gozdu in gozdnem prostoru (ZGS, ELES, Ljubljana, 2000).

Senožeti in laze naj se ohranja z redno košnjo.

6.2.10 Usmeritve za območja gozdov, kjer posamezna izbira drevja za posek ni potrebna

V GGE Dobovec – Kum ni gozdov, kjer posamezna izbira dreves ni potrebna.

Karte št. 10 v merilu 1 : 25.000, ki je namenjena prikazu območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek se ne izdelata.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Preglednica 57/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	38.088	23.532	0	0	0	1.213	62.833	16,4	70,8
	%	60,6	37,5	0,0	0,0	0,0	1,9	100,0		
Listavci	m³	79.609	84.455	0	0	0	4.018	168.082	16,2	89,1
	%	47,4	50,2	0,0	0,0	0,0	2,4	100,0		
Skupaj	m³	117.697	107.987	0	0	0	5.231	230.915	16,2	83,2
	%	50.9	46.8	0.0	0.0	0.0	2.3	100.0		

Zasebni gozdovi

Začetni gozdov:

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	37.004	22.276	0	0	0	1.014	60.294	17,0	76,1
	%	61,4	36,9	0,0	0,0	0,0	1,7	100,0		
Listavci	m ³	73.962	65.152	0	0	0	1.119	140.233	17,7	100,4
	%	52,7	46,5	0,0	0,0	0,0	0,8	100,0		
Skupaj	m ³	110.966	87.428	0	0	0	2.133	200.527	17,5	91,6
	%	55,3	43,6	0,0	0,0	0,0	1,1	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	1.084	1.256	0	0	0	175	2.515	8,9	27,1
	%	43,1	49,9	0,0	0,0	0,0	7,0	100,0		
Listavci	m ³	5.647	19.303	0	0	0	2.876	27.826	11,3	57,2
	%	20,3	69,4	0,0	0,0	0,0	10,3	100,0		
Skupaj	m ³	6.731	20.559	0	0	0	3.051	30.341	11,1	52,3
	%	22,2	67,7	0,0	0,0	0,0	10,1	100,0		

Občinski gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	0	0	0	0	0	24	24	3,5	17,4
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0		
Listavci	m ³	0	0	0	0	0	23	23	1,3	6,1
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0		
Skupaj	m ³	0	0	0	0	0	47	47	1,9	9,2
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0		

Najvišji možni posek načrtujemo v višini 230.915 m³ (5,7 m³/ha/leto), kar pomeni 16,2 % lesne zaloge oziroma 83,2 % prirastka.

50,9 % poseka predstavljajo redčenja, 46,8 % pomladitveni posek, 2,3 % pa posek oslabelega drevja in sanitarni posek. Možno je, da bo slednji moral biti višji, zaradi dogodkov, katerih ni mogoče načrtovati, kot so ujme in gradacije podlubnikov.

27,2 % načrtovanega najvišjega možnega poseka za enoto skupaj predstavljajo iglavci, 72,8 % pa listavci. Delež iglavcev je od povprečja večji pri redčenjih (32,4 % iglavci, 67,6 % listavci), malo manjši pa pri pomladitvenih sečnjah (21,8 % iglavci, 78,2 % listavci). Tudi pri poseku oslabelega drevja in sanitarnega poseka je delež načrtovanega poseka iglavcev v primerjavi z listavci manjši (23,2 % iglavci, 76,8 % listavci).

Če gledamo količino v m³, se je najvišji možni posek v primerjavi s prejšnjim načrtom rahlo povečal (za manj kot 0,5 %), pri čemer se je za iglavce zmanjšal za skoraj 3 %, za listavce pa povečal za skoraj 2 %.

Pretekli najvišji možni posek, ki je meril 229.775 m³, je glede na takratno lesno zalogo predstavljal 16,4 % od lesne zaloge, sedanj pa pomeni 16,2 % od lesne zaloge. Pred desetletjem je predstavljal 75,7 % prirastka, po novem načrtu pa bo možno posekati 83,2 % prirastka. Pri tem je treba upoštevati, da se je lesna zaloga povečala, prirastek pa je v zadnjem desetletju padel.

Načrtovani najvišji možni posek je za 135 % višji od realiziranega poseka v preteklem desetletju (98.030 m³). Pri tokratnem načrtovanju smo posek zmanjšali v državnih in občinskih gozdovih (v državnih za 18 %, v občinskih za 82 %), v zasebnih pa smo ga povečali (za 4 %) pri čemer je treba upoštevati, da se je vmes nekoliko spremenilo tudi razmerje deležev lastništva.

Možni posek po razvojnih fazah

Skupni možni posek v drogovnjakih predstavlja 9,6 % od skupnega možnega poseka v GGE (22.082 m³). Možni posek iz redčenj pomeni 9,6 % poseka v enoti. Redčenja so načrtovana na 43 % površine drogovnjakov (383 ha), s povprečno jakostjo 20 % od lesne zaloge (lesna zaloga 108.577 m³, možni posek 21.272 m³). V 15 % drogovnjakov (134 ha) so načrtovane večinoma le sanitarne sečnje (lesna zaloga 20.114 m³, možni posek 810 m³, v povprečju 4 % od lesne zaloge, 0,3 % poseka v enoti). Na 42 % drogovnjakov 368 ha, od tega je 6,8 ha v ekocelicah brez ukrepanja) ukrepanje ni načrtovano.

Načrtovani posek v debeljakih pomeni 71,2 % skupnega najvišjega možnega poseka (164.400 m³) (redčenja 58,7 %, pomladitvene sečnje 38,9 %, sanitarni posek 2,4 %). Redčenja naj bi se izvajala na 60 % površine debeljakov (1.602 ha), s povprečno jakostjo 14 % od lesne zaloge (lesna zaloga 704.607 m³, možni posek 96.452 m³). V obnovo naj bi se uvajalo 19 % površine debeljakov (498 ha), s povprečno jakostjo 29 % od lesne zaloge (lesna zaloga 222.803 m³, možni posek 63.986 m³). Večinoma sanitarne sečnje naj bi se izvajale na 16 % debeljakov (418 ha) (lesna zaloga 125.675 m³, možni posek 3.989 m³), s povprečno jakostjo 3 % od lesne zaloge. Na 6 % debeljakov (149 ha, od tega je 2,2 ha v ekocelicah brez ukrepanja) ukrepanje ni načrtovano.

Načrtovani posek v sestojev v obnovi pomeni 19,2 % skupnega najvišjega možnega poseka. Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 74 % sestojev v obnovi (320 ha), s povprečno jakostjo 32 % od lesne zaloge (lesna zaloga 93.947 m³, možni posek 30.485 m³). Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj je načrtovana na 19 % površine sestojev v obnovi (83 ha), s povprečno jakostjo 48 % od lesne zaloge (lesna zaloga 27.170 m³, možni posek 12.908 m³). Končni poseki so načrtovani na 1 % površine sestojev v obnovi (6 ha), z možnim posekom 608 m³. Večinoma sanitarne sečnje naj bi se izvajale na 5 % sestojev v obnovi (22 ha) (lesna zaloga 5.454 m³, možni posek 432 m³), s povprečno jakostjo 8 % od lesne zaloge. Na manj kot 1 % sestojev v obnovi (0,3 ha) ukrepanje ni načrtovano.

Možni posek po lastništvih

V zasebnih gozdovih (teh je 3.059,92 ha oziroma 76,0 % vseh gozdov v GGE) se najvišji možni posek načrtuje v višini 200.572 m³ (6,5 m³/ha/leto), kar pomeni 17,5 % lesne zaloge oziroma 91,6 % prirastka. Torej malo več, kot velja za povprečje v enoti. V primerjavi s prejšnjim načrtom smo možni posek v teh gozdovih povečali (prej 192.349 m³).

Načrtovana redčenja predstavljajo 55,3 %, pomladitvene sečnje pa 43,6 % poseka. Delež poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka se načrtuje v obsegu 1,1 % vsega poseka. V skupnem

poseku je 30 % iglavcev in 70 % listavcev. Pri redčenjih je delež iglavcev 33 %, pri pomladitvenih sečnjah 25 %, pri sanitarnih pa 48 %.

V državnih gozdovih (teh je 957,41 ha, kar pomeni 23,8 % vseh gozdov v GGE) se najvišji možni posek načrtuje v višini 30.341 m³ (3,2 m³/ha/leto), kar pomeni 11,1 % lesne zaloge oziroma 52,3 % prirastka. To pomeni nižjo intenzivnost poseka kot v zasebnih gozdovih, kar je upravičeno glede na delež varovalnih in GPN gozdov (71,1 %).

V teh gozdovih se načrtuje večji delež pomladitvenih sečenj kot v zasebnih, saj naj bi predstavljal 67,7 % vsega poseka. Manj naj bi bilo poseka iz redčenj, to je 22,2 %. Zaradi deleža varovalnih gozdov je posek oslabelega drevja in sanitarnega poseka načrtovan v deležu 10,1 %. V skupnem poseku se načrtuje manjši delež iglavcev kot v zasebnih gozdovih, to je 8 % iglavcev in 92 % listavcev. V redčenjih naj bi imeli iglavci delež 16 %, v pomladitvenih sečnjah 6 %, v poseku oslabelega drevja in sanitarnem poseku pa tudi 6 %.

Razmeroma visok načrtovan posek v večnamenskih državnih gozdovih, je predvsem zaradi večinoma pomladitvenih sečenj, ki predstavljajo kar 66,7 % vseh načrtovanih sečenj. Pri pomladitvenih sečnjah je jakost posega praviloma bistveno večja kot pri redčenjih, saj gre za postopno ali končno odstranjevanje starega sestoja z namenom vzpostavitve nove generacije gozda. Zaradi tega je lahko posek v posameznem obdobju začasno višji od prirastka, ne da bi to nujno pomenilo dolgoročno zmanjševanje proizvodne ali ekološke sposobnosti gozda.

V občinskih gozdovih (teh je 8,82 ha oziroma 0,2 % vseh gozdov v GGE) je najvišji možni posek načrtovan v višini 47 m³ (0,5 m³/ha/leto), kar pomeni 1,9 % lesne zaloge oziroma 9,2 % prirastka, torej gre za zelo nizko intenzivnost poseka.

V gozdovih tega lastništva naj bi celoten posek predstavljal posek oslabelega drevja in sanitarnega poseka. V skupnem poseku se načrtuje 51 % delež iglavcev.

Karta ukrepov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8)

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 58/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	1,00	0,00	0,00	1,00
Priprava tal	ha	0,25	0,00	0,00	0,25
Sadnja	ha	0,20	0,08	0,00	0,28
Obžetev	ha	1,68	0,58	0,00	2,26
Nega mladja	ha	2,23	2,15	0,00	4,38
Nega gošče	ha	1,20	0,58	0,00	1,78
Nega letvenjaka	ha	2,34	8,58	0,00	10,92
Nega drogovnjaka	ha	1,42	2,93	0,00	4,35
Naravni razvoj biotopov	ha	8,19	1,17	0,00	9,36

Za prihodnje desetletje se gojitvena dela načrtuje na 25 ha (sem so vštete ponovitve). Od teh naj bi bila večina (23 ha) namenjena negi. Na 1,5 ha se bo delalo za obnovo gozdov (priprava tal, priprava sestoja ter sadnja). Najobsežnejši bosta nega letvenjaka (10,9 ha) in nega gošče (4,3 ha).

Pripravo tal načrtujemo na majhni površini, 0,25 ha v zasebnem gozdu. Tudi načrtovane sadnje je malo. Na 0,2 ha naj bi se sadilo v zasebnem, na 0,08 ha.

Na 2,26 ha naj bi se izvajala obžetev. Ta je v zasebnih gozdovih načrtovana na 1,68 ha, v državnih gozdovih s ponovitvijo vred na 0,58 ha.

V zasebnih gozdovih se načrtuje nego mladja na 2,23 ha, nego gošče na 1,2 ha, nego letvenjaka na 2,34 ha in nego drogovnjaka na 1,42 ha.

V državnih gozdovih se načrtuje nego mladja na 2,15 ha, nego gošče na 0,58 ha, nego letvenjaka na 8,58 ha in nego drogovnjaka na 2,93 ha.

V občinskih gozdovih ni načrtovane nege.

V zasebnih gozdovih se načrtuje na površini 8,19 ha naravni razvoj biotopa, v državnih je ekocelica z 1,17 ha.

V gozdovih vseh lastništev je nega mladovij povsod priporočljiva, nujna pa je tam, kjer je sestoj ogrožen (biološka in statična stabilnost). Če se bo pokazala potreba po dodatnih gojitvenih delih, se bo to utemeljilo in opredelilo v gozdnogojitvenih načrtih.

Poleg navedenih del naj se izvaja varstvo pred žuželkami s postavitvijo in vzdrževanjem kontrolnih pasti ter kontrolno - lovni nastav (dreves). Slednje naj se postavi le v državnih gozdovih, ko je to res potrebno, saj je v zasebnih gozdovih skoraj nemogoče zagotoviti pravočasen odvoz drevja. V zasebnih gozdovih se raje poslužujemo postavitve lovni pasti za nekaj časa direktno v večja sveža žarišča podlubnikov in na ta način zmanjšujemo populacijo.

Ukrepati je treba tudi v smislu stalne spremljave poškodbe gozdov in poročanja o njih.

Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1 : 25.000 je v kartnem delu načrta (Karta 9)

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Ukrepe za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali načrtujemo predvsem v okoljih, kjer želimo izboljšati ali ohraniti življenjske razmere ogroženim, zavarovanim in ranljivim živalskim vrstam. Izvaja naj se jih primarno tudi tam, kjer bo prihajalo do morebitnih neusklajenosti med rastlinsko in živalsko komponento. Preventivno naj se v skladu z možnostmi izvaja ukrepe izboljševanja življenjskih razmer divjadi, kot so: vzdrževanje zaraščajočih pašnikov in travnikov v gozdu in gozdnem prostoru, vzdrževanje grmišč, vzdrževanje gozdnega roba, sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja ter grmovja, osnivanje in vzdrževanje kaluž in večjih vodnih virov, ohranjanje in nega dela biotopa, pomembnega za ohranjanje in razvoj ogroženih vrst, ter načrtno puščanje biomase v gozdu.

Podane so splošne usmeritve, ki naj se konkretizirajo v gozdnogojitvenih načrtih.

Zaradi vzpostavljanja primernih habitatov živalskih vrst se v sestojih izbira posamezna drevesa ali majhne skupinice drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oziroma do starosti dveh proizvodnih dob. Pušča se prihranjence in semenjake.

Votla drevesa in posamezne sušice se ohrani kot življenjski prostor duplarjev. Po potrebi se namesti gnezdnice, le-te se redno vzdržuje. V sestoji je potrebno puščati vsa drevesa z gnezdi, ki imajo premer večji od 40 cm.

Ohranja se gozdne otoke, omejke, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda kot koridorje za prehod živali (ptičev, malih sesalcev in glodavcev).

Za usklajenost med rastlinsko in živalsko komponento gozda je posebej pomembno, da preprečimo zaraščanje in pogozdovanje pašnikov ter travnikov v gozdu in gozdnem prostoru ter zagotovimo njihovo redno vzdrževanje. Izvajanje teh ukrepov zmanjšuje objedanje mladja in s tem negativne vplive na naravno pomlajevanje. Ohranja in pospešuje naj se grmovne vrste in vse plodonosne rastlinske vrste (npr. kostanj, beli gaber, jerebiko, češnjo, lesniko), ki v zimskem času predstavljajo prehransko osnovo rastlinojedim vrstam divjadi. Ohranjanje grmovnih vrst pri negi mladja, ki ne ovirajo razvoja mladja, zlasti v zimskem času povečuje prehransko osnovo rastlinojedih živalskih vrst, obenem se s tem zagotovi racionalno izvajanje nege. Grmovne vrste moramo ohranjati tako v gozdu kot na gozdnem robu. Grmovje je potrebno tudi za gnezdenje in prehrano ptic. Skrbeti je treba za neokrnjen, vertikalno strukturiran gozdni rob. Pri negi naj se pospešuje tako njegovo vertikalno kot horizontalno razgibano zgradbo ter plodonosne drevesne in grmovne vrste.

Vzpostavi naj se naravne gozdne ekosisteme in časovno opredeljene mirne predele v njem (zimovališča, gnezdišča, ipd.). Zagotovi naj se nemoten razvoj posameznih prostoživečih vrst živali. To velja še posebej za redke, ogrožene in ranljive vrste.

S posegi v populacije rastlinojedih vrst divjadi naj se glede na biološke kazalnike v populacijah in njihovem okolju zagotovi naravno spolno in starostno strukturo v številčnosti, ki bo tudi v bodoče zagotovila ohranitev populacij posameznih vrst in uskladitev odnosov med njimi in okoljem.

Z namenom zagotavljanja čim več ustrezne hrane v zimskem času naj gospodarjenje z gozdovi zagotovi, da bo dejansko razmerje razvojnih faz čim bližje modelnemu. Pomlajevanje naj bo naravno v večjih jedrih, ki so manj občutljiva na vpliv rastlinojede divjadi.

Zaradi pestrosti ekosistemov je treba varovati in ohranjati negozdne ekosisteme in nekatera grmišča. Preprečevati je treba zaraščanje negozdnih otokov v gozdni krajini (jase) in preprečiti njihovo pogozdovanje. Lastnike gozdov je treba k temu vzpodbujati s svetovanjem in z denarnimi sredstvi iz proračuna, ki so namenjena za izboljševanje prehranskih in bivalnih pogojev za prosto živeče živali.

Potrebno skrb je treba posvetiti vodnim in mokrotnim ekosistemom.

Preventivno naj se v skladu z možnostmi izvaja sledeče ukrepe:

- vzdrževanje pašnikov in travnikov;
- vzdrževanje remiz za malo divjad;
- vzdrževanje grmiš;
- vzdrževanje gozdnega robu;
- vzdrževanje kaluž;
- sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja;
- ohranjanje in nega dela biotopa pomembnega za ohranjanje in razvoj ogroženih vrst;
- načrtno puščanje biomase v gozdu.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Posebni ukrepi za krepitev funkciji gozdov niso načrtovani, saj se njihova trajnost zagotavlja z upoštevanjem usmeritev za zagotavljanje funkcij in upoštevanjem drugih usmeritev.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in so obenem okoljsko sprejemljiva za gradnjo le-teh nismo določili.

To ne pomeni, da gradnja drugod ni možna, je pa potrebna dodatna detajlna temeljita presoja.

Graditev cest se lahko nanaša tudi na gozdove, ki so izven navedene možnosti, skladno z elaboratom ničelnic. Kjer so predvideni krajši odseki cest (do 1 km), je ustrezen rešitev tudi gradnja gozdne vlake za traktorski prevoz lesa. Poleg ustreznih tehničnih elementov morajo imeti te vlake utrjeno podlago oziroma se smejo uporabljati skladno s pogoji in usmeritvami v posamičnem dovoljenju za sečnjo.

Določili smo območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, in so obenem okoljsko sprejemljiva za gradnjo le-teh, zato bi bila gradnja priporočljiva. So v naslednjih odsekih oziroma delih odsekov:

k. o. Rodež: 88B43A, 88B45, 88B46, 88B48A;

k. o. Podkum: 88C01, 88C02, 88C05, 88C06A, 88C08A, 88C10, 88C11, 88C13, 88C19, 88C22, 88C24, 88C25, 88C26, 88C28, 88C29A, 88C29B, 88C30, 88C31, 88C32.

Prednostno gradnjo vlak vežemo praviloma na oddelke, kjer je nezadostna odprtost (< 60 m/ha). Dejstvo je, da se vedno več novogradenj vlak nanaša na okoljsko zahtevne razmere, kjer je treba temeljito pretehtati vsak konkretni primer.

Kjer je gostota vlak že primerna, je umestno spodbujati rekonstrukcije obstoječih vlak za spravilo s traktorsko prikolico. To velja zlasti za trase, kjer je nosilnost podlage ustrezna, vzdrževanje pa enostavno.

Glej tudi poglavje 6.2.6 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic!

Območja, kjer gozdnih prometnic ni dovoljeno graditi, so navedena med usmeritvami za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic v poglavju 6.2.7, kjer so navedena tudi dodatna pojasnila povezana z načrtovano gradnjo novih gozdnih prometnic.

Območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi prometnicami, je sicer več. Vendar pa je treba območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji vlak, erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljiva območja zelo velike in velike verjetnosti pojavljanja, izločiti iz območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi prometnicami.

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11)

7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij

V GGE prevladuje gozdnat tip krajine.

Posamično gozdno drevje in skupine gozdnega drevja zunaj naselij imajo pomembno ekološko in estetsko vlogo in dajejo krajini poseben pečat.

Z upoštevanjem lege in razporeditve se navedena gozdna vegetacija razvrsti v naslednje skupine:

- obvodna drevnina,
- omejki in skupine dreves, ki povezujejo večje gozdne komplekse,
- drevje ob cestah,
- stara drevesa in osamelci sredi polj,
- vse posamične prvine gozdne vegetacije v gozdnati krajini.

Naštete skupine drevja lahko v krajini opravljajo pomembno higiensko-zdravstveno, biotopsko in estetsko funkcijo, posamezne skupine tudi varovalno in zaščitno funkcijo. Posamezno drevje je lahko razglašeno za naravno vrednoto in predstavlja naravno dediščino.

Obvodno vegetacijo imamo ob Savi, ob potokih Šklendrovec in Sopota s pritoki (Jazbinka, Medvedov graben, Prusnik, Mitoški slap, Lontovž, Ribnik, Bajdetov graben, Koritnikov graben...) Pri obvodnem drevju in grmovni vegetaciji naj se skrbi za stopničasto zgradbo s pestro drevesno in grmovno sestavo, ki naj se obnavlja postopno s posekom po desetinah. Pomlajuje naj se enkrat ena, drugič druga stran struge. Neposredno ob strugi naj bo intenziteta poseka večja, izseka naj se večja drevesa, da bo omogočen neoviran pretok vode. Na poplavnih površinah je potrebno puščati večja vitalna drevesa in med njimi grmovni sloj. Vse sečne ostanke je treba odstraniti. Grmovje, ki sili na kmetijske površine, naj se redno obsekuje.

Veliko manjših vodotokov teče po gozdu ali po gozdnem robu. Za ta območja so značilne večje strmine in nepropustna matična podlaga, kar daje vodotokom hudourniški značaj. Naloga obvodnega drevja je preprečevati erozijo in utrjevati vodno strugo.

Na poplavnih površinah je potrebno puščati večja vitalna drevesa in med njimi grmovni sloj. Vse sečne ostanke je treba odstraniti.

Pri obvodni vegetaciji, ki je del naravnih vrednot, in pri posamičnem gozdnem drevju oziroma pri skupinah gozdnega drevja, ki so del območij Natura 2000, naj se upošteva varstvene režime in druge usmeritve, ki so navedeni v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov oziroma v viru: Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Dobovec-Kum (2026-2035), ZRSVN, 2025.

V drugo in četrto skupino sodijo ostanki drevja med kmetijskimi površinami v neposredni okolici vasi in naselij. Posek naj bo omejen samo na sanitarne sečnje. V omejkah in skupinah dreves, ki povezujejo večje gozdne komplekse, je treba skrbeti za ohranjanje biološke ter vrstne pestrosti drevesnih in grmovnih vrst. Gozdni rob naj bo oblikovan estetsko ter horizontalno in vertikalno razgibano. Posamezna stara drevesa in osamelce sredi kmetijskih površin naj se ohranja do sanitarne sečnje. Za ta drevesa je potrebno pravočasno poskrbeti za obnovo iste drevesne vrste. Pri drevesih ob znamenjih, križpotjih ipd., ki so običajno del naravne dediščine ali varujejo objekte kulturne dediščine, so v dogovoru z ZRSVN možni tudi nekateri drevesno-kirurški posegi.

Poseben pomen velja tudi drevesom, ki so naravne vrednote. V GGE Dobovec-Kum sta kot drevesni naravni vrednoti izven območja gozdnega prostora in zunaj naselij razglašeni hruški v sklopu sadnega drevja pri domačiji Grošičar v Podkumu, Grošičarjevi hruški (ID 7921).

Ob cestah naj bo pas drevja čimbolj strnjen, s čimer bo nudil protihrupno zaščito. Ukrepa naj se podobno kot pri obvodni vegetaciji. Posebna skrb naj bo namenjena estetskemu videzu takšnih

drevoredov. Pri prestarih, nestabilnih in drugače nevarnih drevesih je potrebno poskrbeti za obnovo oz. pomladitev.

Gozdni otoki imajo biotopsko vlogo, saj predstavljajo življenjski prostor številnim rastlinskim in živalskim vrstam ter predstavljajo koridorje za selitve živali. Varujejo tudi kmetijska zemljišča. Imajo estetsko vlogo, saj so pomemben sestavni element kmetijske krajine.

Vsi gozdni otoki naj se ohranjajo. Povečuje naj se jim vrstna pestrost tako drevesnih kot tudi grmovnih vrst. Prevladujejo naj listavci, pospešujejo naj se plodonosne drevesne vrste. Oblikuje naj se razgibana vertikalna in horizontalna struktura. Izvajajo naj se le sanitarne sečnje.

Na območjih, kjer je premalo prosto rastočega drevja, naj se skupaj z lastniki zemljišč načrtuje sadnja na mestih, ki bi najmanj ovirala strojno obdelavo. Oblikujejo naj se čimbolj vrstno pestri gozdni otoki.

Pri vseh ostalih posamičnih prvinah gozdne vegetacije naj se skrbi za njihovo ohranitev. Izsekujejo naj se le najbolj nevarna drevesa in redčijo mlajše razvojne faze. Posamično gozdno drevje lahko predstavlja naravno dediščino. Drevesa je potrebno ohranjati do sanitarne sečnje. Po poseku je priporočljivo, da se tam vsadi novo drevo iste drevesne vrste.

Drevesa, ki soustvarjajo okolje naravnim spomenikom, je potrebno negovati (odstranjevanje nalomljenih vej), da ne poškodujejo spomenikov in njihovih obiskovalcev. Ob kulturnih spomenikih (znamenja) je mogoče zasaditi drevo avtohtone vrste (lipa, oreh, hrast).

ZGS naj poskrbi, da bodo lastniki posamičnega gozdnega drevja izven gozdnega prostora seznanjeni in motivirani za delo s tem drevjem v skladu z danimi usmeritvami. Sečnjo in nego naj vodi revirni gozdar, pri tem pa naj sodeluje z ZRSVN, vodarji, uporabniki vodotokov ter lokalnimi skupnostmi. Dela (sadnja, nega, košenje mokrišč in okolice kulturnih spomenikov) se lahko tudi sofinancirajo.

Prav tako je naloga ZGS osveščanje širše javnosti o pomembnosti posamičnega gozdnega drevja in skupin gozdnega drevja ter življenjskih okolij, ki so s tem drevjem povezane.

V primeru napada gospodarsko pomembnih škodljivcev, npr. smrekovih podlubnikov, se je potrebno pri zatiranju držati enakih predpisov, kot veljajo za drevje v gozdu.

8 Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote

Preglednica 59/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	14.867.468	85,12	2.179.622	81,86	3.271	80,49
Strošek poseka in spravila	4.229.079	24,21	618.545	23,23	1.410	34,69
Razlika	10.638.389	60,91	1.561.077	58,63	1.861	45,79

Preglednica 60/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	17.050.361,00	84,69	100,0
Stroški sečnje in spravila	4.849.034,00	24,09	28,4
Stroški gojenja in varstva gozdov	18.800,56	0,09	0,1
gojenje in varstvo gozdov	18.800,56	0,09	0,1
krepitev funkcij gozdov			
Stroški vzdrževanje gozdnih prometnic	139.862,95	0,69	0,8
vzdrževanje gozdnih cest	127.425,00	0,63	0,7
vzdrževanje vlak	12.437,95	0,06	0,1
Stroški skupaj	5.007.697,51	24,87	29,4
Dohodek	12.042.663,50	59,82	70,6
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	8.585,70	0,04	0,1
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	40.138,88	0,20	0,2
Skupaj predvidene spodbude	48.724,58	0,24	0,3
Stroški - spodbude	4.958.972,93	24,63	29,1
Dohodek - (stroški+spodbude)	12.091.388,07	60,06	70,9

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupaj za celo GGE (zasebni gozdovi v tej enoti predstavljajo 76 % vseh gozdov), pregled vrednosti lesa na kamionski cesti (KC) ter stroškov poseka in spravila lesa pa je prikazan posebej za državne gozdove, za zasebne gozdove ter za gozdove lokalnih skupnosti.

Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave, ter glede na pričakovano sortimentacijo. Uporabljene so povprečne cene gozdnih lesnih sortimentov (Vir: ZGS, 2023).

Stroški gospodarjenja z gozdovi so stroški sečnje, spravila in manipulacije na kamionski cesti, stroški gozdnogojitvenih del, varstvenih del, del za krepitev funkcij gozdov in za nego habitatov prosto živečih živali ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in gozdnih vlak.

Stroški sečnje in spravila temeljijo na normativih, ki so izračunani na osnovi naslednjih parametrov: gozdna združba, pravilno sredstvo, pravilna razdalja, nagib, skalnatost in povprečna tarifa (ločeno na iglavce in listavce). Stroški dela (strošek delovne ure) za sečnjo in spravilo so določeni za vse gozdove na podlagi podatkov ZGS (Območni načrt 2021-2030). Strošek sečnje znaša 17,78 €/h, strošek spravila 32,09 €/h in strošek manipulacije 3 €/m³ ter so enaki za vsa lastništva.

Stroški gozdnogojitvenih in varstvenih del, del za krepitev funkcij gozdov ter del za nego habitatov prosto živečih živali so izračunani na podlagi načrtovanih del, vrednosti dne in vrednosti materiala. Načrtovane delovne ure so izračunane iz načrtovanega obsega posameznih del ter povprečnega normativa za to delo, ločeno po sektorjih lastništva.

Za vsa lastništva je uporabljena dnina 134,03 €/delovni dan. Strošek delovne ure teh del je tako 16,75 €/h. To je 50 % stroška delovne ure gozdnega delavca z ročnim orodjem (15,72 €/h) in 50 % stroška delovne ure sekača oziroma delavca z motorno žago (17,78 €/h) po kalkulacijskih osnovah ZGS (Območni načrt 2021-2030) za ceno gozdarskega dela za leto 2020.

Vse količine so preračunane na neto m^3 gozdnih lesnih sortimentov. Pri izračunu neto količine (m^3) gozdnih lesnih sortimentov sta bila uporabljena povprečna faktorja za preračun iz bruto m^3 , in sicer 0,85 za iglavce in 0,88 za listavce.

Stroški varstvenih del vsebujejo tudi stroške varstva pred žuželkami. Pri teh smo upoštevali vse načrtovane ure za delo s kontrolnimi pastmi, kljub temu da pasti večinoma postavljajo in vzdržujejo strokovni delavci ZGS. Pri tem je bil uporabljen normativ 42 ur za čiščenje dvojne pasti na leto (1,3 ure za eno past in upoštevajoč 32 čiščenj na leto). V GGE sta postavljeni dve stalni dvojni pasti. Upoštevani so tudi stroški za feromone.

Stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak so določeni na osnovi sedanjih kalkulativnih stroškov za te namene. Pri ekonomski presoji niso bile upoštevane novogradnje gozdnih prometnic. Za izračun stroškov vzdrževanja gozdnih cest so se upoštevali dolžina gozdnih cest in dejanski stroški vzdrževanja, ki so 720 €/km/leto (GGN GGO Ljubljana 2021-2030). Stroški za vzdrževanje gozdnih vlak so izračunani na osnovi cene 0,5 €/ha/leto in površine gozdov, odprtih za traktorsko spravilo.

Predvidena proračunska sredstva po sedaj veljavnih predpisih delno pokrivajo stroške gojenja in varstvenih del v zasebnih gozdovih ter vzdrževanja gozdnih cest v vseh gozdovih.

K prihodkom je prištet tudi prispevek za vzdrževanje gozdnih cest in sicer je upoštevano 31,5 % sofinanciranje.

Vrednost lesa na kamionski cesti (na neto m^3) je 84,69 €/m³. Vsi stroški sečnje in spravila skupaj znašajo 24,09 €/neto m^3 in predstavljajo 28,4 % vrednosti lesa na kamionski cesti. Potrebe po sofinanciranju vlaganj v gozdove - predvidena proračunska sredstva, znašajo 0,24 €/neto m^3 in predstavljajo 0,3 % vrednosti lesa na kamionski cesti. Skupni dohodek (dohodek in proračunska sredstva) pri gospodarjenju z gozdovi skupaj znaša 60,06 €/neto m^3 , kar predstavlja 70,9 % vrednosti lesa na kamionski cesti.

9 Rastiščnogojitveni razredi

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

V posamezne RGR so združeni gozdovi odsekov glede na prevladujočo gozdno združbo v odseku, s sorazmerno enotnimi rastiščnimi razmerami ter razvojnimi težnjami v pogledu drevesne sestave in zgradbe sestojev, pri čemer so upoštevani tudi cilji gospodarjenja in poudarjenost funkcij gozdov. Z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/2005, 56/2007, 29/2009 in 91/2010, 1/2013, 39/2015 in 191/2020) so za varovalne gozdove razglašeni odseki, ki predstavljajo RGR varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom (GPN).

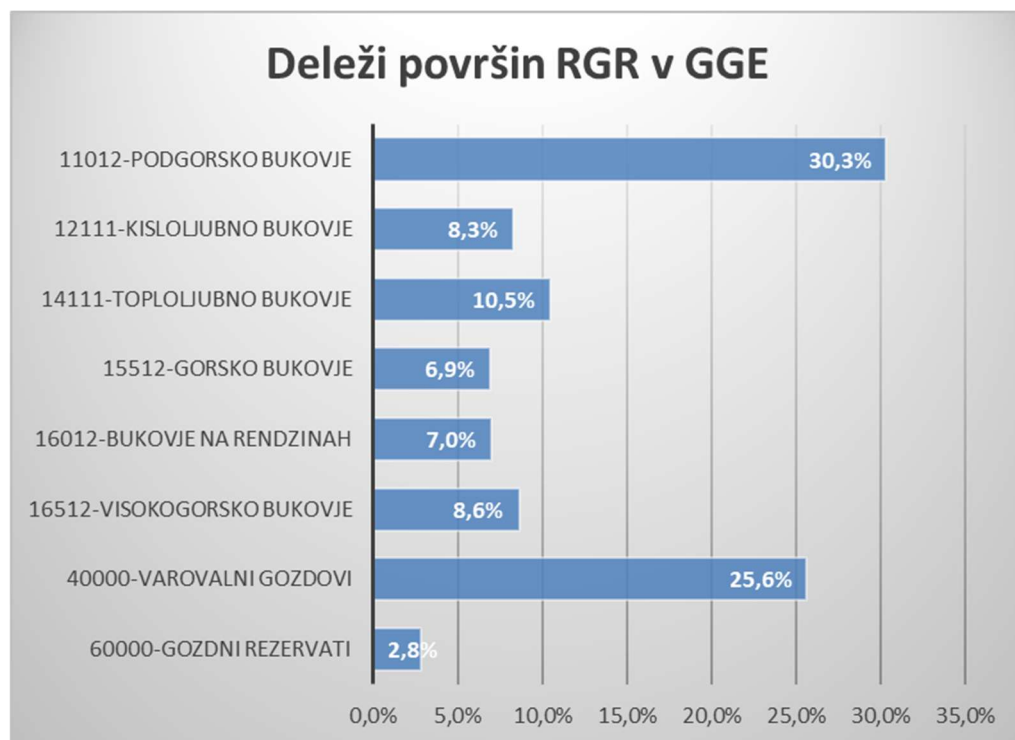
V GGE je izločenih osem RGR in sicer šest iz kategorije večnamenskih gozdov. V samostojen RGR Varovalni gozdovi – 40000 so uvrščeni gozdovi, ki spadajo v kategorijo »Varovalni gozdovi«, v RGR Gozdovi s posebnim namenom – 60000 pa gozdovi, ki spadajo v kategorijo »Gozdovi s posebnim namenom brez načrtovanega ukrepanja«. Gre za območja gozdov, ki so bili kot taki določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, bodisi zaradi izjemno poudarjene varovalne ali biotopske vloge, oziroma zaradi raziskovalne funkcije (območje gozdnega rezervata Pod Matico).

Preglednica 61/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Območje Natura 2000	Rastiščnogojitveni razred
HT-9110	Bukovi gozdovi (<i>Luzulo -Fagetum</i>)	SI3000181 - Kum	11012 – podgorsko bukovje 12111 – kisloljubno bukovje 40000 – varovalni gozdovi
HT-9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih	SI3000181 - Kum	11012 - podgorsko bukovje 12111 - kisloljubno bukovje 14111 - toploljubno bukovje 15512 - gorsko bukovje 16012 - bukovje na rendzinah 16512 - visokogorsko bukovje 40000 – varovalni gozdovi
HT-91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	SI3000181 - Kum	11012 - podgorsko bukovje 12111 - kisloljubno bukovje 14111 - toploljubno bukovje 15512 - gorsko bukovje 16012 - bukovje na rendzinah 16512 - visokogorsko bukovje 40000 – varovalni gozdovi 60000 – gozdni rezervati
HT-91R0	Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>)	SI3000181 - Kum	11012 - podgorsko bukovje 14111 - toploljubno bukovje 16512 - visokogorsko bukovje 40000 – varovalni gozdovi

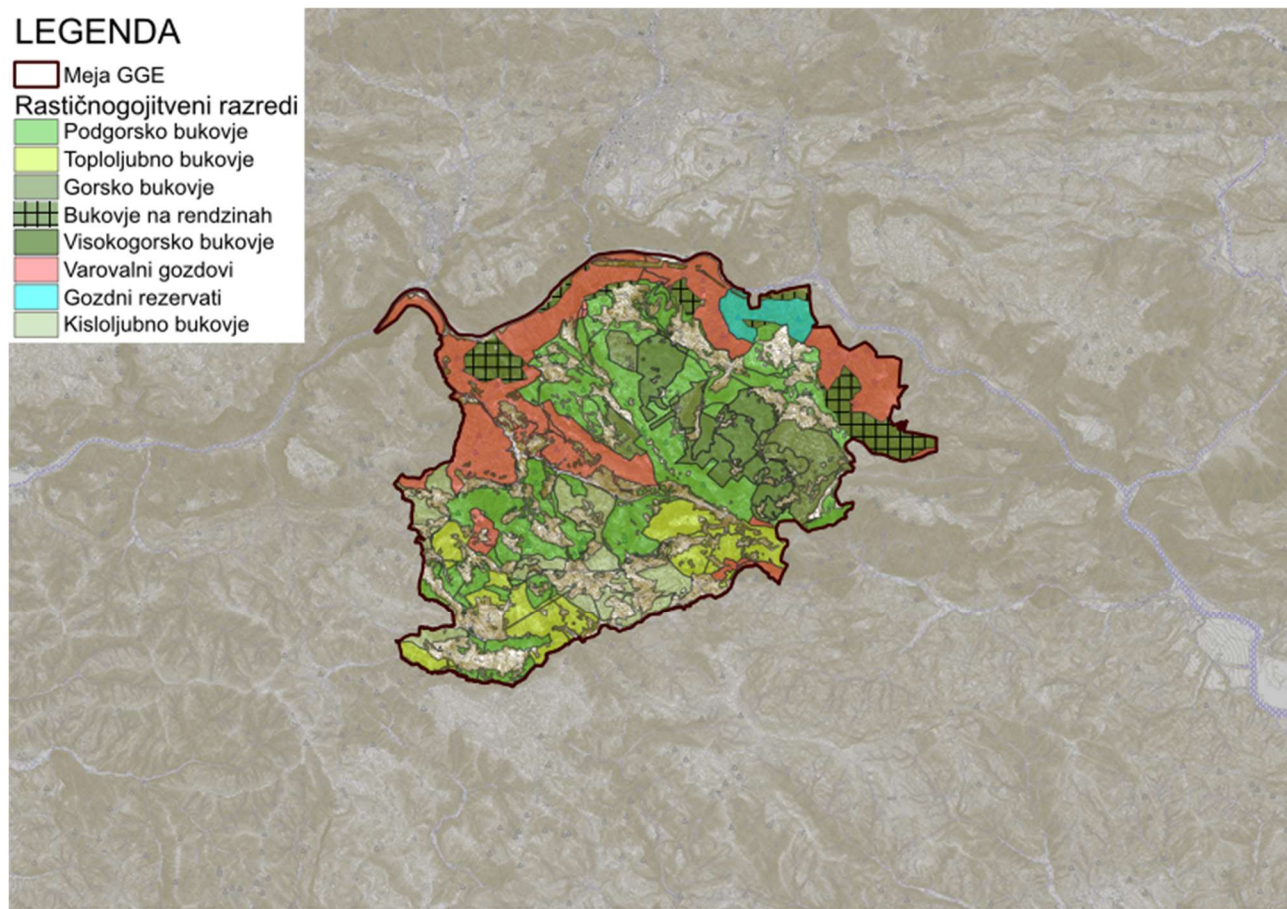
*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

Znotraj opredeljenih območij RGR se nahajajo gozdni habitatni tipi, ki je sestavni del posebnih varstvenih območij Natura 2000. Gre za habitatni tip Ilirski bukovi gozdovi (91K0), Bukovi gozdovi (9110), Javorovi gozdovi (9180*) in Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (91R0), ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju z namenom ohranjanja specifičnega življenjskega prostora oziroma ekosistema.

Grafikon 4: Delež posameznih rastiščnogojitvenih razredov v GGE

Karta 6: Prikaz členitve gozdov na RGR v GGE

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Podgorsko bukovje - 11012

Rastiščnogojitveni razred Podgorsko bukovje obsega **1.220,85 ha**, kar predstavlja pomemben delež gozdnih površin v enoti. Gozdovi tega RGR se strnjeno nahajajo v osrednjem delu delu GGE in so izrazito skoncentrirani na karbonatnih podlagah in tvorijo zaokroženo celoto predvsem na gričevnatih in podgorskih legah.

Lastniška struktura je izrazito enostranska, saj skoraj celotno površino predstavljajo zasebni gozdovi (**99,8 %**), medtem ko je delež državnih gozdov zanemarljiv (**0,2 %**), gozdov lokalnih skupnosti pa praktično ni. Vsi gozdovi sodijo v kategorijo večnamenskih gozdov, kar pomeni, da poleg proizvodne funkcije opravljajo tudi številne ekološke in socialne funkcije.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Na vhodnem delu Rodeža v k.o. Rodež in jugovzhodnem pobočju Kozlove gore v k.o. Podkum, opravljajo gozdovi na strmih pobočjih poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Nad cesto proti Dobovcu in nad cesto na Kum opravljajo gozdovi zaščitno funkcijo prve stopnje.

Gozdovi na zahodni strani, ki poraščajo območje krajinskega parka imajo prvo stopnjo poudarjenosti estetske funkcije.

Na območju RGR je zaradi karbonatne podlage poudarjena hidrološka funkcija. Izjemno pomembno hidrološko vlogo opravljajo gozdovi v okolici trinajstih vodnih virov (izvirov).

Na drugi stopnji poudarjenosti prevladujeta predvsem funkcija varovanja gozdnih zemljišč (38 % površine), hidrološka funkcija (97 % površine), funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (84 % površine), higiensko-zdravstvena funkcija (50 % površine), varovanja naravnih vrednot (64 % površine) in lesnoproizvodna funkcija (87 % površine).

V RGR so zastopana tudi območja EPO: Kum – koda 14800 in Natura 2000, ki se s temi območji prekrivajo in sicer SI3000181 Kum ter SI5000026 Posavsko hribovje

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 62/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del - RGR 11012

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Površina ha	Natura 2000
9110	Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	0,41	SI3000181 - Kum
91R0	Dinarski gozdovi r. bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>)	0,02	
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	506,35	
9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih	206,10	

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Rastišča v tem razredu so vezana na karbonatno matično podlago, kjer so se razvila rjava pokarbonatna tla z razmeroma dobro rodovitnostjo. Ta omogočajo razvoj razmeroma produktivnih bukovih gozdov, ki predstavljajo osnovno vegetacijsko obliko v tem prostoru.

Med rastiščnimi tipi izrazito prevladuje **predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih**, ki zavzema kar **65,1 % površine**. Gre za tipično rastišče tega razreda, ki določa tako drevesno sestavo kot tudi razvojno dinamiko gozdov.

Pomemben delež zavzemajo tudi: predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (9,9 %), ki se pojavlja na toplejših, bolj osonečenih legah, preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico (7,4 %), predalpsko gorsko bukovje (6,2 %), osojno bukovje s kresničevjem (5,4 %).

Ostali rastiščni tipi, kot so različna hrastovja, borovja, jelovja in javorovja, so zastopani le v manjšem obsegu in prispevajo k večji rastiščni in vrstni pestrosti območja.

Preglednica 63/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 11012

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
542	<i>Predalpsko gradново belogabrovje</i>	11	4,37	0,4
552	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	9	796,29	65,1
561	<i>Bazoljubno gradnovje</i>	3	3,28	0,3
562	<i>Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje</i>	1	15,44	1,3
581	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	65,64	5,4
592	<i>Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje</i>	5	120,75	9,9
621	<i>Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje</i>	1	0,37	0,0
632	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	75,33	6,2
636	<i>Bukovje s polžarko in javorovo bukovje</i>	7	4,08	0,3
672	<i>Predalpsko smrekovje na morenah in pobočnih gruščih</i>	5	10,44	0,9
681	<i>Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico</i>	7	90,23	7,4
751	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	9	25,82	2,1
761	<i>Javorovje s praprotmi</i>	7	2,14	0,2
771	<i>Jelovje s praprotmi</i>	17	6,67	0,5
	Skupaj	8,230	1.220,85	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Gozdovi so pretežno **skupinsko raznodobni**, kar pomeni, da se drevje pojavlja v različnih razvojnih fazah, vendar so te faze prostorsko razporejene v skupinah. Kljub temu je struktura precej neuravnotežena, saj izrazito prevladujejo starejši razvojni stadiji.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 64/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek – RGR 11012

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	6,7	13,4	17,5	23,4	39,0	128,0	28,9	2,58	35,8
Listavci	3,6	15,9	22,2	26,1	32,2	315,5	71,1	4,62	64,2
Skupaj	4,5	15,2	20,8	25,3	34,2	443,5	100,0	7,20	100,0

Povprečna lesna zaloga znaša **443,5 m³/ha**, kar kaže na visoko založenost sestojev. Pri tem listavci predstavljajo večinski delež (**71,1 %**), medtem ko iglavci zavzemajo **28,9 %**.

Letni prirastek znaša **7,20 m³/ha**, pri čemer večino prispevajo listavci (**64,2 %**). V primerjavi s preteklim obdobjem se je prirastek zmanjšal, kar je posledica staranja sestojev in premajhne intenzivnosti gospodarjenja v preteklosti.

Struktura lesne zaloge po debelinskih razredih kaže na izrazito staranje sestojev, saj največji delež odpade na najdebelejši razred (V. debelinski razred – **34,2 %**). To potrjuje tudi velik delež debeljakov v razvojni strukturi.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 65/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst – RGR 11012

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	110,6	6,0	9,7	1,6	0,0	235,2	13,0	50,5	14,3	2,6
	%	24,9	1,4	2,2	0,4	0,0	53,0	2,9	11,4	3,2	0,6
Naravno stanje	m ³ /ha	13,3	4,4	4,4			301,6	13,3	57,7	35,5	13,3
	%	3	1	1			68	3	13	8	3

Najpomembnejša drevesna vrsta je bukev, ki sama predstavlja več kot polovico celotne lesne zaloge (**53,0 %**). Med iglavci prevladuje smreka (**24,9 %**), medtem ko imajo ostale vrste bistveno manjši delež.

Drevesna sestava je razmeroma ugodna in blizu naravnemu stanju, vendar z določenimi odstopanji. Bukev kot glavna nosilka sestojev nastopa sestojno ali v skupinah, medtem ko se smreka pojavlja skupinsko ali gnezdasto.

Poleg bukve in smreke so pomembno zastopani tudi plemeniti listavci (**11,4 %**), ki imajo velik pomen za kakovost lesa in biotsko raznovrstnost. Hrast in drugi listavci imajo manjši delež, vendar pomembno dopolnjujejo sestavo.

Ohranjenost gozdov

Glede na oceno ohranjenosti po odsekih, so gozdovi v tem rastiščnogojitvenem razredu v celoti dobro ohranjeni. Ni zaznati spremenjenih ali izmenjanih sestojev, kar kaže na ustrezno prilagojenost drevesne sestave rastiščnim razmeram. Takšno stanje predstavlja trdno izhodišče za nadaljnje sonaravno gospodarjenje z gozdovi.

Odmik trenutne drevesne sestave od naravne ter delež tujih drevesnih vrst sta tudi za celoten rastiščnogojitveni razred (in ne po posameznih odsekih) v povprečju manjša od 30 %. Kljub nekoliko povečanemu deležu iglavcev glede na naravno drevesno sestavo lahko te gozdove še vedno uvrščamo med ohranjene.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 66/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah – RGR 11012

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	6,92	0,0	12,0	88,0	0,0	0,0	22,1	20,1	57,8	20,8	0,0	21,4	57,8
Drogovnjak	128,84	3,4	35,6	59,5	1,5	1,7	22,8	75,5	0,0	16,9	55,3	24,5	3,3
Debeljak	930,22					0,7	41,6	57,7	0,0	1,9	66,6	29,9	1,6
Sestoj v obnovi	154,87					0,0	28,3	71,7	0,0				
Skupaj	1.220,85												

Med razvojnimi fazami izrazito prevladuje debeljak, ki pokriva 930,22 ha oziroma večino površine rastiščnogojitvenega razreda. Sestoji so pretežno slabo negovani, saj je 57,7 % nenegovanih in 41,6 % pomanjkljivo negovanih, dobro negovanih pa je le 0,7 %. Sklep debeljakov je večinoma normalen (66,6 %), sledijo sestoji z rahlim sklepom (29,9 %), medtem ko sta tesen (1,9 %) in pretrgan sklep (1,6 %) redka.

Sestoji v obnovi zavzemajo 154,87 ha. Negovanost je neugodna, saj prevladujejo nenegovani sestoji (71,7 %), preostali del pa je pomanjkljivo negovan (28,3 %).

Razvojna faza drogovnjaka pokriva 128,84 ha. Zasnova je večinoma pomanjkljiva (59,5 %) in dobra (35,6 %), medtem ko je bogate zasnove malo (3,4 %), slabe pa 1,5 %. Sestoji so večinoma nenegovani (75,5 %), sledijo pomanjkljivo negovani (22,8 %), dobro negovanih pa je zelo malo (1,7 %). Sklep je pretežno normalen (55,3 %), na četrtini površine rahel (24,5 %), tesen sklep je prisoten na 16,9 %, pretrgan pa na 3,3 % površine.

Mladovje pokriva le 6,92 ha, kar predstavlja zelo majhen delež celotne površine. Zasnova je pretežno pomanjkljiva (88,0 %), v manjšem deležu dobra (12,0 %). Negovanost je neugodna, saj prevladujejo ogrožena mladovja (57,8 %), sledijo slabo negovana (20,1 %) in pomanjkljivo negovana (22,1 %), medtem ko negovanih mladovij ni. Sklep je večinoma pretrgan (57,8 %) ali rahel (21,4 %), tesen sklep se pojavlja na 20,8 % površine, normalnega sklepa pa ni.

Skupna struktura razvojnih faz kaže izrazito neravnovesje, saj močno prevladujejo debeljaki, medtem ko je delež mladovij in drogovnjakov prenizek. Takšno stanje odstopa od modelnega in nakazuje potrebo po intenzivnejšem pomlajevanju ter izboljšanju negovanosti sestojev.

Kakovost drevja

Preglednica/K: Kakovost drevja – RGR 11012

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	174	41,4	29,3	20,7	8,0	0,6
Jelka	20	20,0	60,0	10,0	10,0	0,0
Bor	12	8,3	0,0	50,0	41,7	0,0
Macesen	2	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	405	22,0	31,4	31,5	13,6	1,5
Hrast	15	13,3	26,7	40,0	20,0	0,0
Pl. lst.	97	15,5	32,0	45,3	7,2	0,0
Dr. tr. lst.	19	5,3	10,5	36,9	36,8	10,5
Meh. lst.	14	0,0	14,3	28,6	57,1	0,0
Skupaj iglavci	208	37,4	30,8	21,2	10,1	0,5
Skupaj listavci	550	19,5	30,2	34,3	14,5	1,5
Skupaj	758	24,4	30,3	30,8	13,3	1,2

Kakovost drevja je dobra. Največ drevja spada v razrede:

- prav dobra (**30,3 %**),
- dobra (**30,8 %**),
- odlična (**24,4 %**).

Iglavci dosegajo višjo kakovost kot listavci, zlasti smreka in macesen, medtem ko je pri listavcih kakovost nekoliko bolj razpršena.

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti drevja so ugotovljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Poškodovanost drevja je določena z deležem dreves s hujšo poškodbo

Stopnja poškodovanosti znaša **9,6 %**, kar je zmerna vrednost. Največ poškodb se pojavlja na:

- deblu in koreničniku (**5,1 %**),
- krošnjah (**3,7 %**).

Poškodovanost ne predstavlja večje grožnje stabilnosti sestojev, vendar zahteva redno spremljanje.

Odmrlo drevje

Na ploskvah se je analiziralo pri odmrlem drevju število stoječih sušic z neuporabnim lesom, ležečih trlih dreves in panjevin. Analiza je potekala ločeno za iglavce in listavce ter po razširjenih debelinskih razredih.

Količina stoječega odmrlega drevja je 8,2 dreves/ha, ležečega drevja pa 12,3 dreves/ha. V razmerju iglavci – listavci prevladujejo listavci z 74,6 %.

Največ odmrlega drevja je v prvem razširjenem debelinskem razredu (66,3 %), nato je 28,8 % delež dreves debeline od 30 cm do 50 cm. V RGR primanjkuje odmrlih, nad 50 cm debelih stoječih in ležečih dreves. Skupno jih je 4,9 %.

Količina odmrlega drevja znaša **20,6 m³/ha**, kar je pomembno z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti. Večina odmrlega drevja je v nižjih debelinskih razredih in med listavci. Po Pravilniku o varstvu gozdov je zadostna količina odmrlega drevja vsaj 3 % od lesne zaloge (13,3 m³/ha). Gledano za RGR je količina odmrlega drevja zadostna (4,6 % od lesne zaloge).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bila realizacija poseka razmeroma nizka (**36,4 % načrtovanega**). Posebej nizka je bila realizacija pri listavcih, kar je prispevalo k povečanju lesne zaloge in staranju sestojev.

Večina poseka je bila izvedena pri iglavcih, predvsem smreki, kar kaže na usmerjenost posegov v varstveno-sanacijske sečnje.

Gojitvena in varstvena dela so bila izvedena v bistveno manjšem obsegu od načrtovanega, zlasti na področju nege mlajših razvojnih faz, kar je dodatno prispevalo k neuravnoteženi razvojni strukturi.

Preglednica 67/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 11012

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava tal	ha	1,66	0,00	0,0
Sadnja	ha	1,30	0,00	0,0
Obžetev	ha	4,44	0,20	4,5
Nega mladja	ha	10,13	1,50	14,8
Nega gošče	ha	2,78	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	11,16	3,50	31,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	36,63	3,03	8,3
Priprava sestoja	ha	0,00	1,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	4,36	0,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,00	1.020,80	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov v RGR se je zmanjšala za 5,54 ha.

V obdobju zadnjih dvajsetih let se je lesna zaloga stalno povečevala (z 394,1 m³/ha na 443,5 m³/ha), medtem ko se je prirastek po letu 2016 zmanjšal. To kaže na staranje sestojev in zmanjševanje njihove proizvodne sposobnosti.

Delež smreke se postopoma zmanjšuje, delež bukve ostaja stabilen, rahlo pa se povečuje delež plemenitih listavcev.

Razvojna struktura se bistveno ni izboljšala – še vedno je izrazit primanjkljaj mladovij in presežek debeljakov, kar predstavlja enega ključnih problemov tega razreda.

Preglednica 68/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026 – RGR 11012

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	1.243,50	123,9	270,1	394,1	2,33	5,47	7,80	1,18	0,84	2,02
2016	1.226,39	128,4	305,2	433,6	3,17	6,14	9,31	1,75	1,20	2,95
2026	1.220,85	128,0	315,5	443,5	2,58	4,62	7,21	2,41	5,86	8,27

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oziroma možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

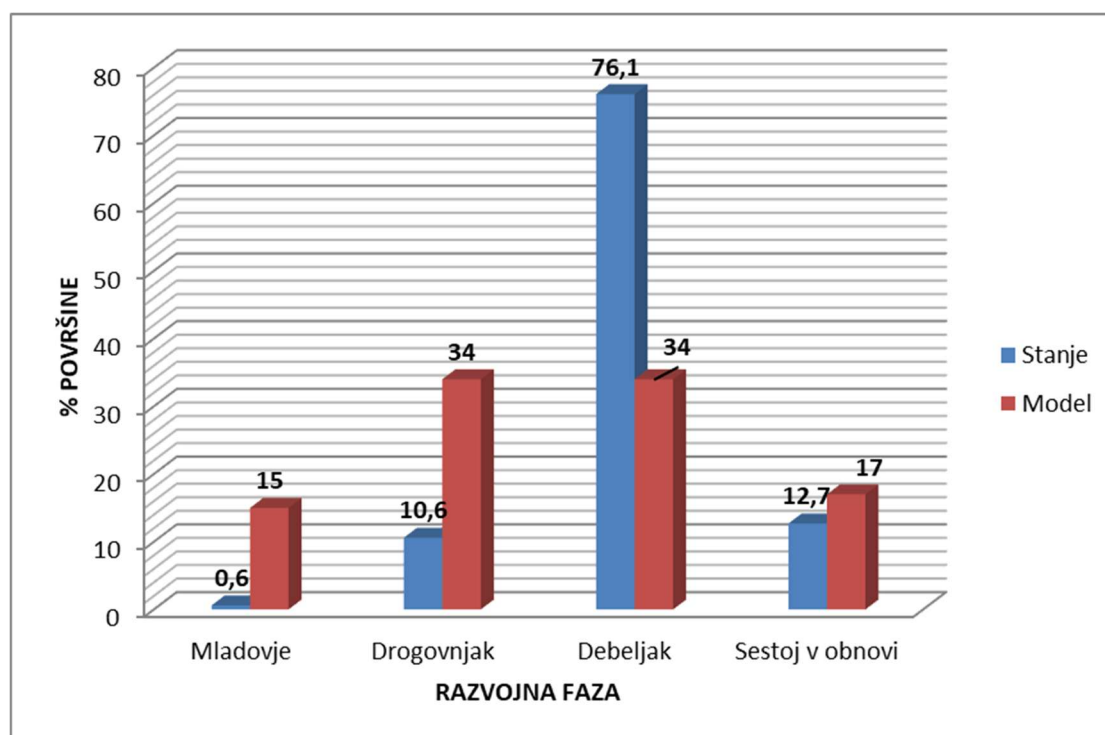
Preglednica 69/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026 – RGR 11012

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	28,8	0,8	1,4	0,4	0,0	53,3	2,7	9,3	2,7	0,6
2016	26,6	0,9	1,8	0,3	0,0	52,8	2,9	11,4	2,7	0,6
2026	24,9	1,4	2,2	0,4	0,0	53,0	2,9	11,4	3,2	0,6

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 70/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem – RGR 11012

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	6,92	0,6	18	15	183,13	-96
Drogovnjak	128,84	10,6	41	34	415,09	-69
Debeljak	930,22	76,1	41	34	415,09	124
Sestoj v obnovi	154,87	12,7	20	17	207,54	-25
Skupaj	1.220,85	100,0	120	100	1.220,85	

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah - RGR 11012

Razmerje razvojnih faz je precej porušeno. Najbolj odstopa od normalnega pri mladovju, ki dosega 4 % modelne vrednosti. Primanjkuje prav tako drogovnjakov, ki dosega 31 % modelne vrednosti.

Preveč je debeljakov, ki presegajo modelno vrednost za 124 %. Sestoji v obnovi dosega 75 % modelne vrednosti.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Cilj gospodarjenja je oblikovanje **skupinsko raznodobnega mešanega gozda s prevlado bukve**, ki bo stabilen, proizvodno učinkovit in ekološko uravnotežen.

Ciljno razmerje drevesnih vrst: skupinsko raznodoben gozd bukve (53 %), s posamično do gnezdasto primesjo smreke (25 %), s posamično do šopasto primesjo hrasta (3 %), plemenitih listavcev (12 %), drugih trdih listavcev (3 %), bora (2 %), jelke (2 %) ter macesna (do 1 %) in mehkih listavcev (do 1 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 2 %, drogovnjak 8 %, debeljak 64 %, sestoj v obnovi 26 %.

Ciljna lesna zaloga: 433 m³/ha, iglavci 130 m³/ha in listavci 303 m³/ha.

Modelna končna lesna zaloga in korigirana končna lesna zaloga: 580 m³/ha, 490 m³/ha.

Modelna končna lesna zaloga je lesna zaloga debeljaka tik pred pomladitvijo, ki ima polno zarast (zarast 1) in je brez praznih celic (ima optimalno lesno zalogo). Dejanska končna lesna zaloga je manjša od modelne. Njena višina je odvisna od števila praznih celic, ki so posledica poškodb sestojev in neustreznega gospodarjenja v preteklosti.

Ciljna kakovost: smreka in jelka: B, C; bor: C; bukev: A1, A2, B; hrast: B; plemeniti listavci: A1, A2, B; drugi listavci: C, D.

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodno obdobje: 120 let

Pomladitveno obdobje: 20 let

Usmeritve so usmerjene predvsem v:

- povečanje deleža mladovij in sestojev v obnovi,
- zmanjšanje deleža debeljakov,
- pospeševanje naravne obnove,
- povečanje deleža listavcev, zlasti bukve in plemenitih listavcev,
- izboljšanje negovanosti sestojev.

Pomemben poudarek je na postopnih, malopovršinskih posegih ter prilagajanju ukrepov stanju posameznih sestojev.

Usmeritve za obnovo sestojev

V obnovo naj se uvajajo:

- Debeljaki s slabšo kvaliteto s pomanjkljivimi in slabimi kvalitetskimi zasnovami;

- Debeljaki z večjim deležem rdeče trohnobe pri smreki in rdečega srca pri bukvi, pri katerih bi z odlašanjem uvajanja v obnovo prišlo do razvrednotenja lesa;
- Debeljaki z dobrimi kvalitetskimi zasnovami, katerih starost je precej presegla sečno zrelost;
- presvetljeni debeljaki z rahlim in vrzelastim sklepom z nizkimi lesnimi zalogami, ki so posledica sušenja jelke in poškodb drevja zaradi smrekovih podlubnikov, rdeče trohnobe pri smreki, prisotnosti rdečega srca pri bukvi, vetrolomov ter poškodb zaradi dela v gozdu.

V debeljakih s spremenjeno drevesno sestavo v korist smreke naj bodo proizvodne dobe krajše, kjer pričakujemo prenamnožitve smrekovih podlubnikov.

Z obnovo je priporočljivo začeti po semenskem letu predvsem v debeljakih z rahlim do pretrganim sklepom in že prisotnim pomladkom. Zato naj se po potrebi izvede pripravo sestoja za naravno obnovo, kjer naj se poseka del grmovnega sloja in podstojnega drevja. Pri tem je treba paziti, da ne pride do prevelikega razraščanja zeliščnega in grmovnega sloja.

Pri nadaljevanju obnove naj se v čim večji meri izkoristi matični sestoj za uravnavanje drevesne sestave in sestoj zgradbe ter kakovosti pomladka.

Šibkejše jakosti pomladitvenih sečenj naj se izvajajo v sestojih v obnovi, v katerih je drevesna sestava pomladka spremenjena v korist smreke (zasmrečeni sestoji). Z indirektno nego matičnega sestoja jo je potrebno uravnavati v smeri večjega deleža bukve in drugih listavcev.

Šibke jakosti pomladitvenih sečenj naj se izvajajo v sestojih v obnovi, v katerih je zasnova pomladka slaba do pomanjkljiva zaradi hitrih in močnih presvetlitev, ki so nastale kot posledica ujm.

Pospešeno nadaljevanje obnove in zaključevanje obnove naj bi se izvajalo v sestojih v obnovi z bogato in dobro zasnovo pomladka, kjer je pomladek v fazi gošče, ki prehaja že v letvenjak. Prednost pri tem imajo tisti sestoji v obnovi, kjer ni izrazite akumulacije vrednostnega prirastka, sestoji z rdečo trohnobo pri smreki in bukvi sestoji, v katerih je v večji meri prisotno rdeče srce.

Pri obnovi sestojev je potrebno upoštevati semenska leta, predvsem v tistih, kjer je naravno pomlajevanje moteno.

Usmeritve za nego mladovja in pomladka

Z nego je treba krepiti stojnost (predvsem letvenjakov) ter pestrost drevesne sestave. Nego mladja ali gošče izvedemo čim prej po končnem poseku. Pri tem naj se odstranjuje pri sečni poškodovani osebki, koši, mehki listavci in neželene vrste ter grmovnice. V primerih, ko mladje hitro preraste v goščo, lahko nego gošče tudi izpustimo in izvedemo dovolj zgodnjo nego letvenjaka. Pri tem pospešujemo gradnjo in plemenite listavce. Pri negi mladja naj se v čim večji meri izkoristiti posredno nego matičnega sestoja. Posebej pomembna je pravočasnost pričetka prvih redčenj v letvenjaki.

Mladovje naj se usmerja k naravni drevesni sestavi, kakor tudi vrsto, stopnjo in obliko zmesi. . Pri tem morajo biti iglavci primešani malopovršinsko.

V mladovju, kjer v drevesni sestavi prevladujejo iglavci (predvsem smreka) naj se uravnava drevesno sestavo v korist listavcev, predvsem bukve in gorskega javorja. V pretežno čistem mladovju iglavcev ohranjati listavce.

V pretežno čistih mladovjih bukve naj se pospešuje plemenite listavce (gorski javor, češnjo, gorski brest), gradnjo in maklen.

V slabo negovanih in nenegovanih letvenjaki, kjer so prva redčenja zamujena, mora biti njihova jakost prav tako šibkejša in pogostnost večja. V teh letvenjaki upoštevamo kot nosilce funkcij tudi manj kvalitetna drevesa z lepo razvitimi širokimi in simetričnimi krošnjami, ki imajo vlogo stabilizatorjev sestoja.

V pobočnih jarkih, kjer so tla globlja in boljše preskrbljena z vlago, je lahko delež gorskega javorja občutno večji od naravne drevesne sestave

Usmeritve za nego drogovnjakov in debeljakov

Z intenzivno nego drogovnjakov bomo izboljšali njihovo kakovostno zasnovu. Prav tako bomo z intenzivnejšo nego izboljšali statično stabilnost slabo negovanih drogovnjakov.

Z vidika ekonomike nege in kakovosti sortimentov je v bukovih gozdovih bolj ugodno:

- zgodnje zmerno pospeševanje manjšega števila izbrancev;
- Manj pogosto ukrepanje v prvi polovici in povsem ob koncu proizvodne dobe
- Pravočasno oblikovanje in ohranjanje krošenj od debelejšega drogovnjaka ali mlajšega debeljaka naprej.

V bukovih gozdovih manjša intenzivnost dela v starejših razvojnih fazah in hitra rast izbranih dreves v času intenzivnih redčenj omogoča pridelavo visoko kakovostnega lesa in zmanjšuje tveganje za nastanek rdečega srca.

V slabo negovanih drogovnjakih naj se izvaja redčenje bolj intenzivno. V nenegovanih drogovnjakih, še posebej v tistih, v katerih je ogrožena statična stabilnost, mora biti jakost redčenj šibkejša in pogostnost večja, da izbrana drevesa razvijejo dovolj široke in globoke krošnje.

V dobro negovanih starejših drogovnjakih bukve s primesjo gorskega javorja (vlažnejše lege) naj se proti koncu desetletnega načrtovalnega obdobja še vedno izvajajo redčenja zmerne jakosti. Z večjimi jakostmi redčenj in s tem z večjo sproščenostjo krošenj ter razdaljo med drevesi, bomo dosegli lepo razvite, večje bolj globoke krošnje, ki so posebej pomembne za boljšo statično stabilnost dreves in manjši delež rdečega srca.

V pretežno čistih drogovnjakih iglavcev ohranjati še kvalitetne listavce.

V poškodovanih drogovnjakih z rahlim sklepom naj se izvajajo sanitarne sečnje, v gostejših šopih pa tudi šibko redčenje.

V debeljakih z nižjo lesno zalogo, ki so poškodovani zaradi poškodb po sprailu, napadov smrekovih podlubnikov ter vetrolomov, naj se izvajajo šibke jakosti redčenj in sanitarne sečnje.

V presvetljenih deli debeljakov naj se v delih, kjer se pojavi še kvaliteten pomladek širi pomladitvena jedra, v drugih delih pa naj se izvajajo večinoma sanitarne sečnje,

V pretežno čistih debeljakih iglavcev, v katerih je ogrožena biološka stabilnost, naj se ohranja listavce za semenjake.

Usmeritve za varstvo gozdov:

Skrajšuje naj se proizvodne dobe v sestojih z večjim deležem smreke. Za krepitev stojnosti so potrebna pravočasna in dovolj močna redčenja. Varstvo gozdov naj bo usmerjeno v:

- vzdrževanje jas znotraj gozda in strukturiran gozdni rob;
- vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav;
- stalno kontrolo populacije podlubnikov v sestojih z večjim deležem smreke;
- pravočasno sanitarno sečnjo in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev.

Ob pojavu naravnih ujm naj se takoj prične s sanacijo poškodovanih smrekovih sestojev. Mešane bukove sestoje, močno poškodovane po naravnih ujmah (zlasti žled, sneg), naj se uvede v naravno obnovo. V ta namen naj se poseka močno poškodovano drevje, mestoma tudi drevje, ki bi ogrožalo razvoj bukovega mladja.

Ukrepi

Najvišji možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2026 - 2035 znaša 101.017 m³. Predstavlja 18,7 % skupne lesne zaloge ali 114,8 % prirastka. V možnem poseku je 29 % iglavcev in 71 % listavcev.

Največji delež poseka, glede na vrsto poseka imajo redčenja (56,4 %) Sledi pomladitveni posek (43,4 %). Delež načrtovanega poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka predstavlja 0,2 % možnega poseka.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 7,4 % od skupnega možnega poseka v RGR (7.480 m³).

Redčenja v drogovnjakih naj bi se izvajala na 89 % površine drogovnjakov (114 ha). Njihova povprečna jakost znaša 19 % od lesne zaloge (možni posek 7.378 m³). Redčenja v drogovnjakih predstavljajo 7,3 % možnega poseka v RGR.

Na 5 % drogovnjakov (6 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje (možni posek 102 m³).

Na 3 % (3 ha) površine drogovnjakov ni načrtovanega ukrepanja, na 4 % (5 ha) površine drogovnjakov so ekocelice brez ukrepanja.

Redčenja v debeljakih predstavljajo 49,1 % možnega poseka v GGE. Izvajala naj bi se na 80 % površine debeljakov (745 ha), njihova jakost pa znaša 14 % od lesne zaloge (možni posek 49.580 m³).

Večinoma sanitarne sečnje naj bi se izvajale na 1 % debeljakov (6 ha) z načrtovanim možnim posekom 144 m³.

V obnovo se bo uvajalo 18 % površine debeljakov (171 ha). Jakost pomladitvenih sečenj v teh debeljakih je 28 % od lesne zaloge (možni posek 24.729 m³). Poleg teh sestojev, ki bodo z uvajanjem v obnovo prešli v sestoje v obnovi, bo določen delež presvetljenih debeljakov dodatno prešel v sestoje v obnovi s pomladitvijo.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 85 % sestojev v obnovi (131 ha), s povprečno jakostjo 33 % od lesne zaloge (možni posek 13.632 m³).

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 14 % površine sestojev v obnovi (22 ha), s povprečno jakostjo 63 % od lesne zaloge (možni posek 5.281 m³).

Končni poseki v sestojih v obnovi bodo izvedeni na 1 % površine sestojev v obnovi (1 ha), možni posek pa bo znašal 168 m³. Poleg teh sestojev v obnovi, ki bodo v celoti prešli v mladovje, bodo s končnimi poseki prešli v mladovje še dodatni sestoji v obnovi, kjer je načrtovana pospešena obnova. V mladovje bo prešel tudi del debeljakov, kjer se bo poleg redčenja izvajalo še širjenje obstoječih pomladitvenih jeder.

Na manj kot 1 ha skupno je načrtovan sanitarni posek (3 m³) in ekocelica brez ukrepanja.

Preglednica 71/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka – RGR 11012

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	28,9	71,1	100,0
- ciljno %	30,0	70,0	100,0
Lesna zaloge - dejanska (m ³ /ha)	128,0	315,5	443,5
- ciljna (m ³ /ha)	130,0	303,0	433,0
Prirastek (m ³ /ha)	2,58	4,62	7,20
Možni posek (m ³ /ha)	24,1	58,6	82,7
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,41	5,86	8,27
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18,8	18,6	18,7
Intenziteta m. p. prirastek (%)	93,4	126,9	114,9
Izravnalna doba (let)			10

Preglednica 72/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – RGR 11012

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	17.198	12.058	0	0	0	170	29.426	18,8	93,3
	%	58,4	41,0	0,0	0,0	0,0	0,6	100,0		
Listavci	m³	39.760	31.752	0	0	0	79	71.591	18,6	126,8
	%	55,5	44,4	0,0	0,0	0,0	0,1	100,0		
Skupaj	m³	56.958	43.810	0	0	0	249	101.017	18,7	114,8
	%	56,4	43,4	0,0	0,0	0,0	0,2	100,0		

Opomba: Podatki o tem, v kolikšnem obsegu naj bi se s posekom ukrepalo v posamezni razvojni fazi, so povzeti po gozdnogojitvenih smernicah iz opisov sestojev, kar pomeni, da obstaja možnost, da se bo v enem sestoku kombiniralo več vrst sečenj oziroma ukrepov (kot smernico se lahko vpiše le prevladujoč ukrep).

Preglednica 73/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela – RGR 11012

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	0,50	1,00
Nega mladja	ha	0,30	0,30
Nega gošče	ha	0,60	0,60
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,42	1,42
Naravni razvoj biotopov	m ³	7,33	7,33

V gozdovih vseh lastništev je potrebno izvajati gojitvena in varstvena dela, ki sedaj niso načrtovana, v primeru, da se bo zanje pokazala potreba tekom obdobja veljavnosti načrta. Ta dela se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih.

Sklepno lahko ocenimo, da so gozdovi tega rastiščnogojitvenega razreda dobro ohranjeni in proizvodno sposobni, vendar razvojno neuravnoteženi. Ključni izziv v prihodnjem obdobju bo vzpostavitev bolj uravnotežene razvojne strukture, predvsem s povečanjem deleža mladovij in aktivnejšim gospodarjenjem.

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje - 12111

RGR Kisloljubno bukovje obsega **333,78 ha**, kar predstavlja pomemben delež gozdov v GGE. Po lastništvu izrazito prevladujejo **zasebni gozdovi (99,6 %)**, medtem ko je državnih gozdov le 0,4 %, gozdov lokalnih skupnosti pa ni. Vsi gozdovi sodijo v kategorijo **večnamenskih gozdov**.

V rastiščnogojitveni razred (RGR) Kisloljubno bukovje so vključeni odseki, ki so ta razred oblikovali že v preteklem ureditvenem obdobju. Gre za tipična rastišča kisljih bukovih gozdov na nekarbonatni podlagi, kjer ima bukev ekološko in proizvodno dominantno vlogo.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Gozdovi, ki v poraščajo strma pobočja pod Majcnovim hribom opravljajo prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter hidrološko funkcijo druge stopnje.

Na območju RGR je evidentiranih šest vodnih izvirov.

V okolici Podkuma sta dve arheološki najdišči v 88C16 in 88C21A in dva objekta kulturne dediščine (Kotarjev mlin – 88C28 in domačija Medved 88C17).

V GGE sega EPO Kum-koda 14800, ki se prekriva z območjem Natura 2000- koda SI3000181 SCI Kum. Območji sta evidentirani v odsekih 88C10, 88C14, 88C15, 88C16, 88C17, 88C18B in malenkost v 88C21A.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 74/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del – RGR 12111

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Površina ha	Natura 2000
9110	Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	60,23	SI3000181 - Kum
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	0,95	
9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih	0,26	

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 75/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 12111

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
552	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	36,44	10,9
592	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	4,07	1,2
632	Predalpsko gorsko bukovje	9	5,23	1,6
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	243,94	73,1
771	Jelovje s praprotni	17	44,10	13,2
	Skupaj	10,00	333,78	100,0

Rastišča so pretežno na kislih tleh, kjer izrazito prevladuje **kisloljubno bukovje z rebrenjačo (73,1 %)**. Pomemben delež predstavlja tudi **jelovje s praprotni (13,2 %)**, kar kaže na lokalno večjo vlogo jelke in bolj sveža rastišča.

Na manjših površinah se pojavljajo še:

- predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (10,9 %),
- predalpsko gorsko bukovje (1,6 %),
- toploljubno bukovje (1,2 %).

Rastišča so dobro proizvodno sposobna, kar potrjuje tudi razmeroma visok prirastek.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Sestoji so pretežno **skupinsko raznodobni**, vendar z izrazito prevlado starejših razvojnih faz, predvsem debeljakov.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 76/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek – RGR 12111

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m³/ha	%
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%		
Iglavci	4,4	16,5	21,3	27,0	30,8	132,8	33,6	3,48	38,1
Listavci	6,6	13,4	22,2	27,2	30,6	261,8	66,4	5,66	61,9
Skupaj	5,8	14,5	21,9	27,1	30,7	394,6	100,0	9,14	100,0

Povprečna lesna zaloga znaša **394,6 m³/ha** (**iglavci**: 132,8 m³/ha oz. 33,6 %; **listavci**: 261,8 m³/ha oz. 66,4 %), kar je več kot v preteklem obdobju. Letni prirastek znaša **9,14 m³/ha**, kar kaže na dobro proizvodno sposobnost rastišč.

Struktura po debelinskih razredih kaže na velik delež debelejšega drevja (IV. in V. razred skupaj ~58 %), stabilno, a nekoliko starajočo se strukturo.

Prirastek je sorazmeren lesni zalogi, z rahlo večjim deležem listavcev.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 77/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst – RGR 12111

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m³/ha	98,3	28,6	4,6	1,3	0,0	168,9	34,4	24,2	27,8	6,5
	%	24,9	7,3	1,2	0,3	0,0	42,8	8,7	6,1	7,0	1,7
Naravno stanje	m³/ha	19,7	39,5				268,3	23,7	15,8	23,7	3,9
	%	5	10				68	6	4	6	1

Dejansko stanje ima prevelik delež iglavcev (~34 %) glede na naravno (~15 %), vendar je tu pomembna tudi večja prisotnost jelke. Bukev (42,8 %) je precej pod naravno vrednostjo (~68 %). Hrast, plemeniti listavci in drugi trdi listavci nekoliko presegajo delež glede na naravno stanje. Struktura kaže na odklon od naravne bukove dominancije v korist iglavcev in deloma hrasta.

Ohranjenost gozdov

Gozdovi so ohranjeni, vendar je njihova naravna sestava delno porušena zaradi zasmrečenosti in povečane prisotnosti drugih listavcev na račun bukve.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 78/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah – RGR 12111

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	1,07	35,5	64,5	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	64,5	35,5	0,0	0,0
Drogovnjak	34,86	3,9	40,7	55,4	0,0	3,9	6,5	89,6	0,0	15,0	51,5	29,3	4,2
Debeljak	253,38					0,0	49,3	50,7	0,0	0,0	27,8	60,8	11,4
Sestoj v obnovi	44,47					0,0	72,0	28,0	0,0				
Skupaj	333,78												

Med razvojnimi fazami prevladuje debeljak, ki pokriva 253,38 ha oz. 76 % delež površine rastiščnogojitvenega razreda. Sestoji so večinoma nenegovani (50,7 %) ali pomanjkljivo negovani (49,3 %), negovanih ni. Sklep debeljakov je pretežno rahel (60,8 %), sledijo sestoji z normalnim sklepom (27,8 %), medtem ko je pretrgan sklep prisoten na 11,4 % površine, tesnega sklepa ni.

Sestoji v obnovi obsegajo 44,47 ha oz. 13,3 %. Tudi tu prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji (72,0 %), preostanek pa je nenegovan (28,0 %).

Drogovnjaki pokrivajo 34,86 ha. Zasnova je večinoma pomanjkljiva (55,4 %) in dobra (40,7 %), medtem ko je bogate zasnove malo (3,9 %), slabe pa ni. Sestoji so izrazito nenegovani (89,6 %), le manjši delež je pomanjkljivo negovan (6,5 %) ali negovan (3,9 %). Sklep je večinoma normalen (51,5 %), sledijo sestoji z rahlim sklepom (29,3 %), tesen sklep se pojavlja na 15,0 %, pretrgan pa na 4,2 % površine.

Mladovje pokriva 1,07 ha, kar predstavlja zanemarljiv delež celotne površine. Zasnova je razmeroma ugodna, saj prevladujeta dobra (64,5 %) in bogata (35,5 %) zasnova. Kljub temu so vsa mladovja nenegovana (100,0 %). Sklep je večinoma tesen (64,5 %) ali normalen (35,5 %), medtem ko rahlega ali pretrganega sklepa ni.

Skupna struktura razvojnih faz kaže izrazito prevlado debeljakov ter pomanjkanje mlajših razvojnih faz, predvsem mladovij. Ob tem je opazna tudi slaba negovanost sestojev v vseh razvojnih fazah, kar nakazuje potrebo po izboljšanju gojitvenih ukrepov in pospeševanju pomlajevanja.

Kakovost drevja

Preglednica 79/K: Kakovost drevja – RGR 12111

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	71	9,9	36,6	39,4	14,1	0,0
Jelka	11	9,1	54,5	27,3	9,1	0,0
Bor	12	8,3	0,0	75,0	16,7	0,0
Bukev	114	10,5	33,3	38,7	14,0	3,5
Hrast	50	28,0	42,0	28,0	0,0	2,0
Pl. Ist.	11	9,1	54,5	27,3	9,1	0,0
Dr. tr. Ist.	5	20,0	0,0	60,0	20,0	0,0
Meh. Ist.	4	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	94	9,6	34,0	42,6	13,8	0,0
Skupaj listavci	184	15,2	36,4	35,9	9,8	2,7
Skupaj	278	13,3	35,6	38,1	11,2	1,8

Kakovost drevja je dobra:

- odlična + prav dobra: ~49 %

- dobra: ~38 %

Listavci so praviloma **kakovostnejši od iglavcev**, posebej hrast.

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti drevja so ugotovljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Poškodovanost drevja je določena z deležem dreves s hujšo poškodbo.

Skupna poškodovanost znaša **9,6 %**, največ je poškodb krošenj (5,7 %) in poškodb debela (3,5 %).

Odmrlo drevje

Na ploskvah se je analiziralo pri odmrlem drevju število stoječih sušic z neuporabnim lesom, ležečih trhljih dreves in panjevino. Analiza je potekala ločeno za iglavce in listavce ter po razširjenih debelinskih razredih.

Količina stoječega odmrlega drevja je 9 dreves/ha, ležečega drevja pa 6,7 dreves/ha. V razmerju iglavci – listavci prevladujejo listavci z 69,4 %.

Največ odmrlega drevja je v prvem razširjenem debelinskem razredu (84,7 %), nato je 15,3 % delež dreves debeline od 30 cm do 50 cm. V RGR ni bilo evidentiranih odmrlih, nad 50 cm debelih stoječih in ležečih dreves.

Količina odmrlega drevja znaša **10,2 m³/ha**, kar je pomembno z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti. Večina odmrlega drevja je v nižjih debelinskih razredih in med listavci.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bila realizacija poseka razmeroma nizka (**57 % načrtovanega**). Nižja je bila realizacija pri listavcih (32 %), kar je prispevalo k povečanju lesne zaloge in staranju sestojev. Realizacija poseka iglavcev je bila v skupnem poseku presežena (113 %). Zelo nizka je bila realizacija redčenj – samo 8 % (iglavci 8 %, listavci 7 %); pomladitvene sečnje so dosegle 64 % načrtovane vrednosti (iglavci 208 %, listavci 32 %); realizirane vrednosti sanitarnih sečenj in poseka oslabeledi dreves so za več kot desetkrat presegle načrtovane vrednosti (iglavci 1098 %, listavci 1303 %).

Gojitvena dela so bila izvedena **v bistveno premajhnem obsegu**, predvsem:

- nega mladja,
- nega drogovnjakov.

Preglednica 80/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 12111

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega mladja	ha	3,51	0,75	21,4
Nega gošče	ha	6,37	0,25	3,9
Nega letvenjaka	ha	8,22	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	11,86	0,20	1,7
Obžetev	ha	0,00	0,80	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	2,82	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov v RGR se je zmanjšala za 8,1 ha.

V obdobju zadnjih dvajsetih let se je lesna zaloga spreminjala (z 384,6 m³/ha na 370,2 m³/ha in povečala na sedanjih 394,6 m³/ha), Podobno nihanje je tudi pri prirastku (8,17 m³/ha nato 7,99 m³/ha in sedaj 9,14 m³/ha). To kaže, da zaradi razmeroma majhne površine RGR prihaja z ukrepanjem oziroma neukrepanja do nihanj.

Preglednica 81/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026 – RGR 12111

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	347,25	113,4	271,2	384,6	2,56	5,61	8,17	1,61	1,42	3,02
2016	341,88	115,7	254,5	370,2	2,51	5,48	7,99	2,05	1,35	3,40
2026	333,78	132,8	261,8	394,6	3,48	5,66	9,14	2,75	5,97	8,73

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Preglednica 82/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026 – RGR 12111

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	24,3	4,1	0,7	0,4	0,0	47,4	8,6	6,0	7,2	1,3
2016	23,4	6,1	1,3	0,4	0,0	41,8	9,7	7,4	8,2	1,7
2026	24,9	7,3	1,2	0,3	0,0	42,8	8,7	6,1	7,0	1,7

Delež iglavcev se postopoma narašča, delež listavcev (tudi bukke) niha.

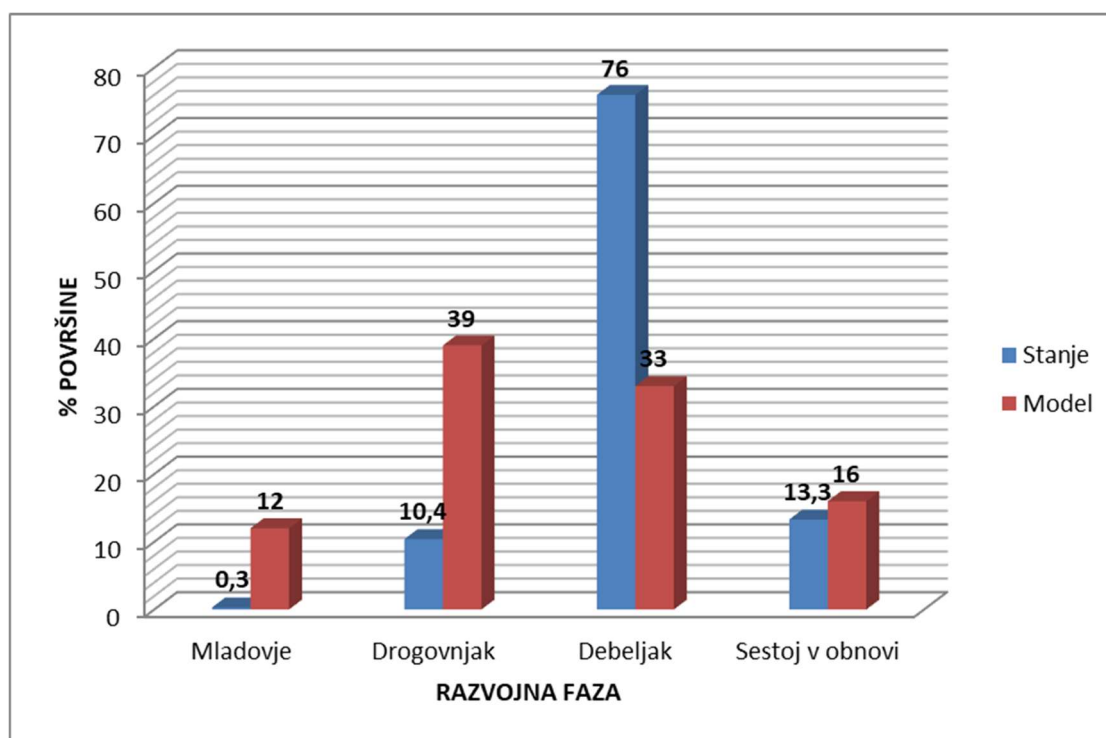
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Razmerje razvojnih faz je precej porušeno. Najbolj odstopa od normalnega pri mladovju, ki dosega 2 % modelne vrednosti. Primanjkuje prav tako drogovnjakov, ki dosegajo 27 % modelne vrednosti.

Preveč je debeljakov, ki presegajo modelno vrednost za 130 %. Sestoji v obnovi dosegajo 83 % modelne vrednosti.

Preglednica 83/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem – RGR 12111

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	1,07	0,3	15	12	40,05	-98
Drogovnjak	34,86	10,4	49	39	130,17	-73
Debeljak	253,38	76,0	41	33	110,15	130
Sestoj v obnovi	44,47	13,3	20	16	53,40	-17
Skupaj	333,78	100,0	125	100	333,78	

Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah – RGR 12111

Poudarki iz obdobja 2006–2026:

- lesna zaloga se je povečala (384,6 → 394,6 m³/ha),
- prirastek se je povečal (8,17 → 9,14 m³/ha),
- povečal se je delež iglavcev.

Drevesna sestava:

- rahlo povečanje smreke,
- zmanjšanje bukve glede na 2006,
- povečanje deleža jelke in drugih listavcev.

Razvojne faze:

- struktura ostaja **močno porušena**,

debeljaki izrazito prevladujejo.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Cilj gospodarjenja je oblikovanje **skupinsko raznodobnega mešanega gozda s prevlado bukve**, ki bo stabilen, proizvodno učinkovit in ekološko uravnotežen.

Ciljno razmerje drevesnih vrst: skupinsko raznodoben gozd bukve (44 %), s posamično do gnezdasto primesjo smreke (25 %), s posamično do šopasto primesjo hrasta (8 %), plemenitih listavcev (6 %), drugih trdih listavcev (6 %), bora (1 %), jelke (8 %) ter macesna (do 1 %) in mehkih listavcev (do 1 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 1 %, drogovnjak 8 %, debeljak 42 %, sestoj v obnovi 49 %.

Ciljna lesna zaloga: 399 m³/ha, iglavci 140 m³/ha in listavci 259 m³/ha.

Modelna končna lesna zaloga in korigirana končna lesna zaloga: 520 m³/ha, 450 m³/ha.

Modelna končna lesna zaloga je lesna zaloga debeljaka tik pred pomladitvijo, ki ima polno zarast (zarast 1) in je brez praznih celic (ima optimalno lesno zalogo). Dejanska končna lesna zaloga je manjša od modelne. Njena višina je odvisna od števila praznih celic, ki so posledica poškodb sestojev in neustreznega gospodarjenja v preteklosti.

Ciljna kakovost: smreka in jelka: A2, B; bor: C; bukev: A1, A2, B; hrast: B; plemeniti listavci: A1, A2, B; drugi listavci: C, D.

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodno obdobje: ~125 let

Pomladitveno obdobje: 20 let

Prevladujoč gozdnogojitveni sistem: Skupinsko postopno gospodarjenje

Usmeritve za obnovo gozdov:

Obnova temelji na naravnem pomlajevanju. Praviloma naj poteke malopovršinsko. Večjepovršinsko pomlajevanje (nad 5 ha) poteka tam, kjer želimo povečati delež svetloлюбnih vrst. Kjer je močno zastopan grmovni sloj naj bo poudarek na pripravi sestojev za naravno nasemenitev. Kjer je gost zeliščni sloj, naj se izvede priprava tal za naravno obnovo. V obnovo se uvede debeljake z rahlim sklepom in dobro zasnovo pomladka in neperspektivne debeljake slabih zasnov. V čim večji meri naj se izkoristi posredno nego matičnega sestoja pri osnovanju in negi mladovja. Na površinah, kjer je pomladek že v fazi gošče, se z obnovo zaključi. Že osnovana pomladitvena jedra v vrzelih robno širiti in združevati na tak način, da se bodo pomladile cilju ustrezne drevesne vrste. Na večjih ogolelih površinah po ujmah se izvede kombinacija naravne obnove in sadnje. Sadijo naj se pretežno listavci. Kakovostne debeljake, ki še polno priraščajo, ne uvajati v obnovo.

- poudarek na **naravni obnovi bukve**,
- omejevanje smreke na rastiščih, kjer ni naravna,
- postopno uvajanje debeljakov v obnovo.

Usmeritve za nego gozdov:

Vsa na novo nastajajoča mladovja ter mladovja, katerih rast in razvoj je še pod vplivom matičnega sestoja, naj se v čim večji meri negujejo posredno s pomočjo matičnega sestoja. Ukrepi nege naj bodo pravočasni in zmerno intenzivni. Pri uravnavanju deleža drevesnih vrst imajo prednost listavci. Z ukrepi nege se naj zagotavlja večja stabilnost in boljše kakovost bodočih sortimentov. Prednostno se nega izvaja na boljših delih rastišč in v sestojih poškodovanih po ujmah. V drogovnjakih se z redčenji povečuje stojnost in kakovost. Izboljšuje se debelinska struktura in povečuje delež kvalitetnih listavcev. Zmes drevesnih vrst uravnavati proti modelni drevesni sestavi kisloljubnih bukovij. V večini drogovnjakov, ki imajo normalen sklep, naj se izvajajo zmerna redčenja jakosti 17 – 25 % lesne zaloge. V debeljakih, ki se jih ne uvaja v obnovo, naj se izvajajo izbiralna redčenja do 16 % lesne zaloge, odvisno od sestojnih zasnov in sklepa sestoja. V mlajših debeljakih naj bodo redčenja intenzivnejša (do 20 %).

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Upoštevajoč napovedi podnebnih sprememb se bo delež bukve močno povečal, kar pomeni tudi nižanje deleža smreke in približevanje drevesne sestave modelnemu stanju. V vseh sestojih

pospešujemo listavce (bukev, graden, pravi kostanj) kot nosilce in kot melioratorje. Na vlažnejših predelih je smiselno pospeševati plemenite listavce, na sušnejših predelih hrast in bor.

- intenzivirati nego mladovij in drogovnjakov,
- pospeševati bukev in manjšinske vrste,
- v zasmrečenih sestojih dajati prednost listavcem.

Usmeritve za varstvo gozdov:

V predelih, kjer je primes smreke močnejša, redno izvajati sanitarne sečnje ter ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (pasti). Sanitarne sečnje imajo prednost pred rednimi poseki. Dosledno naj se izvaja gozdni red. Pred divjadjo ščitimo plemenite listavce in plodonosno drevje individualno s tulci. Sadike smreke se ščiti s premazi. Na manjšem območju z visoko koncentracijo divjadi se načrtuje zaščita mladja z ograjo. Ograjo in tulce je potrebno vzdrževati in jih po opravljeni funkciji odstraniti iz gozda.

- redno izvajanje sanitarnih sečenj,
- nadzor nad podlubniki.

Ukrepi

Najvišji možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2026 - 2035 znaša 29.124 m³. Predstavlja 22,1 % skupne lesne zaloge ali 95,5 % prirastka. V možnem poseku je 31,5 % iglavcev in 68,5 % listavcev.

Največji delež poseka, glede na vrsto poseka imajo pomladitvene sečnje (68,1 %). Sledijo redčenja (31,7 %). Delež načrtovanega poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka predstavlja 0,2 % možnega poseka.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 6,6 % od skupnega možnega poseka v RGR (1.9120 m³).

Redčenja v drogovnjakih naj bi se izvajala na 98 % površine drogovnjakov (34 ha). Njihova povprečna jakost znaša 20 % od lesne zaloge (možni posek 1.912 m³). Redčenja v drogovnjakih predstavljajo 6,6 % možnega poseka v RGR.

Na 2 % (0,8 ha) površine drogovnjakov ni načrtovanega ukrepanja.

Redčenja v debeljakih predstavljajo 25,2 % možnega poseka v GGE. Izvajala naj bi se na 50 % površine debeljakov (127 ha), njihova jakost pa znaša 13 % od lesne zaloge (možni posek 7.325 m³).

Večinoma sanitarne sečnje naj bi se izvajale na 1 % debeljakov (4 ha) z načrtovanim možnim posekom 50 m³.

V obnovo se bo uvajalo 48 % površine debeljakov (122 ha). Jakost pomladitvenih sečenj v teh debeljakih je 30 % od lesne zaloge (možni posek 14.236 m³). Poleg teh sestojev, ki bodo z uvajanjem v obnovo prešli v sestoj v obnovi, bo določen delež presvetljenih debeljakov dodatno prešel v sestoj v obnovi s pomladitvijo.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 17 % sestojev v obnovi (8 ha), s povprečno jakostjo 31 % od lesne zaloge (možni posek 813 m³).

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 81 % površine sestojev v obnovi (36 ha), s povprečno jakostjo 35 % od lesne zaloge (možni posek 4.707 m³).

Končni poseki v sestojih v obnovi bodo izvedeni na 2 % površine sestojev v obnovi (1 ha), možni posek pa bo znašal 81 m³. Poleg teh sestojev v obnovi, ki bodo v celoti prešli v mladovje, bodo s

končnimi poseki prešli v mladovje še dodatni sestoji v obnovi, kjer je načrtovana pospešena obnova. V mladovje bo prešel tudi del debeljakov, kjer se bo poleg redčenja izvajalo še širjenje obstoječih pomladitvenih jader.

Preglednica 84/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka – RGR 12111

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	33,6	66,4	100,0
- ciljno %	35,0	65,0	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	132,8	261,8	394,6
- ciljna (m ³ /ha)	140,0	259,0	399,0
Prirastek (m ³ /ha)	3,48	5,66	9,14
Možni posek (m ³ /ha)	27,5	59,7	87,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,75	5,97	8,73
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	20,7	22,8	22,1
Intenziteta m. p. prirastek (%)	79,1	105,5	95,5
Izravnalna doba (let)			10

Preglednica 85/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – RGR 12111

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m³	3.500	5.676	0	0	0	12	9.188	20,7	79,0
	%	38,1	61,8	0,0	0,0	0,0	0,1	100,0		
Listavci	m³	5.737	14.161	0	0	0	38	19.936	22,8	105,6
	%	28,8	71,0	0,0	0,0	0,0	0,2	100,0		
Skupaj	m³	9.237	19.837	0	0	0	50	29.124	22,1	95,5
	%	31,7	68,1	0,0	0,0	0,0	0,2	100,0		

Opomba: Podatki o tem, v kolikšnem obsegu naj bi se s posekom ukrepalo v posamezni razvojni fazi, so povzeti po gozdnogojitvenih smernicah iz opisov sestojev, kar pomeni, da obstaja možnost, da se bo v enem sestoju kombiniralo več vrst sečenj oziroma ukrepov (kot smernico se lahko vpiše le prevladujoč ukrep).

Možni posek:

- **8,73 m³/ha/leto** (95,5 % prirastka)

Struktura poseka:

- 68 % listavci,
- 32 % iglavci

Največ:

- **pomladitvene sečnje (68 %)**
- **redčenja (32 %)**

Ključni poudarki:

- povečati obnovo,
- izboljšati razvojno strukturo,
- zmanjšati delež smreke,
- povečati delež bukve.

Preglednica 86/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela – RGR 12111

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega letvenjaka	ha	0,40	0,80

V gozdovih vseh lastništev je potrebno izvajati gojitvena in varstvena dela, ki sedaj niso načrtovana, v primeru, da se bo zanje pokazala potreba tekom obdobja veljavnosti načrta. Ta dela se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih.

Sklep

RGR Kisloljubno bukovje ima:

- dobro proizvodno sposobnost,
- visoko lesno zalogo,
- vendar **porušeno drevesno sestavo in razvojno strukturo.**

Glavni izzivi:

- prevelik delež smreke,
- pomanjkanje mladovij,
- premajhna intenzivnost negovalnih ukrepov.

Usmeritve gospodarjenja so zato jasno naravnane v:

- **približevanje naravni bukovi sestavi**
- **vzpostavitev uravnotežene razvojne strukture**
- **povečanje stabilnosti in kakovosti sestojev**

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Toploljubno bukovje - 14111

RGR Toploljubno bukovje obsega 421,07 ha ali 10,6 % površine GGE Dobovec-Kum. Prevladuje zasebna gozdna posest (98,3%). Državnih gozdov je 0,3 % in gozdov lokalnih skupnosti je 1, %.

RGR sega v osrednji del GGE in je prisoten s svojim deležem predvsem v k. o. Podkum, na vzhodu in zahodu južnega dela GGE. Nahaja se na strmih, prisojnih pobočjih na dolomitni matični podlagi, sušnih grebenih. Rastišča so topla in sušna

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Gozdovi tega RGR so kljub uvrstitvi v kategorijo večnamenskih gozdov zelo blizu varovalnim gozdovom in opravljajo ekološke in socialne funkcije. V RGR prevladujejo gozdovi s 2. stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije.

Evidentiranih je šest izvirov (dva v 88B44, 88C30, dva v 88C23, 88C04) na območjih katerih je poudarjena hidrološka funkcija.

Na prvi stopnji so poudarjene: funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, zaščitna nad dolino Sopote, ohranjanja biotske raznovrstnosti in/ali lovnogospodarska funkcija v okolici treh krmišč (88B44, 88C24, 88C08A) in grmišča (88C07A) - specifična območja pomembnih za ohranitev prostoživečih živali.

Na vhodnem delu sega v RGR EPO Kum- koda 14800, ki se prekriva z območjem Natura 2000 SCI Kum-koda SI3000181.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 87/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del – RGR 14111

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Površina ha	Natura 2000
91R0	Dinarski gozdovi r. bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>)	1,43	SI3000181 - Kum
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	35,21	
9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih	77,35	

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 88/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 14111

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
552	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	72,49	17,2
581	Osojno bukovje s kresničevjem	7	49,16	11,7
592	Predalpsko-alpsko toplotno bukovje	5	248,05	58,9
621	Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	1	28,29	6,7
632	Predalpsko gorsko bukovje	9	1,74	0,4
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	21,34	5,1
	Skupaj	5,870	421,07	100,0

V RGR prevladuje gozdni rastiščni tip Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje, ki obsega 58,9 % površine vseh gozdov RGR. Med pogostejšimi so še: Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih ter Osojno bukovje s kresničevjem.

Povprečni rastiščni koeficient teh rastišč glede na naravno drevesno sestavo znaša 5,87.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 89/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek – RGR 14111

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m³/ha	%
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%		
Iglavci	4,9	19,6	21,3	22,9	31,3	138,5	42,2	2,91	43,8
Listavci	8,9	17,0	21,8	25,2	27,1	189,9	57,8	3,73	56,2
Skupaj	7,2	18,1	21,6	24,2	28,9	328,4	100,0	6,64	100,0

LZ je 328,4 m³/ha. V LZ zavzemajo listavci 57,8 %. Največ zaloge je v V, sledi IV in za njo III debelinski razred. Letni prirastek je 6,64 m³/ha, od tega je kar 56,2 % listavcev.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 90/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst – RGR 14111

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m³/ha	80,1	1,7	56,2	0,4	0,0	128,3	18,3	24,8	16,9	1,7
	%	24,4	0,5	17,1	0,1	0,0	39,1	5,6	7,6	5,1	0,5
Naravno stanje	m³/ha	9,9		29,6			220,0	13,1	26,3	29,6	
	%	3		9			67	4	8	9	

Zelo izrazit je presežek iglavcev (~42 %) (zlasti bor), medtem ko je naravno stanje bistveno nižje (~12 %). Bukev (39,1 %) močno zaostaja za naravnim deležem (~67 %). Hrast je nekoliko nad naravnim stanjem, plemeniti listavci so približno usklajeni, drugi trdi listavci pa so nekoliko pod naravno ravni. Gre za precejšen odklon v smeri iglavcev.

Ohranjenost gozdov

Velik delež iglavcev v skupni lesni zalogi sestojev je vzrok za potencialno spremenjenost gozdov v RGR, kar pomeni, da je v njih, v primerjavi z naravno drevesno sestavo gozdnih združb, od 31% do 70 % tujih ali redko prisotnih drevesnih vrst. Trenutno so v RGR še ohranjeni vsi gozdovi.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 91/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah – RGR 14111

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	1,91	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	70,7	12,6	0,0	16,7
Drogošnjak	106,13	0,9	29,9	69,2	0,0	1,4	6,7	91,9	0,0	24,7	62,6	10,0	2,7
Debeljak	303,31					0,0	20,4	79,6	0,0	8,6	35,7	52,1	3,6
Sestoj v obnovi	9,72					0,0	24,3	75,7	0,0				
Skupaj	421,07												

Struktura razvojnih faz kaže izrazito prevlado debeljakov, ki z 303,31 ha zavzemajo največji delež površine. Zanje je značilna slaba negovanost, saj je kar 79,6 % sestojev nenegovanih, preostanek

(20,4 %) pa pomanjkljivo negovan. Sklep je večinoma rahel (52,1 %), sledijo sestoji z normalnim sklepom (35,7 %), medtem ko je tesen (8,6 %) in pretrgan sklep (3,6 %) manj pogost.

Drogojnaki, ki pokrivajo 106,13 ha, imajo večinoma pomanjkljivo (69,2 %) in deloma dobro zasnovo (29,9 %), medtem ko je bogate zasnove zelo malo (0,9 %). Negovanost je neugodna, saj močno prevladujejo nenegovani sestoji (91,9 %), le manjši delež je pomanjkljivo negovan (6,7 %) ali negovan (1,4 %). Sklep je večinoma normalen (62,6 %), precejšen delež pa ima tudi tesen sklep (24,7 %), medtem ko sta rahel (10,0 %) in pretrgan sklep (2,7 %) redkejša.

Mladovje je slabo zastopano in obsega le 1,91 ha. Njegova zasnova je v celoti pomanjkljiva (100 %), prav tako so vsi sestoji nenegovani. Sklep je večinoma tesen (70,7 %), v manjšem deležu normalen (12,6 %) in pretrgan (16,7 %), rahlega sklepa pa ni.

Sestoji v obnovi zavzemajo 9,72 ha. Tudi tukaj prevladujejo nenegovani sestoji (75,7 %), preostali del pa je pomanjkljivo negovan (24,3 %). Podatki o zasnovi in sklepu niso podani, vendar stanje kaže na potrebo po nadaljnjih gojitvenih ukrepih.

Celotna slika razvojnih faz kaže na izrazito neuravnoteženo strukturo, z velikim deležem starejših sestojev in pomanjkanjem mlajših razvojnih faz. Obenem je v vseh fazah opazna slaba negovanost, kar poudarja potrebo po izboljšanju gospodarjenja in pospeševanju pomlajevanja.

Kakovost drevja

Podatki o kakovosti so pridobljeni na SVP. Kakovost je bila ocenjena pri drevju debeline nad 30 cm.

Po 28,6 % drevja sodi po kakovosti v prav dober in ravno toliko v dober ter zadovoljiv kakovostni razred (skupaj 85,8 %). Preostalih 14 % dreves je v odlične bodisi slabe kakovosti. Razlika v kakovosti med listavci in iglavci je v prav dobrem in odličnem kakovostnem razredu, kjer je večji delež iglavcev, v slabem kakovostnem razredu pa je več listavcev.

Preglednica 92/K: Kakovost drevja – RGR 14111

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	28	17,9	17,9	32,1	32,1	0,0
Jelka	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bor	37	5,4	37,9	24,3	27,0	5,4
Bukev	46	4,3	28,3	23,9	30,5	13,0
Hrast	3	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Pl. lst.	8	0,0	25,0	50,0	12,5	12,5
Dr. tr. lst.	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Meh. lst.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	66	10,6	30,3	27,3	28,8	3,0
Skupaj listavci	60	3,3	26,7	30,0	28,3	11,7
Skupaj	126	7,1	28,6	28,6	28,6	7,1

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti drevja so ugotovljeni na SVP. Poškodovanost drevja je določena z deležem dreves s hujšo poškodbo.

Pri deblu in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm², pri poškodovanosti vej, če odlomljen vrh ali veja po debelini presežata petino premera drevesa na prsni višini, in pri osutosti krošnje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo.

Delež poškodovanosti drevja je 8,1 % za vse oblike poškodovanosti skupaj. Največji je delež poškodb poškodbe vej oz. krošenj z 4,2 %, debla in koreničnika z 3,4 %, osutost je 0,5 %.

Odmrlo drevje

Na ploskvah se je analiziralo pri odmrlem drevju število stojećih sušic z neuporabnim lesom, ležecih trhljeh dreves in panjevino. Analiza je potekala ločeno za iglavce in listavce ter po razširjenih debelinskih razredih.

Količina stojećega odmrlega drevja je 14,2 dreves/ha, ležecga drevja pa 13,4 dreves/ha. V razmerju iglavci – listavci prevladujejo iglavci z 54,7 %.

Največ odmrlega drevja je v prvem razširjenem debelinskem razredu (75,7 %), nato je 18,2 % delež dreves debeline od 30 cm do 50 cm. V RGR primanjkuje odmrlih, nad 50 cm debelih stojećih in ležecih dreves. Skupno jih je 6,1 %.

Količina odmrlega drevja znaša **23,3 m³/ha**, kar je pomembno z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti. Večina odmrlega drevja je v nižjih debelinskih razredih in med listavci. Po Pravilniku o varstvu gozdov je zadostna količina odmrlega drevja vsaj 3 % od lesne zaloge (9,8 m³/ha). Gledano za RGR je količina odmrlega drevja zadostna (7 % od lesne zaloge).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA-

Preglednica 93/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 14111

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega mladja	ha	0,24	0,00	0,0
Nega gošče	ha	0,68	3,00	441,2
Nega letvenjaka	ha	1,34	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	19,23	1,20	6,2

V preteklem ureditvenem obdobju je bila realizacija poseka razmeroma nizka (**32 % načrtovanega**). Posebej nizka je bila realizacija pri listavcih (22 %), pri iglavcih 48 % možnega poseka, kar je prispevalo k povečanju lesne zaloge in staranju sestojev.

Struktura poseka glede na vrsto sečnje ni sledila načrtovanemu poseku. Redčenja so bila realizirana le 5 % (iglavci 7 %, listavci 3 %), pomladitvene sečnje so presegle načrtovane vrednosti – realizacija 304 % (iglavci 304 %, listavci 303 %), presežene so bile tudi načrtovane vrednosti sečnje poškodovanih dreves oz. sanitarne sečnje – realizacija 366 % (iglavci 341 %, listavci 546 %).

Gojitvena in varstvena dela so bila izvedena v bistveno manjšem obsegu od načrtovanega, zlasti na področju nege gošče, kar je dodatno prispevalo k neuravnoteženi razvojni strukturi.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 94/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026 – RGR 14111

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	432,07	133,3	149,4	282,7	3,22	2,36	5,57	0,73	0,43	1,15
2016	427,69	123,7	188,9	312,6	2,58	4,42	6,99	0,83	0,60	1,43
2026	421,07	138,5	189,9	328,4	2,91	3,73	6,63	1,68	2,53	4,21

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oziroma možni posek (in ne realiziran posek)

Površina gozdov v RGR se je zmanjšala za 6,62 ha.

Lesna zaloga se je glede na prejšnje ureditveno obdobje povečala, za 15,8 m³/ha. Prirastek se je znižal za 0,36 m³/ha. V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 1,43 m³/ha drevja letno, sedaj pa se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 4,2 m³/ha/leto.

Drevesna sestava

Preglednica 95/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026 – RGR 14111

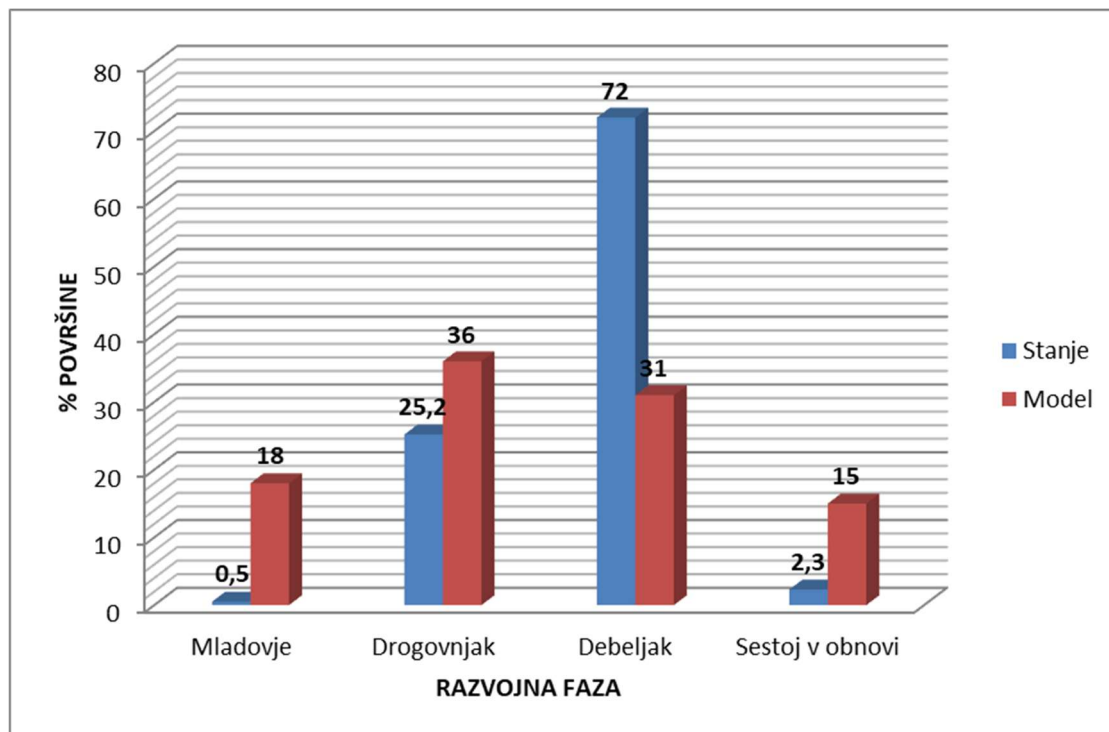
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	23,3	0,3	23,4	0,1	0,0	33,5	6,3	6,4	5,8	0,9
2016	22,2	0,3	16,9	0,2	0,0	44,1	5,2	6,0	4,7	0,4
2026	24,4	0,5	17,1	0,1	0,0	39,1	5,6	7,6	5,1	0,5

Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je nekoliko zmanjšal delež bukke (5,0 %) in macesna (0,1 %) ter na njihov račun povečal delež smreke (2,2 %), plemenitih listavcev (1,6 %), drugih trdih listavcev (0,4 %), bora (0,2 %), jelke (0,2 %) in hrasta (0,4 %).

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 96/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem – RGR 14111

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	1,91	0,5	24	18	75,79	-97
Drogovnjak	106,13	25,2	49	36	151,59	-30
Debeljak	303,31	72,0	42	31	130,53	132
Sestoj v obnovi	9,72	2,3	20	15	63,16	-85
Skupaj	421,07	100,0	135	100	421,07	

Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah - RGR 14111

Razmerje razvojnih faz je precej porušeno. Najbolj odstopa od normalnega pri mladovju, ki dosega 3 % modelne vrednosti. Primanjkuje prav tako drogovnjakov, ki dosega 30 % modelne vrednosti.

Preveč je debeljakov, ki presegajo modelno vrednost za 132 %. Sestoji v obnovi dosega 15 % modelne vrednosti.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Cilj gospodarjenja je oblikovanje **skupinsko raznodobnega mešanega gozda s prevlado bukve**, ki bo stabilen, proizvodno učinkovit in ekološko uravnotežen.

Malopovršinsko raznodobni sestoji bukve (42 %, sestojno) s šopasto do skupinsko primesjo smreke (22 %), ter posamično do šopasto primesjo bora (19 %), drugih trdih listavcev (4 %), hrasta (5 %), plemenitih listavcev (7 %) ter ostalih iglavcev (do 2 %).

Ciljno stanje v pogledu razvojnih faz je: mladovja 1 %, drogovnjaki 24 %, debeljaki 70 %, sestoji v obnovi 4%.

Ciljna LZ je 353 m³/ha (iglavci 152 m³/ha, listavci 201 m³/ha).

Modelna končna LZ je 460 m³/ha.

Korigirana končna LZ je 400 m³/ha.

Modelna končna LZ je LZ debeljaka tik pred pomladitvijo, ki ima polno zarast in je brez praznih celic (ima optimalno LZ). Korigirana (dejanska) končna LZ je manjša od modelne. Njena višina je odvisna od števila praznih celic, ki so posledica poškodb sestojev in neustreznega gospodarjenja v preteklosti.

Ciljna kakovost: smreka in jelka: B, bor: C, D; bukev: A2, B; hrast: C; plemeniti listavci: B, C; drugi listavci: C, D.

Obdobje, v katerem je mogoče doseči ciljno stanje, je 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodno obdobje: 135 let

Pomladitveno obdobje: 20 let

Usmeritve za obnovo

Prevladuje naj naravna obnova, kjer upoštevamo semenska leta za glavne drevesne vrste. V debeljakih in sestojih v obnovi, kjer se grmovna plast močno razrašča, z ukrepi priprave sestoja na naravno obnovo odstranjujemo grmovni, zeliščni in polnilni sloj in v tem primeru je zastorno gospodarjenje pri obnovi uspešnejše. Pri obnovi pazimo, da s premočno sečnjo ne ustvarjamo prevelikih vrzeli. Najbolj primerna je sečnja v ozkih pasovih usmerjenih poševno na padnico, ki se jih nato robno širi. Širina pasov naj bo največ ena sestojna višina pravokotno na padnico. Gre namreč za sestoje na strmih pobočjih, ki opravljajo tudi funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Šibke jakosti pomladitvenih sečenj so potrebne v sestojih v obnovi, kjer je pomlajen manjši delež površine sestoja ter je za razvoj pomladka še potrebna zastrtost z odraslim sestojem. Naravno pomlajevanje poteka v termofilnih gozdovih daljše časovno obdobje, zato so pomladitvene dobe daljše.

Močne jakosti pomladitvenih sečenj naj se izvajajo v sestojih v obnovi, kjer je večji del sestoja pomlajen ter je pomladek v fazi gošč in letvenjakov.

Usmeritve za nego

Proizvodna sposobnost rastišč je nizka, zato se izvaja vse ukrepe nege z majhno intenzivnostjo. Poudarek naj bo na pospeševanju stojnosti sestojev, lahko tudi s situacijsko nego / redčenjem.

Pri negi mladja in gošče naj se odstranjuje le tiste osebke, ki ovirajo razvoj dobro zasnovanega pomladka. Vse drugo naj ostane v sestoji kot spremljevalni osebki. Zadovoljiti se je treba tudi z grmičastim in panjevske raslim drevjem, če to pripomore k boljšemu varovanju tal.

Redčenje v drogovnjakih 20-25 % od LZ, pri uvajanju obnovo začnemo s posekom 30 % od LZ in nadaljujemo z 50 % od LZ, končni posek se izvede na prehodu v goščo. V debeljakih se gospodari malopovršinsko, s šibkimi izbiralnimi redčenji se pomaga nosilcem, pri čemer imata stojnost in vitalnost prednost pred kvaliteto. Pospešuje se osebke semenskega nastanka, ki so bolj odporni, na račun osebkov panjevskega nastanka.

V smrekovih sestojih z rahlim sklepom in slabimi kvalitetnimi zasnovami izvajati večinoma sanitarne sečnje.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov

Pospešuje naj se bukev in vsi ostali listavci, delež smreke naj se zmanjšuje.

Usmeritve za varstvo

Preventivni ukrepi so usmerjeni v pospeševanje osebkov semenskega nastanka, postopnemu zmanjševanju deleža smreke in v zastorno pomlajevanje bukve. V delih, kjer je primes smreke večja, se izvaja redne, dosledne sanitarne sečnje in vsa potrebna zatiralna dela.

Ob pojavu naravnih ujm naj se sanacija prične v delih poškodovanih gozdov z večjim deležem smreke, nato se nadaljuje v ostalih sestojih in se pri obnovi teži k naravni. Sušeče sestoje listavcev je potrebno uvesti v obnovo, prednostno na bolj rodovitnih tleh.

Ukrepi

Najvišji možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2026 - 2035 znaša 17.708 m³. Predstavlja 12,8 % skupne lesne zaloge ali 63,4 % prirastka. V možnem poseku je 40 % iglavcev in 60 % listavcev.

Največji delež poseka, glede na vrsto poseka imajo redčenja (86,4 %) Sledi pomladitveni posek (9,4 %). Delež načrtovanega poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka predstavlja 4,2 % možnega poseka.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 24,5 % od skupnega možnega poseka v RGR (4.233 m³).

Redčenja v drogovnjakih naj bi se izvajala na 85 % površine drogovnjakov (90 ha). Njihova povprečna jakost znaša 21 % od lesne zaloge (možni posek 4.236 m³). Redčenja v drogovnjakih predstavljajo 23,9 % možnega poseka v RGR.

Na 15 % drogovnjakov (16 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje (možni posek 97 m³).

Na manj kot 1 ha površine drogovnjakov ni načrtovanega ukrepanja.

Redčenja v debeljakih predstavljajo 62,4 % možnega poseka v GGE. Izvajala naj bi se na 83 % površine debeljakov (252 ha), njihova jakost pa znaša 12 % od lesne zaloge (možni posek 11.054 m³).

Večinoma sanitarne sečnje naj bi se izvajale na 13 % debeljakov (40 ha) z načrtovanim možnim posekom 654 m³.

Debeljakov na katerih ni ukrepanja je 1 % površine oz. 4,49 ha.

V obnovo se bo uvajalo 2 % površine debeljakov (7 ha). Jakost pomladitvenih sečenj v teh debeljakih je 30 % od lesne zaloge (možni posek 2.367 m³). Poleg teh sestojev, ki bodo z uvajanjem v obnovo prešli v sestoje v obnovi, bo določen delež presvetljenih debeljakov dodatno prešel v sestoje v obnovi s pomladitvijo.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 69 % sestojev v obnovi (7 ha), s povprečno jakostjo 30 % od lesne zaloge (možni posek 611 m³).

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 6 % površine sestojev v obnovi (1 ha), s povprečno jakostjo 35 % od lesne zaloge (možni posek 41 m³).

Končni poseki v sestojih v obnovi bodo izvedeni na 24 % površine sestojev v obnovi (2,5 ha), možni posek pa bo znašal 305 m³. Poleg teh sestojev v obnovi, ki bodo v celoti prešli v mladovje, bodo s končnimi poseki prešli v mladovje še dodatni sestoji v obnovi, kjer je načrtovana pospešena obnova. V mladovje bo prešel tudi del debeljakov, kjer se bo poleg redčenja izvajalo še širjenje obstoječih pomladitvenih jeder.

Preglednica 97/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka – RGR 14111

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	42,2	57,8	100,0
- ciljno %	43,0	57,0	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	138,5	189,9	328,4
- ciljna (m ³ /ha)	152,0	201,0	353,0
Prirastek (m ³ /ha)	2,91	3,73	6,64
Možni posek (m ³ /ha)	16,7	25,3	42,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,68	2,53	4,21
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	12,1	13,3	12,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	57,6	67,8	63,3
Izravnalna doba (let)			10

Preglednica 98/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – RGR 14111

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	5.873	674	0	0	0	508	7.055	12,1	57,7
	%	83,2	9,6	0,0	0,0	0,0	7,2	100,0		
Listavci	m³	9.417	993	0	0	0	243	10.653	13,3	67,8
	%	88,4	9,3	0,0	0,0	0,0	2,3	100,0		
Skupaj	m³	15.290	1.667	0	0	0	751	17.708	12,8	63,4
	%	86,4	9,4	0,0	0,0	0,0	4,2	100,0		

Opomba: Podatki o tem, v kolikšnem obsegu naj bi se s posekom ukrepalo v posamezni razvojni fazi, so povzeti po gozdnogojitvenih smernicah iz opisov sestojev, kar pomeni, da obstaja možnost, da se bo v enem sestoju kombiniralo več vrst sečenj oziroma ukrepov (kot smernico se lahko vpiše le prevladujoč ukrep).

Preglednica 99/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela – RGR 14111

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega gošče	ha	0,23	0,23

V gozdovih vseh lastništev je potrebno izvajati gojitvena in varstvena dela, ki sedaj niso načrtovana, v primeru, da se bo zanje pokazala potreba tekom obdobja veljavnosti načrta. Ta dela se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih.

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Gorsko bukovje - 15512

RGR Gorsko bukovje s skupno površino 277,91 ha obsega 6,8 % vseh gozdov v GGE. Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 98,6 % površine RGR, državnih gozdov je 1,4 %, gozdov lokalnih skupnosti ni. Vsi gozdovi RGR obravnavanega RGR spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov. Gozdovi tega RGR se nahajajo kot enklave, v k. o. Dobovec.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Gozdovi obravnavanega RGR imajo na prvi stopnji poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na strmih pobočjih pod Ključevico, hidrološko funkcijo – vodovarstveno območje (88A22), raziskovalno funkcijo – raziskovalna ploskev (88A16A) in estetsko v predelih v KP Kum.

Drugod so v RGR ekološke in socialne funkcije večinoma poudarjene na drugi stopnji.

V okolici krmišča za prostoživeče živali je na prvi stopnji poudarjena lovnogospodarska funkcija in/ali funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (odsek 88A07).

V RGR prevladujejo gozdovi v katerih je lesnoproizvodna funkcija poudarjena na 1. stopnji

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 100/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del – RGR 15512

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Površina ha	Natura 2000
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	91,02	SI3000181 - Kum
9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih	1,64	

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 101/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 15512

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
552	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	59,96	21,6
561	Bazoljubno gradnovje	3	18,57	6,7
581	Osojno bukovje s kresničevjem	7	0,21	0,1
592	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	0,28	0,1
632	Predalpsko gorsko bukovje	9	161,88	58,2
636	Bukovje s polžarko in javorovo bukovje	7	3,37	1,2
681	Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	7	33,64	12,1
	Skupaj	8,330	277,91	100,0

Na več kot polovici gozdov tega RGR se pojavlja gozdni rastiščni tip Predalpsko gorsko bukovje. Med ostalimi prisotnimi gozdnimi rastiščnimi tipi v RGR so pogostejša še: Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih, ki se pojavlja na 21,6 % površine gozdov, Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico na 12,1 % površine in Bazofilno gradnovje na 6,7 % površine gozdov.

Povprečen rastiščni koeficient ob naravni drevesni sestavi znaša 8,33.

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Gozdovi so pretežno **skupinsko raznodobni**, kar pomeni, da se drevje pojavlja v različnih razvojnih fazah, vendar so te faze prostorsko razporejene v skupinah. Kljub temu je struktura precej neuravnotežena, saj izrazito prevladujejo starejši razvojni stadiji.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 102/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek – RGR 15512

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m³/ha	%
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%		
Iglavci	4,8	19,4	21,4	24,9	29,5	144,2	37,3	3,19	41,6
Listavci	6,8	13,6	21,5	26,9	31,2	242,6	62,7	4,48	58,4
Skupaj	6,0	15,8	21,5	26,1	30,6	386,8	100,0	7,67	100,0

Povprečna lesna zaloga znaša **386,8 m³/ha**, kar je blizu končne lesne zaloge. Pri tem listavci predstavljajo večinski delež (**62,7 %**), medtem ko iglavci zavzemajo **37,3 %**.

Letni prirastek znaša **7,67 m³/ha**, pri čemer večino prispevajo listavci (**58,4 %**). V primerjavi s preteklim obdobjem se je prirastek zmanjšal, kar je posledica staranja sestojev in premajhne intenzivnosti gospodarjenja v preteklosti.

Struktura lesne zaloge po debelinskih razredih kaže na izrazito staranje sestojev, saj največji delež odpade na najdebelejši razred (V. debelinski razred – **30,6 %**). To potrjuje tudi velik delež debeljakov v razvojni strukturi.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 103/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst – RGR 15512

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m³/ha	142,1	1,9	0,0	0,3	0,0	189,3	5,6	38,9	8,8	0,0
stanje	%	36,7	0,5	0,0	0,1	0,0	48,9	1,4	10,1	2,3	0,0
Naravno stanje	m³/ha	7,7	3,9		3,9		278,6	15,5	58,0	19,3	
stanje	%	2	1		1		72	4	15	5	

Dejansko stanje kaže zelo visok delež iglavcev (~37 %), naravno pa jih je le okoli 4 %. Bukev (48,9 %) je občutno pod deležem v naravni drevesni sestavi (~72 %). Hrast je pod vrednostmi v naravni drevesni sestavi, prav tako plemeniti listavci in drugi trdi listavci. Sestava je odmaknjena od naravne, predvsem zaradi pretirane prisotnosti smreke.

Ohranjenost gozdov

Glede na oceno ohranjenosti po odsekih, so gozdovi v tem rastiščnogojitvenem razredu razmeroma dobro ohranjeni. Odmik trenutne drevesne sestave od naravne ter delež tujih drevesnih vrst je na 77,7 % površine v povprečju manjši od 30 % - ohranjeni gozdovi.

Na 22,3 % površine gozdov je odmik trenutne drevesne sestave od naravne ter delež tujih drevesnih vrst predstavlja od 31 % do 70 % - to so spremenjeni gozdovi.

Močno spremenjenih ali izmenjanih sestojev ni zaznati.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 104/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah – RGR 15512

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)	Negovanost (%)	Sklep (%)
---------------	----------	-------------	----------------	-----------

	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,80	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Drogovnjak	41,30	0,0	31,6	67,5	0,9	0,0	69,5	30,5	0,0	18,8	38,9	37,5	4,8
Debeljak	185,19					18,1	35,5	46,4	0,0	0,0	76,5	23,5	0,0
Sestoj v obnovi	50,62					0,0	20,0	80,0	0,0				
Skupaj	277,91												

V obravnavanem rastiščnogojitvenem razredu po površini prevladuje razvojna faza debeljakov, ki obsega 185,19 ha. Z vidika negovanosti je stanje razmeroma neugodno, saj je skoraj polovica sestojev nenegovanih (46,4 %), pomemben delež pa je tudi pomanjkljivo negovanih (35,5 %), medtem ko je negovanih 18,1 %. Sklep debeljakov je večinoma normalen (76,5 %), preostali del pa ima rahel sklep (23,5 %).

Sestoji v obnovi zavzemajo 50,62 ha. Tudi tukaj prevladujejo nenegovani sestoji (80,0 %), preostanek pa je pomanjkljivo negovan (20,0 %).

Drogovnjaki pokrivajo 41,30 ha. Njihova zasnova je pretežno pomanjkljiva (67,5 %), v manjšem deležu dobra (31,6 %), medtem ko je slaba zasnova redka (0,9 %). Posebnost te razvojne faze je nekoliko bolj raznolika negovanost, kjer prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji (69,5 %), sledijo nenegovani (30,5 %), negovanih pa ni. Sklep je razmeroma razpršen: največ je sestojev z normalnim (38,9 %) in rahlim sklepom (37,5 %), precejšen delež ima tudi tesen sklep (18,8 %), pretrgan pa se pojavlja na 4,8 % površine.

Mladovje je zastopano zelo skromno, saj obsega le 0,80 ha. Kljub temu ima ugodno zasnovo, saj je v celoti dobro zasnovano (100 %), vendar so vsi sestoji nenegovani. Sklep je enoten in normalen (100 %).

Skupna struktura razvojnih faz kaže na prevlado starejših sestojev ter pomanjkanje mlajših razvojnih faz. Obenem je v vseh fazah opazna pomanjkljiva negovanost, kar nakazuje potrebo po bolj intenzivnem gospodarjenju, predvsem v smeri nege in pomlajevanja gozdov.

Kakovost drevja

Preglednica 105/K: Kakovost drevja – RGR 15512

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	39	51,2	35,9	10,3	0,0	2,6
Bukev	81	45,7	34,6	18,5	1,2	0,0
Hrast	4	25,0	25,0	50,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	25	36,0	12,0	40,0	8,0	4,0
Dr. tr. Ist.	3	0,0	33,4	33,3	0,0	33,3
Skupaj iglavci	39	51,2	35,9	10,3	0,0	2,6
Skupaj listavci	113	41,5	29,2	24,8	2,7	1,8
Skupaj	152	44,0	30,9	21,1	2,0	2,0

Ocena kakovosti drevja, ki je bila ocenjena na drevju debeline nad 30 cm kaže, da je kar 44 % drevja v RGR odlične kakovosti, 31 % prav dobre kakovosti in 21 % dobre kakovosti. Povprečna kakovost iglavcev presega kakovost listavcev, saj je kar 51 % iglavcev odlične kakovosti. Med listavci ima odlično kakovost 45 % bukev, 36 % plemenitih listavcev in 25 % hrastov.

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti drevja so ugotovljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Poškodovanost drevja je določena z deležem dreves s hujšo poškodbo.

Stopnja poškodovanosti znaša **11,4 %**, kar je zmerna vrednost. Največ poškodb se pojavlja na: deblu in koreničniku (**9,3 %**), vejah/krošnjah (**1,2 %**) in osutost (**0,9 %**).

Poškodovanost ne predstavlja večje grožnje stabilnosti sestojev, vendar zahteva redno spremljanje.

Odmrlo drevje

Na ploskvah se je analiziralo pri odmrlem drevju število stoječih sušic z neuporabnim lesom, ležečih trhljih dreves in panjevino. Analiza je potekala ločeno za iglavce in listavce ter po razširjenih debelinskih razredih.

Količina stoječega odmrlega drevja je 8,7 dreves/ha, ležečega drevja pa 10,5 dreves/ha. V razmerju iglavci – listavci prevladujejo iglavci z 63,5 %.

Največ odmrlega drevja je v prvem razširjenem debelinskem razredu (73,4 %), nato je 17,7 % delež dreves debeline od 30 cm do 50 cm. V RGR primanjkuje odmrlih, nad 50 cm debelih stoječih in ležečih dreves. Skupno jih je 8,9 %.

Količina odmrlega drevja znaša **18,6 m³/ha**, kar je pomembno z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti. Večina odmrlega drevja je v nižjih debelinskih razredih in med listavci. Po Pravilniku o varstvu gozdov je zadostna količina odmrlega drevja vsaj 3 % od lesne zaloge (11,6 m³/ha). Gledano za RGR je količina odmrlega drevja zadostna (4,8 % od lesne zaloge).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bila realizacija poseka **57 % načrtovanega**. Nizka je bila realizacija pri listavcih (31 %), pri iglavcih 96 % možnega poseka.

Struktura poseka glede na vrsto sečnje ni sledila načrtovanemu poseku. Redčenja so bila realizirana 17 % (iglavci 34 %, listavci 8 %), pomladitvene sečnje – realizacija 52 % (iglavci 58 %, listavci 46 %); presežene so bile tudi načrtovane vrednosti sečnje poškodovanih dreves oz. sanitarne sečnje – skupno predstavljajo 29 % poseka (iglavci skoraj 48 % poseka, listavci 9 % poseka).

Gojitvena in varstvena dela so bila izvedena v večjem obsegu od načrtovanega, zlasti na področju nege letvenjaka in drogovnjaka, kar je pozitivno vplivalo na razvojno strukturo.

Preglednica 106/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 15512

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega letvenjaka	ha	0,26	1,20	461,5
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,21	6,90	215,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	20,39	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,34	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zalog, prirastek, posek

Površina gozdov v RGR se je povečala za 0,77 ha.

Prirastek in lesna zalog sta se znižala. V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 4,65 m³/ha drevja, sedaj pa se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 7,46 m³/ha/leto.

Preglednica 107/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026 – RGR 15512

Leto	Površina ha	Lesna zalog			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	281,73	146,9	176,1	323,0	3,40	4,22	7,62	1,51	0,89	2,40
2016	277,14	146,2	246,1	392,4	3,82	5,20	9,02	3,14	1,51	4,65

2026	277,91	144,2	242,6	386,9	3,19	4,48	7,67	2,78	4,68	7,46
------	--------	-------	-------	-------	------	------	------	------	------	------

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oziroma možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Preglednica 108/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026 – RGR 15512

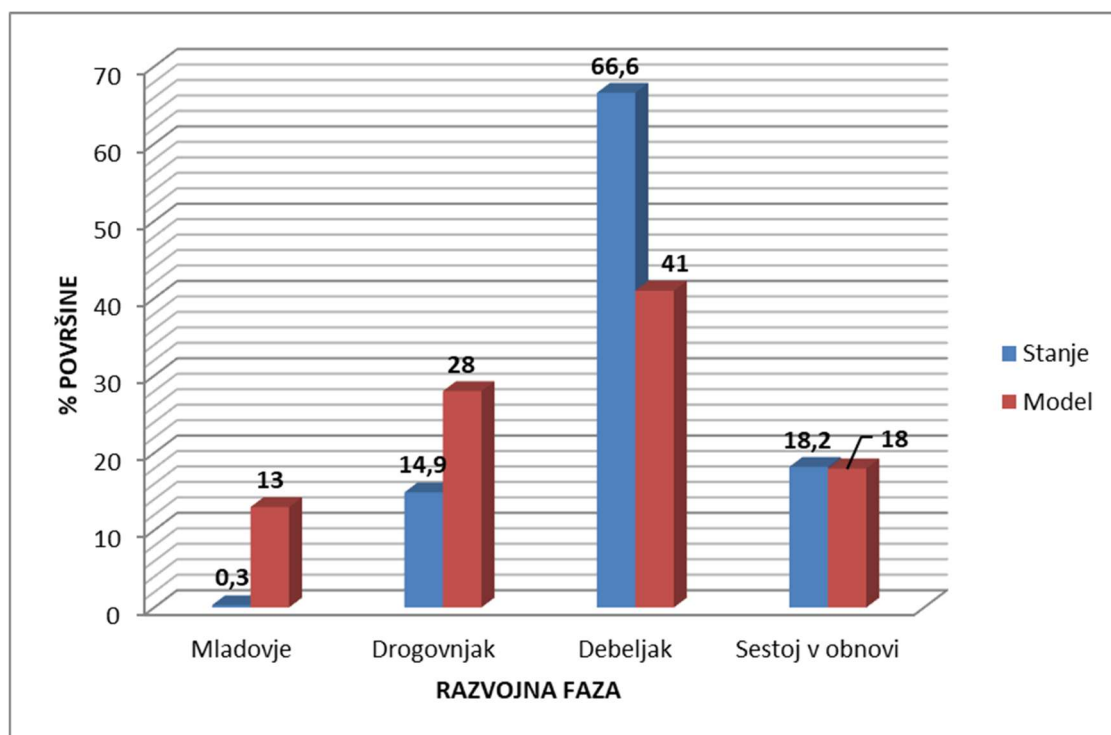
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	44,6	0,2	0,3	0,3	0,0	45,1	2,6	4,8	2,0	0,1
2016	36,1	0,3	0,4	0,5	0,0	47,3	2,2	10,3	2,9	0,0
2026	36,7	0,5	0,0	0,1	0,0	48,9	1,4	10,1	2,3	0,0

Delež smreke se je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem minimalno povečal (za 0,6 %). Največ je pridobila bukev 1,6 %. Spremembe ostalih drevesnih vrst so vse manjše od 1 %.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 109/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem – RGR 15512

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	0,80	0,3	18	13	36,13	-98
Drogovnjak	41,30	14,9	39	28	77,81	-47
Debeljak	185,19	66,6	58	41	113,94	62
Sestoj v obnovi	50,62	18,2	25	18	50,02	1
Skupaj	277,91	100,0	140	100	277,91	

Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah - RGR 15512

Razmerje razvojnih faz je precej porušeno. Najbolj odstopa od normalnega pri mladovju, ki dosega 2 % modelne vrednosti. Primanjkuje prav tako drogovnjakov, ki dosega 53 % modelne vrednosti.

Preveč je debeljakov, ki presegajo modelno vrednost za 62 %. Sestoji v obnovi praktično dosegajo modelne vrednosti.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Cilj gospodarjenja je oblikovanje **skupinsko raznodobnega mešanega gozda s prevladujočo bukvijo** ter primešanimi iglavci in listavci v razmerju, ki se približuje naravni obliki.

Raznodobni sestoji bukve 49 % in smreke 36 %. Smreka je prisotna posamezno do skupinsko. Posamezno do skupinsko so primešani macesen, jelka in rdeči bor (skupaj 2 %), graden (1 %), plemeniti listavci (10 %), drugi trdi listavci (2 %) in mehki listavci (< 1 %);

ciljno stanje v pogledu razvojnih faz: mladovja 1 %, drogovnjaki 12 %, debeljaki 58 %, sestoji v obnovi 30 %;

ciljna lesna zaloga: 389 m³/ha (iglavci 148 m³/ha, listavci 241 m³/ha);

modelna končna lesna zaloga: 600 m³/ha; korigirana končna lesna zaloga: 435 m³/ha;

Ciljna kakovost: smreka in jelka: B, C; bor: B, C; bukev: A1, A2, B; hrast: B; plemeniti listavci: A1, A2, B; drugi listavci: C, D.

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodno obdobje: 140 let

Pomladitveno obdobje: 25 let

Prevladujoč gozdnogojitven sistem:

Malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje

Usmeritve za obnovo gozdov

Kombinacija večjepovršinske in malopovršinske naravne obnove, v odvisnosti od ekstremnosti (strmine) rastišča. Obnova sestojev naj se začne na površini, ki je večja od 0,5 ha z jakostjo pomladitvenih sečenj od 30 do 50 % od lesne zaloge (zastorna sečnja oziroma robno širjenje že osnovanih pomladitvenih jeder). Praviloma naj bodo pomladitvene površine široke ene do dve sestojni višini in velikosti od 0,5 do 1 ha. Oblikujejo in širijo naj se vodoravno glede na pobočje. Zaradi značaja teh gozdov (strmina, funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, plitva tla) je potrebna večja pazljivost, postopnost, manjše jakosti in manjše površine pri vseh sečnjah, še posebej pri pomladitvenih sečnjah.

V sestojih v obnovi naj se pospešeno nadaljuje z obnovo s širjenjem pomladitvenih jeder z robno sečnjo. Pri nadaljevanju obnove naj se v čim večji meri izkoristi matični sestoj za uravnavanje drevesne sestave ter kakovosti pomladka. Na površinah, kjer je pomladek že sklenjen, najpozneje v fazi gošče naj se z obnovo zaključi. Pomladitvene sečnje naj se izvaja izven vegetacijske dobe.

Usmeritve za nego gozdov

V mladovju naj se pospešuje plemenite listavce, še zlasti gorski javor. Enkrat v desetletju naj se v mladju, oziroma gošči opravi uravnavanje zmesi in posek predrastkov ter enkrat redčenje letvenjakov. Zaradi strmine je potrebno pri izbiri izbrancev pri negi letvenjakov in drogovnjakov nameniti posebno pozornost stojnosti sestojev.

Redčenje tanjših drogovnjakov naj se izvaja 1 - krat na deset let z jakostjo do 25 % od lesne zaloge. Jakost redčenja v debelejših drogovnjakih naj bo do 20 % na lesno zalogo. Poseben poudarek je potrebno nameniti sproščanju plemenitih listavcev in krejitvi stabilnosti sestojev. Zelo pomembno je oblikovanje enakomernih krošenj nosilnih dreves v sestoji.

V debeljakih se po potrebi izvaja redčenje mlajših debeljakov z jakostjo do 16 % ter šibko redčenje ostalih debeljakov z jakostjo do 12 % na lesno zalogo.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov

Ciljne drevesne vrste so bukev in plemeniti listavci (gorski javor), mestoma na reliefno izpostavljenih predelih na grebenih in na posameznih skalovitih delih rastišč tudi črni gaber, mali jesen in mokovec. Smreko kot posamično in šopasto primešano vrsto je primerno pospeševati le na vznožjih pobočij, kjer so tla globlja in boljše preskrbljena z vlago.

Usmeritve za varstvo gozdov

V predelih, kjer je primes smreke močnejša, redno izvajati sanitarne sečnje ter preventivne ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (kontrolne pasti). Izvaja naj se popolni gozdni red in pravočasen ter sproten posek napadenega in oslabelega drevja zaradi smrekovih podlubnikov, jesenovega ožiga in javorovega raka. Mestoma je smiselna zaščita plemenitih listavcev s tulci ter zaščita sadik pri umetni obnovi (premazi, tulci).

Ob pojavu naravnih ujm naj se na območjih, kjer so bili sestoji močno poškodovani (zlasti veter, sneg in žled), izvede posek vseh močno poškodovanih dreves, na vseh večjih ogolelih površinah (večjih od ene sestojne višine) pa tudi priprava sestojev za naravno obnovo. V primerih neuspešne naravne obnove naj se izvede umetna obnova s sadnjo listavcev (bukev, plemeniti listavci).

Ukrepi

Najvišji možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2026 - 2035 znaša 20.742 m³. Predstavlja 19,3 % skupne lesne zaloge ali 97,3 % prirastka. V možnem poseku je 37 % iglavcev in 67 % listavcev.

Največji delež poseka, glede na vrsto poseka imajo redčenja (60,4 %) Sledi pomladitveni posek (39,5 %). Delež načrtovanega poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka predstavlja 0,1 % možnega poseka.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 10,7 % od skupnega možnega poseka v RGR (2.242 m³).

Redčenja v drogovnjakih naj bi se izvajala na 95 % površine drogovnjakov (39 ha). Njihova povprečna jakost znaša 19 % od lesne zaloge (možni posek 2.216 m³). Redčenja v drogovnjakih predstavljajo 10,7 % možnega poseka v RGR.

Na 4 % drogovnjakov (1,6 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje (možni posek 26 m³).

Na 0,36 ha površine drogovnjakov ni načrtovanega ukrepanja.

Redčenja v debeljakih predstavljajo 49,7 % možnega poseka v GGE. Izvajala naj bi se na 83 % površine debeljakov (154 ha), njihova jakost pa znaša 15 % od lesne zaloge (možni posek 10.305 m³).

V obnovo se bo uvajalo 17 % površine debeljakov (31 ha). Jakost pomladitvenih sečenj v teh debeljakih je 27 % od lesne zaloge (možni posek 3.607 m³). Poleg teh sestojev, ki bodo z uvajanjem v obnovo prešli v sestoji v obnovi, bo določen delež presvetljenih debeljakov dodatno prešel v sestoji v obnovi s pomladitvijo.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 98 % sestojev v obnovi (50 ha), s povprečno jakostjo 31 % od lesne zaloge (možni posek 4.467 m³).

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 2 % površine sestojev v obnovi (1 ha), s povprečno jakostjo 50 % od lesne zaloge (možni posek 121 m³).

Končni poseki v sestojih v obnovi niso načrtovani. Z močnejšimi poseki bodo v mladovje prešli še dodatni sestoji v obnovi, kjer je načrtovana pospešena obnova. V mladovje bo prešel tudi del debeljakov, kjer se bo poleg redčenja izvajalo še širjenje obstoječih pomladitvenih jader.

Preglednica 110/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka – RGR 15512

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	37,3	62,7	100,0
- ciljno %	38,0	62,0	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	144,2	242,6	386,8
- ciljna (m ³ /ha)	148,0	241,0	389,0
Prirastek (m ³ /ha)	3,19	4,48	7,67
Možni posek (m ³ /ha)	27,8	46,8	74,6
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,78	4,68	7,46
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	19,3	19,3	19,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	87,2	104,5	97,3
Izravnalna doba (let)			10

Preglednica 111/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – RGR 15512

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m³	5.614	2.109	0	0	0	5	7.728	19,3	87,1
	%	72,6	27,3	0,0	0,0	0,0	0,1	100,0		
Listavci	m³	6.907	6.086	0	0	0	21	13.014	19,3	104,6
	%	53,0	46,8	0,0	0,0	0,0	0,2	100,0		
Skupaj	m³	12.521	8.195	0	0	0	26	20.742	19,3	97,3
	%	60,4	39,5	0,0	0,0	0,0	0,1	100,0		

Opomba: Podatki o tem, v kolikšnem obsegu naj bi se s posekom ukrepalo v posamezni razvojni fazi, so povzeti po gozdnogojitvenih smernicah iz opisov sestojev, kar pomeni, da obstaja možnost, da se bo v enem sestoji kombiniralo več vrst sečenj oziroma ukrepov (kot smernico se lahko vpiše le prevladujoč ukrep).

Preglednica 112/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela – RGR 15512

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.

V gozdovih vseh lastništev je potrebno izvajati gojitvena in varstvena dela, ki sedaj niso načrtovana, v primeru, da se bo zanje pokazala potreba tekom obdobja veljavnosti načrta. Ta dela se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih.

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred: Bukovje na rendzinah - 16012

RGR Bukovje na rendzinah s skupno površino 280,38 ha predstavlja 6,9 % vseh gozdov v GGE. Po oblikah lastništva prevladujejo državni gozdovi, ki se razprostirajo na 78,5 % površine RGR, zasebnih gozdov je 21,5 %, gozdov lokalnih skupnosti je le 0,13 ha.

Gozdovi tega RGR se nahajajo v posameznih oddelkih v k. o. Dobovec in, k. o. Podkraj razpršeno po GGE. Poraščajo strma, osojna, izrazito hladna pobočja na dolomitni matični podlagi, ki jo prekrivajo rjave rendzine. Vsi gozdovi RGR spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Gozdovi, ki poraščajo strma pobočja opravljajo prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (67 % površine RGR), nad nižje ležečimi infrastrukturnimi objekti (cesta) tudi zaščitna funkcija (11 % površine RGR). V predelih, ki so v KP Kum, je na prvi stopnji poudarjena tudi estetska funkcija (35 % površine RGR) in raziskovalna (ekocelica).

Prvo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije opravljajo gozdovi v neposredni okolici izvirov in vodnih zajetij (88A01A, 88A43A, 88D09, 88D15).

V neposredni okolici krmišča je na prvi stopnji poudarjeni lovnogospodarska funkcija in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (88A43A).

V preostalih gozdovih RGR so ekološke in socialne funkcije poudarjene na drugi stopnji. Večina gozdov opravlja hidrološko funkcijo, funkcija varovanja biotske raznovrstnosti se večinoma prekriva z območji gozdov, ki opravljajo pomembno vlogo pri varovanju naravnih vrednot.

Funkcijo varovanja kulturne dediščine opravljajo gozdovi v neposredni okolici zaselka Župa.

Lesnoproizvodna funkcija je praktično v vseh gozdovih RGR poudarjena na tretji stopnji.

Na posameznih mestih v RGR sega EPO Kum- koda 14800 in EPO Zasavsko hribovje- koda 12100, ki pa se prekrivajo z območji Natura 2000, Posavsko hribovje – koda SI5000026 in Kum- koda SI3000181.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo v RGR ali njegovem delu

Preglednica 113/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del – RGR 16012

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Površina ha	Natura 2000
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	274,51	SI3000181 - Kum
9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih	0,52	

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Večina gozdov v RGR je fitocenološko opredeljena kot gozdni rastiščni tip Osojnih bukovij s kresničevjem, ki se razprostira na 70 % površine RGR. Gre za združbo, ki je vezana na dolomitno

podlago, rendzine in plitvejša slabo rodovitna tla. V RGR je nekoliko pogostejša še združba predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih s 13,5 % deležem.

Preglednica 114/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 16012

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
521	Nižinsko črnojelševje	8	2,27	0,8
552	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	37,73	13,5
562	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	1	1,52	0,5
581	Osojno bukovje s kresničevjem	7	196,98	70,2
592	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	22,03	7,9
632	Predalpsko gorsko bukovje	9	10,86	3,9
681	Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasav. konopnico	7	4,22	1,5
761	Javorovje s praprotni	7	4,77	1,7
	Skupaj	7,170	280,38	100,0

Povprečen rastiščni koeficient je 7,17 ob naravni drevesni sestavi.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 115/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek – RGR 16012

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m³/ha	%
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%		
Iglavci	5,6	25,5	22,0	25,4	21,5	29,5	8,9	0,70	10,8
Listavci	9,0	16,1	21,0	26,0	27,9	302,1	91,1	5,75	89,2
Skupaj	8,7	17,0	21,1	25,9	27,3	331,6	100,0	6,45	100,0

Povprečna skupna lesna zaloga je 331,6 m³/ha. Prevladujejo listavci z kar 91 % deležem, med iglavci (9 % lesne zaloge) je z 8 % najbolj prisotna smreka, preostalo je bor (manj kot 1 %). Nad 74 % skupne lesne zaloge predstavlja drevje, ki je debelejšje od 30 cm (III. – V. debelinski razred). Skupni letni prirastek je 6,45 m³/ha, od tega je 89 % listavcev.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 116/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst – RGR 16012

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m³/ha	27,5	0,0	1,9	0,1	0,0	217,5	1,0	60,9	21,2	1,5
	%	8,3	0,0	0,6	0,0	0,0	65,5	0,3	18,4	6,4	0,5
Naravno stanje	m³/ha	9,9	3,3	6,6			242,1	3,3	36,5	26,5	3,3
	%	3	1	2			73	1	11	8	1

V tem RGR je sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst najbližje naravni. Iglavci (~9 %) so sicer nekoliko nad deležem v naravni drevesni sestavi (~6 %), vendar ne izrazito. Bukev (65,5 %) je relativno blizu deležu v naravni drevesni sestavi (~73 %). Plemeniti listavci so nad naravnimi vrednostmi, medtem ko so drugi trdi listavci nekoliko pod. Hrast je pod vrednostmi v naravni sestavi. To je razred z relativno uravnoteženo strukturo drevesnih vrst.

Ohranjenost gozdov

Stopnje ohranjenosti gozdov v Sloveniji se določajo na podlagi odmika trenutne drevesne sestave od naravne in deleža tujih drevesnih vrst. Poznamo štiri glavne kategorije: ohranjeni (do 30 % tujih

vrst), spremenjeni (31–70 %), močno spremenjeni (71–90 %) in izmenjani gozdovi (več kot 90 % tujih ali redkih vrst).

Ohranjeni so vsi gozdovi tega RGR. Ohranjeni gozdovi so tisti, v katerih je rastišču tujih ali redko prisotnih drevesnih vrst manj kot 30 %. Spremenjenih, močno spremenjenih in izmenjanih gozdov v RGR ni evidentiranih.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 117/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah – RGR 16012

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	13,20	0,0	79,0	21,0	0,0	18,2	60,8	21,0	0,0	24,8	71,0	4,2	0,0
Drogovnjak	71,31	0,0	74,8	14,3	10,9	11,6	37,5	50,9	0,0	22,1	54,2	16,5	7,2
Debeljak	152,60					0,0	26,4	73,6	0,0	0,0	53,3	43,6	3,1
Sestoj v obnovi	43,27					8,2	71,9	19,9	0,0				
Skupaj	280,38												

Med razvojnimi fazami v RGR prevladujejo debeljaki s 54,5 % deležem. To pa je tudi najnižji delež debeljakov, med vsemi RGR, znotraj večnamenskih gozdov. 74 % debeljakov je nenegovanih, pomanjkljivo negovanih je dobra četrtina. Na 20 % površine debeljakov se pojavlja podmladek, ki ima večinoma dobro zasnovo.

Drogovnjaki poraščajo 25,4 % površin v RGR. V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je delež drogovnjakov v RGR znižal za 2,9 %. Med njimi prevladujejo sestoji z dobro sestojno zasnovo. Večinoma gre za nenegovane sestoje (51 %). Na 12 % površine drogovnjakov se pojavlja podmladek, ki je večinoma dobre sestojne zasnove.

Sestoji v obnovi se pojavljajo na 15,4 % površin RGR. Podmladek je prisoten na 47,6 % površin sestojev in je večinoma dobre sestojne zasnove (76,1 %).

Mladovja se pojavljajo na 4,7 % površine RGR. Prevladujejo mladovja dobre sestojne zasnove (79 %) ter normalnega sklepa (71 %).

Sestava podmladka, skupaj s površinskim deležem posameznih drevesnih vrst v njem kaže, da je v obravnavanem RGR pri pomlajevanju najuspešnejši: bukev, gorski javor, sledijo jima smreka in črni gaber.

Kakovost drevja

Podatki o kakovosti so pridobljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Kakovost je bila ocenjena pri drevju debeline nad 30 cm.

V odličen kakovostni razred sodi 16,7 % vsega drevja ter 83,3 % v prav dober kakovostni razred. Kakovost iglavcev ni bila ocenjena.

Preglednica 118/K: Kakovost drevja – RGR 16012

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bukev	6	16,7	83,3	0,0	0,0	0,0
Skupaj listavci	6	16,7	83,3	0,0	0,0	0,0
Skupaj	6	16,7	83,3	0,0	0,0	0,0

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti drevja so ugotovljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Poškodovanost drevja je določena z deležem dreves s hujšo poškodbo.

Pri deblu in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm², pri poškodovanosti vej, če odlomljen vrh ali veja po debelini presežata petino premera drevesa na prsni višini, in pri osutosti krošnje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo.

Delež poškodovanosti drevja je 36,4 % za vse oblike poškodovanosti skupaj. Največji in edina vrsta poškodb, ki je bila evidentirana, so poškodbe debla in korenika (36,4 %).

Odmrlo drevje

Na ploskvah se je analiziralo pri odmrlem drevju število stoječih sušic z neuporabnim lesom, ležečih trhljih dreves in panjevino. Analiza je potekala ločeno za iglavce in listavce ter po razširjenih debelinskih razredih.

Količina stoječega odmrlega drevja je 5 dreves/ha, ležečega drevja pa 15 dreves/ha. V razmerju iglavci – listavci prevladujejo listavci z 100 %.

Največ odmrlega drevja je v tretjem razširjenem debelinskem razredu (75 %), odmrlih dreves debeline od 30 cm do 50 cm ni, v prvem razširjenem debelinskem razredu je evidentiranih 25 % dreves.

Količina odmrlega drevja znaša 58,5 m³/ha, kar je pomembno z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti. Večina odmrlega drevja je v najvišjih debelinskih razredih in med listavci. Po Pravilniku o varstvu gozdov je zadostna količina odmrlega drevja vsaj 3 % od lesne zaloge (9,9 m³/ha). Gledano za RGR je količina odmrlega drevja zadostna (17,6 % od lesne zaloge).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bila realizacija poseka zelo nizka (**11,1 % načrtovanega**). Posebej nizka je bila realizacija pri listavcih (10,8 %), pri iglavcih 15,8 % možnega poseka, kar je prispevalo k staranju sestojev.

Struktura poseka glede na vrsto sečnje ni sledila načrtovanemu poseku. Redčenja so bila realizirana le 15 % (iglavci 1 %, listavci 18 %); pomladitvene sečnje so precej zaostale za načrtovanimi vrednostmi – realizacija 6 % (iglavci 17 %, listavci 6 %), presežene so bile načrtovane vrednosti sečnje poškodovanih dreves oz. sanitarne sečnje – realizacija 369 % (posek iglavcev ni bil načrtovan, listavci 318 %).

Gojitvena in varstvena dela so bila izvedena v manjšem obsegu od načrtovanega, zlasti na področju nege gošče in nege letvenjaka, kar je dodatno prispevalo k neuravnoteženi razvojni strukturi.

Preglednica 119/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 16012

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega mladja	ha	2,40	2,20	91,7
Nega gošče	ha	5,59	1,80	32,2
Nega letvenjaka	ha	11,45	2,10	18,3
Nega drogovnjaka	ha	22,05	0,00	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	0,00	44,46	0,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,00	123,40	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov se je zaradi natančnejšega zajemanja gozdnega roba in zaraščanja površin povečala za 10,86 ha. Nekoliko se je znižala lesna zaloga (6,9 m³/ha), prirastek pa se je znižal za 0,5 m³/ha. V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 0,95 m³/ha drevja letno, sedaj se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 8,01 m³/ha/leto.

Preglednica 120/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026 – RGR 16012

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	280,18	20,0	232,3	252,3	0,42	4,96	5,38	0,11	0,96	1,07
2016	269,52	26,3	312,2	338,5	0,60	6,35	6,95	0,09	0,86	0,95
2026	280,38	29,5	302,1	331,6	0,70	5,75	6,45	0,58	7,43	8,01

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je povečal delež smreke za 0,9 %, narasel je delež drugih trdih listavcev za 3,6 % in za 4,3 % delež plemenitih listavcev. Za 9,4 % se je znižal delež bukve. Delež ostalih drevesnih vrst se bistveno ni spremenil.

Preglednica 121/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026 – RGR 16012

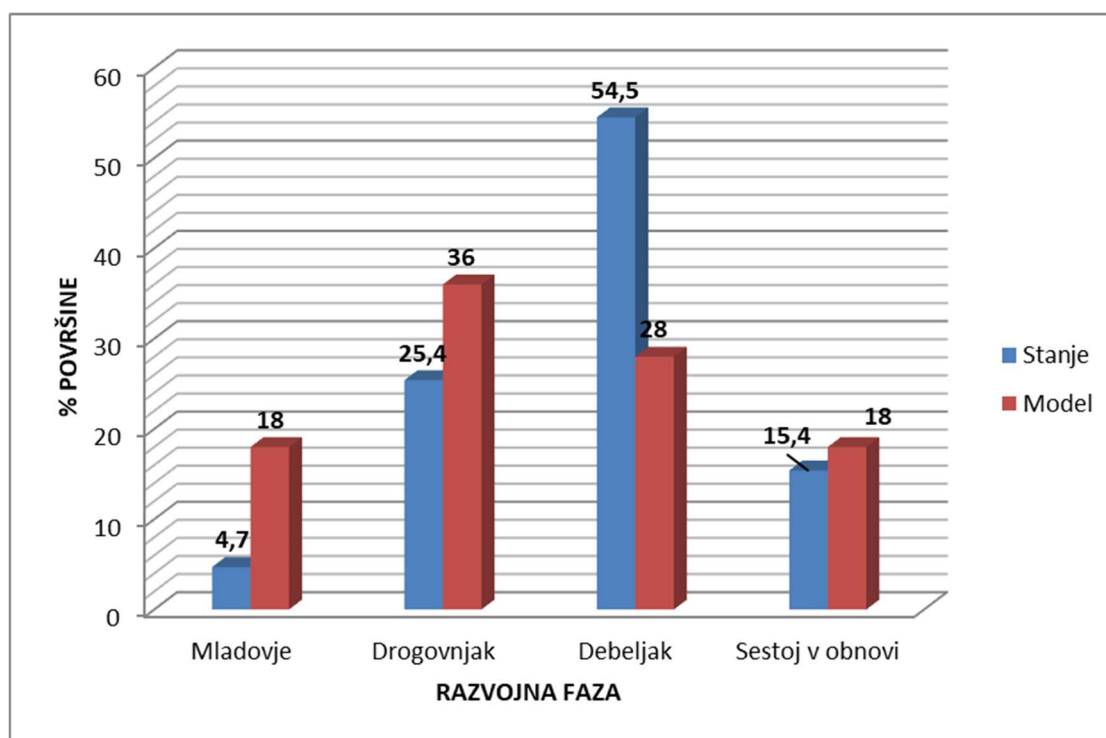
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	6,9	0,0	0,9	0,2	0,0	70,5	0,8	16,3	4,0	0,4
2016	7,4	0,0	0,3	0,0	0,0	74,9	0,2	14,1	2,8	0,3
2026	8,3	0,0	0,6	0,0	0,0	65,5	0,3	18,4	6,4	0,5

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Razmerje razvojnih faz odstopa od modelnega. Mladovje dosega 26 % modelne vrednosti, drogovnjaki 71 % modelne vrednosti. Debeljakov je za 95 % več od modelne vrednosti, sestoji v obnovi pa so za 14 % pod modelno vrednostijo.

Preglednica 122/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem – RGR 16012

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	13,20	4,7	24	18	50,47	-74
Drogovnjak	71,31	25,4	48	36	100,94	-29
Debeljak	152,60	54,5	38	28	78,51	95
Sestoj v obnovi	43,27	15,4	25	18	50,47	-14
Skupaj	280,38	100,0	135	100	280,38	

Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah - RGR 16012

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodoben gozd sestoji bukve 65 % s skupinsko do šopasto primesjo smreke (9 %) in posamezno do šopasto primesjo rdečega bora, jelke in drugih iglavcev (1 %), plemenitih listavcev (18 %) in drugih trdih listavcev (6 %), hrasta in mehkih listavcev (do 1 %);

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 5 %, drogovnjak 23 %, debeljak 45 %, sestoj v obnovi 27 %;

Ciljna LZ: 316 m³/ha ; iglavci 32 m³/ha; listavci 284 m³/ha.

Modelna končna LZ: 490 m³/ha.

Korigirana končna LZ: 450 m³/ha.

Modelna končna LZ je LZ debeljaka tik pred pomladitvijo, ki ima polno zarast in je brez praznih celic (ima optimalno LZ). Korigirana (dejanska) končna LZ je manjša od modelne. Njena višina je odvisna od števila praznih celic, ki so posledica poškodb sestojev in neustreznega gospodarjenja v preteklosti.

Ciljna kakovost: smreka in jelka: B, C; bor: C; bukev: A2, B; hrast: C, D; plemeniti listavci: A1, A2, B; drugi listavci: C, D.

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno gospodarjenje na površinah s premerom vsaj dveh sestojnih višin. Dopustno je tudi zastorno gospodarjenje na večjih površinah (nad 5 ha).

Proizvodno obdobje: 135 let

Pomladitveno obdobje: 25 let

Usmeritve za obnovo

Gre za strma pobočja, kjer je tudi poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, zato naj bodo pomladitvena jedra premera največ do ene sestojne višine. Zaradi počasnega razvoja gozdov na teh revnih rastiščih in zaradi ekološke občutljivosti, kljub močno porušenemu razmerju razvojnih faz, se načrtuje obsežno, a ne intenzivno uvajanje debeljakov v obnovo.

Šibke jakosti pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) so potrebne v sestojih v obnovi, kjer je pomlajen manjši delež površine sestoja ter je za razvoj pomladka še potrebna zastrtost z odraslim sestojem. Naravno pomlajevanje poteka daljše časovno obdobje, zato so pomladitvene dobe daljše.

Močne jakosti pomladitvenih sečenj (pospešeno nadaljevanje obnove) naj se izvajajo v sestojih v obnovi, kjer je večji del sestoja pomlajen ter je pomladek v fazi gošč in letvenjakov.

Zaradi velikih naklonov terena je potrebno posebej paziti na prostorski red sečnje.

Usmeritve za nego

Poudarek naj bo na pospeševanju stojnosti sestojev, tudi zaradi poudarjenosti ekoloških in socialnih funkcij, šele potem na kakovosti.

V sestojih v obnovi kjer je v pomladku prevladujoči delež smreke, je potrebno pospeševati bukev. Pri negi mladja in gošče naj se odstranjuje le tiste osebke, ki ovirajo razvoj dobro zasnovanega pomladka. Vse drugo naj ostane v sestoji kot spremljevalni osebki. Zadovoljiti se je treba tudi z grmičastim in panjevsko raslim drevjem, če to pripomore k boljšemu varovanju tal.

V drogovnjakih ima stojnost prednost pred kakovostjo, ki jo tudi z nego na teh rastiščih ni mogoče zelo povečati. Šibko redčenje naj se izvaja v drogovnjakih s pomanjkljivimi sestojnimi zasnovami (v bukovih drogovnjakih in drogovnjakih smreke in bukve). Zmerne jakosti redčenj so načrtovane v pomanjkljivo negovanih drogovnjakih z dobrimi sestojnimi zasnovami in v pomanjkljivo negovanih smrekovih drogovnjakih s pomanjkljivimi sestojnimi zasnovami. V drogovnjakih z rahlim in pretrganim sklepom naj se izvajajo le sanitarne sečnje.

Debeljakov je glede na modelno razmerje razvojnih faz preveč, vendar velja, da so to predvsem gozdovi, ki varujejo tla pred erozijo, opravljajo hidrološko funkcijo, itd. V debeljakih naj se gospodari malopovršinsko, s šibkim izbiralnim redčenjem naj se tam, kjer je to še mogoče, pomaga nosilec, pri izbiri le teh ima stojnost in vitalnost prednost pred kvaliteto. V debeljakih s pomanjkljivimi sestojnimi zasnovami in nižjimi lesnimi zalogami izvajamo šibko redčenje.

V smrekovih sestojih z rahlim sklepom in slabimi kvalitetnimi zasnovami izvajati večinoma sanitarne sečnje.

Zmerne jakosti redčenj v pomanjkljivo negovanih debeljakih bukve in smreke z višjo lesno zalogo, ki je blizu optimalni.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Ciljne drevesne vrste so bukev in plemeniti listavci (gorski javor), mestoma na reliefno izpostavljenih predelih na grebenih in na posameznih skalovitih delih rastišč tudi črni gaber, mali jesen in mokovec. Smreko kot posamično in šopasto primešano vrsto je primerno pospeševati le na vznožjih pobočij, kjer so tla globlja in boljše preskrbljena z vlago.

Usmeritve za varstvo gozdov

V predelih, kjer je primes smreke močnejša, redno izvajati sanitarne sečnje ter preventivne ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (kontrolne pasti). Izvaja naj se popolni gozdni red in pravočasen ter sproten posek napadenega in oslabelega drevja zaradi smrekovih podlubnikov, jesenovega ožiga in javorovega raka. Mestoma je smiselna zaščita plemenitih listavcev s tulci ter zaščita sadik pri umetni obnovi (premazi, tulci).

Ob pojavu naravnih ujm naj se na območjih, kjer so bili sestoji močno poškodovani (zlasti veter, sneg in žled), izvede posek vseh močno poškodovanih dreves, na vseh večjih ogolelih površinah (večjih od ene sestojne višine) pa tudi priprava sestojev za naravno obnovo. V primerih neuspešne naravne obnove naj se izvede umetna obnova s sadnjo listavcev (bukve, plemeniti listavci).

Ukrepi

Najvišji možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2026 - 2035 znaša 22.469 m³. Predstavlja 24,2 % skupne lesne zaloge ali 124,2 % prirastka. V možnem poseku je 7 % iglavcev in 93 % listavcev.

Največji delež poseka, glede na vrsto poseka ima pomladitveni posek (74,9 %). Sledi redčenja (24,2 %). Delež načrtovanega poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka predstavlja 0,9 % možnega poseka.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 13,9 % od skupnega možnega poseka v RGR (3.134 m³).

Redčenja v drogovnjakih naj bi se izvajala na 73 % površine drogovnjakov (52 ha). Njihova povprečna jakost znaša 21 % od lesne zaloge (možni posek 2.953 m³). Redčenja v drogovnjakih predstavljajo 13,1 % možnega poseka v RGR.

Na 12 % drogovnjakov (8 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje (možni posek 181 m³).

Na 13 % (9 ha) površine drogovnjakov ni načrtovanega ukrepanja, na 2 % (2 ha) površine drogovnjakov so ekocelice brez ukrepanja.

Redčenja v debeljakih predstavljajo 11 % možnega poseka v GGE. Izvajala naj bi se na 35 % površine debeljakov (53 ha), njihova jakost pa znaša 13 % od lesne zaloge (možni posek 2.474 m³).

Večinoma sanitarne sečnje naj bi se izvajale na 1 % debeljakov (1 ha) z načrtovanim možnim posekom 22 m³. Na 3 % (5 ha) površine debeljakov ni načrtovanega ukrepanja.

V obnovo se bo uvajalo 61 % površine debeljakov (93 ha). Jakost pomladitvenih sečenj v teh debeljakih je 30 % od lesne zaloge (možni posek 12.182 m³). Poleg teh sestojev, ki bodo z uvajanjem v obnovo prešli v sestoje v obnovi, bo določen delež presvetljenih debeljakov dodatno prešel v sestoje v obnovi s pomladitvijo.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 92 % sestojev v obnovi (40 ha), s povprečno jakostjo 32 % od lesne zaloge (možni posek 4.019 m³).

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 8 % površine sestojev v obnovi (3,5 ha), s povprečno jakostjo 60 % od lesne zaloge (možni posek 638 m³).

Končni poseki v sestojih v obnovi niso načrtovani. Bodo pa s končnimi poseki prešli v mladovje sestoji v obnovi, kjer je načrtovana pospešena obnova. V mladovje bo prešel tudi del debeljakov, kjer se bo poleg redčenja izvajalo še širjenje obstoječih pomladitvenih jeder.

Preglednica 123/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka – RGR 16012

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	8,9	91,1	100,0
- ciljno %	10,0	90,0	100,0
Lesna zaloge - dejanska (m ³ /ha)	29,5	302,1	331,6
- ciljna (m ³ /ha)	32,0	284,0	316,0
Prirastek (m ³ /ha)	0,70	5,75	6,45
Možni posek (m ³ /ha)	5,8	74,3	80,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,58	7,43	8,01
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	19,8	24,6	24,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	83,4	129,2	124,2
Izravnalna doba (let)			10

Preglednica 124/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – RGR 16012

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m³	667	934	0	0	0	37	1.638	19,8	83,8
	%	40,7	57,0	0,0	0,0	0,0	2,3	100,0		
Listavci	m³	4.760	15.905	0	0	0	166	20.831	24,6	129,1
	%	22,9	76,3	0,0	0,0	0,0	0,8	100,0		
Skupaj	m³	5.427	16.839	0	0	0	203	22.469	24,2	124,2
	%	24.2	74.9	0.0	0.0	0.0	0.9	100.0		

Opomba: Podatki o tem, v kolikšnem obsegu naj bi se s posekom ukrepalo v posamezni razvojni fazi, so povzeti po gozdnogojitvenih smernicah iz opisov sestojev, kar pomeni, da obstaja možnost, da se bo v enem sestoju kombiniralo več vrst sečenj oziroma ukrepov (kot smernico se lahko vpiše le prevladujoč ukrep).

Preglednica 125/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela – RGR 16012

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega letvenjaka	ha	7,36	7,36
Nega ml. Drogovnjaka	ha	2,93	2,93
Naravni razvoj biotopov	m ³	1,78	1,78

V gozdovih vseh lastništev je potrebno izvajati gojitvena in varstvena dela, ki sedaj niso načrtovana, v primeru, da se bo zanje pokazala potreba tekom obdobja veljavnosti načrta. Ta dela se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih.

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred: Visokogorsko bukovje - 16512

RGR Visokogorsko bukovje s skupno površino 347,15 ha predstavlja 8,6 % vseh gozdov v GGE. Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 86,3 % površine RGR, državnih gozdov je 13,7 %, gozdov lokalnih skupnosti praktično ni (0,01 ha).

Gozdovi tega RGR se nahajajo v manjših kompleksih (k. o. Dobovec, k. o. Podkum) okoli Kuma. Poraščajo strma, višja, izrazita pobočja. Vsi gozdovi RGR spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Na prvi stopnji je poudarjena estetska funkcija (KP Kum, Čebulova dolina, Ključevica, ovršje Kuma), , raziskovalna funkcija, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in lovno gospodarska funkcija (88A11, 88A13, 88A14, 88A19, 88A46 in 88C48).

Gozdovi, ki poraščajo strma pobočja opravljajo drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (na 30 % površine RGR), drugo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije (na celotni površini), funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti na celotni površini), higiensko-zdravstveno funkcijo (na 65 % površine RGR), funkcijo varovanja naravnih vrednot (na 95 % površine RGR)

Večina gozdov opravlja hidrološko funkcijo, funkcija varovanja biotske raznovrstnosti se večinoma prekriva z območji gozdov, ki opravljajo pomembno vlogo pri varovanju naravnih vrednot.

Lesnoproizvodna funkcija je praktično v vseh gozdovih RGR poudarjena na drugi stopnji.

V celoten RGR sega EPO Kum- koda 14800, ki se prekrivajo z območjem Natura 2000, SCI Kum- koda SI3000181.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 126/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del – RGR 16512

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Povrsina ha	Natura 2000
91R0	Dinarski gozdovi r. bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>)	0,01	SI3000181 - Kum
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	209,91	
9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih	13,54	

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Večina gozdov v RGR je fitocenološko opredeljena kot gozdni rastiščni tip Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico, ki se razprostira na 61,4 % površine RGR. Gre za gozdni rastiščni tip, ki je vezan na tople lege na rjavih karbonatnih tleh z dobro rodovitnostjo. V

RGR je nekoliko pogostejši rastiščni tip še Bukovje s polžarko in javorovo bukiovje z 19,4 % deležem.

Preglednica 127/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 16512

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
552	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	9	36,74	10,6
581	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	0,35	0,1
592	<i>Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje</i>	5	7,65	2,2
632	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	17,73	5,1
636	<i>Bukovje s polžarko in javorovo bukovje</i>	7	67,24	19,4
681	<i>Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico</i>	7	213,22	61,4
761	<i>Javorovje s praprotni</i>	7	4,22	1,2
	Skupaj	7,270	347,15	100,0

Povprečen rastiščni koeficient glede na naravno drevesno sestavo znaša 7,27.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna skupna lesna zaloga je 392,4 m³/ha V njej z 70 % prevladujejo listavci), med iglavci (30 % lesne zaloge) je z 29 % najbolj prisotna smreka. Največji delež lesne zaloge je pri listavcih v V in pri iglavcih v V debelinskem razredu. Letni prirastek je 7,26 m³/ha, od tega je 64,6 % listavcev.

Preglednica 128/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek – RGR 16512

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	4,5	17,6	21,4	26,5	30,0	117,6	30,0	2,57	35,4
Listavci	5,9	12,4	22,5	27,8	31,4	274,8	70,0	4,69	64,6
Skupaj	5,5	13,9	22,1	27,4	31,1	392,4	100,0	7,26	100,0

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 129/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst – RGR 16512

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	113,7	3,2	0,0	0,7	0,0	227,7	0,8	44,1	2,1	0,1
	%	29,0	0,8	0,0	0,2	0,0	58,1	0,2	11,2	0,5	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha		3,9				294,3		90,3	3,9	
	%		1				75		23	1	

Zelo izrazit presežek iglavcev (~30 %) glede na naravno stanje (zanemarljivo). Bukev (58 %) je pod naravno (~75 %). Plemeniti listavci so precej pod vrednostmi v naravni drevesni sestavi, medtem ko so drugi trdi listavci približno na ravni naravne drevesne strukture ali rahlo pod njo. Sestava je odklonjena zaradi umetno povečanega deleža smreke.

Ohranjenost gozdov

Ohranjenih je 89 % gozdov in spremenjeni 11 % gozdov. Spremenjeni so tisti v katerih je rastišču tujih ali redko prisotnih drevesnih vrst od 31% do 70 %. To so gozdovi, kjer je predvsem na račun bukve, večji delež smreke. Močno spremenjenih in izmenjenih gozdov pa v RGR ni evidentiranih.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V rastiščnogojitvenem razredu visokogorsko bukovje po površini izrazito prevladuje razvojna faza debeljakov, ki obsega 239,86 ha. Negovanost teh sestojev je neugodna, saj več kot polovico predstavljajo nenegovani (53,3 %), sledijo pomanjkljivo negovani (40,4 %), medtem ko je negovanih le 6,3 %. Sklep je večinoma normalen (78,3 %), preostali del pa rahel (21,7 %).

Sestoji v obnovi zavzemajo 78,33 ha. V njih prevladujejo nenegovani sestoji (67,8 %), precejšen delež pa je tudi pomanjkljivo negovanih (22,6 %) in ogroženih (9,6 %), kar kaže na zahtevnejše razmere pomlajevanja.

Drogovnjaki pokrivajo 26,80 ha. Njihova zasnova je večinoma pomanjkljiva (60,3 %) in deloma dobra (39,7 %). Negovanost je slaba, saj močno prevladujejo nenegovani sestoji (86,8 %), pomanjkljivo negovanih pa je 13,2 %, negovanih ni. Sklep je razmeroma raznolik: največ je sestojev z normalnim sklepom (46,3 %), sledijo gozdovi s pretrganim sklepom (27,0 %) in rahlim (20,0 %), medtem ko je tesen sklep prisoten na 6,7 % površine.

Mladovje obsega 2,16 ha in predstavlja zelo majhen delež površine. Zasnova je pretežno pomanjkljiva (63,9 %), v manjšem deležu dobra (28,7 %) in slaba (7,4 %). Sestoji so večinoma nenegovani (71,3 %), preostanek pa pomanjkljivo negovan (28,7 %). Sklep je v veliki meri pretrgan (71,3 %), deloma normalen (28,7 %), medtem ko tesnega in rahlega sklepa ni.

Celotna struktura razvojnih faz v visokogorskem bukovju kaže na prevlado starejših sestojev ter pomanjkanje mlajših razvojnih faz. Ob tem je v vseh fazah izrazito prisotna slaba negovanost, kar skupaj z deležem ogroženih sestojev v obnovi nakazuje na otežene razmere gospodarjenja in potrebo po prilagojenih gojitvenih pristopih.

Preglednica 130/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah – RGR 16512

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	2,16	0,0	28,7	63,9	7,4	0,0	28,7	71,3	0,0	0,0	28,7	0,0	71,3
Drogovnjak	26,80	0,0	39,7	60,3	0,0	0,0	13,2	86,8	0,0	6,7	46,3	20,0	27,0
Debeljak	239,86					6,3	40,4	53,3	0,0	0,0	78,3	21,7	0,0
Sestoj v obnovi	78,33					0,0	22,6	67,8	9,6				
Skupaj	347,15												

Kakovost drevja

Podatki o kakovosti so pridobljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Ocena kakovosti drevja, ki je bila ocenjena na drevju debeline nad 30 cm kaže, da je veliko drevja v RGR odlične kakovosti (47,9 %) in prav dobre (28 %). Po kakovosti sta takšni tudi prevladujoča bukev in smreka kot najpogostejši drevesni vrsti. Kar 60,4 % smreke ima odlično kakovost.

Preglednica 131/K: Kakovost drevja – RGR 16512

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	48	60,4	16,7	8,3	14,6	0,0
Bukev	159	45,2	29,6	18,9	3,8	2,5
Pl. lst.	23	43,5	43,5	13,0	0,0	0,0
Dr. tr. lst.	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	48	60,4	16,7	8,3	14,6	0,0
Skupaj listavci	184	44,5	31,0	19,0	3,3	2,2
Skupaj	232	47,9	28,0	16,8	5,6	1,7

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti drevja so ugotovljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Poškodovanost drevja je določena z deležem dreves s hujšo poškodbo.

Pri deblu in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm², pri poškodovanosti vej, če odlomljen vrh ali veja po debelini presegata petino premera drevesa na prsni višini, in pri osutosti krošnje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo.

Delež poškodovanosti drevja je 13,0 % za vse oblike poškodovanosti skupaj. Največji je delež poškodb debla in koreničnika 9,4 %, sledijo poškodbe vej s 3,1 %, delež osutih je 0,5 %.

Odmrlo drevje

Delež stoječega odmrlega drevja je 59 %, ležečega drevja pa 41 %. V razmerju iglavci – listavci prevladujejo listavci z 68,2 %.

Največ odmrlega drevja je v prvem razširjenem debelinskem razredu (91,2 %), 8,8 % je delež dreves debeline od 30 cm do 50 cm. V RGR primanjkuje odmrlih, nad 50 cm debelih stoječih in ležečih dreves.

Po Pravilniku o varstvu gozdov je zadostna količina odmrlega drevja vsaj 3 % od lesne zaloge (11,7 m³/ha). Gledano za RGR količina odmrlega drevja ni zadostna (2,3 % od lesne zaloge).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bila realizacija poseka 74,1 % načrtovanega. Nižja je bila realizacija pri listavcih (44,3 %), pri iglavcih je posek presegel načrtovane vrednosti in je realizacija 142 % možnega poseka, kar je prispevalo k znižanju lesne zaloge.

Struktura poseka glede na vrsto sečnje ni sledila načrtovanemu poseku. Redčenja so bila realizirana le 25 % (iglavci 28 %, listavci 24 %), pomladitvene sečnje so dosegle 88 % načrtovane vrednosti (iglavci 145 %, listavci 61 %), presežene so bile načrtovane vrednosti sečnje poškodovanih dreves oz. sanitarne sečnje – realizacija 664 % (iglavci 2.617 %, listavci 159 %).

Gojitvena in varstvena dela so bila izvedena v večjem obsegu od načrtovanega, zlasti pri negi drogovnjakov, obžetvi, negi mladja in gošče ter negi letvenjaka, kar je prispevalo k uravnoteženju razvoje strukture.

Preglednica 132/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 16512

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega letvenjaka	ha	0,92	1,00	108,7
Nega drogovnjaka	ha	0,07	7,90	11.285,7
Priprava tal	ha	0,00	0,20	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,20	0,0
Obžetev	ha	0,00	3,00	0,0
Nega mladja	ha	0,00	0,40	0,0
Nega gošče	ha	0,00	0,30	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	15,76	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,50	0,0
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	0,00	200,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,00	37,80	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov se je zaradi natančnejšega zajemanja in posegov v gozdni rob znižala za 1,63 ha.

Lesna zaloga se je znižala pri listavcih in pri iglavcih. Tudi skupna lesna zaloga je nižja. Znižal se je skupni prirastek in prirastek iglavcev. Prirastek listavcev se je povečal.

V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 6,07 m³/ha drevja, sedaj pa se za naslednje ureditveno obdobje načrtuje najvišji možni posek v višini 7,12 m³/ha/leto.

Preglednica 133/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026 – RGR 16512

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	354,31	121,9	279,2	401,1	1,81	5,16	6,97	2,29	1,48	3,77
2016	348,78	127,7	312,0	439,7	3,20	4,58	7,78	3,55	2,52	6,07
2026	347,15	117,6	274,8	392,4	2,57	4,69	7,26	1,98	5,14	7,12

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Delež smreke v lesni zalogi se je povečal za 0,4 %. Delež vseh iglavcev znaša 30 %. Od listavcev prevladuje bukev s 58,1 %, njen delež se je zmanjšal za 5,5 %, za 4,3 % se je povečal delež plemenitih listavcev. Spremembe ostalih drevesnih vrst so zanemarljive.

Preglednica 134/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026 – RGR 16512

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	30,2	0,0	0,0	0,2	0,0	58,7	0,2	10,4	0,3	0,0
2016	28,6	0,5	0,0	0,0	0,0	63,6	0,1	6,9	0,3	0,0
2026	29,0	0,8	0,0	0,2	0,0	58,1	0,2	11,2	0,5	0,0

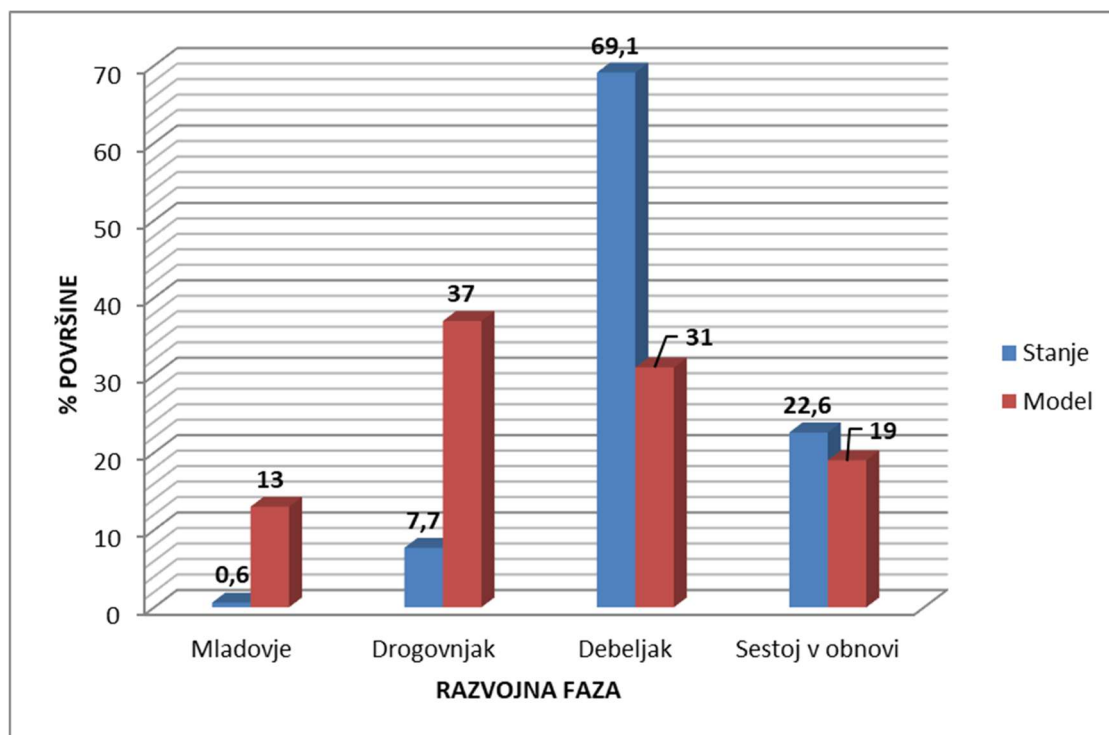
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Dejansko razmerje razvojnih faz je precej odstopa od modelnega. Primanjkujejo zlasti mlajše razvojne faze, torej mladovja in drogovnjakov. Kot povsod tudi tu izstopajo debeljaki.

Mladovje dosega 5 % modelne vrednosti, drogovnjaki 21 % modelne vrednosti. Debeljakov je za 123 % več od modelne vrednosti, sestoji v obnovi pa za 19 % presegajo modelno vrednosti. Delež sestojev v obnovi je nastal zaradi sanitarnih sečenj, ki so posledica preteklih ujm. Vendar je za nadaljnji razvoj zelo pomembno v cilju povečanje deleža sestojev v obnovi, ki v prihodnje omogočajo spremembe v zeleno smer.

Preglednica 135/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem – RGR 16512

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	2,16	0,6	18	13	45,13	-95
Drogovnjak	26,80	7,7	50	37	128,45	-79
Debeljak	239,86	69,1	42	31	107,62	123
Sestoj v obnovi	78,33	22,6	25	19	65,96	19
Skupaj	347,15	100,0	135	100	347,15	

Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah – RGR 16512

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Malopovršinsko skupinsko raznodobni sestoji bukve 60 % s skupinsko do šopasto primesjo smreke (29 %) in posamezno do šopasto primesjo jelke, rdečega bora in drugih iglavcev (2 %), plemenitih listavcev (9 %) in gradna, drugih trdih listavcev (do 1 %);

ciljno stanje v pogledu razvojnih faz: mladovja 1 %, drogovnjaki 7 %, debeljaki 63 %, sestoji v obnovi 29 %;

ciljna lesna zaloga: 394 m³/ha (iglavci 122 m³/ha, listavci 272 m³/ha);

Modelna končna LZ: 640 m³/ha.

Korigirana končna LZ: 460 m³/ha.

Ciljna kakovost: smreka in jelka: B, C; bor: B, C; bukev: A1, A2, B; hrast: B; plemeniti listavci: A1, A2, B; drugi listavci: C, D.

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Usmeritve za obnovo gozdov:

Kombinacija večjepovršinske in malopovršinske naravne obnove, v odvisnosti od ekstremnosti (strmine) rastišča. Obnova sestojev naj se začne na površini, ki je večja od 0,5 ha z jakostjo pomladitvenih sečenj od 30 do 50 % od lesne zaloge (zastorna sečnja oziroma robno širjenje že osnovanih pomladitvenih jeder). Praviloma naj bodo pomladitvene površine široke ene do dve sestojni višini in velikosti od 0,5 do 1 ha. Oblikujejo in širijo naj se vodoravno glede na pobočje. Zaradi značaja teh gozdov (strmina, funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, plitva tla) je

potrebna večja pazljivost, postopnost, manjše jakosti in manjše površine pri vseh sečnjah, še posebej pri pomladitvenih sečnjah.

V sestojih v obnovi naj se pospešeno nadaljuje z obnovo s širjenjem pomladitvenih jader z robno sečnjo. Pri nadaljevanju obnove naj se v čim večji meri izkoristi matični sestoj za uravnavanje drevesne sestave ter kakovosti pomladka. Na površinah, kjer je pomladek že sklenjen, najpozneje v fazi gošče naj se z obnovo zaključijo. Pomladitvene sečnje naj se izvaja izven vegetacijske dobe.

Usmeritve za nego gozdov:

V mladovju naj se pospešuje plemenite listavce, še zlasti gorski javor. Enkrat v desetletju naj se v mladju, oziroma gošči opravi uravnavanje zmesi in posek predrastkov ter enkrat redčenje letvenjakov. Zaradi strmine je potrebno pri izbiri izbrancev pri negi letvenjakov in drogovnjakov nameniti posebno pozornost stojnosti sestojev.

Redčenje tanjših drogovnjakov naj se izvaja 1-krat na deset let z jakostjo do 25 % od lesne zaloge. Jakost redčenja v debelejših drogovnjakih naj bo do 20 % na lesno zalogo. Poseben poudarek je potrebno nameniti sproščanju plemenitih listavcev in krepitvi stabilnosti sestojev. Zelo pomembno je oblikovanje enakomernih krošenj nosilnih dreves v sestoji.

V debeljakih se po potrebi izvaja redčenje mlajših debeljakov z jakostjo do 18 % ter šibko redčenje ostalih debeljakov z jakostjo do 12 % na lesno zalogo.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Ciljne drevesne vrste so bukev in plemeniti listavci (gorski javor), mestoma na reliefno izpostavljenih predelih na grebenih in na posameznih skalovitih delih rastišč tudi črni gaber, mali jesen in mokovec. Smreko kot posamično in šopasto primešano vrsto je primerno pospeševati le na vznožjih pobočij, kjer so tla globlja in boljše preskrbljena z vlago.

Usmeritve za varstvo gozdov:

V predelih, kjer je primes smreke močnejša, redno izvajati sanitarne sečnje ter preventivne ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (kontrolne pasti). Izvaja naj se popolni gozdni red in pravočasen ter sproten posek napadenega in oslabelega drevja zaradi smrekovih podlubnikov, jesenovega ožiga in javorovega raka. Mestoma je smiselna zaščita plemenitih listavcev s tulci ter zaščita sadik pri umetni obnovi (premazi, tulci).

Ob pojavu naravnih ujm naj se na območjih, kjer so bili sestoji močno poškodovani (zlasti veter, sneg in žled), izvede posek vseh močno poškodovanih dreves, na vseh večjih ogolelih površinah (večjih od ene sestojne višine) pa tudi priprava sestojev za naravno obnovo. V primerih neuspešne naravne obnove naj se izvede umetna obnova s sadnjo listavcev (bukev, plemeniti listavci).

Ukrepi

Najvišji možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2026 - 2035 znaša 24,733 m³. Predstavlja 18,2 % skupne lesne zaloge ali 98,2 % prirastka. V možnem poseku je 28 % iglavcev in 72 % listavcev.

Največji delež poseka, glede na vrsto poseka imajo redčenja (58,8 %) Sledi pomladitveni posek (40,8 %). Delež načrtovanega poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka predstavlja 0,4 % možnega poseka.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 5,4 % od skupnega možnega poseka v RGR (1.341 m³).

Redčenja v drogovnjakih naj bi se izvajala na 80 % površine drogovnjakov (21 ha). Njihova povprečna jakost znaša 18 % od lesne zaloge (možni posek 1.240 m³). Redčenja v drogovnjakih predstavljajo 5 % možnega poseka v RGR.

Na 20 % drogovnjakov (5 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje (možni posek 101 m³).

Redčenja v debeljakih predstavljajo 53,8 % možnega poseka v GGE. Izvajala naj bi se na 89 % površine debeljakov (214 ha), njihova jakost pa znaša 14 % od lesne zaloge (možni posek 13.305 m³).

Ekocelice brez ukrepanja v debeljakih, so na površini manjši od 1 ha.

V obnovo se bo uvajalo 11 % površine debeljakov (26 ha). Jakost pomladitvenih sečenj v teh debeljakih je 30 % od lesne zaloge (možni posek 3.658 m³). Poleg teh sestojev, ki bodo z uvajanjem v obnovo prešli v sestoje v obnovi, bo določen delež presvetljenih debeljakov dodatno prešel v sestoje v obnovi s pomladitvijo.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 97 % sestojev v obnovi (76 ha), s povprečno jakostjo 33 % od lesne zaloge (možni posek 6.157 m³).

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 3 % površine sestojev v obnovi (2 ha), s povprečno jakostjo 50 % od lesne zaloge (možni posek 272 m³).

Končni poseki v sestojih v obnovi niso načrtovani. Bodo pa s poseki prešli v mladovje deli sestojev v obnovi, kjer je načrtovana obnova. V mladovje bo prešel tudi del debeljakov, kjer se bo poleg redčenja izvajalo še širjenje obstoječih pomladitvenih jeder.

Preglednica 136/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka – RGR 16512

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	30,0	70,0	100,0
- ciljno %	31,0	69,0	100,0
Lesna zaloge - dejanska (m ³ /ha)	117,6	274,8	392,4
- ciljna (m ³ /ha)	122,0	272,0	394,0
Prirastek (m ³ /ha)	2,57	4,69	7,26
Možni posek (m ³ /ha)	19,8	51,4	71,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,98	5,14	7,13
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	16,9	18,7	18,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	77,2	109,6	98,1
Izravnalna doba (let)			10

Preglednica 137/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – RGR 16512

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	5.035	1.799	0	0	0	52	6.886	16,9	77,1
	%	73,1	26,1	0,0	0,0	0,0	0,8	100,0		
Listavci	m³	9.510	8.288	0	0	0	49	17.847	18,7	109,7
	%	53,3	46,4	0,0	0,0	0,0	0,3	100,0		
Skupaj	m³	14.545	10.087	0	0	0	101	24.733	18,2	98,2
	%	58,8	40,8	0,0	0,0	0,0	0,4	100,0		

Opomba: Podatki o tem, v kolikšnem obsegu naj bi se s posekom ukrepalo v posamezni razvojni fazi, so povzeti po gozdnogojitvenih smernicah iz opisov sestojev, kar pomeni, da obstaja možnost, da se bo v enem sestoju kombiniralo več vrst sečenj oziroma ukrepov (kot smernico se lahko vpiše le prevladujoč ukrep).

Preglednica 138/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela – RGR 16512

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava tal	ha	0,25	0,25
Sadnja	ha	0,28	0,28
Obžetev	ha	1,02	2,26
Nega mladja	ha	1,69	2,31
Nega gošče	ha	0,35	0,35
Nega letvenjaka	ha	0,29	0,29
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,25	0,25

V gozdovih vseh lastništev je potrebno izvajati gojitvena in varstvena dela, ki sedaj niso načrtovana, v primeru, da se bo zanje pokazala potreba tekom obdobja veljavnosti načrta. Ta dela se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih.

9.2.7 Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 40000

RGR varovalnih gozdov s skupno površino 1.028,13 ha obsega kar 25,4 % vseh gozdov v GGE. Ti gozdovi se nahajajo v večjem kompleksu v severovzhodnem in severnem delu v kanjonu reke Save in fragmentarno drugod po GGE. Nahajajo se na najslabših rastiščih in so vezani na strma, izpostavljena pobočja s suhimi, plitvimi in skeletnimi tlemi. Zaradi izjemno poudarjene funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev so bili ti gozdovi razglašeni za varovalne gozdove z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št. 29/09, št. 91/10, št. 1/13, št. 39/15 in št. 191/20).

Po oblikah lastništva se zasebni gozdovi razprostirajo na 44,2 % površine RGR, državnih gozdov je 55,6 %, 0,2 % gozdov je v lasti lokalne skupnosti.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V vseh gozdovih obravnavanega RGR je na prvi stopnji poudarjena funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Na strmih brežinah nad sotesko reke Save, ob kateri poteka glavna cesta, so gozdovi, ki varujejo javno kategorizirane ceste, naselja ter posamezne gospodarske in stanovanjske objekte pred padanjem kamenja, zemeljskimi plazovi in usadi, s prvo stopnjo poudarjenosti zaščitne funkcije

Na območju KP Kum je evidentirana prva stopnja estetske funkcije Na območju 22 izvirov je poudarjena hidrološka funkcija; v neposredni okolici štirih krmišč je na prvi stopnji poudarjeni lovogospodarska funkcija.

V RGR sega EPO Kum- koda 14800, ki se prekriva z območji Natura 2000, SPA Posavsko hribovje – koda SI5000026 in SCI Kum-koda SI3000181.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 139/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del RGR 40000

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Površina ha	Natura 2000
9110	Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	0,10	SI3000181 - Kum
91R0	Dinarski gozdovi r. bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>)	68,04	
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	557,59	
9180*	Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih	71,75	

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Prevladujejo toploljubna rastišča bukovij in bukovij na rendzinah. Največ gozdov tega RGR je fitocenoško opredeljenih kot osojno bukovje s kresničevjem (41 %) in predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (27,4 %). Omeniti velja še rastišča toploljubnih grmičavih gozdov - preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje na 17 % površine gozdov tega RGR.

Povprečni rastiščni koeficient ob naravni drevesni sestavi je 5,29.

Preglednica 140/D-GZ1: Gozdni rastišni tipi v RGR 40000

Šifra	Gozdni rastišni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
542	<i>Predalpsko gradnovo belogabrovje</i>	11	4,79	0,5
552	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	9	65,85	6,4
562	<i>Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje</i>	1	175,70	17,0
581	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	422,20	41,0
592	<i>Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje</i>	5	282,88	27,4
621	<i>Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje</i>	1	53,48	5,2
623	<i>Bazoljubno črnoborovje</i>	1	1,41	0,1
632	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	6,15	0,6
681	<i>Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico</i>	7	2,50	0,2
751	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	9	10,45	1,0
761	<i>Javorovje s praprotni</i>	7	6,54	0,6
	Skupaj	5,290	1.031,95	100,0

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

V povprečni lesni zalogi, ki znaša 232,8 m³/ha s 85,7 % prevladujejo listavci.

Drevje debeline od 10 do 29 cm (I. in II. debelinski razred) predstavlja 40,5 % skupne lesne zaloge, in 51,4 % je drevja debeline od 30 do 50 cm (III. in IV. debelinski razred). Skupni letni prirastek je 5,78 m³/ha in 77,7 % prirastka ustvarijo listavci.

Preglednica 141/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek – RGR 40000

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	24,1	31,2	27,4	14,4	2,9	33,4	14,3	1,29	22,3
Listavci	17,5	20,6	25,5	27,4	9,0	199,4	85,7	4,49	77,7
Skupaj	18,4	22,1	25,9	25,5	8,1	232,8	100,0	5,78	100,0

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 142/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst – RGR 40000

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	12,5	0,0	20,8	0,0	0,0	136,5	8,6	24,3	29,4	0,7
stanje	%	5,4	0,0	8,9	0,0	0,0	58,7	3,7	10,4	12,6	0,3
Naravno stanje	m ³ /ha	4,7		14,0			135,0	9,3	18,6	51,2	
stanje	%	2		6			58	4	8	22	

Dejansko stanje ima zmeren delež iglavcev (~14 %), kar je nekoliko nad deležem v naravni drevesni strukturi (~8 %). Bukev (58,7 %) je praktično usklajena z vrednostmi v naravni strukturi (~58 %). Plemeniti listavci so nad naravno ravnijo, medtem ko so drugi trdi listavci precej pod naravnimi vrednostmi. Gre za relativno dobro ohranjeno strukturo z manjšimi odkloni.

Ohranjenost gozdov

V RGR je ni spremenjenih gozdov. Vsi gozdovi so ohranjeni. Za ohranjene gozdove sicer velja, da je v njih rastišču tujih ali redko prisotnih drevesnih vrst manj kot 30 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V RGR prevladujejo sestoji, ki so v razvojni fazi debeljakov (50,3 %). drogovnjakov je 43,4 %, sestoj v obnovi 4,8 % in 1,5 % je mladovij.

Debeljaki so večinoma nenegovani z normalnim sklepom. Podobno velja za drogovnjake, kjer prevladujejo nenegovani sestoji z pomanjkljivo zasnovo in normalnim sklepom krošenj.

Mladovja imajo pomanjkljivo zasnovo in rahel do normalen sklep, so pa večinoma nenegovana.

Preglednica 143/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah – RGR 40000

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	15,05	0,0	28,1	71,9	0,0	0,0	20,4	79,6	0,0	8,9	36,3	47,1	7,7
Drogovnjak	447,84	31,9	10,7	50,7	6,7	0,2	13,9	85,9	0,0	5,5	68,2	20,4	5,9
Debeljak	519,12					0,0	31,4	68,6	0,0	0,0	64,6	34,7	0,7
Sestoj v obnovi	49,94					0,0	31,0	69,0	0,0				
Skupaj	1.031,95												

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Skupna realizacija možnega poseka je bila 46,2 %. Realizacija poseka iglavcev je le 158,8 % in listavcev 34,5 %. V povprečju je bil izveden posek 7,3 m³/ha (3,4 % od LZ).

Skupno je bilo 2,6 % poseka izbiralnih redčenj, 45,3 % pomladitvenega poseka in 42,6 % sanitarnega poseka.

Preglednica 144/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 40000

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Obžetev	ha	1,30	0,00	0,0
Nega mladja	ha	2,11	0,00	0,0
Nega gošče	ha	4,05	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	5,67	0,80	14,1
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,32	0,80	60,6

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 145/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026 – RGR 40000

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	969,92	28,1	184,0	212,1	0,47	3,08	3,55	0,07	0,44	0,51
2016	1.028,13	29,4	189,1	218,5	0,94	4,33	5,26	0,24	0,50	0,73
2026	1.031,95	33,4	199,4	232,8	1,29	4,49	5,78	0,09	1,38	1,47

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oziroma možni posek (in ne realiziran posek)

Površina gozdov je večja v primerjavi s površino pred desetletjem.

Lesna zaloga se je povečala pri listavcih in pri iglavcih. Tudi skupna lesna zaloga je višja. Povečal se je skupni prirastek in prirastek tako pri iglavcih kot pri listavcih.

V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 7,3 m³/ha drevja, sedaj pa se za naslednje ureditveno obdobje načrtuje najvišji možni posek v višini 14,7 m³/ha.

Drevesna sestava

Drevesna sestava se glede na prejšnje ureditveno obdobje spremenila. Nekoliko se je znižal delež smreke (za 0,2 %), bukve (za 5,5 %) in hrasta (za 0,4 %) ter zvišal delež drugih trdih listavcev (za 3,2 %), plemenitih listavcev (za 1,9 %) in bora (za 1 %).

Preglednica 146/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026 – RGR 40000

	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	5,4	0,0	7,8	0,0	0,0	63,1	4,2	10,7	8,5	0,3
2016	5,6	0,0	7,9	0,0	0,0	64,2	4,1	8,5	9,4	0,3
2026	5,4	0,0	8,9	0,0	0,0	58,7	3,7	10,4	12,6	0,3

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Gozdnogojitveni cilj je zdrav in odporen skupinsko raznodoben gozd s skupinsko do šopasto primesjo bukve (59 %), bora (10 %), smreke (6 %), hrasta (3 %), trdih listavcev (12 %) in posamično do šopasto primesjo plemenitih listavcev (10 %). Prevladuje naj večji delež odraslega gozda (odvisno od rastišča; ki to dopušča) z okrepljeno varovalno vlogo, ki se kaže v zmanjšanju ali preprečevanju erozije ter v izboljšanju vodnih razmer.

Ciljna LZ je 276 m³/ha; iglavci 44 m³/ha, listavci 232 m³/ha.

Ciljno stanje se nanaša na načrtovano obdobje 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Prevladujoč gozdnogojitveni sistem: malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje

Zagotoviti je treba stalno zastrtost gozdnih tal in naravno malopovršinsko obnavljanje sestojev. Na strmih pobočjih, kjer je nevarnost plazanja tal, je potrebno zaradi razbremenitve pobočij vzdrževati nižje lesne zaloge sestojev.

Pri spravilu se je potrebno čimbolj izogibati vsem poškodbam na gozdnih tleh, paša in steljarjenje nista dopustna. Poškodovana tla se zaradi preprečevanja erozije sanira. Pregleduje se hudourniške struge in se iz njih odstranjuje drevje in njihove ostanke. V območju neposredno ob strugah se odstranjuje le stara, nestabilna drevesa.

Usmeritve za obnovo

Obnova naj bi potekala v glavnem po naravni poti in malopovršinsko.

Sestoje naj se obnavlja pravočasno oziroma naj se odstranjuje nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki lahko povzročijo erozijske procese.

Uvajanje v obnovo naj se izvaja tako, da se mozaično seka luknje v sestojih poševno na pobočje in sicer pol drevesne višine pravokotno na pobočje in 2 drevesni višini vzporedno s pobočjem. Na ta

način se prepreči erozija, hkrati pa se omogoči dovolj velik pritok toplote in svetlobe v luknjo, da lahko računamo na naravno obnovo.

Pogosto obiskane poti in vstopne točke na delovišča na erodibilnih terenih naj se utrjuje s kamenjem, debli in vejami. Ob nastanku erozijskega žarišča se opravi samo nujna preventivna dela, rastišče se prepusti naravni obnovi.

Usmeritve za nego

Negovalna dela in posek so vezani na položnejše predele ali platoje, ki so kot enklave v območju varovalnih gozdov, kjer je možno normalno gospodarjenje, da varovalna funkcija gozdov ne bo prizadeta.

V drogovnjakih in debeljakih, ki so nenegovani naj se izvaja šibka redčenja. Potrebna je velika previdnost zlasti v tistih sestojih, kjer so bila redčenja zamujena, saj bi bila lahko v primeru previsoke jakosti redčenj ogrožena stojnost sestojev. Pri izbiri nosilcev v tanjših drogovnjakih imajo prednost tisti kandidati, ki zagotavljajo krepitev ekoloških in socialnih funkcij gozda. Posamezna debela ali drugače zanimiva drevesa in dele sestoj v fazi debeljaka naj se zaradi velikega pomena ekoloških in socialnih funkcij ohrani tudi več kot eno proizvodno dobo. Cilj redčenj mora biti krepitev stojnosti, raznodobnosti in ohranjanje naravne drevesne sestave gozda.

Usmeritve za varstvo

V sestojih, kjer je delež smreke večji, je potrebno redno izvajati sanitarne sečnje ter preventivne in profilaktične ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki. Les, posekan ob ujmah, ki se ga ne bo spravilo iz gozda, naj se pušča v gozdu poševno ali pravokotno na padnico terena. Odmrta drevesa naj ostanejo v gozdu do razkroja.

Ukrepi

Najvišji možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2026 - 2035 znaša 15.122 m³. Predstavlja 6,3 % skupne lesne zaloge ali 25,4 % prirastka. Možni posek pomeni 1,47 m³/ha/leto.

V možnem poseku je 6 % iglavcev in 94 % listavcev. V načrtovanem poseku prevladuje pomladitveni posek (49,9 %), sledi sanitarni posek s 25,5 % in izbiralno redčenje (24,6 %).

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 10,8 % od skupnega možnega poseka v RGR (1.640 m³).

Redčenja v drogovnjakih naj bi se izvajala na 7 % površine drogovnjakov (32 ha). Njihova povprečna jakost znaša 21 % od lesne zaloge (možni posek 1.337 m³). Redčenja v drogovnjakih predstavljajo 8,8 % možnega poseka v RGR.

Na 22 % drogovnjakov (97 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje (možni posek 303 m³).

Na 71 % površine drogovnjakov (319 ha) ukrepanje ni načrtovano.

Redčenja v debeljakih predstavljajo 15,8 % možnega poseka v GGE. Izvajala naj bi se na 11 % površine debeljakov (56 ha), njihova jakost pa znaša 12 % od lesne zaloge (možni posek 2.382 m³).

Večinoma sanitarne sečnje naj bi se izvajale na 71 % debeljakov (368 ha) - možni posek 3.119 m³.

Na 9 % površine debeljakov (47 ha) ukrepanje ni načrtovano.

V obnovo se bo uvajalo 9 % površine debeljakov (47 ha). Jakost pomladitvenih sečenj v teh debeljakih je 28 % od lesne zaloge (možni posek 4.864 m³).

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 19 % površini sestojev v obnovi (9 ha), s povprečno jakostjo 33 % od lesne zaloge (možni posek 786 m³).

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 35 % površine sestojev v obnovi (18 ha), s povprečno jakostjo 54 % od lesne zaloge (možni posek 1.848 m³).

Končni poseki v sestojih v obnovi so načrtovani na 3 % površine sestojev v obnovi (1 ha) in tudi tam, kjer so jedra premajhna, da bi jih lahko izločili kot samostojne sestoje. Se pa bo širilo pomladitvena jedra tako, da se ne bo ustvarjalo večjih vrzeli, ki bi bile preveč izpostavljene neposredno sončni svetlobi večji del dneva.

Na 43 % površine sestojev v obnovi (22 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje (možni posek 429 m³).

Ves načrtovan posek je predviden z namenom zagotavljanja in izboljšanja varovalne vloge gozda. Posek naj bo usmerjen predvsem v drevje, ki ogroža stojnost tal in s tem posledično stojnost sestojev, varnost objektov in prometnic v tem prostoru.

S težnjo po uravnavanju zmesi v korist listavcev in izboljšani stojnosti, naj bo izvedena tudi predvidena nega mladja, gošče in letvenjaka.

Preglednica 147/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka – RGR 40000

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	14,3	85,7	100,0
- ciljno %			
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	33,4	199,4	232,8
- ciljna (m ³ /ha)			
Prirastek (m ³ /ha)	1,29	4,49	5,78
Možni posek (m ³ /ha)	0,8	13,7	14,6
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,09	1,38	1,47
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	2,6	6,9	6,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	6,8	30,7	25,3
Izravnalna doba (let)			

Preglednica 148/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – RGR 40000

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	201	282	0	0	0	429	912	2,6	6,9
	%	22,0	30,9	0,0	0,0	0,0	47,1	100,0		
Listavci	m³	3.518	7.270	0	0	0	3.422	14.210	6,9	30,7
	%	24,8	51,1	0,0	0,0	0,0	24,1	100,0		
Skupaj	m³	3.719	7.552	0	0	0	3.851	15.122	6,3	25,4
	%	24,6	49,9	0,0	0,0	0,0	25,5	100,0		

Opomba: Podatki o tem, v kolikšnem obsegu naj bi se s posekom ukrepalo v posamezni razvojni fazi, so povzeti po gozdnogojitvenih smernicah iz opisov sestojev, kar pomeni, da obstaja možnost, da se bo v enem sestoju kombiniralo več vrst sečenj oziroma ukrepov (kot smernico se lahko vpiše le prevladujoč ukrep).

Preglednica 149/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela – RGR 40000

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega mladja	ha	1,77	1,77
Nega gošče	ha	0,60	0,60
Nega letvenjaka	ha	2,47	2,47

V gozdovih vseh lastništev je potrebno izvajati gojitvena in varstvena dela, ki sedaj niso načrtovana, v primeru, da se bo zanje pokazala potreba tekom obdobja veljavnosti načrta. Ta dela se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih.

9.2.8 Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 60000

RGR predstavlja 113,06 ha velik gozdni rezervat Pod matico na termofilnih rastiščih bukovij in bukovjih na rendzinah. Rezervat se nahaja na strmih, osojnih legah kanjona reke Save, na območju odsekov 88A32 in 88D13. Podlago tvorijo triadni apnenci in dolomiti, na katerih so se razvile rendzine. Od leta 2005 dalje je določen z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št. 29/09, št. 91/10, št. 1/13, št. 39/15 in št. 191/20).

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V rezervatu so s prvo stopnjo poudarjene funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, biotopska funkcija, klimatska, raziskovalna funkcija in funkcija ohranjanja naravnih vrednot. V RGR sega EPO Kum - koda 14800 in se ga dotakne EPO Zasavsko hribovje - koda 12100.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 150/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del – RGR 60000

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Površina ha	Natura 2000
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	111,90	SI3000181 - Kum

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Na največjem deležu površine gozdov se razprostirajo gozdovi gozdnih rastiščnih tipov (GRT) Osojno bukovje s kresničevjem (53,4 %), Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje (28,6 %) ter GRT in Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (18 %).

Povprečna rastiščni koeficient ob naravni drevesni sestavi je 4,93.

Preglednica 151/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 60000

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
562	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	1	32,28	28,6
581	Osojno bukovje s kresničevjem	7	60,48	53,4
592	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	20,30	18,0
	Skupaj	4,930	113,06	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

Skupna lesna zaloga je 300 m³/ha. Največji delež dreves v lesni zalogi je v IV. debelinskem razredu.

Povprečni letni prirastek je 5,99 m³/ha, od tega je 95,8 % listavcev-

Preglednica 152/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek – RGR 60000

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	32,8	60,1	7,1	0,0	0,0	4,8	1,6	0,25	4,2
Listavci	13,4	14,7	14,6	41,3	16,0	295,2	98,4	5,74	95,8
Skupaj	13,7	15,4	14,5	40,7	15,7	300,0	100,0	5,99	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V tem razredu je bukev (36,9 %) bistveno pod vrednostmi v naravni drevesni sestavi (~55 %). Močno izstopajo plemeniti listavci (37,3 %), ki so precej nad vrednostmi v naravni drevesni sestavi (~8 %). Drugi trdi listavci so nekoliko pod naravnimi vrednostmi. Iglavci so celo pod vrednostmi v naravni sestavi. Sestava kaže odmik od bukovega optimuma v korist plemenitih listavcev, je pa velikost razreda zelo majhna, zato so nihanja deležev izrazitejša že ob manjših spremembah.

Preglednica 153/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst – RGR 60000

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m³/ha	0,0	0,0	4,8	0,0	0,0	110,8	10,2	111,8	61,4	0,9
	%	0,0	0,0	1,6	0,0	0,0	36,9	3,4	37,3	20,5	0,3
Naravno stanje	m³/ha	6,0	3,0	6,0			164,9	15,0	24,0	78,0	3,0
	%	2	1	2			55	5	8	26	1

Ohranjenost gozdov

V RGR so vsi gozdovi ohranjenih.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 154/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah – RGR 60000

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,34	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Drogovnjak	28,66	0,0	28,9	4,2	66,9	0,0	0,0	100,0	0,0	16,6	43,0	36,2	4,2
Debeljak	84,06					0,0	38,6	61,4	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Skupaj	113,06												

Kakovost drevja

Kakovost dreves se ni ocenjevala.

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost dreves se ni ocenjevala.

Odmrlo drevje

Odmrlost dreves se ni ocenjevala.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V RGR ni bilo načrtovanega poseka in gojitvenih ter varstvenih del. Gozdovi so bili prepuščeni naravnemu razvoju.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozda je ostala praktično enaka, lesna zaloga se je povečala, povečal se je izračunan prirastek (za izračun so bili uporabljeni enaki nizi kot za varovalne gozdove).

Evidentiran posek se nanaša na padlo lesno maso, ki je ostala v gozdu in dejansko ni bilo sečnje.

Preglednica 155/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026 – RGR 60000

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	114,02	5,4	211,8	217,2	0,10	2,03	2,13	0,00	0,29	0,29
2016	113,11	6,3	218,0	224,4	0,35	4,82	5,17	0,00	0,05	0,05
2026	113,06	4,8	295,2	299,9	0,25	5,74	5,99	0,00	0,00	0,00

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oziroma možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Preglednica 156/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026 – RGR 60000

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	0,0	0,0	2,5	0,0	0,0	76,1	0,5	11,8	9,1	0,0
2016	0,0	0,0	2,8	0,0	0,0	77,3	0,7	8,8	10,4	0,0
2026	0,0	0,0	1,6	0,0	0,0	36,9	3,4	37,3	20,5	0,3

Sestava drevesnih vrst se ni spremenila, spremembe so pri deležih drevesnih vrst, zaradi bolj podrobnega opisa le teh.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

V gozdnem rezervatu so prepovedane vse gospodarske, rekreacijske, raziskovalne in druge dejavnosti, ki bi lahko kakorkoli spremenile obstoječe naravno stanje in vplivale na nemoten naravni razvoj v prihodnosti. Dovoljeno je opravljati naloge javne gozdarske službe, javne službe ohranjanja narave in nadzorstvene naloge lovstva.

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje (MKO) lahko na podlagi vloge znanstveno – raziskovalnih ali izobraževalnih organizacij dovoli opravljanje posameznih raziskovalnih ali izobraževalnih nalog potem, ko si pridobi mnenje Zavoda za gozdove Slovenije in Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave. V dovoljenju se navedejo tudi pogoji za opravljanje teh nalog.

V gozdnih rezervatih je dovoljen obisk gozda po označenih poteh, ki potekajo skozi gozdni rezervat. V njih je dovoljeno vzdrževanje ogledne poti ter informacijskih tabel, ki so določene v načrtih za gospodarjenje z gozdovi. Izdelavo nove poti se dovoli le z dovoljenjem MKO. Paša, razen čebelje paše, je v rezervatih prepovedana.

Spremljanje stanja gozdnih rezervatov izvaja Zavod za gozdove Slovenije v sodelovanju z izvajalci javnih služb s področja varstva okolja in znanstveno-raziskovalnimi ter izobraževalnimi organizacijami.

Preglednica 157/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka – RGR 60000

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	1,6	98,4	100,0
- ciljno %	2,0	98,0	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	4,8	295,2	300,0
- ciljna (m ³ /ha)	7,0	353,0	360,0
Prirastek (m ³ /ha)	0,25	5,74	5,99
Možni posek (m ³ /ha)	0,0	0,0	0,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,00	0,00	0,00
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	0,0	0,0	0,0
Intenziteta m. p. prirastek (%)	0,0	0,0	0,0
Izravnalna doba (let)			10

10 Literatura

- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Dobovec - Kum (2016-2025). 2016. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Ljubljana (Ur. l. RS, št. 106/2015)
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Ljubljana (2021–2030). 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Ljubljana (Ur. l. RS, št. 116/2023)
- Karta zasnove gozdne infrastrukture (E), ki je bila izdelana ob izdelavi GGN GGO Ljubljana (2021-2030) in prikazuje javne ceste, primerne za gozdno proizvodnjo, po metodologiji, ki je bila uporabljena za izdelavo GGN GGO Ljubljana (2021-2030). 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Ljubljana
- Kutnar, L., Veselič, Ž., Draskobler, I., Robič, D., 2012, Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, GV 70 (4), s. 195-214
- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Dobovec - Kum (2026-2035). 2026. Celje, Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Celje
- Navodila za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo, Zavod za gozdove Slovenije. 2023. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije
- Navodila za posodobitev obstoječih podatkov o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGO 2021-2030. 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije (neobjavljeno)
- Navodila za vključitev funkcij gozdov pripravljenih v okviru izdelave GGN GGO v GGN GGE. 2023. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije (neobjavljeno)
- Odlok o razglasitvi gozdov s posebnim namenom (Ur. l. RS, 60/2010, 64/2010 – popr. in 48/2015, 138/2020)
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo kulturne dediščine za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Dobovec Kum (2026-2035). 2026. Celje, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Celje
- Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/1994, 95/2004, 110/2008 in 83/2013)
- Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/2004, 5/2006, 58/2011 in 15/2016)
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/2010, 200/2020)
- Pravilnik o registru kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 66/2009)
- Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Ur. l. RS, št. 120/2006)
- Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/2009, 31/2016, 52/2022 in 125/2022 – popr.)
- Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja (Ur. l. RS, št. 25/2009)
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Ur. l. RS, št. 48/2004, 33/2013 in 99/2013, 47/2018)
- Uredba o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Ur. l. RS, št. 67/2016 in 107/2023)
- Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/2008, 49/2020)

- Uredba o posebnih varstvenih območjih – območjih Natura 2000 (Ur. l. RS, št. 45/2004, 110/2004, 59/2007, 43/2008, 8/2012, 33/2013, 35/2013, 3/2014, 21/2016, 47/2018)
- Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/1994, 20/1995, 42/1998, 12/1999, 25/2002, 35/2003, 31/2005, 9/2006, 32/2007, 36/2009, 103/2010, 35/2012, 101/2013, 42/2015)
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, 88/2005, 56/2007, 29/2009, 91/2010, 1/2013, 39/2015, 191/2020)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/2004, 109/2004, 84/2005, 115/2007, 32/2008, 96/2008, 36/2009, 102/2011, 15/2014, 64/2016, 62/2019)
- Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. Ljubljana, Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje in prostor, Direkcija Republike Slovenije za vode
- Usmeritve za funkcije gozda. Gradivo za območne gozdnogospodarske načrte 2021-2030 in načrte gozdnogospodarskih enot. 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije (neobjavljeno)
- Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 9/2016, 36/2021 – ZZIRDKG in 140/2022 – ZSDH-1A))
- Zakon o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/1993, 67/2002, 115/2006, 110/2007, 106/2010, 63/2013, 17/2014, 24/2015, 9/2016 – ZGGLRS, 77/2016 in 78/2023 – ZUNPEOVE)
- Zakon o ohranjanju narave (Ur. l. RS, št. 96/2004, 61/2006 – Zdru-1, 8/2010 – ZSKZ-B, 46/2014, 21/2018 – ZNOrg, 31/2018, 82/2020, 3/2022 – ZDeb, 105/2022 – ZZNŠPP in 18/2023 – ZDU-1O)
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 7/1999, 110/2002, 126/2003, 16/2008, 123/2008, 8/2011 – ORZVKD39, 90/2012, 111/2013, 32/2016, 21/2018 – ZNOrg in 78/2023 – ZUNPEOVE)
- Zakon o varstvu okolja (Ur. l. RS, št. 44/2022, 18/2023 – ZDU-1O, 78/2023 – ZUNPEOVE in 23/2024)
- Zakon o varstvu podzemnih jam (Ur. l. RS, št. 2/2004, 61/2006 – ZDru-1, 46/2014 – ZON-C, 21/2018 – ZNOrg)
- Zakon o vodah (Ur. l. RS, št. 67/2002, 2/2004, 41/2004, 57/2008, 57/2012, 100/2013, 40/2014, 56/2015, 65/2020, 35/2023 – odl. US in 78/2023 – ZUNPEOVE in 52/2024 – odl. US)
- <https://meteo.arso.gov.si/met/sl/archive/>
- <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/15P2201S.px/table/tableViewLayout2/>

11 Načrt so izdelali

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Opisi sestojev:

Boštjan Pihler, univ. dipl. inž. gozd.

Boštjan Šneberger, univ. dipl. inž. gozd.

Tadej Murn, dipl. inž. gozd.

Iztok Popovič, univ. dipl. inž. gozd.

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah:

Dušica Erjavec, inž. gozd., s sodelavci

Sodelovanje pri določanju gozdnega roba, načina spravila in spravilnih razdalj ter vir dodatnih informacij, pomembnih za opisovanje sestojev in za posamezna poglavja v GGN:

Boštjan Pihler, univ. dipl. inž. gozd.

Boštjan Šneberger, univ. dipl. inž. gozd.

Tadej Murn, dipl. inž. gozd.

Sodelovanje pri pripravi posameznih poglavij:

Živa Bončina, mag. inž. gozd.

Tilen Hvala, mag. inž. gozd.

Digitalizacija kart:

Egidija Cernatič, univ. dipl. inž. gozd.

Izdelava kart:

Egidija Cernatič, univ. dipl. inž. gozd.

Računalniška obdelava:

Marijan Turnšek, gozd. teh.

Podpisniki:

Delavec, odgovoren za pripravo načrta: Iztok Popovič, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov: Borut Debevc, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja območne enote Ljubljana: mag. Viktor Miklavčič, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor Zavoda za gozdove Slovenije: Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

Datum izdelave načrta:

- Osnutek določen 26.05.2026

12 Priloge

12.1 Preglednice v prilogah

12.1.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	3.059,92	957,41	8,82	4.026,15
Delež (%)	76,00	23,78	0,22	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
11012-podgorsko bukovje	1.220,85	128,0	315,5	443,5	2,58	4,62	7,21	18,8	18,6	18,7	114,8
12111-kisloljubno bukovje	333,78	132,8	261,8	394,6	3,48	5,66	9,14	20,7	22,8	22,1	95,5
14111-toploljubno bukovje	421,07	138,5	189,9	328,4	2,91	3,73	6,63	12,1	13,3	12,8	63,4
15512-gorsko bukovje	277,91	144,2	242,6	386,9	3,19	4,48	7,67	19,3	19,3	19,3	97,3
16012-bukovje na rendzinah	280,38	29,5	302,1	331,6	0,70	5,75	6,45	19,8	24,6	24,2	124,2
16512-visokogorsko bukovje	347,15	117,6	274,8	392,4	2,57	4,69	7,26	16,9	18,7	18,2	98,2
VECNAMENSKI GOZDOVI skupaj	2.881,14	120,8	277,7	398,5	2,61	4,72	7,32	17,8	19,2	18,8	102,3
60000-gozdni rezervati	113,06	4,8	295,2	299,9	0,25	5,74	5,99	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI skupaj	113,06	4,8	295,2	299,9	0,25	5,74	5,99	0,0	0,0	0,0	0,0
40000-varovalni gozdovi	1.031,95	33,4	199,4	232,8	1,29	4,49	5,78	2,6	6,9	6,3	25,4
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	1.031,95	33,4	199,4	232,8	1,29	4,49	5,78	2,6	6,9	6,3	25,4
Skupaj vsi gozdovi	4.026,15	95,1	258,1	353,3	2,20	4,69	6,89	16,4	16,2	16,2	83,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	41,45	1,0						
Drogovnjak	885,74	22,0	55,73	6,3	0,0	40,2	57,9	1,9
Debeljak	2.667,74	66,3	334,40	12,5	1,0	61,5	37,5	0,0
Sestoj v obnovi	431,22	10,7	184,21	42,7	2,1	46,3	49,7	1,9
Skupaj	4.026,15	100,0	574,34	14,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	41,45	0,9	42,5	56,2	0,4	5,8	32,0	52,6	9,6	19,5	40,7	22,8	17,0
Drogovnjak	885,74	16,9	25,4	51,0	6,7	1,6	18,1	80,3	0,0	12,2	61,1	21,1	5,6
Debeljak	2.667,74					2,1	36,4	61,5	0,0	1,6	61,1	34,9	2,4
Sestoj v obnovi	431,22					0,8	35,4	62,0	1,8				
Skupaj	4.026,15												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,0	16,1	20,0	24,7	33,2	21,2	74,8
Jelka	4,1	11,7	19,4	25,7	39,1	1,4	4,8
Bor	14,8	27,7	22,2	16,5	18,8	4,2	14,8
Macesen	7,2	18,0	18,5	23,0	33,3	0,2	0,7
Bukev	6,7	15,2	23,1	28,0	27,0	52,3	184,7
Hrast	12,6	21,2	20,4	21,7	24,1	3,3	11,7
Pl. Ist.	8,1	16,3	21,6	27,8	26,2	11,3	40,0
Dr. tr. Ist.	19,0	22,4	19,1	20,6	18,9	5,6	19,9
Meh. Ist.	12,7	21,1	20,5	20,4	25,3	0,5	1,8
Iglavci	7,3	17,7	20,3	23,4	31,3	26,9	95,1
Listavci	8,2	16,2	22,5	27,0	26,1	73,1	258,1
Skupaj	7,9	16,6	21,9	26,1	27,5	100,0	353,3

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,4	15,7	19,5	24,9	34,5	25,1	100,0
Jelka	4,1	11,7	19,4	25,7	39,1	1,7	6,7
Bor	7,4	22,9	21,0	19,9	28,8	3,3	13,1
Macesen	7,1	18,0	18,3	23,1	33,5	0,3	1,0
Bukev	5,0	14,5	22,2	27,0	31,3	51,4	204,8
Hrast	8,0	18,1	20,8	23,6	29,5	3,2	12,9
Pl. Ist.	6,6	16,4	21,7	25,4	29,9	10,7	42,8
Dr. tr. Ist.	8,1	17,7	20,6	23,9	29,7	3,7	14,9
Meh. Ist.	9,8	19,9	20,7	21,6	28,0	0,6	2,3
Iglavci	5,6	16,3	19,6	24,4	34,1	30,3	120,8
Listavci	5,6	15,2	22,0	26,4	30,8	69,7	277,7
Skupaj	5,6	15,5	21,3	25,8	31,8	100,0	398,5

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,47	0,57	0,44	0,38	0,34	32,0	2,20
Listavci	1,03	1,13	1,00	0,81	0,72	68,0	4,69
Skupaj	1,50	1,70	1,44	1,19	1,06	100,0	6,89

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,42	0,68	0,55	0,50	0,47	34,6	2,62
Listavci	0,84	1,16	1,08	0,94	0,92	65,4	4,94
Skupaj	1,26	1,84	1,63	1,44	1,39	100,0	7,56

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	62.833	16,4											
Listavci	168.082	16,2											
Skupaj	230.915	16,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,50	1,00											
Priprava tal	ha	0,25	0,25											
Sadnja	ha	0,28	0,28											
Obžetev	ha	1,02	2,26											
Nega mladja	ha	3,76	4,38											
Nega gošče	ha	1,78	1,78											
Nega letvenjaka	ha	10,52	10,92											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	4,35	4,35											
Naravni razvoj biotopov	m ³	9,36	9,36											

Preglednica/D-DV: Delež drevesnih vrst po LZ (ni obvezna za načrt)

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	74,79	21,17
Jelka	4,79	1,36
Rdeči bor	12,68	3,59
Črni bor	2,13	0,60
Macesen	0,74	0,21
Bukev	184,66	52,29
Graden	11,71	3,32
Kostanj	1,38	0,39
Gorski javor	27,01	7,65
Ostrolistni javor	2,33	0,66
Veliki jesen	5,97	1,69
Ostrolistni jesen	1,21	0,34
Gorski brest	0,63	0,18
Lipa	1,85	0,52
Lipovec	0,40	0,11
Beli gaber	5,88	1,66
Češnja	0,60	0,17
Maklen	0,35	0,10
Mokovec	1,19	0,34
Črni gaber	10,09	2,86
Mali jesen	0,95	0,27
Puhasti hrast	0,04	0,01
Trepetlika	0,65	0,18
Črna jelša	0,21	0,06
Siva jelša	0,02	0,01
Breza	0,61	0,17
Vrbe	0,26	0,07
Jerebika	0,08	0,02
Skupaj:	353,21	100,00

12.1.2 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred: Podgorsko bukovje - 11012

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.217,92	2,79	0,14	1.220,85
Delež (%)	99,8	0,2	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	6,4	13,1	17,3	23,8	39,4	24,9	110,6
Jelka	4,2	7,7	16,8	25,5	45,8	1,4	6,0
Bor	11,3	20,1	20,0	18,3	30,3	2,2	9,7
Macesen	7,5	15,1	16,9	23,2	37,3	0,4	1,6
Bukev	3,5	15,8	21,9	26,4	32,4	53,0	235,2
Hrast	3,8	16,0	22,9	24,7	32,6	2,9	13,0
Pl. Ist.	3,8	16,2	22,6	25,5	31,9	11,4	50,5
Dr. tr. Ist.	4,4	16,7	23,3	24,3	31,3	3,2	14,3
Meh. Ist.	5,3	17,3	24,6	22,6	30,2	0,6	2,6
Iglavci	6,7	13,4	17,5	23,4	39,0	28,9	128,0
Listavci	3,6	15,9	22,2	26,1	32,2	71,1	315,5
Skupaj	4,5	15,2	20,8	25,3	34,2	100,0	443,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,47	0,53	0,49	0,50	0,60	35,8	2,58
Listavci	0,46	1,16	1,13	1,01	0,86	64,2	4,62
Skupaj	0,93	1,69	1,62	1,51	1,46	100,0	7,20

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	1.220,85	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	1.220,85	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.220,85	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	1.220,85	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	1,3	4,3	5,6	1,3	6,7	8,0	2,6	11,0	13,6	5,5
30 - 49 cm	1,1	1,1	2,2	1,1	2,6	3,7	2,2	3,7	5,9	11,0
50 in več cm	0,2	0,2	0,4	0,2	0,4	0,6	0,4	0,6	1,0	4,1
Skupaj	2,6	5,6	8,2	2,6	9,7	12,3	5,2	15,3	20,5	20,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	6,92	0,6						
Drogovnjak	128,84	10,6	5,83	4,5	0,0	9,1	90,9	0,0
Debeljak	930,22	76,1	114,37	12,3	0,8	61,2	38,0	0,0
Sestoj v obnovi	154,87	12,7	69,52	44,9	5,6	41,1	53,1	0,2
Skupaj	1.220,85	100,0	189,72	15,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	49,55	4,29	0,04	0,00	0,00	52,05	2,83	68,05	9,23	3,68	189,72
%	26,12	2,26	0,02	0,00	0,00	27,44	1,49	35,87	4,87	1,94	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	174	41,4	29,3	20,7	8,0	0,6
Jelka	20	20,0	60,0	10,0	10,0	0,0
Bor	12	8,3	0,0	50,0	41,7	0,0
Macesen	2	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	405	22,0	31,4	31,5	13,6	1,5
Hrast	15	13,3	26,7	40,0	20,0	0,0
Pl. list.	97	15,5	32,0	45,3	7,2	0,0
Dr. tr. list.	19	5,3	10,5	36,9	36,8	10,5
Meh. list.	14	0,0	14,3	28,6	57,1	0,0
Skupaj iglavci	208	37,4	30,8	21,2	10,1	0,5
Skupaj listavci	550	19,5	30,2	34,3	14,5	1,5
Skupaj	758	24,4	30,3	30,8	13,3	1,2

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	5,1
Veje/krošnja	3,7
Osutost	0,8
Skupaj	9,6

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	30.447	21.519	70,7	21,7
Listavci	68.875	14.663	21,3	14,8
Skupaj	99.322	36.182	36,4	36,4

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	57,3	14,7	3,9
Jelka	0,4	3,3	0,0
Bor	1,2	4,6	0,1
Macesen	0,5	9,7	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	32,7	4,2	2,2
Hrast	0,8	1,8	0,1
Pl. lst.	4,3	2,5	0,3
Dr. tr. lst.	2,1	5,1	0,1
Meh. lst.	0,7	8,3	0,0
Skupaj iglavci	59,5	13,7	4,0
Skupaj listavci	40,5	3,9	2,8
Skupaj	100,0	6,8	6,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,1	6,9	10,8	16,6	18,1	13,7	17,5
Listavci	1,4	1,9	2,8	3,5	7,1	3,9	12,0
Skupaj	1,6	2,9	5,0	7,3	11,0	6,8	29,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	28,8	0,8	1,4	0,4	0,0	53,3	2,7	9,3	2,7	0,6
2016	26,6	0,9	1,8	0,3	0,0	52,8	2,9	11,4	2,7	0,6
2026	24,9	1,4	2,2	0,4	0,0	53,0	2,9	11,4	3,2	0,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	29.426	18,8											
Listavci	71.591	18,6											
Skupaj	101.017	18,7											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,50	1,00											
Nega mladja	ha	0,30	0,30											
Nega gošče	ha	0,60	0,60											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,42	1,42											
Naravni razvoj biotopov	m ³	7,33	7,33											

Rastičnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje - 12111*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	332,37	1,41	0,00	333,78
Delež (%)	99,6	0,4	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	4,3	16,3	21,4	28,0	30,0	24,9	98,3
Jelka	4,0	14,0	21,0	25,4	35,6	7,3	28,6
Bor	7,2	37,2	22,5	17,0	16,1	1,2	4,6
Macesen	5,2	13,9	20,7	27,0	33,2	0,3	1,3
Bukev	6,2	13,3	23,0	27,6	29,9	42,8	168,9
Hrast	6,7	13,8	22,3	27,0	30,2	8,7	34,4
Pl. Ist.	6,1	12,3	21,6	27,6	32,4	6,1	24,2
Dr. tr. Ist.	7,4	13,5	18,8	26,0	34,3	7,0	27,8
Meh. Ist.	13,1	20,8	16,9	21,2	28,0	1,7	6,5
Iglavci	4,4	16,5	21,3	27,0	30,8	33,6	132,8
Listavci	6,6	13,4	22,2	27,2	30,6	66,4	261,8
Skupaj	5,8	14,5	21,9	27,1	30,7	100,0	394,6

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,40	0,95	0,86	0,77	0,51	38,1	3,48
Listavci	0,91	1,13	1,34	1,28	1,00	61,9	5,66
Skupaj	1,31	2,08	2,20	2,05	1,51	100,0	9,14

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	333,78	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	333,78	100,0
Skupaj vsi gozdovi	333,78	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	333,78	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	3,6	4,2	7,8	0,0	5,5	5,5	3,6	9,7	13,3	5,4
30 - 49 cm	0,0	1,2	1,2	1,2	0,0	1,2	1,2	1,2	2,4	4,8
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3,6	5,4	9,0	1,2	5,5	6,7	4,8	10,9	15,7	10,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	1,07	0,3							
Drogovnjak	34,86	10,4	2,46	7,1	0,0	22,0	78,0	0,0	
Debeljak	253,38	76,0	41,77	16,5	0,0	36,1	63,9	0,0	
Sestoj v obnovi	44,47	13,3	17,08	38,4	0,0	22,7	77,3	0,0	
Skupaj	333,78	100,0	61,31	18,4	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	16,20	3,79	0,31	0,01	0,00	14,72	1,63	13,85	10,10	0,70	61,31
%	26,42	6,18	0,51	0,02	0,00	24,01	2,66	22,59	16,47	1,14	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	71	9,9	36,6	39,4	14,1	0,0
Jelka	11	9,1	54,5	27,3	9,1	0,0
Bor	12	8,3	0,0	75,0	16,7	0,0
Bukev	114	10,5	33,3	38,7	14,0	3,5
Hrast	50	28,0	42,0	28,0	0,0	2,0
Pl. Ist.	11	9,1	54,5	27,3	9,1	0,0
Dr. tr. Ist.	5	20,0	0,0	60,0	20,0	0,0
Meh. Ist.	4	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	94	9,6	34,0	42,6	13,8	0,0
Skupaj listavci	184	15,2	36,4	35,9	9,8	2,7
Skupaj	278	13,3	35,6	38,1	11,2	1,8

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	3,5
Veje/krošnja	5,7
Osutost	0,4
Skupaj	9,6

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	6.183	7.008	113,3	34,2
Listavci	14.336	4.619	32,2	22,5
Skupaj	20.519	11.628	56,7	56,7

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	57,8	22,7	5,3
Jelka	1,0	1,5	0,1
Bor	0,7	4,6	0,1
Macesen	0,5	12,9	0,0
Ostali igl.	0,3	0,0	0,0
Bukev	21,5	4,7	2,0
Hrast	7,9	7,5	0,7
Pl. Ist.	4,8	5,9	0,4
Dr. tr. Ist.	4,3	4,8	0,4
Meh. Ist.	1,2	6,7	0,1
Skupaj iglavci	60,3	17,7	5,5
Skupaj listavci	39,7	5,3	3,7
Skupaj	100,0	9,2	9,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,3	7,0	12,6	18,8	27,4	17,7	20,5
Listavci	2,8	5,5	6,8	5,3	4,5	5,3	13,5
Skupaj	3,3	5,9	8,4	9,8	12,3	9,2	34,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	24,3	4,1	0,7	0,4	0,0	47,4	8,6	6,0	7,2	1,3
2016	23,4	6,1	1,3	0,4	0,0	41,8	9,7	7,4	8,2	1,7
2026	24,9	7,3	1,2	0,3	0,0	42,8	8,7	6,1	7,0	1,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	9.188	20,7											
Listavci	19.936	22,8											
Skupaj	29.124	22,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega letvenjaka	ha	0,40	0,80											

Rastičnogojitveni razred: Toploljubno bukovje - 14111*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	414,03	1,17	5,87	421,07
Delež (%)	98,3	0,3	1,4	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	4,4	16,7	21,2	24,4	33,3	24,4	80,1
Jelka	3,9	14,1	20,9	25,0	36,1	0,5	1,7
Bor	5,6	23,5	21,4	20,9	28,6	17,1	56,2
Macesen	9,1	50,8	23,0	9,1	8,0	0,1	0,4
Bukev	6,4	13,8	23,6	27,6	28,6	39,1	128,2
Hrast	16,7	27,4	16,0	17,7	22,2	5,6	18,3
Pl. Ist.	11,9	20,9	19,4	22,3	25,5	7,6	24,8
Dr. tr. Ist.	14,8	24,5	17,6	19,7	23,4	5,1	16,9
Meh. Ist.	8,8	16,8	22,0	25,5	26,9	0,5	1,7
Iglavci	4,9	19,6	21,3	22,9	31,3	42,2	138,5
Listavci	8,9	17,0	21,8	25,2	27,1	57,8	189,9
Skupaj	7,2	18,1	21,6	24,2	28,9	100,0	328,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,52	0,93	0,61	0,46	0,39	43,8	2,91
Listavci	0,90	0,94	0,72	0,53	0,64	56,2	3,73
Skupaj	1,42	1,87	1,33	0,99	1,03	100,0	6,64

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	421,07	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	421,07	100,0
Skupaj vsi gozdovi	421,07	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	421,07	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	6,7	5,0	11,7	5,0	4,2	9,2	11,7	9,2	20,9	8,2
30 - 49 cm	1,7	0,8	2,5	1,7	0,8	2,5	3,4	1,6	5,0	9,4
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	1,7	0,0	1,7	1,7	5,7
Skupaj	8,4	5,8	14,2	6,7	6,7	13,4	15,1	12,5	27,6	23,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	1,91	0,5							
Drogovnjak	106,13	25,2	4,03	3,8	0,0	82,6	17,4	0,0	
Debeljak	303,31	72,0	28,34	9,3	8,4	20,9	70,7	0,0	
Sestoj v obnovi	9,72	2,3	4,57	47,0	0,0	100,0	0,0	0,0	
Skupaj	421,07	100,0	36,94	8,8	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	8,81	0,47	1,10	0,08	0,00	9,78	0,60	10,57	4,58	0,95	36,94
%	23,85	1,27	2,98	0,22	0,00	26,48	1,62	28,61	12,4	2,57	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	28	17,9	17,9	32,1	32,1	0,0
Jelka	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Bor	37	5,4	37,9	24,3	27,0	5,4
Bukev	46	4,3	28,3	23,9	30,5	13,0
Hrast	3	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0
Pl. Ist.	8	0,0	25,0	50,0	12,5	12,5
Dr. tr. Ist.	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	66	10,6	30,3	27,3	28,8	3,0
Skupaj listavci	60	3,3	26,7	30,0	28,3	11,7
Skupaj	126	7,1	28,6	28,6	28,6	7,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenecnik	3,4
Veje/krošnja	4,2
Osutost	0,5
Skupaj	8,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	7.418	3.561	48,0	18,7
Listavci	11.617	2.566	22,1	13,5
Skupaj	19.035	6.127	32,2	32,2

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	49,1	10,1	2,2
Jelka	0,2	2,9	0,0
Bor	8,8	2,4	0,4
Macesen	0,1	4,2	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	36,7	3,8	1,7
Hrast	1,6	1,4	0,1
Pl. Ist.	1,5	1,2	0,1
Dr. tr. Ist.	1,6	1,6	0,1
Meh. Ist.	0,4	4,5	0,0
Skupaj iglavci	58,1	6,7	2,7
Skupaj listavci	41,9	3,2	1,9
Skupaj	100,0	4,6	4,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	1,4	3,9	7,1	10,5	6,8	6,7	8,3
Listavci	1,7	2,7	3,4	3,6	3,4	3,2	6,0
Skupaj	1,6	3,2	5,2	6,1	4,5	4,6	14,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	23,3	0,3	23,4	0,1	0,0	33,5	6,3	6,4	5,8	0,9
2016	22,2	0,3	16,9	0,2	0,0	44,1	5,2	6,0	4,7	0,4
2026	24,4	0,5	17,1	0,1	0,0	39,1	5,6	7,6	5,1	0,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	7.055	12,1											
Listavci	10.653	13,3											
Skupaj	17.708	12,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega gošče	ha	0,23	0,23											

Rastičnogojitveni razred: Gorsko bukovje - 15512*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	273,96	3,95	0,00	277,91
Delež (%)	98,6	1,4	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	4,8	19,5	21,4	24,9	29,4	36,7	142,1
Jelka	3,7	13,8	21,3	26,9	34,3	0,5	1,9
Macesen	9,6	34,3	22,1	29,9	4,1	0,1	0,3
Bukev	6,3	12,9	21,9	27,4	31,5	48,9	189,4
Hrast	16,3	26,1	13,7	17,5	26,4	1,4	5,6
Pl. Ist.	7,5	14,7	21,3	26,2	30,3	10,1	38,9
Dr. tr. Ist.	8,7	16,8	20,4	24,8	29,3	2,3	8,8
Meh. Ist.	55,1	22,7	0,0	10,9	11,3	0,0	0,0
Iglavci	4,8	19,4	21,4	24,9	29,5	37,3	144,2
Listavci	6,8	13,6	21,5	26,9	31,2	62,7	242,6
Skupaj	6,0	15,8	21,5	26,1	30,6	100,0	386,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,43	0,96	0,71	0,61	0,48	41,6	3,19
Listavci	0,94	1,04	0,92	0,67	0,90	58,4	4,48
Skupaj	1,37	2,00	1,63	1,28	1,38	100,0	7,67

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	216,00	77,7	61,91	22,3	0,00	0,0	0,00	0,0	277,91	100,0
Skupaj vsi gozdovi	216,00	77,7	61,91	22,3	0,00	0,0	0,00	0,0	277,91	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	4,4	0,9	5,3	4,4	4,4	8,8	8,8	5,3	14,1	5,5
30 - 49 cm	1,7	0,0	1,7	1,7	0,0	1,7	3,4	0,0	3,4	6,6
50 in več cm	0,0	1,7	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	1,7	6,5
Skupaj	6,1	2,6	8,7	6,1	4,4	10,5	12,2	7,0	19,2	18,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	0,80	0,3							
Drogovnjak	41,30	14,9	0,55	1,3	0,0	0,0	100,0	0,0	
Debeljak	185,19	66,6	28,10	15,2	0,0	92,5	7,5	0,0	
Sestoj v obnovi	50,62	18,2	18,71	37,0	0,0	58,6	41,4	0,0	
Skupaj	277,91	100,0	47,36	17,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	15,04	0,40	0,00	0,00	0,00	14,66	0,00	16,43	0,69	0,14	47,36
%	31,76	0,84	0,00	0,00	0,00	30,95	0,00	34,69	1,46	0,30	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	39	51,2	35,9	10,3	0,0	2,6
Bukev	81	45,7	34,6	18,5	1,2	0,0
Hrast	4	25,0	25,0	50,0	0,0	0,0
Pl. lst.	25	36,0	12,0	40,0	8,0	4,0
Dr. tr. lst.	3	0,0	33,4	33,3	0,0	33,3
Skupaj iglavci	39	51,2	35,9	10,3	0,0	2,6
Skupaj listavci	113	41,5	29,2	24,8	2,7	1,8
Skupaj	152	44,0	30,9	21,1	2,0	2,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	9,3
Veje/krošnja	1,2
Osutost	0,9
Skupaj	11,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	9.104	8.700	95,6	38,2
Listavci	13.655	4.186	30,7	18,4
Skupaj	22.759	12.886	56,6	56,6

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	67,2	22,1	8,0
Jelka	0,1	4,3	0,0
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,1	3,1	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	27,9	7,0	3,3
Hrast	0,6	3,3	0,1
Pl. lst.	2,1	2,4	0,2
Dr. tr. lst.	1,7	6,7	0,2
Meh. lst.	0,3	826,8	0,0
Skupaj iglavci	67,5	21,5	8,0
Skupaj listavci	32,5	6,1	3,8
Skupaj	100,0	11,9	11,9

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	17,0	18,0	17,8	18,8	31,3	21,5	31,4
Listavci	2,5	2,8	3,7	5,8	12,8	6,1	15,1
Skupaj	8,7	8,5	8,2	10,8	20,0	11,9	46,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	44,6	0,2	0,3	0,3	0,0	45,1	2,6	4,8	2,0	0,1
2016	36,1	0,3	0,4	0,5	0,0	47,3	2,2	10,3	2,9	0,0
2026	36,7	0,5	0,0	0,1	0,0	48,9	1,4	10,1	2,3	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	7.728	19,3											
Listavci	13.014	19,3											
Skupaj	20.742	19,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

Rastičnogojitveni razred: Bukovje na rendzinah - 16012*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	60,32	219,93	0,13	280,38
Delež (%)	21,5	78,5	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	5,6	25,8	22,0	25,7	20,9	8,3	27,5
Bor	4,8	19,8	21,1	22,7	31,6	0,6	1,9
Macesen	10,4	54,7	20,9	10,5	3,5	0,0	0,1
Bukev	7,5	14,5	21,5	26,9	29,6	65,5	217,4
Hrast	17,6	25,7	12,0	16,9	27,8	0,3	1,0
Pl. Ist.	12,5	20,2	20,0	24,1	23,2	18,4	60,9
Dr. tr. Ist.	11,8	19,5	19,1	23,9	25,7	6,4	21,2
Meh. Ist.	24,7	37,5	9,9	10,1	17,8	0,5	1,5
Iglavci	5,6	25,5	22,0	25,4	21,5	8,9	29,5
Listavci	9,0	16,1	21,0	26,0	27,9	91,1	302,1
Skupaj	8,7	17,0	21,1	25,9	27,3	100,0	331,6

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,11	0,26	0,15	0,12	0,07	10,8	0,70
Listavci	1,46	1,39	1,07	0,81	1,03	89,2	5,75
Skupaj	1,57	1,65	1,22	0,93	1,10	100,0	6,45

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	280,38	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	280,38	100,0
Skupaj vsi gozdovi	280,38	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	280,38	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	0,0	5,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	5,0	2,1
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	15,0	15,0	0,0	15,0	15,0	56,4
Skupaj	0,0	5,0	5,0	0,0	15,0	15,0	0,0	20,0	20,0	58,5

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	13,20	4,7							
Drogovnjak	71,31	25,4	8,57	12,0	0,0	36,5	51,3	12,2	
Debeljak	152,60	54,5	31,07	20,4	0,0	74,4	25,6	0,0	
Sestoj v obnovi	43,27	15,4	20,59	47,6	0,0	76,1	23,9	0,0	
Skupaj	280,38	100,0	60,23	21,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	2,63	0,00	0,00	0,00	0,00	28,96	0,31	21,22	6,60	0,51	60,23
%	4,37	0,00	0,00	0,00	0,00	48,08	0,51	35,23	10,96	0,85	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bukev	6	16,7	83,3	0,0	0,0	0,0
Skupaj listavci	6	16,7	83,3	0,0	0,0	0,0
Skupaj	6	16,7	83,3	0,0	0,0	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	36,4
Veje/krošnja	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	36,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	1.495	237	15,8	1,0
Listavci	21.559	2.327	10,8	10,1
Skupaj	23.054	2.563	11,1	11,1

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	9,2	3,5	0,3
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,1	0,8	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	67,1	2,5	1,9
Hrast	0,1	1,9	0,0
Pl. list.	13,8	2,8	0,4
Dr. tr. list.	9,3	9,4	0,3
Meh. list.	0,4	4,4	0,0
Skupaj iglavci	9,2	3,3	0,3
Skupaj listavci	90,8	2,8	2,6
Skupaj	100,0	2,8	2,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,2	1,1	2,6	10,6	2,7	3,3	0,9
Listavci	1,2	1,7	1,9	1,9	4,7	2,8	8,6
Skupaj	1,1	1,7	2,0	2,4	4,5	2,8	9,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	6,9	0,0	0,9	0,2	0,0	70,5	0,8	16,3	4,0	0,4
2016	7,4	0,0	0,3	0,0	0,0	74,9	0,2	14,1	2,8	0,3
2026	8,3	0,0	0,6	0,0	0,0	65,5	0,3	18,4	6,4	0,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	1.638	19,8											
Listavci	20.831	24,6											
Skupaj	22.469	24,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega letvenjaka	ha	7,36	7,36											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	2,93	2,93											
Naravni razvoj biotopov	m³	1,78	1,78											

Rastičnogojitveni razred: Visokogorsko bukovje - 16512*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	299,65	47,49	0,01	347,15
Delež (%)	86,3	13,7	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	4,5	17,7	21,4	26,4	30,0	29,0	113,7
Jelka	4,1	16,6	21,5	30,4	27,4	0,8	3,2
Macesen	4,2	14,2	20,8	25,8	35,0	0,2	0,7
Bukev	5,6	12,1	22,6	28,1	31,6	58,1	227,7
Hrast	9,3	17,5	21,6	25,1	26,5	0,2	0,8
Pl. Ist.	6,9	13,6	21,9	27,0	30,6	11,2	44,1
Dr. tr. Ist.	9,4	15,6	22,1	25,7	27,2	0,5	2,1
Meh. Ist.	26,1	32,4	11,1	12,7	17,7	0,0	0,1
Iglavci	4,5	17,6	21,4	26,5	30,0	30,0	117,6
Listavci	5,9	12,4	22,5	27,8	31,4	70,0	274,8
Skupaj	5,5	13,9	22,1	27,4	31,1	100,0	392,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,33	0,72	0,59	0,54	0,40	35,4	2,57
Listavci	0,83	0,97	1,03	0,77	1,09	64,6	4,69
Skupaj	1,16	1,69	1,62	1,31	1,49	100,0	7,26

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	308,92	89,0	38,23	11,0	0,00	0,0	0,00	0,0	347,15	100,0
Skupaj vsi gozdovi	308,92	89,0	38,23	11,0	0,00	0,0	0,00	0,0	347,15	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	2,3	6,2	8,5	3,1	3,9	7,0	5,4	10,1	15,5	6,2
30 - 49 cm	0,0	1,5	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	1,5	3,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2,3	7,7	10,0	3,1	3,9	7,0	5,4	11,6	17,0	9,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	2,16	0,6							
Drogovnjak	26,80	7,7	0,85	3,2	0,0	71,8	28,2	0,0	
Debeljak	239,86	69,1	21,31	8,9	0,0	89,2	10,8	0,0	
Sestoj v obnovi	78,33	22,6	30,70	39,2	0,0	32,9	58,5	8,6	
Skupaj	347,15	100,0	52,86	15,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	17,04	0,18	0,00	0,00	0,00	16,01	0,00	18,80	0,16	0,67	52,86
%	32,24	0,34	0,00	0,00	0,00	30,29	0,00	35,57	0,30	1,27	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	48	60,4	16,7	8,3	14,6	0,0
Bukev	159	45,2	29,6	18,9	3,8	2,5
Pl. lst.	23	43,5	43,5	13,0	0,0	0,0
Dr. tr. lst.	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	48	60,4	16,7	8,3	14,6	0,0
Skupaj listavci	184	44,5	31,0	19,0	3,3	2,2
Skupaj	232	47,9	28,0	16,8	5,6	1,7

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	9,4
Veje/krošnja	3,1
Osutost	0,5
Skupaj	13,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	8.723	12.385	142,0	43,3
Listavci	19.861	8.798	44,3	30,8
Skupaj	28.584	21.183	74,1	74,1

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	57,8	27,9	8,0
Jelka	0,1	3,3	0,0
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,6	427,9	0,1
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	34,0	7,4	4,7
Hrast	0,0	4,4	0,0
Pl. lst.	6,9	13,9	1,0
Dr. tr. lst.	0,2	9,2	0,0
Meh. lst.	0,4	216,1	0,1
Skupaj iglavci	58,5	27,8	8,1
Skupaj listavci	41,5	8,1	5,7
Skupaj	100,0	13,8	13,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	7,3	19,2	18,0	31,3	46,6	27,8	35,5
Listavci	4,5	8,2	8,4	6,8	9,4	8,1	25,2
Skupaj	5,8	12,0	11,7	12,8	18,5	13,8	60,7

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	30,2	0,0	0,0	0,2	0,0	58,7	0,2	10,4	0,3	0,0
2016	28,6	0,5	0,0	0,0	0,0	63,6	0,1	6,9	0,3	0,0
2026	29,0	0,8	0,0	0,2	0,0	58,1	0,2	11,2	0,5	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	6.886	16,9											
Listavci	17.847	18,7											
Skupaj	24.733	18,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	0,25	0,25											
Sadnja	ha	0,28	0,28											
Obžetev	ha	1,02	2,26											
Nega mladja	ha	1,69	2,31											
Nega gošče	ha	0,35	0,35											
Nega letvenjaka	ha	0,29	0,29											
Naravni razvoj biotopov	m³	0,25	0,25											

Rastičnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 40000*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	452,55	576,73	2,67	1.031,95
Delež (%)	43,9	55,8	0,3	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	19,0	24,7	31,8	20,0	4,5	5,4	12,5
Bor	27,2	35,2	24,7	11,0	1,9	8,9	20,8
Macesen	30,4	20,3	44,2	5,1	0,0	0,0	0,0
Bukev	13,5	18,0	27,2	31,5	9,8	58,7	136,5
Hrast	31,7	35,2	20,3	10,2	2,6	3,7	8,6
Pl. Ist.	14,7	17,9	26,2	29,2	12,0	10,4	24,3
Dr. tr. Ist.	33,8	30,3	18,9	12,3	4,7	12,6	29,4
Meh. Ist.	32,3	30,8	20,3	13,3	3,3	0,3	0,7
Iglavci	24,1	31,2	27,4	14,4	2,9	14,3	33,4
Listavci	17,5	20,6	25,5	27,4	9,0	85,7	199,4
Skupaj	18,4	22,1	25,9	25,5	8,1	100,0	232,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,68	0,35	0,18	0,07	0,01	22,3	1,29
Listavci	1,68	1,17	0,86	0,55	0,25	77,7	4,49
Skupaj	2,36	1,52	1,04	0,62	0,26	100,0	5,78

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	1.031,95	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	1.031,95	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.031,95	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	1.031,95	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	15,05	1,5						
Drogovnjak	447,84	43,4	32,41	7,2	0,0	44,0	56,0	0,0
Debeljak	519,12	50,3	53,30	10,3	0,0	59,3	40,7	0,0
Sestoj v obnovi	49,94	4,8	23,04	46,1	0,0	50,0	47,2	2,8
Skupaj	1.031,95	100,0	108,75	10,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	4,38	0,00	1,09	0,00	0,00	31,44	1,64	41,97	27,20	1,03	108,75
%	4,03	0,00	1,00	0,00	0,00	28,91	1,51	38,59	25,01	0,95	100,00

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	1.463	2.323	158,8	14,9
Listavci	14.131	4.874	34,5	31,3
Skupaj	15.594	7.197	46,2	46,2

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	29,1	17,5	1,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	3,2	1,4	0,1
Macesen	0,0	11,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	53,3	2,8	1,8
Hrast	1,5	1,3	0,1
Pl. list.	5,3	2,1	0,2
Dr. tr. list.	7,3	2,6	0,2
Meh. list.	0,3	4,0	0,0
Skupaj iglavci	32,3	8,0	1,1
Skupaj listavci	67,7	2,6	2,3
Skupaj	100,0	3,4	3,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,3	2,0	7,8	20,7	47,4	8,0	2,4
Listavci	0,5	1,2	1,3	1,7	9,4	2,6	5,0
Skupaj	0,4	1,4	2,2	3,2	11,1	3,4	7,4

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	5,4	0,0	7,8	0,0	0,0	63,1	4,2	10,7	8,5	0,3
2016	5,6	0,0	7,9	0,0	0,0	64,2	4,1	8,5	9,4	0,3
2026	5,4	0,0	8,9	0,0	0,0	58,7	3,7	10,4	12,6	0,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	912	2,6											
Listavci	14.210	6,9											
Skupaj	15.122	6,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega mladja	ha	1,77	1,77											
Nega gošče	ha	0,60	0,60											
Nega letvenjaka	ha	2,47	2,47											

Rastičnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 60000*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	9,12	103,94	0,00	113,06
Delež (%)	8,1	91,9	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Bor	32,8	60,1	7,1	0,0	0,0	1,6	4,8
Bukev	11,4	17,1	20,5	37,2	13,8	36,9	110,8
Hrast	14,1	12,4	9,2	45,9	18,4	3,4	10,2
Pl. Ist.	10,3	11,0	11,6	48,1	19,0	37,3	111,9
Dr. tr. Ist.	21,9	17,3	10,5	36,0	14,3	20,5	61,4
Meh. Ist.	59,8	30,2	10,0	0,0	0,0	0,3	0,9
Iglavci	32,8	60,1	7,1	0,0	0,0	1,6	4,8
Listavci	13,4	14,7	14,6	41,3	16,0	98,4	295,2
Skupaj	13,7	15,4	14,5	40,7	15,7	100,0	299,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,15	0,10	0,01	0,00	0,00	4,2	0,25
Listavci	1,90	1,24	0,73	1,22	0,65	95,8	5,74
Skupaj	2,05	1,34	0,74	1,22	0,65	100,0	5,99

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	113,06	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	113,06	100,0
Skupaj vsi gozdovi	113,06	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	113,06	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	0,34	0,3						
Drogovnjak	28,66	25,3	1,03	3,6	0,0	0,0	100,0	0,0
Debeljak	84,06	74,4	16,14	19,2	0,0	93,4	6,6	0,0
Skupaj	113,06	100,0	17,17	15,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,10	0,00	0,00	9,57	0,00	6,30	1,10	0,10	17,17
%	0,00	0,00	0,58	0,00	0,00	55,74	0,00	36,69	6,41	0,58	100,00

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	0	0	0,0	0,0
Listavci	0	51	0,0	0,0
Skupaj	0	0	0,0	0,0
Skupaj	0	51	0,0	0,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,0	0,0	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	50,9	0,1	0,1
Hrast	8,8	2,4	0,0
Pl. list.	6,3	0,1	0,0
Dr. tr. list.	34,0	0,7	0,1
Meh. list.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	0,0	0,0	0,0
Skupaj listavci	100,0	0,2	0,2
Skupaj	100,0	0,2	0,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Listavci	0,2	0,5	0,1	0,1	0,5	0,2	0,5
Skupaj	0,2	0,5	0,1	0,1	0,5	0,2	0,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	0,0	0,0	2,5	0,0	0,0	76,1	0,5	11,8	9,1	0,0
2016	0,0	0,0	2,8	0,0	0,0	77,3	0,7	8,8	10,4	0,0
2026	0,0	0,0	1,6	0,0	0,0	36,9	3,4	37,3	20,5	0,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	0	0,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan. s ponov.											

12.1.3 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VECNAMENSKI GOZDOVI	2.598,25	129,4	276,0	405,5	2,78	4,64	7,42	17,8	18,7	18,4	101,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	9,12	0,0	357,8	357,8	0,00	6,33	6,33	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	452,55	39,4	157,1	196,4	1,54	4,10	5,64	2,4	8,8	7,5	26,1
Skupaj vsi gozdovi	3.059,92	115,7	258,7	374,4	2,59	4,56	7,16	17,0	17,7	17,5	91,6

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	16,89	0,6
Drogovnjak	615,21	20,1
Debeljak	2.089,40	68,2
Sestoj v obnovi	338,42	11,1
Skupaj:	3.059,92	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	24,9
Jelka	1,6
Bor	4,2
Macesen	0,3
Bukev	49,4
Hrast	3,8
Pl. lst.	10,5
Dr. tr. lst.	4,8
Meh. lst.	0,6
Iglavci	30,9
Listavci	69,1
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,6	16,7	20,0	23,8	32,9	30,9	115,7
Listavci	7,0	16,1	22,2	25,7	29,0	69,1	258,7
Skupaj	6,9	16,3	21,5	25,1	30,2	100,0	374,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	60.294	17,0											
Listavci	140.233	17,7											
Skupaj	200.527	17,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,50	1,00											
Priprava tal	ha	0,25	0,25											
Sadnja	ha	0,20	0,20											
Obžetev	ha	0,77	1,68											
Nega mladja	ha	2,09	2,23											
Nega gošče	ha	1,20	1,20											
Nega letvenjaka	ha	1,94	2,34											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,42	1,42											
Naravni razvoj biotopov	m ³	8,19	8,19											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VECNAMENSKI GOZDOVI	276,74	40,1	294,8	334,9	0,99	5,45	6,44	18,3	24,4	23,6	123,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	103,94	5,2	289,7	294,9	0,27	5,68	5,96	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	576,73	28,8	232,6	261,4	1,09	4,80	5,89	2,9	5,9	5,6	24,9
Skupaj vsi gozdovi	957,41	29,5	256,8	286,2	0,97	5,08	6,05	8,9	11,3	11,1	52,3

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	23,80	2,5
Drogovnjak	268,52	28,0
Debeljak	572,50	59,8
Sestoj v obnovi	92,59	9,7
Skupaj:	957,41	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	5,8
Jelka	0,2
Bor	4,2
Macesen	0,0
Bukev	64,3
Hrast	1,3
Pl. lst.	14,7
Dr. tr. lst.	9,2
Meh. lst.	0,3
Iglavci	10,3
Listavci	89,7
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	16,2	30,4	23,9	18,5	11,0	10,3	29,5
Listavci	11,9	16,5	23,3	31,3	17,0	89,7	256,8
Skupaj	12,3	17,9	23,3	30,1	16,4	100,0	286,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	2.515	8,9											
Listavci	27.826	11,3											
Skupaj	30.341	11,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	0,08	0,08											
Obžetev	ha	0,25	0,58											
Nega mladja	ha	1,67	2,15											
Nega gošče	ha	0,58	0,58											
Nega letvenjaka	ha	8,58	8,58											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	2,93	2,93											
Naravni razvoj biotopov	m ³	1,17	1,17											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VECNAMENSKI GOZDOVI	6,15	104,2	210,4	314,6	2,00	4,03	6,03	3,6	1,5	2,2	11,3
VAROVALNI GOZDOVI	2,67	14,6	199,3	213,9	0,57	4,78	5,36	2,6	0,8	0,9	3,5
Skupaj vsi gozdovi	8,82	77,1	207,0	284,1	1,57	4,26	5,83	3,5	1,3	1,9	9,1

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	0,76	8,6
Drogovnjak	2,01	22,8
Debeljak	5,84	66,2
Sestoj v obnovi	0,21	2,4
Skupaj:	8,82	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	12,7
Bor	14,3
Macesen	0,1
Bukev	42,9
Hrast	2,7
Pl. lst.	16,1
Dr. tr. lst.	10,8
Meh. lst.	0,3
Iglavci	27,1
Listavci	72,9
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	6,6	16,9	21,3	22,6	32,6	27,1	77,1
Listavci	11,7	16,6	23,2	25,2	23,3	72,9	207,0
Skupaj	10,3	16,7	22,6	24,5	25,9	100,0	284,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	24	3,5											
Listavci	23	1,3											
Skupaj	47	1,9											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

12.2 Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
88A01A	30	30	30	31	31	31	31	31
88A01B	30	30	30	31	31	31	31	31
88A02	30	30	30	30	30	30	30	30
88A03	30	30	30	31	31	31	31	31
88A04	34	34	34	35	35	35	35	35
88A05	34	34	34	35	35	35	35	35
88A06	34	34	34	35	35	35	35	35
88A07	30	30	30	31	31	31	31	31
88A08	30	30	30	31	31	31	31	31
88A09A	32	32	32	34	34	34	34	34
88A09B	30	30	30	31	31	31	31	31
88A10	32	32	32	34	34	34	34	34
88A11	32	32	32	34	34	34	34	34
88A12	34	34	34	35	35	35	35	35
88A13	32	32	32	34	34	34	34	34
88A14	32	32	32	34	34	34	34	34
88A15	34	34	34	35	35	35	35	35
88A16A	32	32	32	34	34	34	34	34
88A16B	32	32	32	34	34	34	34	34
88A17	34	34	34	35	35	35	35	35
88A18	34	34	34	35	35	35	35	35
88A19	34	34	34	35	35	35	35	35
88A20A	32	32	32	34	34	34	34	34
88A20B	30	30	30	31	31	31	31	31
88A21	34	34	34	35	35	35	35	35
88A22	34	34	34	35	35	35	35	35
88A23	34	34	34	35	35	35	35	35
88A24	34	34	34	35	35	35	35	35
88A25	34	34	34	35	35	35	35	35
88A26	34	34	34	35	35	35	35	35
88A27	34	34	34	35	35	35	35	35
88A28	32	32	32	34	34	34	34	34
88A29	32	32	32	34	34	34	34	34
88A30	34	34	34	35	35	35	35	35
88A31A	34	34	34	35	35	35	35	35
88A31B	30	30	30	31	31	31	31	31
88A32	30	30	30	31	31	31	31	31
88A33	34	34	34	35	35	35	35	35
88A34	32	32	32	34	34	34	34	34
88A35	30	30	30	31	31	31	31	31
88A36	29	29	29	34	34	34	34	34

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
88A37	32	32	32	34	34	34	34	34
88A38	32	32	32	34	34	34	34	34
88A39A	34	34	34	35	34	35	35	35
88A39B	30	30	30	31	31	31	31	31
88A40A	29	29	29	30	30	30	30	30
88A40B	34	34	34	35	35	35	35	35
88A41A	29	29	29	34	34	34	34	34
88A41B	30	30	30	31	31	31	31	31
88A42	29	29	29	34	34	34	34	34
88A43A	34	34	34	35	35	35	35	35
88A43B	30	30	30	31	31	31	31	31
88A44	30	30	30	31	31	31	31	31
88A45A	32	32	32	34	34	34	34	34
88A45B	32	32	32	34	34	34	34	34
88A46	34	34	34	35	35	35	35	35
88A47	34	34	34	35	35	35	35	35
88A48	34	34	34	35	35	35	35	35
88A49	32	32	32	34	34	34	34	34
88A50A	34	34	34	35	35	35	35	35
88A50B	34	34	34	35	35	35	35	35
88B38	30	30	26	28	28	30	26	26
88B39	30	30	26	28	28	30	26	26
88B40A	32	32	28	32	30	32	30	30
88B40B	30	30	26	28	28	30	26	26
88B41	30	30	26	28	30	30	26	26
88B42	32	32	28	32	30	32	30	30
88B43A	34	30	28	32	30	32	30	30
88B43B	32	32	28	30	28	30	26	26
88B44	32	32	28	32	30	32	30	30
88B45	32	32	28	32	30	32	30	30
88B46	32	32	28	32	30	32	30	30
88B47	32	32	28	32	30	32	30	30
88B48A	34	34	28	32	30	32	30	30
88B48B	34	34	28	32	30	32	30	30
88C01	36	32	30	36	32	36	32	32
88C02	36	32	30	36	32	36	32	32
88C03	36	32	30	36	32	36	32	32
88C04	32	32	28	32	30	32	30	30
88C05	32	32	28	32	30	32	30	30
88C06A	36	32	30	34	32	34	32	32
88C06B	30	30	26	28	28	30	26	26

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
88C07A	32	30	28	32	30	30	30	30
88C07B	30	30	26	28	28	30	26	26
88C08A	32	30	28	32	30	30	26	26
88C08B	30	30	26	28	28	30	26	26
88C09A	34	30	28	32	30	32	30	30
88C09B	30	30	26	28	28	30	26	26
88C10	34	34	28	34	32	32	30	30
88C11	34	34	28	34	32	34	32	32
88C12	34	34	28	34	32	34	32	32
88C13	34	34	28	34	32	34	32	32
88C14	34	34	30	34	32	32	32	32
88C15	34	34	28	34	32	34	32	32
88C16	36	36	30	34	32	34	32	32
88C17	36	36	28	34	32	34	32	32
88C18A	36	36	28	34	32	34	32	32
88C18B	36	36	28	34	32	34	32	32
88C19	34	34	28	32	30	32	30	30
88C20	36	36	30	36	32	36	32	32
88C21A	36	36	30	36	32	36	32	32
88C21B	36	36	30	36	32	34	32	32
88C22	36	36	30	36	32	36	32	32
88C23	34	34	28	32	32	32	32	32
88C24	32	32	28	32	32	32	32	32
88C25	36	36	30	34	32	34	32	32
88C26	32	32	30	32	30	32	30	30
88C27	32	32	30	32	30	32	30	30
88C28	36	36	30	34	32	34	32	32
88C29A	36	34	28	34	34	34	32	32
88C29B	36	34	28	32	32	32	30	30
88C30	36	36	28	34	32	34	32	32
88C31	30	30	28	28	28	28	26	26
88C32	34	34	26	32	30	32	30	30
88C33	34	30	28	32	30	32	30	30
88C34A	32	32	26	32	28	30	28	28
88C34B	30	30	28	30	30	30	28	28
88C35	30	30	26	28	28	30	26	26
88C36A	32	32	28	32	30	32	28	28
88C36B	30	30	26	28	28	30	26	26
88C37	30	30	26	28	28	30	26	26
88C45	32	32	32	34	34	34	34	34
88C46	34	34	34	35	35	35	35	35
88C48	34	34	34	35	35	35	35	35
88D06A	32	32	32	34	34	34	34	34
88D06B	30	30	30	31	31	31	31	31
88D07	32	32	32	34	34	34	34	34
88D08	30	30	30	31	31	31	31	31
88D09	32	32	32	34	34	34	34	34
88D10	34	34	34	35	35	35	35	35
88D11	30	30	30	31	31	31	31	31
88D12	34	34	34	35	35	35	35	35
88D13	30	30	30	31	31	31	31	31
88D14	32	32	32	34	34	34	34	34
88D15	32	32	26	32	28	28	28	28

12.3 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
11012	SM	111	0,0531	0,0398	0,0319	0,0266	0,0228	0,0199	0,0177	0,0150	0,0145	0,0133	0,0122	0,0114	0,0106	0,0099
	JE	121	0,0952	0,0712	0,0569	0,0473	0,0404	0,0353	0,0313	0,0281	0,0255	0,0233	0,0215	0,0199	0,0186	0,0174
	OI	130	0,1239	0,0678	0,0424	0,0289	0,0209	0,0158	0,0124	0,0099	0,0081	0,0068	0,0057	0,0049	0,0042	0,0037
	BU	141	0,0388	0,0291	0,0232	0,0194	0,0166	0,0145	0,0129	0,0116	0,0105	0,0097	0,0089	0,0083	0,0077	0,0072
	HR	150	0,0516	0,0381	0,0301	0,0249	0,0211	0,0184	0,0162	0,0145	0,0131	0,0120	0,0110	0,0102	0,0095	0,0089
	PL	161	0,0850	0,0523	0,0359	0,0264	0,0203	0,0162	0,0133	0,0111	0,0095	0,0082	0,0071	0,0063	0,0056	0,0050
	TL	171	0,0420	0,0298	0,0229	0,0184	0,0154	0,0131	0,0114	0,0101	0,0090	0,0081	0,0074	0,0067	0,0062	0,0058
	ML	164	0,0823	0,0491	0,0328	0,0236	0,0179	0,0141	0,0114	0,0094	0,0079	0,0068	0,0059	0,0051	0,0045	0,0040
12111	SM	112	0,0652	0,0540	0,0447	0,0371	0,0307	0,0254	0,0211	0,0174	0,0144	0,0120	0,0099	0,0082	0,0068	0,0056
	JE	120	0,1088	0,0796	0,0625	0,0513	0,0434	0,0375	0,0330	0,0295	0,0266	0,0242	0,0222	0,0205	0,0190	0,0177
	OI	130	0,1239	0,0678	0,0424	0,0289	0,0209	0,0158	0,0124	0,0099	0,0081	0,0068	0,0057	0,0049	0,0042	0,0037
	BU	142	0,0578	0,0433	0,0347	0,0289	0,0247	0,0216	0,0192	0,0173	0,0157	0,0144	0,0133	0,0123	0,0115	0,0108
	HR	151	0,0587	0,0440	0,0352	0,0293	0,0251	0,0220	0,0195	0,0176	0,0160	0,0146	0,0135	0,0125	0,0117	0,0110
	PL	162	0,0773	0,0553	0,0426	0,0345	0,0288	0,0246	0,0215	0,0190	0,0170	0,0154	0,0140	0,0128	0,0119	0,0110
	TL	170	0,0646	0,0443	0,0330	0,0260	0,0212	0,0178	0,0153	0,0133	0,0117	0,0105	0,0094	0,0085	0,0078	0,0072
	ML	164	0,0823	0,0491	0,0328	0,0236	0,0179	0,0141	0,0114	0,0094	0,0079	0,0068	0,0059	0,0051	0,0045	0,0040
14111	SM	113	0,0726	0,0504	0,0380	0,0302	0,0248	0,0209	0,0180	0,0158	0,0140	0,0125	0,0113	0,0103	0,0094	0,0087
	JE	120	0,1088	0,0796	0,0625	0,0513	0,0434	0,0375	0,0330	0,0295	0,0266	0,0242	0,0222	0,0205	0,0190	0,0177
	OI	131	0,1229	0,0657	0,0405	0,0272	0,0195	0,0146	0,0113	0,0090	0,0073	0,0060	0,0051	0,0043	0,0037	0,0032
	BU	143	0,0543	0,0418	0,0322	0,0247	0,0190	0,0146	0,0113	0,0087	0,0070	0,0051	0,0039	0,0030	0,0023	0,0018
	HR	150	0,0516	0,0381	0,0301	0,0249	0,0211	0,0184	0,0162	0,0145	0,0131	0,0120	0,0110	0,0102	0,0095	0,0089
	PL	160	0,0976	0,0587	0,0396	0,0287	0,0218	0,0172	0,0140	0,0116	0,0098	0,0084	0,0073	0,0064	0,0057	0,0051
	TL	170	0,0646	0,0443	0,0330	0,0260	0,0212	0,0178	0,0153	0,0133	0,0117	0,0105	0,0094	0,0085	0,0078	0,0072
	ML	164	0,0823	0,0491	0,0328	0,0236	0,0179	0,0141	0,0114	0,0094	0,0079	0,0068	0,0059	0,0051	0,0045	0,0040
15512	SM	113	0,0726	0,0504	0,0380	0,0302	0,0248	0,0209	0,0180	0,0158	0,0140	0,0125	0,0113	0,0103	0,0094	0,0087
	JE	120	0,1088	0,0796	0,0625	0,0513	0,0434	0,0375	0,0330	0,0295	0,0266	0,0242	0,0222	0,0205	0,0190	0,0177
	OI	131	0,1229	0,0657	0,0405	0,0272	0,0195	0,0146	0,0113	0,0090	0,0073	0,0060	0,0051	0,0043	0,0037	0,0032
	BU	143	0,0543	0,0418	0,0322	0,0247	0,0190	0,0146	0,0113	0,0087	0,0070	0,0051	0,0039	0,0030	0,0023	0,0018
	HR	150	0,0516	0,0381	0,0301	0,0249	0,0211	0,0184	0,0162	0,0145	0,0131	0,0120	0,0110	0,0102	0,0095	0,0089
	PL	163	0,1207	0,0819	0,0556	0,0377	0,0256	0,0174	0,0118	0,0080	0,0054	0,0037	0,0025	0,0017	0,0012	0,0008
	TL	170	0,0646	0,0443	0,0330	0,0260	0,0212	0,0178	0,0153	0,0133	0,0117	0,0105	0,0094	0,0085	0,0078	0,0072
	ML	164	0,0823	0,0491	0,0328	0,0236	0,0179	0,0141	0,0114	0,0094	0,0079	0,0068	0,0059	0,0051	0,0045	0,0040
16012	SM	113	0,0726	0,0504	0,0380	0,0302	0,0248	0,0209	0,0180	0,0158	0,0140	0,0125	0,0113	0,0103	0,0094	0,0087
	JE	120	0,1088	0,0796	0,0625	0,0513	0,0434	0,0375	0,0330	0,0295	0,0266	0,0242	0,0222	0,0205	0,0190	0,0177
	OI	131	0,1229	0,0657	0,0405	0,0272	0,0195	0,0146	0,0113	0,0090	0,0073	0,0060	0,0051	0,0043	0,0037	0,0032
	BU	143	0,0543	0,0418	0,0322	0,0247	0,0190	0,0146	0,0113	0,0087	0,0070	0,0051	0,0039	0,0030	0,0023	0,0018
	HR	150	0,0516	0,0381	0,0301	0,0249	0,0211	0,0184	0,0162	0,0145	0,0131	0,0120	0,0110	0,0102	0,0095	0,0089
	PL	164	0,0823	0,0491	0,0328	0,0236	0,0179	0,0141	0,0114	0,0094	0,0079	0,0068	0,0059	0,0051	0,0045	0,0040
	TL	170	0,0646	0,0443	0,0330	0,0260	0,0212	0,0178	0,0153	0,0133	0,0117	0,0105	0,0094	0,0085	0,0078	0,0072
	ML	164	0,0823	0,0491	0,0328	0,0236	0,0179	0,0141	0,0114	0,0094	0,0079	0,0068	0,0059	0,0051	0,0045	0,0040
16512	SM	113	0,0726	0,0504	0,0380	0,0302	0,0248	0,0209	0,0180	0,0158	0,0140	0,0125	0,0113	0,0103	0,0094	0,0087
	JE	120	0,1088	0,0796	0,0625	0,0513	0,0434	0,0375	0,0330	0,0295	0,0266	0,0242	0,0222	0,0205	0,0190	0,0177
	OI	131	0,1229	0,0657	0,0405	0,0272	0,0195	0,0146	0,0113	0,0090	0,0073	0,0060	0,0051	0,0043	0,0037	0,0032
	BU	143	0,0543	0,0418	0,0322	0,0247	0,0190	0,0146	0,0113	0,0087	0,0070	0,0051	0,0039	0,0030	0,0023	0,0018
	HR	150	0,0516	0,0381	0,0301	0,0249	0,0211	0,0184	0,0162	0,0145	0,0131	0,0120	0,0110	0,0102	0,0095	0,0089
	PL	164	0,0823	0,0491	0,0328	0,0236	0,0179	0,0141	0,0114	0,0094	0,0079	0,0068	0,0059	0,0051	0,0045	0,0040
	TL	170	0,0646	0,0443	0,0330	0,0260	0,0212	0,0178	0,0153	0,0133	0,0117	0,0105	0,0094	0,0085	0,0078	0,0072
	ML	164	0,0823	0,0491	0,0328	0,0236	0,0179	0,0141	0,0114	0,0094	0,0079	0,0068	0,0059	0,0051	0,0045	0,0040
40000	SM	113	0,0726	0,0504	0,0380	0,0302	0,0248	0,0209	0,0180	0,0158	0,0140	0,0125	0,0113	0,0103	0,0094	0,0087
	JE	120	0,1088	0,0796	0,0625	0,0513	0,0434	0,0375	0,0330	0,0295	0,0266	0,0242	0,0222	0,0205	0,0190	0,0177
	OI	131	0,1229	0,0657	0,0405	0,0272	0,0195	0,0146	0,0113	0,0090	0,0073	0,0060	0,0051	0,0043	0,0037	0,0032
	BU	143	0,0543	0,0418	0,0322	0,0247	0,0190	0,0146	0,0113	0,0087	0,0070	0,0051	0,0039	0,0030	0,0023	0,0018
	HR	143	0,0543	0,0418	0,0322	0,0247	0,0190	0,0146	0,0113	0,0087	0,0070	0,0051	0,0039	0,0030	0,0023	0,0018
	PL	143	0,0543	0,0418	0,0322	0,0247	0,0190	0,0146	0,0113	0,0087	0,0070	0,0051	0,0039	0,0030	0,0023	0,0018
	TL	143	0,0543	0,0418	0,0322	0,0247	0,0190	0,0146	0,0113	0,0087	0,0070	0,0051	0,0039	0,0030	0,0023	0,0018
	ML	143	0,0543	0,0418	0,0322	0,0247	0,0190	0,0146	0,0113	0,0087	0,0070	0,0051	0,0039	0,0030	0,0023	0,0018
60000	SM	113	0,0726	0,0504	0,0380	0,0302	0,0248	0,0209	0,0180	0,0158	0,0140	0,0125	0,0113	0,0103	0,0094	0,0087
	JE	120	0,1088	0,0796	0,0625	0,0513	0,0434	0,0375	0,0330	0,0295	0,0266	0,0242	0,0222	0,0205	0,0190	0,0177
	OI	131	0,1229	0,0657	0,0405	0,0272	0,0195	0,0146	0,0113	0,0090	0,0073	0,0060	0,0051	0,0043	0,0037	0,0032
	BU	143	0,0543	0,0418	0,0322	0,0247	0,0190	0,0146	0,0113	0,0087	0,0070	0,0051	0,0039	0,0030	0,0023	0,0018
	HR	143	0,0543	0,0418	0,0322	0,0247	0,0190	0,0146	0,0113	0,0087	0,0070	0,0051	0,0039	0,0030	0,0023	0,0018
	PL	143	0,0543	0,0418	0,0322	0,0247	0,0190	0,0146	0,0113	0,0087	0,0070	0,0051	0,0039	0,0030	0,0023	0,0018
	TL	143	0,0543	0,0418	0,0322	0,0247	0,0190	0,0146	0,0113	0,0087	0,0070	0,0051	0,0039	0,0030	0,0023	0,0018
	ML	143	0,0543	0,0418	0,0322	0,0247	0,0190	0,0146	0,0113	0,0087	0,0070	0,0051	0,0039	0,0030	0,0023	0,0018

12.4 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Strošek sečnje znaša 17,78 €/h, strošek spravila pa 32,09 €/h in sta enaka za vsa lastništva. Stroški manipulacije so prav tako enaki za vse oblike lastništva in znašajo 3 €/m³.

Preglednica Cene lesa: Cena lesa uporabljena pri izračunu ekonomske presoje.

Drevesna vrsta	Šifra vrste sortimenta	Vrsta sortimenta	Prodajna cena (€)	Nakupna cena (€)
Smreka	H1	Hlodovina I	155,00	155,00
	H2	Hlodovina II	130,00	130,00
	H3	Hlodovina III	110,00	110,00
	O	Ostali les	70,00	70,00
Jelka	H1	Hlodovina I	120,00	120,00
	H2	Hlodovina II	115,00	115,00
	H3	Hlodovina III	100,00	100,00
	O	Ostali les	60,00	60,00
Bori	H	Hlodovina	100,00	100,00
	O	Ostali les	80,00	80,00
Macesen	H1	Hlodovina I	230,00	230,00
	H2	Hlodovina II	190,00	190,00
	H3	Hlodovina III	140,00	140,00
	O	Ostali les	97,00	97,00
Drugi iglavci	C	Celulozni les	60,00	60,00
Bukev	H1	Hlodovina I	120,00	120,00
	H2	Hlodovina II	110,00	110,00
	H3	Hlodovina III	90,00	90,00
	O	Ostali les	67,00	67,00
Hrasti	H	Hlodovina	275,00	275,00
	O	Ostali les	120,00	120,00
Kostanj	H	Hlodovina	100,00	100,00
	O	Ostali les	70,00	70,00
Plemeniti listavci	H	Hlodovina	145,00	145,00
	O	Ostali les	65,00	65,00
Drugi trdi listavci	D	Drva	50,00	50,00
Drugi mehki listavci	P	Prostorninski I	40,00	40,00
Druge vrste	H	Hlodovina	85,00	85,00
	O	Ostali les	40,00	40,00

12.5 Ločene priloge

Tabelarni del:

Obrazec E1: Zbirni pregled za celotno GGE Dobovec – Kum

Obrazec E2: Zbirni pregled po rastiščnogojitvenih razredih za GGE Dobovec – Kum

Obrazec E3: Zbirni pregled po lastništvih za GGE Dobovec – Kum

Opisi odsekov:

Obrazec E4

13 Kartni in prostorski del načrta

Gozdnogospodarski načrti poleg splošnega dela skladno z Zakonom o gozdovih vsebujejo še prostorski del. Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo pa prostorski del nadalje opredeli kot kartni in prostorski del, ki se izdelata kot ločene priloge h GGN GGE.

13.1 Kartni del načrta

Kartni del GGN vsebuje 12 kart, ki dopolnjujejo in prostorsko prikazujejo najpomembnejše lastnosti GGE Polhov Gradec in najpomembnejše usmeritev ter ukrepe.

13.1.1 Pregledna karta

Pregledna karta prikaže umestitev gozdov predmetne GGE v GGO in druge prostorske enote, kot so občine in katastrske občine. Podlaga karte je državna topografska karta s prikazanimi cestami in naselji. Prikazana je tudi površina gozdov, ločenih po lastništvu.

Karta omogoča uporabniku hiter splošen pregled nad umestitvijo gozdov v GGE in drugimi prostorskimi enotami.

V GGE Dobovec - Kum je 4.026,15 ha gozdov, od tega 76,0 % zasebnih gozdov, 23,8 % državnih gozdov in 0,2 % gozdov lokalnih skupnosti. GGE leži v občinah Zagorje ob Savi (del), Trbovlje (del) in manjši del v občini Hrastnik. Podrobnejši podatki o površini gozdov glede na občine, katastrske občine in po oblikah lastništva so prikazani v Poglavlju 1 GGN GGE Dobovec - Kum (2026-2035).

13.1.2 Karta tipov drevesne sestave

Karta 2 prikazuje tipe drevesne sestave gozdov glede na razvojne faze/tipe sestojev in poenostavljeno drevesno sestavo (iglavci, listavci). Ločeno so prikazani sestoji listavcev (delež listavcev višji od 75 %), pretežno listavcev (delež listavcev med 50 in 75 %), pretežno iglavcev (delež iglavcev med 50 in 75 %) in sestoji iglavcev (delež iglavcev višji od 75 %). Tipi drevesne sestave gozdov so določeni na podlagi terenskega opisa sestojev, zbrani pa so v sestojni karti ZGS. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki in gozdne ter javne ceste.

Podrobnejša razdelitev tipov drevesne sestave gozdov je opredeljena in prikazana v poglavju 3.5 .

13.1.3 Karta rastišč

Karta 3 prikazuje površine gozdov po gozdnih rastiščnih tipih. Osnova za določitev gozdnih rastiščnih tipov so bili podatki povzeti po publikaciji Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina in sod., 2021), pri čemer so bile upoštevane specifične ekološke in vegetacijske razmere v GGE Dobovec - Kum. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki in gozdne ter javne ceste.

Podrobni podatki o površini in deležu posameznih gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč so podani v poglavju 1.1.7 Vegetacijski oris GGE.

13.1.4 Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta rastiščnogojitvenih razredov (RGR) prikazuje površine RGR po gozdnih odsekih iz podatkovne baze ZGS. RGR se oblikujejo po skupinah rastišč in gospodarskih kategorijah gozdov. Oblikujejo se znotraj RGR GGO, pri čemer so upoštevane tudi razvojne težnje v pogledu drevesne

sestave in zgradbe gozdov, funkcij gozdov in stopnja njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejši opisi značilnosti posameznih RGR so podani v poglavju 9.1 .

13.1.5 Karta kategorij gozdov

Karta 4 prikazuje površine gozdov po štirih kategorijah gozdov: večnamenski gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov (gozdni rezervati), varovalni gozdovi. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

V GGE prevladujejo večnamenski gozdovi (71,6 %), 25,6 % je varovalnih gozdov in 2,8 % gozdov s posebnim namenom (rezervat).

Podrobnejši podatki o kategorijah gozdov glede na lastništvo, rastiščne tipe in rastiščnogojitvene razrede so podani v poglavju 3.1 .

13.1.6 Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Na karti so prikazane vsebine s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti, pridobljene v postopku vgrajevanja naravovarstvenih smernic s strani ZRSVN. Namen karte je prikazati območja gozdov, na katera se nanašajo Konkretne usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami, navedene v poglavju 6.2.2 .

Na karti so prikazana Ekološko pomembna območja (EPO), območja Natura 2000 s pripadajočo upravljavsko cono (cona D – območje navadnega koščaka) in območja varovanih naravnih vrednot.

Preglednica 158: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti v GGE Dobovec - Kum

Prikaz območij gozdov znotraj GGE za povezavo z usmeritvami iz poglavja 6.2.2	Površina (ha)
Celotni gozdni prostor	4.125,32
Ekološko pomembna območja	4.055,99
Natura 2000	4.002,17
Naravne vrednote	564,60
Zavarovana območja	2.231,42
Upravljavske cone	
Upravljavska cona D	59,31
Upravljavska cona F	395,33

13.1.7 Karta funkcij gozdov

Karta funkcij gozdov prikazuje območja s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami gozdov. Funkcije gozdov so prikazane ploskovno, linijsko in točkovno. Funkcije gozdov se kartira na podlagi tehničnih navodil, ki so del Navodil za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Karta funkcij gozdov v merilu 1:50.000 je podana kot priloga načrta v formatu pdf (interaktivni pdf).

Funkcije gozdov so bolj podrobno opredeljene v 2. poglavju - "Prikaz funkcij gozdov".

13.1.8 Karta ukrepov

Karta ukrepov prikazuje vrsto sečnje in jakost načrtovanega možnega poseka (izraženega v deležu lesne zaloge sestoja), združeno po sestojih. Možni posek se določi ob terenskih meritvah (opisi

sestojev), njegova jakost pa je odvisna od stanja sestoja ter usmeritev na ravni RGR. Možni posek se ne določa v rezervatih in ekocelicah. Razvojna faza mladovja prav tako ni prikazana na Karti št. 8.

Na največ površin (1.267,89 ha) ima jakost ukrepanja med 11 do 15 %. Najpogostejša vrsta poseka so redčenja, ki so predvidena na 1.980,12 ha gozdov. V skupini poseka 101 - redčenja je najpogostejša jakost poseka od 11 do 15 %. Pomladitveni posek ima najpogostejši delež ukrepanja nad 25 %. Sanitarni posek ima najpogostejši delež ukrepanja med 1 in 10 %, skupno pa je predviden na 545,34 ha gozdov GGE.

Preglednica 159: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha)

Vrsta poseka	Delež možnega poseka od LZ (v ha)				
	1 – 10 %	11 – 15 %	16 – 20 %	21 -25 %	nad 25 %
101 - redčenje	151,76	1.266,59	452,79	108,98	
102 - pomladitveni posek	0,99		11,34	151,38	741,63
300 – sanitarni posek	544,04	1,30			
Skupaj	696,79	1.267,89	464,13	260,36	741,63

Možni posek je podrobneje opredeljen v poglavju 6.3.1 .

13.1.9 Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta št. 9 prikazuje območja načrtovanih gojitvenih oziroma varstvenih del, združena v tri sklope: obnova, nega in varstvo. Gojitvena oziroma varstvena dela se načrtujejo na ravni sestoja; na karti št. 9 so prikazana na ravni celega sestoja, čeprav so dejansko dela načrtovana samo v delu sestoja. V GGE skupna površina območij obnove znaša 2,0 ha in nege 23 ha.

Z izjemo varstva pred žuželkami drugih varstvenih del v sestojih nismo načrtovali, če pa se bo v obdobju veljavnosti načrta pokazala potreba po njihovi izvedbi, se bo tu utemeljilo in opredelilo v gozdnogojitvenih načrtih.

Podrobneje so načrtovana gojitvena in varstvena dela opredeljena v poglavju 6.3.2 .

13.1.10 Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

Na karti 10 so prikazana območja, kjer posamična izbira drevja za posek ni obvezna. To so manj donosni gozdovi na rastiščih z manjšo proizvodnjo sposobnostjo, panjevci, grmišča, pionirski gozdovi, v kolikor obsegajo večje zaokrožene celote, kjer ti gozdovi predstavljajo prevladujoč delež. Na teh območjih revirni gozdar ne označi vsakega drevesa za posek, kljub temu pa je za posek potrebna odločba ZGS.

V GGE ni območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek, zato predmetna karta št. 10 ni izdelana

13.1.11 Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta št. 11 vsebuje najprimernejše oblike/tehnologije in omejitve glede pridobivanja gozdnih lesnih proizvodov. Karta prikazuje vse gozdne prometnice in druge prometnice, ki se lahko uporabljajo za pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov. Prevladujoč način spravila se določi na ravni odseka, kjer niso upoštevani vsi terenski pogoji, ki vplivajo na izbiro načina spravila. Natančnejše tehnološke karte so del gozdnogojitvenih načrtov, ki niso sestavni del GGN GGE.

Več o odprtosti gozdov in načinu spravila je opisano v poglavju 1.3 .

13.1.12 Karta požarne ogroženosti gozdov

Karta št. 12 prikazuje gozdove glede na različno stopnjo požarne ogroženosti. Požarna ogroženost je določena na ravni odseka. Metodologija določitve požarno ogroženih kategorij je opisana v GGN GGO Ljubljana 2021-2030, v Poglavju 9. Površine kategorij požarno ogroženih gozdov v GGE Polhov Gradec so opisane v poglavju 1.6.

Požarna ogroženost je določena po štirih stopnjah ogroženosti: 1 – zelo velika ogroženost; 2 – velika ogroženost; 3 – srednja ogroženost; 4 – majhna ogroženost.

13.2 Prostorski del načrta

Prostorski del načrta je povzetek vsebin gozdnogospodarskega načrta GGE in je namenjen kot pripomoček pri usklajevanju različnih interesov v gozdnem prostoru in presojanju poseganja v gozdni prostor. Sestavljen je iz preglednic, kratkega komentarja in kart, ki so priložene kot priloga GGN GGE.

13.2.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti št. 1 – Stanje in razvoj gozdnih površin, so v merilu 1 : 25 000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju, ki niso določena kot gozd in površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica 160: Stanje in razvoj gozdnih površin.

	Površina (ha)	indeks (%)**
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	4.044,19	100,0
1b) Novo določene površine gozdov	51,71	1,3
1c) Novo izločene gozdne površine*		
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	69,75	1,7
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	4.026,15	99,6
Površine v zaraščanju (niso gozd)	0,35	

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

Iz preglednice je razviden velik obseg novo določenih in novo izločenih površin gozdov (niso več gozd), ki se pojavljajo predvsem zaradi nove metodologije zajemanja prostorskih podatkov za ugotavljanje gozdnega roba z uporabo digitalizacije pri izračunavanju površin in uporabe ortofoto načrtov ter podatkov o rabi zemljišč, ki jo vodi MKGP (MKGP 2025). Glavni vzrok za krčitve v preteklem ureditvenem obdobju so bile krčitve zaradi kmetijstva.

13.2.2 Večfunkcionalna območja

Na dveh kartah št. 2 - Večfunkcionalna območja v merilu 1 : 25 000, so prikazana območja gozdov, kjer se pojavljata hkrati vsaj po ena ekološka in socialna funkcija, ki zaradi svoje poudarjenosti vplivata na gospodarjenje z gozdovi.

Na karti št. 2a z naslovom so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, raziskovalna, higiensko-zdravstvena, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine in estetska funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Preglednica 161: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Navzoče funkcije, ki se ne izključujejo	2.243,69	54,4
Ostala površina	1.881,63	45,6
Skupaj	4.125,32	100,0

Na karti št. 2b z naslovom so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolje obremenjujoče socialne funkcije (rekreacijska, turistična, poučna in obrambna funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Na tej karti so območja razvrščena v naslednje štiri kategorije:

1 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter z vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1),

2 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno z 2. stopnjo poudarjenosti (S2),

3 - območje - z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1) ter vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2),

4 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2) in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (S2).

Če v GGE ni območij gozdov, kjer se pričakujejo oz. so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov se karta ne izdela.

Preglednica 162: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje (E1, S1)	0,00	0,0
2. območje (E1, S2)	4,38	0,1
3. območje (E2, S1)	0,00	0,0
4. območje (E2, S2)	94,39	2,3
Ostala površina	4.026,55	97,6
Skupaj	4.125,32	100,0

Območja gozdov, kjer se pričakujejo oz. so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov v GGE so po površini zelo majhna.

13.2.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na karti št. 3 – Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi, je v merilu 1 : 25 000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50%) in realiziran (50%) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50%) in realiziranih (50%) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

1 - zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,

2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,

3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,

4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,

5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Intenzivnost gospodarjenja je na območju GGE največkrat srednja (42,8 %) in majhna (34,1 %).

Preglednica 163: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	353,71	8,8
2 - velika	531,90	13,2
3 - srednja	1.725,42	42,8
4 - majhna	1.371,43	34,1
5 - brez načrtovanih ukrepov	43,69	1,1
Skupaj	4.026,15	100,0

13.2.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Na karti št. 4 - Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, v merilu 1 : 25 000, je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno - režimi ne dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09, št.91/10, št. 1/13, št. 39/15 in št. 191/20) ter s 44. členom Zakona o gozdovih.

Preglednica 164: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.

Gospodarska kategorija gozdov	Površina (ha)	Delež %
VECNAMENSKI GOZDOVI	2.881,14	71,6
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	113,06	2,8
VAROVALNI GOZDOVI	1.031,95	25,6
Skupaj	4.026,15	100,0

13.2.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

Karta prikazuje gozdove za sanacijo gozdov in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja. Gozdove za sanacijo se prikaže ob upoštevanju poškodovanosti zaradi emisij in/ali plazov oziroma usadov skladno z 18. točko 3. člena Zakona o gozdovih. V GGE ni območij za sanacijo gozdov in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, zato karta ni bila izdelana.

13.2.6 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Karta št. 6 - Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in biotske raznovrstnosti, v merilu 1 : 25 000 je namenjena prikazu območij grmišč, zimovališča in mirnih con.

V GGE so med območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali uvrščena:

zimovališča navadnega jelena (*Cervus elaphus*). Ta se razprostira na območju gozdov v delu odsekov: 88B42, 88B43A, 88C01, 88C02, 88C03, 88C06B, 88C07A, 88C08A, 88C09A, 88C23, 88C28, 88C29A, 88C29B, 88C30, 88C31 in 88C32;

grmišča v 88A16A;

Preglednica 165: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.

Območja	Površina (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
Grmišča	0,71	0,02
Zimovališča – navadni jelen	638,53	15,86
Mirne cone	150,89	3,75
Skupaj	790,13	19,62

Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave

Na območju GGE sta dve ekološko pomembni območji (EPO) in dve območji Natura 2000. EPO se večinoma prekrivajo z območji Natura 2000 ali segajo še izven njih. V delu se prekrivata tudi območji Natura 2000 Kum (SI3000181 – POO) in Posavsko hribovje (SI5000026 – POV).

Območji Natura 2000:

- SI3000181 Kum (POO),
- SI5000026 Posavsko hribovje (POV).

Ekološko pomembna območja (EPO):

- 12100 Zasavsko hribovje,
- 14800 Kum.

Preglednica 166: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.

Območja	Površina v GGE (ha)	Površina brez prekrivanja v GGE (ha)	Površina v gozdu (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
EPO	4.055,99	4.055,99	3.235,31	80,4
Natura 2000	4.659,86	4.002,17	3.244,49	80,6
Naravne vrednote	572,52	564,60		
Zavarovana območja	2.469,64	2.231,42		
Upravljaljske cone				
Cona D rak koščak (potoki)	59,31			
Cona F javorovi gozdovi	395,33			
Skupaj	12.212,65	10.854,18	6.479,80	

13.2.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na Karti št. 7 – Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah, v merilu 1:25.000 so prikazana varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah in druge zbirke podatkov o vodah skladno z Usmeritvami s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Na teh območjih je glede na ZV-1 potrebno posegati v gozdni prostor na način, da se ne ogrozi

stanje voda oziroma, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Na ogroženih območjih je potrebno pridobiti vodno soglasje, v kolikor bi poseganje v gozdni prostor pospeševalo erozijo oziroma drugače ogrožalo stabilnost zemljišč. Karta naj služi kot groba orientacijska osnova, konkretno poseganje naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6. Zaradi številnih slojev je karta prikazana kot interaktivni pdf, medtem ko so vsi sloji prikazani in dostopni na spletnem pregledovalniku Atlas voda.

Prikazi na Karti št. 7 zavzemajo površino gozdnega prostora, z izjemo vodotokov in referenčnih odsekov, ki so prikazani na celotni GGE.

Preglednica 167: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Varstvena območja		
Vodovarstvena območja - državni	12,83	0,2
Vodovarstvena območja - občinski	251,12	4,6
Kopalne vode		
Referenčni odseki vodotokov		
Referenčni odsek na jezerih		
Vodna zemljišča		
Vodna zemljišča tekočih celinskih vodah	25,93	0,5
Vodna zemljišča stoječih celinskih vodah		
Vodna telesa površinskih voda		
Vodna telesa vodotokov		
Vodna telesa jezer		
Vodna telesa morja		
Območja poplavne nevarnosti		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	1,16	<0,1
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	0,46	<0,1
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	0,34	<0,1
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	1,33	<0,1
Opozorilna karta poplav		
Območja pogostih poplav		
Območja redkih poplav		
Območja zelo redkih poplav	3,75	0,1
Plazovita območja		
Plazljiva območja*		
Plazljiva območja iz NUV1		
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov	60,91	1,1
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.399,16	25,7
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.604,66	29,5
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	359,41	6,6
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	565,10	10,4
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	134,92	2,5
*Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA		
Zanemarljiva stopnja verjetnosti pojavljanja	23,74	0,4
Zelo majhna stopnja verjetnosti pojavljanja	159,90	2,9
Majhna stopnja verjetnosti pojavljanja	1.061,26	19,5

Srednja stopnja verjetnosti pojavljanja	762,81	14,0
Velika stopnja verjetnosti pojavljanja	575,48	10,6
Zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja	73,51	1,3
	2.656,70	48,8
Potencialna erozijska območja		
Običajni zaščitni ukrepi	608,27	11,2
Zahtevni zaščitni ukrepi	1.320,03	24,2
Strogo varovanje	1,00	<0,1
Celotna površina GGE	5.444,92	100,0

Opomba: *GeoZS Opozorilne karte verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov so izdelane za občini: Hrastnik in Trbovlje oz. pribl. 50 % površine GGE

13.2.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Karta P8 – Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov, v merilu 1:25.000 prikazuje območja gozdov, kjer je krčenje prepovedano skladno s pravno podlago, s katero so razglašeni. To so območja gozdnih rezervatov, varovalnih gozdov, ter (pri)mestnih gozdov, kjer je gozd objekt razglasitve. V GGE je območij gozdov, kjer je krčenje prepovedano 1.145,01 ha, kar predstavlja 28,4 % površine gozdov.

Prikazana so tudi območja gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, kar pomeni, da na teh območjih iz različnega kartnega gradiva ni absolutnih prepovedi krčenja gozdov, potrebna pa je dodatna presoja (npr. pridobitev vodnega soglasja). V ta območja so vključeni gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna, plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov (Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA – GeoZS 1:25.000, Portal e-vode, Direkcija RS za vode, 2025), erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi (Opozorilna karta erozije), plazljiva območja iz NUV1 (velika in zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja), plazovita območja (karta lavinske nevarnosti NUV1) in vsa vodovarstvena območja. V GGE je območij gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno 1.722,37 ha, kar predstavlja 42,8 % površine gozdov.

V GGE je površin gozdov, kjer je krčenje gozdov dopustno ob presoji skladno z gozdarsko zakonodajo (skladno z 21. členom zakona o gozdovih) je 1.120,64 ha, kar predstavlja 27,8 % površine gozdov.

Preglednica 168: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.

Območja	Površina (ha)	Delež %
Krčenje gozda ni dovoljeno – gozdni rezervati	113,10	2,8
Krčenje gozda ni dovoljeno – varovalni gozdovi	1.069,96	26,6
Krčenje gozda ni dovoljeno	1.145,01	28,4
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	1.722,37	42,8
Krčenje gozda je dopustno	1.120,64	27,8
Skupaj	4.026,15	100,0

13.2.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami

Upošteva se kriterije v enoti ni predlaganih območij ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, zato se na karti št. 9 v merilu 1 : 25.000 območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami ne prikazuje.

Pri določevanju območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, smo kot osnovo upoštevali odseke, kjer so izpolnjeni v naslednjem odstavku navedeni kriteriji. Preverili smo jih z omejitvami, ki jih določajo varovalni gozdovi ter z omejitvami, ki jih določajo poudarjene ekološke in socialne funkcije in ta območja smiselno zaokrožili, upošteva se tudi ostale dejavnike (naravne danosti, ekonomiko, socioekonomske razmere,...). Prav tako med območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, ne uvrščamo erozijskih območij na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi in plazljivih območij zelo velike in velike verjetnosti pojavljanja, oziroma je pri trasiranju potrebno biti zelo pazljiv glede omejitev iz naslova funkcij gozdov in erozijske ter plazljive ogroženosti.

Za erozijska in plazljiva območja je zaradi nenatančnosti merila (1 : 250.000), v katerem sta izdelani ti karti, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, v praksi potrebna dodatna presoja. Erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljiva območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov smo izločili iz območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami.

Kriteriji za določitev območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, so: odseki, kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 4 m³/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja. Kriteriji so povzeti po Navodilih za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, 2023.

Upošteva se zgornje kriterije v enoti ni predlaganih območij ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami.

To ne pomeni, da gradnja drugod ni možna, je pa v primeru želje po njej, potrebna dodatna detajlna presoja.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami

Karta št. 9 v merilu 1 : 25.000 je namenjena prikazu območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.

Osnova za določitev območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, je izbor odsekov, kjer je naklon manjši od 35 %, delež odprtosti odseka manjši od 75 %, možni posek pa večji od 4 m³/ha/letno.

Varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom praviloma ne sodijo med ta območja. Območij, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji vlak ter erozijskih območij na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljivih območij zelo velike in velike verjetnosti pojavljanja, ne uvrščamo med območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.

Za erozijska in plazljiva območja je zaradi nenatančnosti merila (1 : 250.000), v katerem sta izdelani ti karti, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, v praksi potrebna dodatna presoja. Erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljiva območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov smo izločili iz območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.

V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, 409,23 ha, od teh površin se 271,06 ha nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov.

Upošteva se zgornje kriterije in upošteva se tudi ostale dejavnike (naravne danosti, ekonomiko, socioekonomske razmere,...) smo ta območja smiselno zaokrožili in določili naslednja območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami:

k. o. Rodež: 88B43A, 88B45, 88B46, 88B48A;

k. o. Podkum: 88C01, 88C02, 88C05, 88C06A, 88C08A, 88C10, 88C11, 88C13, 88C19, 88C22, 88C24, 88C25, 88C26, 88C28, 88C29A, 88C29B, 88C30, 88C31, 88C32.

